

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය සඳහා
පෞද්ගලික අංශයේ ධාරිතාවන් වැඩි දියුණු කිරීම

ව්‍යාපාර අධිභවිතා කළමනාකරණ පද්ධතිය

පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීම සඳහා අත්පොත

ISO 22301:2019

අයිතිය අත් හැරීමේ ප්‍රකාශය / විශාචනය

සියලුම හිමිකම් ඇවිරිණි. මූලාශ්‍රය සම්පූර්ණයෙන්ම පිළිගෙන තිබේ නම්, අධ්‍යාපනික හෝ වෙනත් වාණිජ නොවන භාවිතයන් සඳහා මෙම තොරතුරු හෝ දැනුම ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම සහ බෙදා හැරීම සඳහා ප්‍රකාශන හිමිකරුවන්ගේ පූර්ව ලිඛිත අවසරයකින් තොරව අවසර දෙනු ලැබේ. ලිඛිත අවසරයකින් තොරව නැවත විකිණීම හෝ වෙනත් වාණිජමය අරමුණු සඳහා මෙහි අඩංගු තොරතුරු ප්‍රතිනිෂ්පාදනය කිරීම තහනම්ය. එවැනි අවසරයක් සඳහා අයදුම්පත් WFP.Colombo@wfp.org වෙත යොමු කළ යුතුය. මූලාශ්‍රය වෙත යොමු කිරීම යන කොන්දේසිය මත WFP මෙම ප්‍රකාශනයේ අඩංගු ද්‍රව්‍ය බෙදා හැරීම දිරිමත් කරයි.

කර්මාන්ත හා ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන අමාත්‍යාංශයේ
ලේකම්තුමියගේ පණිවුඩය

ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ (WFP) මූල්‍ය අනුග්‍රහයෙන්, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ සහ ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ තාක්ෂණික සහාය ද ඇතිව සංවර්ධනය වන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) අත්පොත සහ විෂයමාලාව තහවුරු කිරීමට ලැබීම ගැන මම සතුටු වෙමි.

මෙම මූලපිරීම, ආපදා අවස්ථාවන්හිදී ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමට හැකි වන පරිදි, ශ්‍රී ලාංකික කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ගේ (SME) ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා තැබූ ඉතා වැදගත් පියවරකි.

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් අපේ රටේ ආර්ථිකයට අත්‍යවශ්‍ය වන නමුත් ස්වාභාවික විපත්, ආර්ථික කම්පන සහ වෙනත් අනපේක්ෂිත අභියෝග නිසා ඇතිවන බාධාවන්ට ඔවුන් බෙහෙවින් ගොදුරු වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුවක් යටතේ ප්‍රායෝගික අත්පොතක් සහ විෂයමාලාවක් නිර්මාණය කිරීම මගින් අවදානම් අවම කිරීම, ජීවනෝපායන් ආරක්ෂා කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය උපාය මාර්ග, මෙවලම් සහ පෙර සූදානම් වීමේ ක්‍රියාමාර්ගයන්ගෙන් ව්‍යාපාර සන්නද්ධ කරනු ඇත.

මෙම තීරණාත්මක ධාරිතා ගොඩනැගීමේ මූලපිරීම මෙහෙයවීමේදී ලෝක ආහාර වැඩසටහන, ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය සහ ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය දරන සහයෝගී උත්සාහයන් කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශයේ පැසසුමට ලක් වේ. BCMS අත්පොත සහ විෂයමාලාව කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සඳහා අගනා සම්පතක් වනු ඇති බවත්, ඔවුන්ගේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගීමට සහ වඩාත් ස්ථාවර හා තිරසාර ආර්ථික පරිසරයකට දායක වීමට උපකාරී වන බවත් අපි විශ්වාස කරමු.

ජේ එම් තිලකා ජයසුන්දර

ලේකම්

කර්මාන්ත හා ව්‍යවසායකත්ව සංවර්ධන අමාත්‍යාංශය

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්තුමාගේ පණිවුඩය

ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ (WFP) මූල්‍ය අනුග්‍රහයෙන් සහ ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ තාක්ෂණික සහයෙන් සිදුවන මූලපිරීමක් වන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති (BCMS) විෂයමාලාව සහ අත්පොත සංවර්ධනය කිරීම සඳහා මගේ සහයෝගය ලබා දීමට හැකිවීම ගැන මම මහත් අගය කොට සලකමි.

ස්වාභාවික හෝ මිනිසා විසින් ඇති කරන ලද ආපදා - ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් සහ ඒවා පවත්වාගෙන යන ජීවනෝපායන් සඳහා සැලකිය යුතු බලපෑමක් එල්ල කරයි. විශේෂයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) බොහෝ විට බාධාවන්ට ගොදුරු වීමේ වැඩි අවදානමක් ඇත. ව්‍යාපාර සාධනීය ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ එවැනි සිදුවීම් වලින් ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීමට සූදානම් බව සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් ස්ථාපිත කිරීම ඉතා වැදගත් වේ.

පෞද්ගලික අංශය තුළ පෙර සූදානම සහ ඔරොත්තු දීමේ සංස්කෘතියක් ගොඩනැගීමෙහිලා මෙම මූලපිරීමේ වැදගත්කම ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය හඳුනාගෙන ඇත. ව්‍යාපාර, ප්‍රායෝගික මෙවලම්, දැනුම සහ අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග වලින් සන්නද්ධ කිරීමෙන්, BCP විෂයමාලාව සහ අත්පොත තනි ව්‍යවසායන් ආරක්ෂා කරනවා පමණක් නොව, ජාතියේ සමස්ත සමාජ-ආර්ථික ව්‍යුහය ශක්තිමත් කරනු ඇත.

සම්බන්ධ වන සියලුම පාර්ශවකරුවන්ගේ සහයෝගී උත්සාහයන් අපි අගය කරන අතරම, සියලු අංශ පුරා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරන වැඩසටහන් සඳහා සහාය වීම සඳහා අපගේ කැපවීම නැවත තහවුරු කරමු.

මේජර් ජෙනරාල් සම්පත් කොටුවේගොඩ (විශ්‍රාමික) ndc IG
අධ්‍යක්ෂ ජෙනරාල්
ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය

**ශ්‍රී ලංකා නියෝජිතයාගේ පණිවිඩය (වැඩ බලන) එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක ආහාර
වැඩසටහන**

ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ, එක්සත් ජාතීන්ගේ ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ (UN WFP) සහ ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ සහයෝගිතාවයේ සන්ධිස්ථානයක් වන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) අත්පොත සහ විෂයමාලාව මා ඔබට ඉදිරිපත් කරන්නේ මහත් ආඩම්බරයකිනි.

ජීවිත සුරැකීමේ සහ වෙනස් කිරීමේ වගකීමක් ඇති සංවිධානයක් ලෙස, අර්බුදකාරී කාලවලදී ප්‍රජාවන්ගේ මූලික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ තීරණාත්මක කාර්යභාරය අපි හඳුනා ගතිමු. ස්වාභාවික විපත්, හදිසි මහජන සෞඛ්‍ය තත්ත්වයන් හෝ මෙහෙයුම් බාධාවන්ට මුහුණ දීමේදී, ව්‍යාපාරවලට අඛණ්ඩව ක්‍රියාකාරී වීමට ඇති හැකියාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව, වඩාත් අවදානමට ලක්විය හැකි ජනගහනය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා අත්‍යවශ්‍ය වේ.

මෙම අත්පොත සහ විෂය මාලාව පෞද්ගලික අංශයේ ආයතනවලට අනුපේක්ෂිත සිදුවීම් සහ අභියෝග සඳහා සුදානම් වීමට, ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ ඒවායින් යථා තත්ත්වයට පත්වීම සඳහා මහ පෙත්වීමට, ප්‍රායෝගික මෙන්ම උපායමාර්ගික රාමුවක් සපයන අතර අත්‍යවශ්‍ය සේවාවන් වඩාත් අවශ්‍ය වූ විට අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සහතික කරයි.

මෙම අත්පොත, අභියෝග හමුවේ පවා සංවිධානවල සමෘද්ධිමත් වීම බලගන්වමින්, ඔරොත්තු දිය හැකි ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති ගොඩනැගීම උත්ප්‍රේරණය කරනු ඇතැයි අපි විශ්වාස කරමු.

රොබට් ඔලිවර්
ශ්‍රී ලංකා නියෝජිත(වැඩ බලන)
ලෝක ආහාර වැඩසටහන, ශ්‍රී ලංකාව

ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ මහලේකම් සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරීන්ගේ පණිවුඩය

ශ්‍රී ලංකාවේ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්හි (SMEs) ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා ලෝක ආහාර වැඩසටහනේ (WFP) මූල්‍ය අනුග්‍රහයෙන් සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ (DMC) සහාය ද ඇතිව සංවර්ධනය වූ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති (BCMS) අත්පොත සහ විෂයමාලාවට නායකත්වය ලබා දීම ගැන ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය ආඩම්බර වේ.

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් අපගේ ආර්ථිකයේ කොළු නාරටිය වන නමුත්, ආපදාවන් සහ බාධාවන් වල දී ඔවුන් බෙහෙවින් ගොදුරු වීමේ අවදානමට ලක් වේ. මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමට, අවදානම් අපේක්ෂා කිරීමට සහ අහිතකර සිදුවීම් වලින් ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීමට අවශ්‍ය මෙවලම්, දැනුම සහ රාමු වලින් ව්‍යාපාර සන්නද්ධ කිරීම සඳහා මෙම අත්පොත සහ විෂයමාලාව සංවර්ධනය කිරීම තීරණාත්මක පියවරකි.

මෙම මූලපිරීම හරහා, අවදානම් කළමනාකරණයේ සහ ආපදා පෙර සූදානම් හොඳම භාවිතයන්ගෙන් පෞද්ගලික අංශය සවිබල ගැන්වීම සඳහා ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය සිය කැපවීම නැවත තහවුරු කරයි. හොඳින් සූදානම් වූ ව්‍යාපාරික ප්‍රජාවක් ආර්ථික ස්ථාවරත්වයට පමණක් නොව, අපේ ජාතියේ සමස්ථ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ තිරසාරභාවයට ද දායක වන බව අපි විශ්වාස කරමු.

මෙය යථාර්ථයක් බවට පත් කිරීම සඳහා සහයෝගයෙන් කටයුතු කිරීම සම්බන්ධයෙන් ලෝක ආහාර වැඩසටහන ඇතුළු සියලුම පාර්ශවකරුවන්ට අපගේ අවංක කෘතඥතාව පළ කරමු.

බුචනෙකබාහු පෙරේරා
මහලේකම් සහ ප්‍රධාන විධායක නිලධාරී
ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය

අන්තර්ගත වගුව

විධායක සාරාංශය	vii
ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අත්පොත භාවිතා කරන ආකාරය	viii
කෙටි යෙදුම්	x
ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය වචන මාලාව	01
1. හැඳින්වීම	06
1.1. ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළ BCMS	07
1.2. BCMS හරහා පෞද්ගලික අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම	08
1.3. SME's ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව: අභියෝග සහ හිඬුස්	09
1.4. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හරහා කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම	10
2. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය: කුමක්ද? සහ ඇයි?	12
2.1. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රතිලාභ	13
2.2. BCMS හි ඉතිහාසය සහ එහි පරිණාමය දැනගන්න	16
2.3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය; ශ්‍රී ලාංකික සන්දර්භය	19
3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමුව	21
3.1. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්	21
3.2. ප්‍රමිතිකරණය සහ සහතික කිරීම	25
3.3. ISO 22301 සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය	26
3.4. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හි සමානුපාතිකත්වය	28
3.5. BCMS හි BCP වල වැදගත්කම හඳුනා ගන්න	29
3.6. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය	32
3.7. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි Plan-Do-Check-Act (PDCA)	35
4. සංවිධානයේ සන්දර්භය	37
4.1. සංවිධානය පිළිබඳ අවබෝධය	37
4.2. උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අපේක්ෂාවන්	37
4.3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ අරමුණ කුමක්ද?	39
4.4. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි විෂය පථය	39
5. නායකත්වය සහ කණ්ඩායම	41
5.1. නායකත්වය සහ කැපවීම	41
5.2. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි ප්‍රතිපත්තිය	42
5.3. කාර්යභාරයන් සහ වගකීම්	43
5.4. BCMS කණ්ඩායම්	44
6. ව්‍යාපාර බලපෑම විශ්ලේෂණය(Business impact analysis)	45
6.1. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් (PAs) සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTOs)	45
7. අවදානම් තක්සේරු කිරීම	48
7.1. අවදානම් හඳුනා ගැනීම	50
7.2. අවදානම් විශ්ලේෂණය	50
7.3. අවදානම් ඇගයීම	51
7.4. ක්‍රියාවලි බාධා කිරීම් සඳහා ව්‍යාපාරවල අවදානම්	51
7.5. උපද්‍රව සහ අවදානම් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ ප්‍රවේශ්‍යතාව	52
8. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්	55
8.1. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම	56
8.2. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ස්ථාවර කිරීම, අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම නැවත ආරම්භ කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම	56

8.3. බලපෑම් අවම කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ කළමනාකරණය කිරීම	57
8.4. උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් තෝරා ගැනීම	58
9. සම්පත් අවශ්‍යතා	59
9.1. ජනතාව	59
9.2. දත්ත සහ තොරතුරු	59
9.3. ගොඩනැගිලි, සේවා ස්ථාන සහ ඒ ආශ්‍රිත උපයෝගීතා	60
9.4. උපකරණ සහ පරිභෝජන ද්‍රව්‍ය	61
9.5. ICT පද්ධති	62
9.6. ප්‍රවාහනය සහ සැපයුම්	62
9.7. මූල්‍ය	62
9.8. හවුල්කරුවන් සහ සැපයුම් දාමය	64
10. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා අභ්‍යාස පැවැත්වීම	65
10.1 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි නඩත්තු අංශයන් යොමු කිරීම	66

විධායක සාරාංශය

ශ්‍රී ලංකාව සැලකිය යුතු ස්වාභාවික ආපදා අවදානම් වලට මුහුණ දෙන අතර, සමාජ-ආර්ථික අවදානම් හේතුවෙන් එය තවත් උග්‍ර වී ඇත. මෙය වැඩිදියුණු කළ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවේ අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු කරයි. ආපදා කළමනාකරණය, අවදානම් අවම කිරීම සහ දේශගුණික සේවා සඳහා පෞද්ගලික අංශයේ තීරණාත්මක කාර්යභාරය හඳුනා ගනිමින්, ලෝක ආහාර වැඩසටහන (WFP), ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය (CCC) සහ ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය (DMC) සමඟ එක්ව ව්‍යාපාරවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා වැඩසටහනක් ක්‍රියාත්මක කරයි. ආපදා බලපෑම් අවම කිරීම සහ අඛණ්ඩ පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති සංවර්ධනය කිරීම මගින් අවදානමට ලක්විය හැකි අංශවල ව්‍යවසායන්ට මෙම මූලපිරීම සහාය වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) වටා ගොඩනැගුණු පද්ධතියක් පෝෂණය කිරීමට, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව පිළිබඳ විශේෂඥතාව ගොඩනැගීම සඳහා වැඩසටහනට ව්‍යුහගත පුහුණුකරු පුහුණු විෂය මාලාවක් ඇතුළත් වේ.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සහභාගිවන්නන්ගේ අත්පොත යනු ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණ පද්ධතිය පුහුණුකරුවන්ගේ පුහුණු වැඩසටහනට සහභාගිවන්නන් සඳහා වන ප්‍රධාන සම්පතයි. එය සහතික කළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පුහුණුකරුවන්ගේ ජාලයක් හරහා ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීමට සැලසුම් කර ඇති උපාය මාර්ගික මූලපිරීමකි. පුහුණු වැඩසටහන මගින් අඩු දැනුවත්භාවය, තාක්ෂණික සහය සඳහා ප්‍රමාණවත් ප්‍රවේශයක් නොමැතිකම සහ මූල්‍ය බාධාවන් හේතුවෙන් ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ ක්‍රියාමාර්ග නොමැති, විශේෂයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs) තුළ ආපදා පෙර සූදානමේ සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණයේ තීරණාත්මක පරතරයන් වල ගැටලු විසඳුම් කෙරේ.

මෙම පුහුණුව, සහභාගි වන්නන්ට ISO 22301:2019 රාමුව පිළිබඳ පුළුල් අවබෝධයක් ලබා දෙන අතර, කෘෂිකර්මාන්තය, වැවිලි, සංචාරක, ඇඟලුම් සහ ධීවර කටයුතු වැනි ප්‍රධාන කාර්මික අංශවල අවදානම් කළමනාකරණය කිරීමට සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීමට අංශ-විශේෂිත උපාය මාර්ග ඉදිරිපත් කරයි.

අන්තර්ක්‍රියාකාරී ඉගෙනුම් සම්පතක් ලෙස නිර්මාණය කර ඇති මෙම අත්පොත, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය මූලධර්ම, අවදානම් තක්සේරුව, ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය සහ අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණය ආවරණය කරමින් න්‍යායාත්මක අවබෝධයන්, ප්‍රායෝගික අභ්‍යාස සහ අවස්ථා පාදක පුහුණුව සපයයි. එය පුහුණු බෙදාහැරීම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සිද්ධි අභ්‍යාස, අධ්‍යයන සහ මේස පුවරු මත සිදුකරන අභ්‍යාස (table top exercise) අවස්ථා ඇතුළත් PowerPoint ඉදිරිපත් කිරීම් සමඟ අනුපූරකව ව්‍යුහගත ඉගෙනුම් මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

පුහුණුවෙන් ඔබ්බට, ආයතන තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පිහිටුවීමට සහ ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහභාගිවන්නන්ට අත්පොත අඛණ්ඩව සහාය දක්වයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පුහුණුකරුවන්ගේ පුහුණු වැඩසටහන යනු පුද්ගල ධාරිතාව වැඩි දියුණු කිරීම පමණක් නොව, SME පරිසර පද්ධතිය තුළ තිරසාර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා මූලධර්ම ඇතුළත් කරමින් ශ්‍රී ලංකාවේ පුළුල් ආපදාවලට ඔරොත්තු දීමේ ඉලක්ක සඳහා ද දායක වන ප්‍රගතිශීලී මූලපිරීමකි. දක්ෂ පුහුණුකරුවන්ගේ ජාලයක් නිර්මාණය කිරීම මගින් මෙම වැඩසටහන ජාතික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගීමේ මූලපිරීම් ශක්තිමත් කරන අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හොඳම පිළිවෙත් ප්‍රවර්ධනය කර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය - අනුකූල සැපයුම් දාමයන් පෝෂණය කරයි. අවසානයේ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය සහ ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය

අත්පොත භාවිතා කරන ආකාරය

මෙම අත්පොත ඔවුන්ගේ සංවිධාන තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) සකස් කිරීම සඳහා ස්වයං අධ්‍යයන මාර්ගෝපදේශයක් ලෙසත්, BCMS පුහුණුව සහ උපදේශන සේවා සපයන පුහුණුකරුවන් සහ උපදේශකයින් සඳහා යොමු අත්පොතක් ලෙසත් භාවිතා කිරීම සඳහා සකස් කර ඇත. එය BCMS සඳහා වන ISO 22301:2019 ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතියට අනුකූලව නිර්මාණය කර ඇති අතර කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් (SMEs), ආයතන, සහ පහසුකම් සපයන්නන් විසින් ප්‍රායෝගික භාවිතය සඳහා යොදා ගත හැක. මෙම අත්පොතේ සෑම පරිච්ඡේදයක්ම අත්පොතේ සංකල්ප සහ අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්ති, අවදානම් තක්සේරු කිරීම්, ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයන්, ප්‍රතිසාධන/අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග, පරීක්ෂණ සහ වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග වැනි ප්‍රධාන අංශ ගොඩනැගීම සඳහා පියවරෙන් පියවර ප්‍රවේශයක් ඉදිරිපත් කරයි.

ප්‍රායෝගික යෙදුමට සහාය වීම සඳහා, අත්පොත අමුණා ඇති ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් අභ්‍යාස වැඩපොත සමඟ භාවිතා කළ යුතුය. සෑම පරිච්ඡේදයක්ම පරිශීලකයින්ට තමන් ඉගෙන ගත් දේ යොදා ගැනීමට සහ සංවිධානයක් සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක අත්පොත කෙටුම්පත් කිරීම ආරම්භ කිරීමට උපකාර කිරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති නිශ්චිත අභ්‍යාසයකට අනුරූප වේ. උදාහරණයක් ලෙස, 4 වන පරිච්ඡේදය කියවීමෙන් අනතුරුව, පරිශීලකයින් වැඩපොතේ 4වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කළ යුතුය. අභ්‍යාස 4 වන පරිච්ඡේදයෙන් ආරම්භ වේ. මෙම අභ්‍යාසවල අරමුණ වන්නේ උගත් දැ ක්‍රියාවට නැංවීම සහ ක්‍රියාකාරී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් ගොඩනැගීමට සෘජුවම දායක වීමයි.

ව්‍යුහගත පුහුණුව සහ උපදේශනයට සහාය වීම සඳහා අත්පොත සහ වැඩපොතට අමතරව, PowerPoint ඉදිරිපත් කිරීම් කට්ටලයක් සපයනු ලැබේ. මෙම slides සෑම පරිච්ඡේදයකින්ම ප්‍රධාන කරුණු ඉස්මතු කරන අතර සංකල්ප පැහැදිලි කිරීමට, සාකච්ඡා මෙහෙයවීමට සහ අභ්‍යාස සඳහා මාර්ගෝපදේශයක් ලෙස උපකාරී වේ. විධිමත් සැසි පවත්වන පුහුණුකරුවන්ට සෑම පරිච්ඡේදයක්ම හඳුන්වා දීමට slides භාවිතා කළ හැකි අතර, පසුව සහභාගිවන්නන්ට අත්පොත භාවිතයෙන් අන්තර්ගතය විස්තරාත්මකව ගවේෂණය කිරීමට ඉඩ දිය හැක. ඉන්පසුව වැඩපොතෙහි අදාළ අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කිරීමට ඔවුන් සම්බන්ධ කර ගත හැකිය. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ක්‍රියාවලීන් පිළිබඳව සේවාදායකයින් හට මහ පෙත්වීමේදී උපදේශකයින්ට මෙම කරුණු ප්‍රයෝජනවත් විය හැකිය.

මෙම අත්පොතෙහි ඇතුළත් කර ඇති සිද්ධි අධ්‍යයනයන්, විවිධ අංශ සහ පරිසරයන් පුරා සැබෑ ලෝක තත්වයන් තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ සංකල්ප යොදන ආකාරය තවදුරටත් නිරූපණය කරයි. ඒවා සංවිධාන අවදානම් හඳුනා ගන්නා ආකාරය, බාධාවන්ට ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරය සහ අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කරන ආකාරය පෙන්වන ප්‍රායෝගික උදාහරණ සපයයි. සාකච්ඡා ඇති කිරීමට, ප්‍රවේශයන් සංසන්දනය කිරීමට හෝ සහභාගිවන්නන් තම සංවිධාන තුළ සමාන භාවිතයන් අනුවර්තනය කළ හැකි ආකාරය ගැන සිතා බැලීම දිරිමත් කිරීමට සිද්ධි අධ්‍යයන භාවිතා කළ හැකිය.

මෙම අත්පොත ජීවමාන ලේඛනයක් ලෙස සැලකිය යුතුය. පරිශීලකයින් ඔවුන්ගේ දේශීය සන්දර්භය, නියාමන පරිසරය සහ ආයතනික ප්‍රමුඛතාවයන්ට ගැලපෙන පරිදි අන්තර්ගතය සහ උදාහරණ

අනුවර්තනය කිරීමට දිරිමත් කරනු ලැබේ. අලුතින් උගත් දෑ , ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් ලැබෙන ප්‍රතිපෝෂණ සහ ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්හි හෝ හොඳම භාවිතයන්හි වෙනස්කම් පිළිබිඹු කිරීම සඳහා අත්පොත සහ ඒ සමඟ ඇති ද්‍රව්‍ය කාලයත් සමඟ සංශෝධනය කළ හැකිය.

තෙට් යෙදුම්

ADPC	ආසියානු ආපදා සුදානම මධ්‍යස්ථානය
ANZ	ඕස්ට්‍රේලියානු ප්‍රමිතිය
BCI	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ආයතනය
BCMS	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය
BCP	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම
BIA	ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය BOD අධ්‍යක්ෂ මණ්ඩලය
BS	බ්‍රිතාන්‍ය ප්‍රමිතිය
BSI	බ්‍රිතාන්‍ය ප්‍රමිති ආයතනය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
CCC	ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය
DM	ආපදා කළමනාකරණය
DMC	ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය
DRI	ආපදා ප්‍රතිසාධන ආයතනය
DRM	ආපදා අවදානම් කළමනාකරණය
DRR	ආපදා අවදානම අඩු කිරීම
EOC	හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය FI මූල්‍ය ආයතන
HNB	හැටන් නැෂනල් බැංකුව
IBSL	රක්ෂණ මණ්ඩලය
ICT	ශ්‍රී ලංකා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණය
ILO	ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය
ISO	ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතිකරණ සංවිධානය
IT	තොරතුරු තාක්ෂණය
MBCO	අවම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව අරමුණ
MSME	ක්ෂුද්‍ර, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්
MTPD	බාධා කිරීම් වල උපරිම දරා ගත හැකි කාලය
NBRO	ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය
NDMP	ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම
NEOP	ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලැස්ම
NIST	ජාතික ප්‍රමිති සහ තාක්ෂණ ආයතනය
PA	ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම්
PDCA	සැලසුම් කරන්න- ක්‍රියාත්මක කරන්න-පරීක්ෂා කරන්න-වැඩි දියුණු කරන්න
RA	අවදානම් තක්සේරුව

RTO	ප්‍රතිප්‍රාප්ති කාල අරමුණ
SLPP	ශ්‍රී ලංකා සුදානම හවුල්කාරිත්වය
SME	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්
SS	සිංගප්පූරු ප්‍රමිතිය
UK	එක්සත් රාජධානිය
UN	එක්සත් ජාතීන්ගේ සංවිධානය
US	ඇමරිකා එක්සත් ජනපදය
WFP	ලෝක ආහාර වැඩසටහන
Y2K	2000 වසර

BCMS වචන මාලාව (Vocabulary)

- **බාධාවක දී විකල්ප වැඩබිම් (alternate worksite)**

ප්‍රාථමික ස්ථානය හැර අනෙකුත් වැඩ ස්ථානය, ප්‍රාථමික ස්ථානයට ප්‍රවේශ විය නොහැකි විට භාවිතා කිරීමට

- **ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව (business continuity)**

පූර්ව නිශ්චිත ධාරිතාවයකින් පිළිගත හැකි කාල රාමු තුළ නිෂ්පාදන සහ සේවා බෙදා හැරීම දිගටම කර ගෙන යාමට සංවිධානයකට ඇති හැකියාව

- **ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය (business continuity management)**

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ක්‍රියාවට නැංවීමේ හා පවත්වා ගෙන යාමේ ක්‍රියාවලිය

- **ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (business continuity management system)**

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ස්ථාපිත කිරීම, ක්‍රියාවට නැංවීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, අධීක්ෂණය කිරීම, සමාලෝචනය කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම යන සමස්ත කළමනාකරණ පද්ධතියේ කොටසකි.

කළමනාකරණ පද්ධතියට ආයතනික ව්‍යුහය, ප්‍රතිපත්ති, සැලසුම් ක්‍රියාකාරකම්, වගකීම්, ක්‍රියා පටිපාටි, ක්‍රියාවලි සහ සම්පත් ඇතුළත් වේ.

- **ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම (business continuity plan)**

බාධාවකට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ එහි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණුවලට අනුකූලව නිෂ්පාදන සහ සේවා සැපයීම නැවත ආරම්භ කිරීමට, යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට සහ ප්‍රතිසාධනය කිරීමට සංවිධානයකට මඟ පෙන්වන ලේඛන ගත තොරතුරුකි.

- **ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (business impact analysis)**

බාධා කාලය තුළ සංවිධානයට ඇති බලපෑම් විශ්ලේෂණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

- **දැරිය හැකි උපරිම බාධා කාලය (maximum tolerable period of disruption)**

පිළිගත හැකි උපරිම ඇනහිටීම් MAO

නිෂ්පාදනයක්/සේවාවක් ලබා නොදීම හෝ ක්‍රියාකාරකමක් සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් ඇති විය හැකි අහිතකර බලපෑම්, පිළිගත නොහැකි වීමට ගතවන කාලය

- **අවම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණ (MBCO)**

බාධාවක් අතරතුර තම ව්‍යාපාරික අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා සංවිධානයකට පිළිගත හැකි අවම ධාරිතාව හෝ සේවා මට්ටම සහ/හෝ නිෂ්පාදන

- **ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් (prioritized activity)**

බාධාවක් අතරතුර ව්‍යාපාරයට පිළිගත නොහැකි බලපෑම් වළක්වා ගැනීම සඳහා ප්‍රමුඛතාව ලබා දෙන ක්‍රියාකාරකම්

- ප්‍රතිසාධන ලක්ෂ්‍ය අරමුණ (RPO)**

ක්‍රියාකාරකමක් නැවත ආරම්භ කිරීමේදී, ක්‍රියාකාරකම භාවිතා කරන තොරතුරු කෙතරම් දුරකට ප්‍රතිසාධනය කළ යුතුද යන්න එය "උපරිම දත්ත නැතිවීම"(maximum data loss) ලෙසද හැඳින්විය හැකිය.
- ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTO)**

සිද්ධියකින් පසුව, නිෂ්පාදනයක් සහ සේවාවක් හෝ ක්‍රියාකාරකමක් නැවත ආරම්භ කිරීමට හෝ සම්පත් ප්‍රතිසාධනය කිරීමට ගතවන කාලය

නිෂ්පාදන, සේවා සහ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා, භාණ්ඩයක්/සේවාවක් ලබා නොදීම හෝ ක්‍රියාකාරකමක් සිදු නොකිරීම හේතුවෙන් ඇතිවන අහිතකර බලපෑම් පිළිගත නොහැකි වීම සඳහා ගත වන කාලයට වඩා ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු අඩුය.
- අවශේෂ අවදානම (residual risk)**

රඳවාගත් අවදානම; අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමෙන් පසු ඉතිරිව ඇති අවදානම; එය සියලු සාධාරණ ආරක්ෂණ ක්‍රම අනුගමනය කිරීමෙන් පසුව පවා සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කළ නොහැකි අවදානම නියෝජනය කරයි.

අවශේෂ අවදානමට හඳුනා නොගත් අවදානම් ද ඇතුළත් වේ .
- ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව**

වෙනස්වන පරිසරයකට අනුවර්තනය වීමට ඇති හැකියාව

නාගරික ඔරොත්තු දීමේ සන්දර්භය තුළ, වෙනස්වන පරිසරයකට අනුවර්තනය වීමට ඇති හැකියාව තීරණය වන්නේ නාගරික පද්ධතියක එක් එක් සංරචක මගින් තර්ජන සහ අවස්ථාවන් අපේක්ෂා කිරීමට, සූදානම් කිරීමට සහ ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට ඇති සාමූහික ධාරිතාව මගිනි.
- අවදානම**

අරමුණු කෙරෙහි අවිනිශ්චිතතාවයේ බලපෑම

එය ධනාත්මක, සෘණාත්මක හෝ දෙකම විය හැකි අතර, අවස්ථා සහ තර්ජනවලට මුහුණ දීමට, නිර්මාණය කිරීමට හෝ ප්‍රතිඵලයක් ලෙස දැක්විය හැක.

අරමුණු වලට විවිධ පැති සහ කාණ්ඩ තිබිය හැකි අතර විවිධ මට්ටම් වල යෙදිය හැක.

අවදානම සාමාන්‍යයෙන් ප්‍රකාශ වන්නේ අවදානම් ප්‍රභවයන්, විභව සිදුවීම්, ඒවායේ ප්‍රතිවිපාක සහ ඒවායේ සම්භාවිතාවය අනුව ය.
- අවදානම පිළිගැනීම**

නිශ්චිත අවදානමක් ගැනීම සඳහා දැනුවත් කරමින් ගතයුතු තීරණය

අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමෙන් තොරව හෝ අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමේ ක්‍රියාවලිය අතරතුර අවදානම් පිළිගැනීම සිදුවිය හැකිය.

පිළිගත් අවදානම් අධීක්ෂණයට සහ සමාලෝචනයට යටත් වේ.

- අවදානම් විශ්ලේෂණය**

අවදානම් ස්වභාවය අවබෝධ කර ගැනීමට සහ අවදානම් මට්ටම තීරණය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය අවදානම් විශ්ලේෂණය මගින් අවදානම් ඇගයීම සහ අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීම පිළිබඳ තීරණ සඳහා පදනම සපයයි.

අවදානම් විශ්ලේෂණයට අවදානම් ඇස්තමේන්තු ඇතුළත් වේ.
- පිළිගැනීමට කැමති අවදානම් මට්ටම**

සංවිධානයක් පිළිගැනීමට හෝ රඳවා ගැනීමට කැමති අවදානම් ප්‍රමාණය හා වර්ගය
- අවදානම තක්සේරු කිරීම**

අවදානම් හඳුනාගැනීමේ සමස්ත ක්‍රියාවලිය, අවදානම් විශ්ලේෂණය සහ අවදානම් ඇගයීම

අවදානම් තක්සේරුව යනු අභ්‍යන්තර හා බාහිර තර්ජන සහ අවදානම් හඳුනා ගැනීම, එවැනි තර්ජන හෝ අවදානම් වලින් පැන නගින සිදුවීමක සම්භාවිතාව සහ බලපෑම හඳුනා ගැනීම, සංවිධානයේ මෙහෙයුම් දිගටම කරගෙන යාමට අවශ්‍ය තීරණාත්මක කාර්යයන් නිර්වචනය කිරීම, නිරාවරණය අඩු කිරීමට අවශ්‍ය පාලනයන් නිර්වචනය කිරීම සහ එවැනි පාලන පිරිවැය තක්සේරු කිරීම ඇතුළත් වේ.
- අවදානම සන්නිවේදනය කිරීම**

තීරණ ගන්නා සහ අනෙකුත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන් අතර අවදානම පිළිබඳ තොරතුරු හුවමාරු කර ගැනීම හෝ බෙදා ගැනීම

මෙම තොරතුරු, අවදානමේ පැවැත්ම, ස්වභාවය, ස්වරූපය, සම්භාවිතාව, බරපතලකම, පිළිගත හැකි බව, ප්‍රතිකර්ම යෙදීම හෝ වෙනත් අංශවලට සම්බන්ධ විය හැකිය.
- අවදානම් නිර්ණායක**

අවදානමක වැදගත්කම ඇගයීමට ලක් කෙරෙන විමර්ශන නියමයන්

අවදානම් නිර්ණායක පදනම් වන්නේ ආයතනික අරමුණු සහ බාහිර හා අභ්‍යන්තර සන්දර්භය මතය.

අවදානම් නිර්ණායක ප්‍රමිතීන්, නීති, ප්‍රතිපත්ති සහ වෙනත් අවශ්‍යතා වලින් ලබා ගත හැකිය.
- අවදානම් ඇගයීම**

අවදානම සහ/හෝ එහි විශාලත්වය පිළිගත හැකි ද නැතහොත් දරා ගත හැකි ද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා අවදානම් විශ්ලේෂණයේ ප්‍රතිඵල අවදානම් නිර්ණායක සමඟ සංසන්දනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

අවදානම් ඇගයීම ප්‍රතිකර්ම යෙදීම පිළිබඳ තීරණයට සහාය වේ.
- අවදානම හඳුනා ගැනීම**

අවදානම් සොයා ගැනීම, හඳුනා ගැනීම සහ විස්තර කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

අවදානම් හඳුනා ගැනීමේදී අවදානම් ප්‍රභවයන්, සිදුවීම්, ඒවාට හේතු සහ ඒවායේ විභව ප්‍රතිවිපාක හඳුනා ගැනීම ඇතුළත් වේ.

අවදානම් හඳුනා ගැනීමට ,ඓතිහාසික දත්ත, න්‍යායාත්මක විශ්ලේෂණ, දැනුවත් සහ විශේෂඥ අදහස් සහ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ අවශ්‍යතා ද ඇතුළත් විය හැකිය.

- අවදානම් කළමනාකරණය

අවදානම සම්බන්ධයෙන් සංවිධානයක් මෙහෙයවීම සහ පාලනය කිරීම සඳහා සම්බන්ධීකරණ ක්‍රියාකාරකම්.

- අවදානම් අවම කිරීම

අනතුරුදායක සිදුවීමක අහිතකර බලපෑම් අඩු කිරීම හෝ අවම කිරීම

- අවදානම් අඩු කිරීම

අවදානමක් හා සම්බන්ධ සෘණාත්මක ප්‍රතිවිපාක හෝ දෙකම ඇතිවීමේ සම්භාවිතාව අඩු කිරීමට ගන්නා ක්‍රියාමාර්ග

- අවදානම බෙදා ගැනීම

අනෙකුත් පාර්ශ්වයන් සමඟ අවදානම බෙදා ගැනීම ඇතුළත් අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමේ ක්‍රමයකි.

තෛතික හෝ නියාමන අවශ්‍යතාවලට අවදානම් බෙදා ගැනීම සීමා කිරීමට, තහනම් කිරීමට හෝ නියම කිරීමට හැක.

අවදානම් බෙදා ගැනීම රක්ෂණ හෝ වෙනත් ආකාරයේ ගිවිසුම් හරහා සිදු කළ හැකිය.

අවදානම බෙදා හරින ප්‍රමාණය, බෙදා ගැනීමේ විධිවිධානවල විශ්වසනීයත්වය සහ පැහැදිලිකම මත රඳා පවතී.

අවදානම් හුවමාරුව යනු අවදානම් බෙදා ගැනීමේ ආකාරයකි.

- අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීම

- අවදානම වෙනස් කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

- අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීමට ඇතුළත් විය හැක්කේ:

- අවදානමට හේතු වන ක්‍රියාකාරකම ආරම්භ නොකිරීමට හෝ දිගටම කරගෙන නොයාමට තීරණය කිරීමෙන් අවදානම වළක්වා ගැනීම

- අවස්ථාවක් හඹා යාමට අවදානම ගැනීම හෝ වැඩි කිරීම

- අවදානම් ප්‍රභවය ඉවත් කිරීම

- සම්භාවිතාව වෙනස් කිරීම

- ප්‍රතිවිපාක වෙනස් කිරීම

- වෙනත් පාර්ශ්වයක් හෝ පාර්ශ්වයක් සමඟ අවදානම බෙදා ගැනීම (කොන්ත්‍රාත්තු සහ අවදානම්

- මූල්‍යකරණය ඇතුළුව)

○ දැනුවත් තීරණයක් මගින් අවදානම රඳවා ගැනීම

සෘණාත්මක ප්‍රතිවිපාක සමඟ කටයුතු කරන අවදානම් ප්‍රතිකාර සමහර විට "අවදානම් අවම කිරීම", "අවදානම් ඉවත් කිරීම", "අවදානම් වැළැක්වීම" සහ අවදානම් අඩු කිරීම ලෙස හැඳින්වේ.

අවදානමට ප්‍රතිකර්ම යෙදීම මගින් නව අවදානම් ඇති කිරීමට හෝ පවතින අවදානම් වෙනස් කිරීමට හැකිය.

● සැපයුම් දාමය

ක්‍රියාකාරකම්වල නියැලී සිටින සංවිධාන, පුද්ගලයන්, ක්‍රියාවලි, තොරතුරු, තාක්ෂණය හා සම්පත් සහ නිෂ්පාදන හෝ සේවා බෙදා හැරීම හරහා ද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම තුළින් වටිනාකමක් ඇති කිරීම අතර ද්වි-මාර්ග සම්බන්ධතා.

සැපයුම් දාමයට වෙළෙඳුන්, උප කොන්ත්‍රාත්කරුවන්, නිෂ්පාදන පහසුකම්, සැපයුම් සපයන්නන්, අභ්‍යන්තර බෙදාහැරීමේ මධ්‍යස්ථාන, බෙදාහරින්නන්, තොග වෙළෙඳුන් සහ අවසාන පරිභෝජකයා වෙත ගෙන යන අනෙකුත් ආයතන ඇතුළත් විය හැකිය.

● අවදානම

අවදානම විශ්ලේෂණය

ප්‍රතිවිපාකයකට තුඩු දිය හැකි අවදානම් ප්‍රභවයකට නැඹුරුවක් ඇති කරන දෙයක් හඳුනා ගෙන පරිච්ඡේදනය කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

1 හැඳින්වීම

පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සපුරාලන සහ ප්‍රජා යහපැවැත්ම වැඩිදියුණු කරන උසස් තත්වයේ නිෂ්පාදන හෝ සේවාවන් ලබා දීමෙන් සමාජයට ධනාත්මක බලපෑමක් ඇති කිරීමට ව්‍යාපාරික ආයතන උත්සාහ කරයි. ඒ අතරම, ඔවුන් තම සේවකයින්ගේ ආරක්ෂාව සහ යහපැවැත්ම සඳහා ප්‍රමුඛත්වය ලබා දෙන අතර, ඔවුන් ඔවුන්ගේ අත්‍යවශ්‍ය සම්පත ලෙස හඳුනා ගනී. කෙසේ වෙතත්, සැබෑ සාර්ථකත්වය යනු හිතකර තත්වයන් යටතේ සමෘද්ධිමත් වීම පමණක් නොව, අර්බුද හෝ ව්‍යසන වැනි අභියෝගාත්මක කාලවලදී ද මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමයි. ස්වභාවික විපත්, අනතුරු හෝ වෙනත් බාධා කිරීම් වැනි අනපේක්ෂිත සිදුවීම් හෝ ආතතීන් තුළ නොනැසී පැවතීමට සහ සමෘද්ධිමත් වීමට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනගා ගන්නා අතරම, සංවිධාන සාමාන්‍ය තත්වයන් යටතේ ඵලදායී ලෙස තරඟ කළ යුතුය (වගුව 1 ආතති වර්ග සහ ව්‍යාපාරවලට ඇති බලපෑම්). එවැනි සිදුවීම් මගින් විනාශ වනු ඇතැයි කිසිදු සංවිධානයක් අපේක්ෂා නොකරන නමුත් සුදානම් වීමට අපොහොසත් වීමෙන් ඔවුන් අවදානමට ලක් වේ.

ආතති වර්ග	උදාහරණ	ව්‍යාපාර බලපෑම
දේශීය සහ පාරිසරික	ගංවතුර, නියඟ, නායයෑම	භෞතික හානි, නිෂ්පාදනය නැතිවීම
වෙළඳපොළ සහ ආර්ථික	උද්ධමනය, වෙළඳපොළ පාඩුව	ආදායම අඩුවීම, පිරිවැය වැඩිවීම
තාක්ෂණික සහ සයිබර්(cyber)	හැක් කිරීම (hacking), පද්ධති අසමත්වීම්(system failures)	දත්ත නැතිවීම, බාධා වීම්, අනුකූලතා අවදානම
නියාමන සහ ප්‍රතිපත්ති	නව නීති, සම්බාධක	නීතිමය අවදානම, නවතා දැමූ මෙහෙයුම්
සමාජීය හා ශ්‍රම බලකාය	වැඩ වර්ජන, සෞඛ්‍ය අර්බුද	කම්කරු බාධා, ආරක්ෂක ගැටළු

වගුව 1 ආතති වර්ග සහ ව්‍යාපාර කෙරෙහි බලපෑම්

බෙන්ජමින් ෆ්‍රැන්ක්ලින් ප්‍රසිද්ධ ලෙස පැවසූ පරිදි, "සුදානම් වීමට අසමත් වීම අසමත් වීමට සුදානම් වීමයි." ව්‍යසනයක් සිදු වූ විට, ප්‍රමාණවත් සුදානමක් නොමැතිව, සංවිධානයක් අසාර්ථකත්වයට පත් වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් ව්‍යාපාරයකට අර්බුදවලට ඔරොත්තු දීමට සහ ඵලදායී ලෙස දිගටම ක්‍රියාත්මක වන බව සහතික කිරීම සඳහා පූර්ව ක්‍රියාකාරී ප්‍රවේශයක් ඉදිරිපත් කරයි.

බාධා කිරීම් ආයතනයකට එහි නිෂ්පාදන හෝ සේවාවන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ බෙදා හැරීමට ඇති හැකියාවට සැලකිය යුතු ලෙස බලපෑ හැකිය. සිදුවීමකින් පසු ප්‍රතිචාර දැක්වීමට වඩා, කල්තියා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණ පද්ධතිය ස්ථාපනය කිරීම මගින්, සංවිධානයට වේගයෙන් සහ කාර්යක්ෂමව

ප්‍රතිචාර දැක්වීමට හැකි වේ. මෙම පූර්ව ක්‍රියාකාරී ප්‍රවේශය තීරණාත්මක බලපෑම් ඇති වීමට පෙර මෙහෙයුම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට උපකාරී වන අතර, අභියෝගාත්මක අවස්ථාවන්හිදී පවා සවිධානයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ අඛණ්ඩ සාර්ථකත්වය සහතික කරයි

1.1 ශ්‍රී ලංකාවේ ආපදා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය

ශ්‍රී ලංකාවේ, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ආපදා කළමනාකරණ (DM) රාමුවේ තීරණාත්මක අංශයක් වන අතර, එය ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ පෙර සූදානම වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම (NDMP) 2023-2030 සහ ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලැස්ම (NEOP) ට අනුරූප වේ.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, ආපදා කළමනාකරණ වක්‍රයේ සෑම අදියරකදීම, වැළැක්වීමේ සිට පෙර සූදානම දක්වා සහ ප්‍රතිසාධනයේ සිට ප්‍රතිචාර දැක්වීම දක්වා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. එය ව්‍යාපාරවලදී තීරණාත්මක මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමට සහ ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීමට ව්‍යාපාරවලට හැකියාව ලබා දෙයි. කාර්මික නිෂ්පාදනය ක්‍රියාවලිය, නිෂ්පාදනය සේවා සහ රැකියා නියුක්තිය තුළ ව්‍යාපාරික අඛණ්ඩතාව අවධාරණය කරමින් ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම පුද්ගලික අංශය ආපදා ඔරොත්තු දීමේ ප්‍රධාන භූමිකාවක් සපුරාලන අංශයක් ලෙස හඳුනා ගනී.

ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්මහි 3.14 වන පරිච්ඡේදය සහ මෙහෙයුම් උපායමාර්ගය 3.4, ක්ෂුද්‍ර, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්, අවදානම්-දැනුවත් සහ දේශගුණයට ඔරොත්තු දෙන ආයෝජන අනුගමනය කිරීම සඳහා සම්බන්ධ කර ගනිමින්, ලංකා වාණිජ මණ්ඩලයේ (CCC) තාක්ෂණික සහාය ඇතිව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රවර්ධනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙම උපායමාර්ගික ප්‍රවේශය මෙහෙයුම් අඛණ්ඩතාව සහතික කරයි, ආර්ථික පාඩු අවම කරයි සහ ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවට සහාය වේ, මේ සියල්ල ජාතික සමාජ-ආර්ථික ස්ථාවරත්වයට දායක වේ.

ජාතික මට්ටමේ සිට ප්‍රාදේශීය මට්ටම දක්වා ක්‍රියාකාරී සහභාගීත්වයක් සඳහා සහ සහයෝගී හදිසි කළමනාකරණ උත්සාහයන් වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා පෙනී සිටිමින්, ආපදා ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී පෞද්ගලික අංශයේ කාර්යභාරය ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලැස්ම තවදුරටත් ශක්තිමත් කරයි. ශ්‍රී ලංකාවේ පුළුල් ආපදා කළමනාකරණ උපාය මාර්ගය තුළ ආර්ථික ස්ථාවරත්වය ආරක්ෂා කිරීම, මෙහෙයුම් බාධා අවම කිරීම සහ ඔරොත්තු දීමේ සංස්කෘතියක් ප්‍රවර්ධනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමු ඇතුළු ආයතනික ආපදා කළමනාකරණ සැලසුම් අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වූ සෙන්ඩායි රාමුව (SFDRR) 2015–2030, සියලු මට්ටම්වල ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගීම අවධාරණය කරන අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් මඟින් සංවිධානවල මෙහෙයුම් දිගටම කරගෙන යාමට සහ බාධාවන්ගෙන් ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත් වීමට හැකි බව සහතික කරයි. පෙර සූදානම, අවදානම්

කළමනාකරණය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම රාමු දෙකෙහිම පොදු ඉලක්ක වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සහ සෙන්ඩායි රාමුව අතර ප්‍රධාන පෙළගැස්ම වන්නේ:

- ආපදා අවදානම අවබෝධ කර ගැනීම: අවදානම් සහ තීරණාත්මක ක්‍රියාවලීන් හඳුනා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (BIA) සහ අවදානම් තක්සේරු කිරීම් භාවිතා කරයි.
- ආපදා අවදානම් පාලනය ශක්තිමත් කිරීම: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ පැවැත්ම සඳහා ව්‍යුහගත පාලන රාමුවක් ස්ථාපිත කරයි.
- ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ආයෝජනය කිරීම: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි අතිරික්ත පද්ධති වැනි අවදානම් අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග ඇතුළත් වේ, විකල්ප සැපයුම් දාම, සහ අර්බුද ප්‍රතිචාර සැලසුම් කිරීම සහ තාක්ෂණය, යටිතල පහසුකම් සහ ධාරිතා ගොඩනැගීම සඳහා ආයෝජන දිරිමත් කරයි.
- ආපදා සුදානම වැඩි දියුණු කිරීම සහ "නැවත ගොඩ නැගීම": ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණ පද්ධතිය විසින් අර්බුද සඳහා සුදානම සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් සංවර්ධනය කර පරීක්ෂා කරයි

1.2 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළින් පොද්ගලික අංශයේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම

පොද්ගලික අංශය ආර්ථිකයට අත්‍යවශ්‍ය වන අතර, එහි ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ප්‍රජාවන්ට, සැපයුම් දාමයන්ට සහ ආපදා වලදී ජාතික ප්‍රකෘතියට බලපායි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය මගින් ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ මූලධර්ම සමඟ අනුරූප වෙමින් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇතුළත් කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ප්‍රවේශයක් සපයයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භාවිතා කිරීමෙන්, ආයතනවලට ආපදා සම්බන්ධ පාඩු අවම කර ගැනීමට, සමාජ ප්‍රතිසාධනයට සහය වීමට සහ දිගුකාලීන තිරසාර බව සහතික කළ හැක.

දේශීය ආර්ථිකයන්හි කොළ නාරටිය වන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් විශේෂයෙන් අවදානමට ලක්වන්නේ සීමිත සම්පත් සහ සීමිත ආන්තිකයන් නිසාය. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතාවලට අනුව සකස් කර ගැනීමෙන් බාධාවන්ට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු වන අතර එය පැවැත්ම සඳහා මෙවලමක් පමණක් නොව උපාය මාර්ගික වත්කමක් බවට පත් කරයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට තම ව්‍යාපාර ආරක්ෂා කර ගැනීමටත්, ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවට සහය වීමටත්, ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රයත්න ශක්තිමත් කිරීමටත්, ස්ථාවර හා සමෘද්ධිමත් ආර්ථිකයක් සඳහා දායක වීමටත් හැකි වේ.

1.3 කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ගේ ව්‍යාපාරික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව අභියෝග සහ හිඬැස්

ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීමේදී කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ගේ ශක්‍යතා ධාරිතාව අවබෝධ කර ගැනීම ලෝක ආහාර වැඩසටහන විසින් ලංකා වාණිජ මණ්ඩලය සමඟ සහයෝගයෙන් සිදු කෙරුණු අතර පෞද්ගලික අංශයේ ආපදා පෙර සූදානම සහ ප්‍රතිචාර හැකියාවන් පරීක්ෂා කරන ලදී. පහත විස්තර කර ඇති පරිදි, කුඩා හා මධ්‍යම පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ගේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා තීරණාත්මක අභියෝග සහ හිඬැස් මෙම අධ්‍යයනයෙන් ඉස්මතු කරන ලදී.

▪ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකයේ මූලික පදනම වන අතර, සියලුම ව්‍යාපාරවලින් 75% කට වඩා නියෝජනය කරයි (මූලාශ්‍රය: කර්මාන්ත හා වාණිජ අමාත්‍යාංශය, (2013). කෙතරම් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කළද, බොහෝ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවලට ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් නොමැති බැවින්, ඒවා ව්‍යාපාර බාධාවන්ට ගොදුරු වීමේ අවදානමට ලක් වේ. සීමිත මූල්‍ය සම්පත්, ප්‍රමාණවත් දැනුවත් භාවයක් සහ ප්‍රමාණවත් තාක්ෂණික සහායක් නොමැතිකම හේතුවෙන් පැන නගින මෙම අවදානම, ඵලදායී ඔරොත්තු දීමේ සැලසුම් වලක්වයි. පටු ලාභ ආන්තිකයන් හේතුවෙන්, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් හට දිගු කාලීන ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා සම්පත් වෙන් කිරීමේදී දුෂ්කරතාවන් ඇති වන අතර, එය ස්වාභාවික විපත්වලට ගොදුරු වීමේ අවදානම වැඩි කරයි.

▪ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් අතර විධිමත් අවදානම් තක්සේරු කිරීම් සහ සූදානම් වීමේ සැලසුම් නොමැති වීම සැලකිය යුතු කරුණකි. මෑත කාලීන සමීක්ෂණයෙන් පෙන්වුම් කරන්නේ ව්‍යාපාරවලින් 55% ක් පමණ, විශේෂයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්, විශාල ව්‍යවසායන් මෙන් නොව, අවිධිමත් ක්‍රියාමාර්ග මත රඳා පවතින බව හෝ සූදානම් වීමේ ක්‍රියා පටිපාටි නොමැති බවයි. බොහෝ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ට හදිසි ප්‍රතිචාර සැලසුම් නොමැත, නැතහොත් ඒවායේ පැවැත්ම පිළිබඳව අවිනිශ්චිතයි.

▪ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා සම්පත් ලබා ගැනීමේ හැකියාව තීරණාත්මක ගැටළුවක් වන අතර, ව්‍යාපාර බාධාවන් ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් මූල්‍ය, උපකරණ සහ පුහුණු පිරිස් සිටින්නේ ව්‍යාපාරවලින් 25%කට පමණි. දැඩි සම්පත් සීමා කිරීම් හේතුවෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් සඳහා මෙම අභියෝගය වඩාත් බරපතලය.

▪ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා පුහුණුව සහ ධාරිතා වර්ධනය කුඩා ව්‍යාපාර සඳහා සැලකිය යුතු අභියෝග වේ. අදාළ පුහුණු වැඩසටහන් සඳහා ප්‍රවේශය සීමිත වීම සහ කර්මාන්ත-විශේෂිත හෝ කලාපීය අවශ්‍යතා සපුරාලන්නේ නැති පවතින පුහුණු වැඩසටහන්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පිළිබඳ දැනුම නොමැතිකම, අඩු සේවක දැනුවත්භාවය, අපැහැදිලි භූමිකාවන් සහ වගකීම් සහ හදිසි අවස්ථාවලදී දුර්වල සහයෝගීතාවයට හේතු වී තිබේ.

▪ යටිතල පහසුකම් සහ තාක්ෂණ සූදානම, කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ගේ ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවට ඇති ප්‍රධාන අභියෝග ලෙස ද මතු විය. බොහෝ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ට ශක්තිමත් ගොඩනැගිලි ද්‍රව්‍ය සහ ඔරොත්තු දෙන ඉදිකිරීම් සැලසුම් සමඟ යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු

කිරීම් සඳහා ආයෝජනය කිරීමට මූල්‍ය හැකියාවක් නොමැත. තාක්ෂණික සුදානම පිළිබඳ දැනුවත්භාවය සාපේක්ෂ වශයෙන් ඉහළ මට්ටමක පවතින නමුත්, සැලකිය යුතු ව්‍යාපාර සංඛ්‍යාවක් තම පද්ධති පරීක්ෂා කර නොමැති අතර, එය සන්නිවේදන පද්ධති, හදිසි අනතුරු ඇඟවීම් සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා තාක්ෂණවල දුර්වලතා ඇති කරයි.

▪ ආපදා පෙර සුදානම සඳහා වන ආයෝජන ප්‍රමාණවත් නොවන අතර, ව්‍යාපාරවලින් 15%ක් පමණක් ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් සඳහා නිශ්චිත අයවැයක් වෙන් කර ඇත. සීමිත ලාභදායීත්වය, සීමා සහිත මුදල් ප්‍රවාහයන් සහ රක්ෂණ නිෂ්පාදන කෙරෙහි ඇති අවිශ්වාසය බොහෝ විට මෙම හිඟයට දායක වන අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස සුළු හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්, ව්‍යසනයක දී අතිශයින් අවදානමට ලක් වීමට හේතු වේ. එය දිගු ප්‍රතිසාධන කාලයකට සහ බාහිර ආධාර මත යැපීම වැඩි කිරීමට හේතු වේ.

▪ අතීත ව්‍යසනයන්ගෙන් ඉගෙනීමේ සැලකිය යුතු පරතරයක් සමීක්ෂණ සොයා ගැනීමට හේතු වේ. පසුගිය වසර පහ තුළ ව්‍යාපාරවලින් 60%කට වැඩි ප්‍රමාණයක් ව්‍යසනයකට මුහුණ දී ඇති නමුත්, ඔවුන්ගෙන් බහුතරයක් ඔවුන්ගේ ප්‍රතිචාර තක්සේරු කිරීමට හෝ උගත් පාඩම් ලේඛන ගත කිරීමට විධිමත් සමාලෝචනයක් සිදු කර නැත. අතීත අත්දැකීම් අනාගත පෙර සුදානම් උපාය මාර්ගවලට ඒකාබද්ධ කිරීමෙන් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගීමට මග හැරුණු අවස්ථාවක් මෙයින් ඉස්මතු කෙරේ.

අර්බුදකාරී කාලවල දී මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමට සහ ජාතික ආපදා අවදානම් කළමනාකරණ ප්‍රයත්නයන්ට දායක වීමට හැකියාව ඇති වඩාත් ඔරොත්තු දෙන කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අංශයක් ගොඩනැගීම සඳහා මෙම පරතරයන් පියවීම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

1.4 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හරහා කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම

කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ගේ ආපදා වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවේ ඇති අභියෝග සහ හිඬැස් හඳුනා ගත් අඩුලුහුඬුකම් සඳහා විසඳුම් ඉදිරිපත් කරමින්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණය පිළිබඳ විශේෂඥතාව වර්ධනය කිරීම කෙරෙහි මෙම වැඩසටහන අවධානය යොමු කරයි. විවිධ අංශවල නිශ්චිත අවදානම් සහ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති, ගැලපෙන ලෙස සකස් කරන ලද ධාරිතා ගොඩනැගීමේ මූලපිරීම් එය අවධාරණය කරයි. දැනුමේ සහ ධාරිතාව රඳවා ගැනීමේ දිගු කාලීන තිරසාරභාවය සහතික කරන අතරම මහා පරිමාණ ව්‍යවසාය අවශ්‍යතා සපුරාලීමේ දී, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය සඳහා වන ISO 22301:2019 ප්‍රමිතියට අනුකූලව පුහුණුකරු-පුහුණු මොඩියුලයක් කෙරෙහි එය අවධානය යොමු කර ඇත. මෙම පුහුණුව, දැනුවත් කිරීම පමණක් නොව හදිසි අවස්ථාවන්ට මුහුණ දීමේ ප්‍රායෝගික හැකියාව ද ගොඩ නංවයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පිළිබඳ මූලික දැනුම ගොඩනගමින්, මෙම පුහුණු වැඩසටහන මගින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ISO 22301:2019 ප්‍රමිතීන්ට හඳුන්වා දෙන අතර, ප්‍රමුඛතාගත ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලීන් හඳුනා ගැනීම සහ ව්‍යාපාර වර්ගවලට විශේෂිත අවදානම් තක්සේරු කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. අන්තර්ක්‍රියාකාරී සැසි, සිද්ධි අධ්‍යයන සහ අවස්ථා සැලසුම් අභ්‍යාස හරහා, ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කිරීමේදී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි තීරණාත්මක කාර්යභාරය පිළිබඳව සහභාගිවන්නන් නිසි අවබෝධයක් ලබා ගනී.

මෙම වැඩසටහන මගින් විවිධ අංශවල, විශේෂයෙන්ම කෘෂිකර්මාන්තය, වැවිලි කර්මාන්තය, සංචාරක, ඇඟලුම් සහ ධීවර කර්මාන්තයේ විවිධ අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා ගැලපෙන පුහුණු මොඩියුල ඉදිරිපත් කරයි. නිෂ්පාදන ව්‍යවසායන්හි සැපයුම් දාම සහ තීරණාත්මක යටිතල පහසුකම් ආරක්ෂා කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන අතරම කෘෂිකාර්මික ව්‍යාපාරවල නියඟ සහ පළිබෝධ ආක්‍රමණ වැනි අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා එය අංශ-විශේෂිත මාර්ගෝපදේශ සපයයි. මෙම අවශ්‍යතා අනුව සකස් කරන ලද ප්‍රවේශය මගින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ගේ අවදානම්, ඵලදායී ලෙස අවම කිරීම සඳහා අංශ-විශේෂිත උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සහතික කරයි.

ජාතික ආර්ථික සංවර්ධන වැඩසටහන්වල, විශේෂයෙන් කාලෝචිත බෙදාහැරීමේ ආකෘතිවල, සංකීර්ණ සැපයුම් දාමයන් තුළ ක්‍රියාත්මක වීමට කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර ප්‍රවර්ධනය කෙරේ. පුහුණු වැඩසටහන මගින් සැපයුම්කරුවන් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම්වලට ඒකාබද්ධ කිරීම, හවුල් රාමු සංවර්ධනය කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියට අනුකූල ව්‍යාපාරික පරිසර පද්ධතියක් ගොඩනැගීම සඳහා පූර්ව නිශ්චිත හදිසි ක්‍රියා පටිපාටි ස්ථාපනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙම ප්‍රවේශය කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාරවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරන අතර සැපයුම් දාම හරහා බාධා කිරීම් වල රැළි බලපෑම්(ripple effect) අවම කරයි.

භෞතික හා තාක්ෂණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කරමින්, ශක්තිමත් ගොඩනැගිලි ප්‍රමිතීන් සහ විධිමත් ජලාපවහන පද්ධති සමඟ පවතින යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කර ප්‍රතිනිර්මාණය කිරීම සඳහා කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින්ට මෙම වැඩසටහන මඟ පෙන්වයි. දැරිය හැකි මිලකට ගැලපෙන විසඳුම් ලබා දෙන තාක්ෂණික සමාගම් සමඟ හවුල්කාරිත්වය හරහා ජංගම-පාදක පද්ධති සහ දුරස්ථ අධීක්ෂණ මෙවලම් වැනි තාක්ෂණික විසඳුම් අනුගමනය කිරීම ද එය දිරිමත් කරයි.

පුහුණු වැඩසටහන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අයවැය උපාය මාර්ග හඳුන්වා දෙයි, දැරිය හැකි රක්ෂණ නිෂ්පාදන ගවේෂණය කරයි, සහ හදිසි අරමුදල් සංවර්ධනය කිරීම දිරිමත් කරයි. මෙම පියවර මගින් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් බාහිර ආධාර මත යැපීම අවම කිරීම සහ ඔවුන්ගේ අර්බුදවලින් ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ හැකියාව වැඩිදියුණු කිරීම අරමුණු කරයි.

මීට අමතරව, ප්‍රතිචාර ඇගයීම සහ උගත් පාඩම් ලේඛනගත කිරීම සඳහා අතීත සිදුවීම් පිළිබඳ විධිමත් සමාලෝචන පැවැත්වීම කෙරෙහි වැඩසටහන අවධානය යොමු කරයි. මෙම පරිචය අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම ප්‍රවර්ධනය කරන අතර ව්‍යාපාරවලට සැබෑ ලෝක අත්දැකීම් මත පදනම්ව ඔවුන්ගේ හදිසි ක්‍රියා පටිපාටි වැඩිදියුණු කිරීමට උපකාරී වන අතර අවසානයේ ඔරොත්තු දීමේ සංස්කෘතියකට දායක වේ.

2. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය කුමක් ද? සහ ඇයි?

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව යනු බාධාවකින් පසු පිළිගත හැකි පූර්ව නිශ්චිත ධාරිතාවකින් නිෂ්පාදන හෝ සේවා බෙදා හැරීම දිගටම කරගෙන යාමට සංවිධානයකට ඇති හැකියාවයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය යනු පාඩු වැලැක්වීමට සහ බාධා කිරීම් සඳහා සූදානම් වීම, අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ක්‍රියාත්මක කිරීමේ සහ පවත්වාගෙන යාමේ ක්‍රියාවලියයි. එය කාර්මික, වාණිජ, පොදු සහ ලාභ නොලබන අංශවල ක්‍රියාත්මක වන විශාල, මධ්‍යම සහ කුඩා සංවිධානවලට එක ලෙස අදාළ වේ. කෙසේ වෙතත්, විශාල ව්‍යවසායන් සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් සම්පත් ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ වෙන් කිරීමේ දී පුළුල් ලෙස වෙනස් වන අතර, අර්බුද සඳහා සූදානම් වීමට, ඒවාට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ යථා තත්ත්වයට පත්වීමට ඔවුන්ගේ හැකියාව කෙරෙහි බලපායි. වගුව 2 විශාල ව්‍යවසායන් සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් විසින් මානව, භෞතික සහ මූල්‍ය සම්පත් ලබා ගැනීමේ හැකියාව විස්තර කරයි.

	විශාල සමාගම්	කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර
මානව	<p>විශාල සමාගම්වලට බොහෝ විට සේවකයින් මාරු කිරීමෙන් ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් පූර්ව ආපදා මට්ටම්වලට (යථා තත්ත්වයට) පත් කිරීමේදී වැඩි කාර්ය මණ්ඩලයක් සිටී.</p> <p>සමාගමට ප්‍රමාණවත් තාක්ෂණික සම්පත් තිබේ නම් සේවකයින්ට නිවසේ සිට වැඩ කිරීමට හැකි වේ.</p>	<p>කුඩා ව්‍යාපාරවලට විකල්ප ජීවනෝපායන් ඇති බැවින් මෙහෙයුම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට උදව් කළ හැකි සේවකයින් බොහෝ විට නොමැත.</p> <p>හානියට පත් ව්‍යාපාර හිමිකරුවන්ට සමාගම භෞතිකව ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වන තෙක් සැලකිය යුතු පසුබෑමකට මුහුණ දීමට සිදු වේ.</p>
භෞතික	<p>බහු ව්‍යාපාරික වත්කම් සහිත ස්ථාන කිහිපයක් ක්‍රියාත්මක කිරීමෙන් විශාල සමාගම්වලට ස්වභාවික විපත්වලින් සිදුවන වත්කම් අහිමි වීම අවම කර ගත හැක. එක් ස්ථානයක් අක්‍රිය නම්, සාමාන්‍ය නිෂ්පාදන ප්‍රතිදානය පවත්වා ගැනීමට විශාල සමාගම්වලට මෙහෙයුම් වෙනත් ආයතනයකට මාරු කළ හැකිය.</p>	<p>කුඩා ව්‍යාපාර වැඩි වශයෙන් තනි ස්ථානයක, සාමාන්‍යයෙන් නිවසේ ක්‍රියාත්මක වේ. ආපදා හේතුවෙන් වත්කම්වලට සැලකිය යුතු ලෙස හානි සිදුවිය හැකි අතර, මෙහෙයුම් නතර කිරීමට හේතු වේ. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට අලුත්වැඩියා කිරීමට හෝ ආදේශකයක් ලබා ගැනීමට හැකි වන තෙක්, සැලකිය යුතු කාලයක් බලා සිටීමට සිදු විය හැකිය.</p>

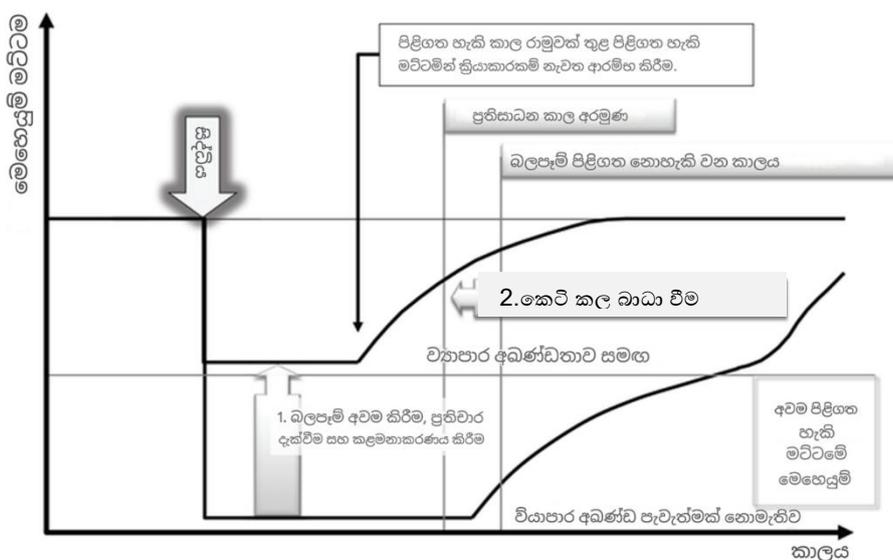
වගුව 2 කුඩා ව්‍යවසායන් සහ මහා පරිමාණ ව්‍යාපාරවල හදිසි අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා සම්පත් සංසන්දනය කිරීම

මූල්‍ය ආපදා විශේෂයෙන් විනාශකාරී නම්, විශාල සමාගම්වලට ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අමතර ප්‍රාග්ධනයක් තිබිය හැකිය. ව්‍යාපාර ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා මූල්‍යකරණය කිරීම සඳහා වන පාඩු ද රක්ෂණය මගින් ආවරණය කළ හැකිය.

කුඩා ව්‍යාපාරවලට සාමාන්‍යයෙන් පුද්ගලික හෝ ව්‍යාපාරික වියදම් සඳහා ගෙවීමට ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණයක් නොමැත. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස මෙහෙයුම් සඳහා බාහිර මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමට සිදුවන අතර, එය අනාගතයේ දී මුදල් පිටතට ගලා යාමට හේතු විය හැක. කුඩා සමාගම් ස්වභාවික විපත්වලට එරෙහිව රක්ෂණය කිරීමට මැලි වන අතර, ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීමේ අවස්ථාව එමගින් අහිමි වේ.

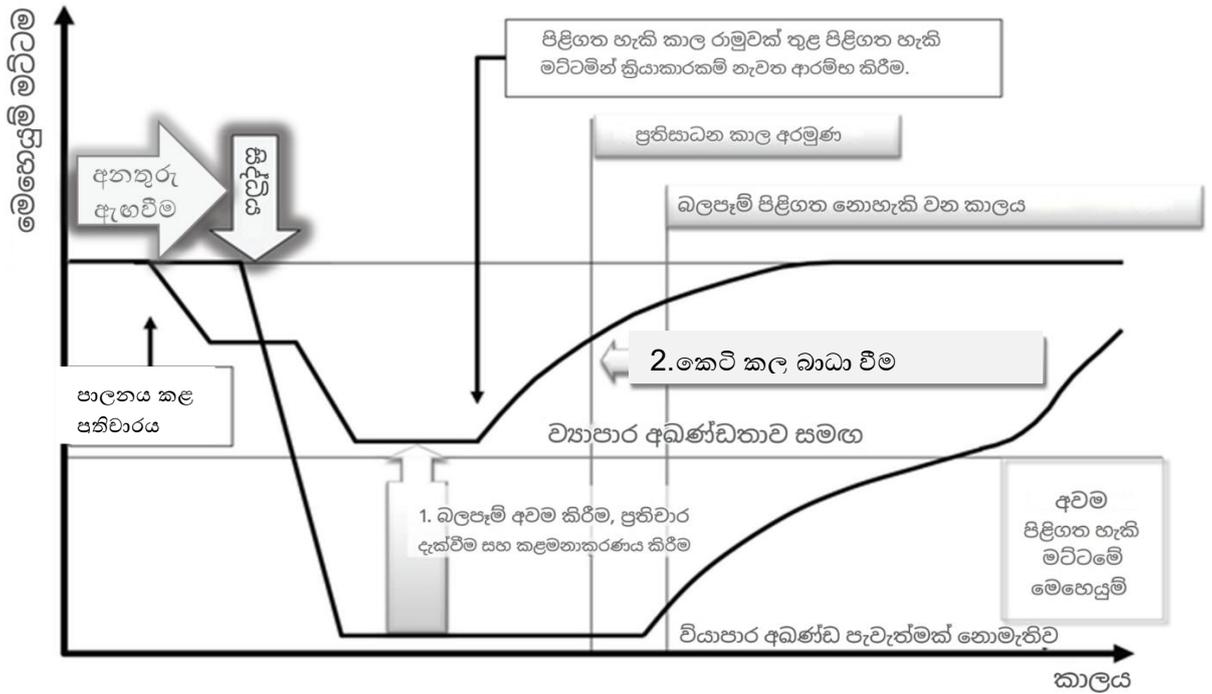
2.1 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති ක්‍රියාත්මක කිරීමේ ප්‍රතිඵල

ව්‍යාපාර කටයුතුවලට විවිධාකාර සිදුවීම් නිසා වෙන් බාධා ඇති විය හැකි අතර, ඒවායින් බොහොමයක් පුරෝකථනය කිරීමට හෝ විශ්ලේෂණය කිරීමට අපහසුයි. බාධාව ඇති වීමට තුඩු දුන් හේතුවට වඩා එහි බලපෑම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීමෙන්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව මගින් සංවිධානයකට තම වගකීම් ඉටු කිරීමේ හැකියාවට අත්‍යවශ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. තවද, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව මගින් ආයතනයකට තම පිරිස්, පහසුකම්, තාක්ෂණය, තොරතුරු, සැපයුම් දාමය, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් සහ කීර්ති නාමය වැනි සම්පත් ආරක්ෂා කර ගැනීම සඳහා අවශ්‍ය ක්‍රියාමාර්ග, බාධාවක් ඇති වීමට පෙර තීරණය කිරීමට හැකියාව ලබා දෙයි. එම පිළිගැනීමත් සමඟ, සංවිධානයට ප්‍රතිචාර ව්‍යුහයක් ස්ථාපිත කළ හැකි අතර, එමගින් බාධාවක බලපෑම් කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳව විශ්වාස කළ හැකි වේ. හදිසි බාධා කිරීම් සහ ක්‍රමානුකූල බාධා කිරීම් යන දෙකම සමඟ කටයුතු කිරීමේදී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ඵලදායී විය හැකිය. මෙම තත්වයන් තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව මගින් බලපෑම් ඵලදායී ලෙස අවම කළ හැකි ආකාරය, පහත දක්වා ඇති රූප සටහන් මගින් සංකල්පීයව නිරූපණය කෙරේ.

රූපය 1 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව හදිසි බාධා සඳහා ඵලදායී වන ආකාරය පිළිබඳ නිදර්ශනය

Source: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:22313:ed-1:v1:en:sec:8>

රූපය 2 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ක්‍රමයෙන් සිදුවන බාධා සඳහා ඵලදායී වන ආකාරය නිරූපණය කරයි

Source: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:22313:ed-1:v1:en:sec:8>

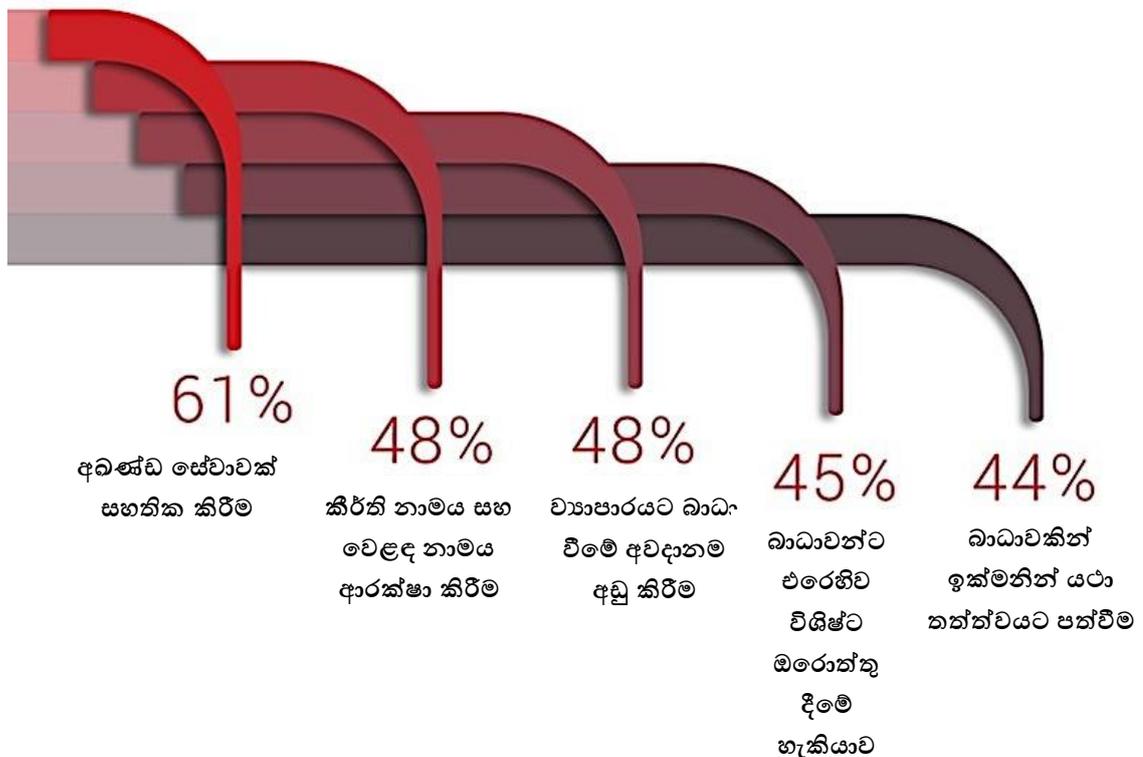
ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සාමාන්‍යයෙන් සංවිධානයකට විශේෂිත වේ, නමුත් එය ක්‍රියාත්මක කිරීම බොහෝ විට පුළුල් ප්‍රජාවට සහ තෙවන පාර්ශවයන්ට සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරයි. සංවිධානයක් බොහෝ විට බාහිර ආයතන මත රඳා පවතින අතර අනෙක් ඒවා ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් මත රඳා පවතී. එබැවින් ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සංවිධානයක සුදානම ශක්තිමත් කරනවා පමණක් නොව, වඩාත් ඔරොත්තු දෙන සමාජයකට ද දායක වේ.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් මඟින් බාධාවන් අතරතුර ක්‍රියාත්මක වීමට සංවිධානයේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරයි. එමඟින් සංවිධානයේ අභ්‍යන්තර හා බාහිර සබඳතා පිළිබඳ වැඩිදියුණු කළ අවබෝධයක්, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් සමඟ වඩා හොඳ සන්නිවේදනයක් සහ අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීමේ සංස්කෘතියක් ස්ථාපිත කිරීමට ද හේතු වේ

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම මඟින් ප්‍රතිලාභ රැසක් හිමිවේ. ඒවා අතරට,

- a) ජීවිත, වත්කම් සහ පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම - පුද්ගලයන්ගේ ආරක්ෂාව සහ යහපැවැත්ම සහතික කිරීම සහ ආයතනික සම්පත් ආරක්ෂා කිරීම
- b) සමාගමේ වටිනාකම ඉහල නැංවීම - කොටස් මිල සහ සමස්ත ව්‍යාපාර වටිනාකම පවත්වා ගැනීමට උපකාර කිරීම
- c) කීර්තිය, විශ්වාසය සහ විශ්වසනීයත්වය ආරක්ෂා කිරීම සහ වැඩි දියුණු කිරීම - ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පෙන්වීම කරමින් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් අතර විශ්වාසය ගොඩනැගීම

- d) තරඟකාරී වාසියට දායක වීම - තරඟකරුවන්ට වඩා වාසියක් ලබා ගැනීම සඳහා බාධා කිරීම අතරතුර අඛණ්ඩ මෙහෙයුම් සක්‍රීය කිරීම.
- e) බාධා කිරීම් වලින් සිදු වන පිරිවැය අඩු කිරීම - අර්බුදකාරී කාලවල දී මූල්‍ය පාඩු අවම කිරීම සහ මෙහෙයුම් කාර්යක්ෂමතාව පවත්වා ගැනීම
- f) ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ශක්තිමත් කිරීම - අවදානම් හඳුනා ගෙන එයට සුදානම් කිරීමෙන් සහ ශක්තිමත් මෙහෙයුම් උපාය මාර්ග ප්‍රදර්ශනය කිරීමෙන් අනපේක්ෂිත සිදුවීම් වලට අනුවර්තනය වීමට සහ ඉක්මනින් යථා තත්ත්වයට පත්වීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම.
- g) තෛතික සහ මූල්‍ය අවදානම් අවම කිරීම - වගකීම් අවම කිරීම සහ නීතිමය සහ නියාමන අවශ්‍යතාවලට අනුකූලව පවත්වාගෙන යාම
- h) ආදායම් ප්‍රවාහ ආරක්ෂා කිරීම - ප්‍රධාන වත්කම් සුරක්ෂිත කිරීම සහ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා මූලික මෙහෙයුම් පවත්වා ගෙන යාම
- i) ලාභදායීත්වය සහ තරඟකාරීත්වය සඳහා දායක වීම - කොටස් හිමියන්ගේ වටිනාකම, ලාභදායීත්වය සහ වෙළඳපල තත්ත්වයෙහි වර්ධක වාසි ලබා ගැනීම

රූපය 3 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අවශ්‍යතාවයක් වීමට ප්‍රධාන හේතු

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මක්
නොමැති ව්‍යාපාර ප්‍රධාන බාධාවකින්
පසු අසාර්ථක වීම.

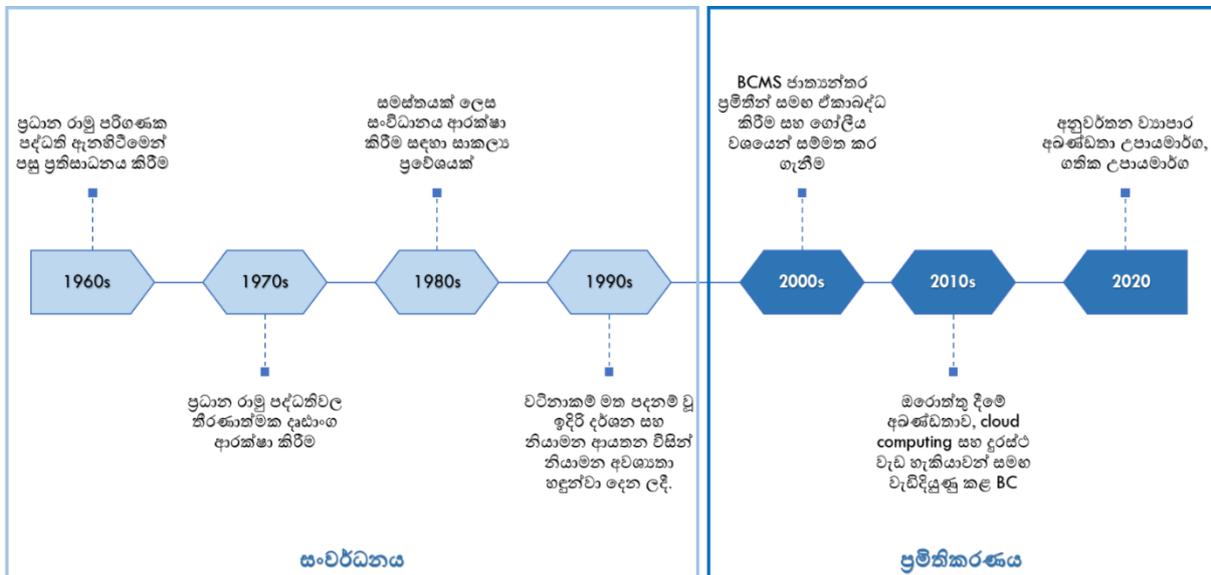

ව්‍යසනයකින් පසු කිසිදා වසර දෙකක් ඇතුළත වසා
ව්‍යාපාර නැවත විවෘත නොවේ දමන ඉතිරි ව්‍යාපාර වලින්

රූප සටහන 4 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් නොමැති වීමේ ප්‍රතිඵලයක්
මූලාශ්‍රය: NQA / ඩෙලොයිට් සහ ටුවර්, 2008 / එක්සත් ජනපද කමිකරු දෙපාර්තමේන්තුව

2.2 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ඉතිහාසය සහ එහි පරිණාමය දැන ගන්න

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණයේ සංවර්ධනය දශක ගණනාවක් පුරා පරිණාමය වී ඇත (රූපය 5) අවදානම් වල වෙනස්වන ස්වභාවයට ප්‍රතිචාර වශයෙන් සහ ව්‍යාපාර සහ සමාජයන්හි අන්තර් රඳා පැවැත්ම වැඩි වීම.

රූපය 5 BCMS හි පරිණාමය පිළිබඳ නිද්ව්‍යාපාර

අනුවර්තන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග,
දේශගුණික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව,
සයිබර්(cyber) ආරක්ෂණ තර්ජන

1950s–1960s: මේන්ෆ්‍රේම් (Mainframe) තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතිවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව; විශේෂයෙන් තොරතුරු තාක්ෂණ ක්ෂේත්‍රය තුළ ආරම්භ වූයේ සරල උපස්ථ(backup) සහ ප්‍රතිසාධන ශිල්පීය ක්‍රම සමඟිනි. සංවිධාන විසින් මේන්ෆ්‍රේම් (Mainframe) පරිගණක පද්ධති සඳහා ඩොලර් මිලියන ගණනක් ආයෝජනය කිරීමත් සමඟ, මෙම පහසුකම් වලට හානි සිදුවුවහොත් හෝ විනාශ වුවහොත් විනාශකාරී පාඩු සිදුවීමේ අවදානම ඔවුන් හඳුනා ගත්හ. මෙම අවබෝධය, ඇනහිටීම් හෝ ව්‍යාසනයන්ගෙන් පසුව පද්ධති ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීම සහතික කිරීම සඳහා උපස්ථසහ ප්‍රතිසාධන සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීමට හේතු විය.

IBM විසින් 1960 ගණන්වල ආපදා ප්‍රතිසාධන සේවා හඳුන්වා දුන් අතර, මේන්ෆ්‍රේම් පද්ධති සහ දත්ත උපස්ථ කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළේය.

1970 ගණන්: තාක්ෂණ මානසිකත්වය

1970 ගණන් වලදී මූලික අවධානය යොමු වූයේ පරිගණක පද්ධති, විශේෂයෙන්ම මේන්ෆ්‍රේම් ආරක්ෂා කිරීම කෙරෙහිය. එකල, ව්‍යාපාර බාධා ප්‍රධාන වශයෙන් තාක්ෂණික අසමත්වීම් නිසා ඇති වූ බව සාමාන්‍යයෙන් උපකල්පනය කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් වශයෙන්, ප්‍රමුඛතාවය වූයේ මේන්ෆ්‍රේම් පද්ධතිවල තීරණාත්මක දෘඩාංග ආරක්ෂා කර ගැනීමයි.

මෙම දැවැන්ත මේන්ෆ්‍රේම් පරිගණකවල ක්‍රියාකාරී උෂ්ණත්වය නියාමනය කරන ජල සිසිලන පයිප්ප ආරක්ෂා කිරීම මගින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ප්‍රථම වරට හඳුන්වා දෙන ලදී. සිසිලන පද්ධති ඵලදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක වීම සහතික කිරීම, අධික උණුසුම් වීම වැළැක්වීම සහ මෙහෙයුම් ස්ථායීතාව පවත්වා ගැනීම කෙරෙහි මෙම උත්සාහයන් අවධානය යොමු කරන ලදී.

1980 ගණන්: තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති වලින් ඔබ්බට

1980 ගණන් වලදී, සමස්තයක් ලෙස සංවිධානය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පැහැදිලි මෙහෙවරක් සමඟින් ව්‍යාපාරික අඛණ්ඩතාව වඩාත් විධිමත් විනයක් දක්වා වර්ධනය විය. තොරතුරු තාක්ෂණය මේන්ෆ්‍රේම් පද්ධතිවලින් අවසාන-පරිශීලක පුද්ගලික පරිගණකවෙත මාරු වීමත් සමඟ, ආපදා ප්‍රතිසාධන සැලසුම් මේන්ෆ්‍රේම් පද්ධතිවල සැලකිය යුතු ආයෝජන ආරක්ෂා කිරීමට වඩා පුළුල් විය. මෙහෙයුම් ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීම සඳහා තීරණාත්මක වන සේවකයින්, තාක්ෂණයන් සහ ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලීන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින්, තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධතිවලින් ඔබ්බට පුළුල් මෙහෙයුම් සලකා බැලීමට සංවිධාන පටන් ගත්හ. මෙම සාකච්ඡා ප්‍රවේශයේ අරමුණ වූයේ බාධාවන් අතරතුර සමාගමට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ක්‍රියාකාරීත්වය පවත්වා ගත හැකි බව සහතික කිරීමයි. ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය මෙම අවස්ථාවේදී ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කරන ලදී.

මෙම පරිණාමය "ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම්" යන යෙදුමෙන් ප්‍රකට වූ අතර, බාධාවකදී සහ ඉන් පසුව අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික කටයුතු පවත්වාගෙන යාම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුමහි පැවැත්ම සඳහා මෙම විෂය පිළිබඳ පොත් සහ ලිපි කිහිපයක් ප්‍රකාශයට පත් කරන ලදී.

1988 දී, ආපදා ප්‍රතිසාධන ආයතනය (DRI International), ආපදා ප්‍රතිසාධනය සඳහා වෘත්තීය පිළිගැනීමක් ලබා දෙන ප්‍රථම සංවිධානය ලෙස ස්ථාපිත කරන ලදී.

මෙහෙයුම් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවේ වර්ධනය වන වැදගත්කම මූල්‍ය රෙගුලාසි මගින්, විශේෂයෙන් බැංකුකරණයේ තවදුරටත් අවධාරණය කෙරේ. උදාහරණයක් ලෙස, නිව්‍යෝර්ක් කොටස් වෙළඳපොළ සාමාජික සමාගම්වලට අඛණ්ඩතා සැලසුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම අවශ්‍ය කිරීමට පටන් ගත්තේය.

1990 ගණන්: වටිනාකම් පාදක කරගත් දෘෂ්ටිකෝණය

1990 ගණන්වලදී, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ආයතනයට වටිනාකමක් එක් කිරීමේ විභවයක් ඇති බව සැලකුණි. වටිනාකම් පාදක කරගත් දෘෂ්ටිකෝණය, තාක්ෂණය සහ විගණන දෘෂ්ටිකෝණ වලින් බැහැරව, සේවකයින් සහ බාහිර උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන් ඇතුළුව සමස්ත සංවිධානය සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි විෂය පථය සහ අරමුණ පුළුල් කරන ලදී.

තවද, මෙම දශකය තුළ කුරුල්ල උණ පැතිරීම, ව්‍යාපාර බාධා වීම් තනිකරම තාක්ෂණික අසාර්ථක වීම් හේතුවෙන් සිදු නොවන බව අවධාරණය කළේය. සංවිධානයක ශ්‍රම බලකායට බලපාන සිදුවීම් මෙහෙයුම් වලට සමානව හානිකර ලෙස හඳුනාගෙන ඇති අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා සාකච්ඡා ප්‍රවේශයක අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කරන ලදී.

සමස්ත සංවිධානයටම ආපදා ප්‍රතිසාධනයේ රැකවරණය අවශ්‍ය බව පැහැදිලි විය. ගෝලීය සැපයුම් දාමයේ වර්ධනය සහ තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති මත රඳා පැවතීම හේතුවෙන්, ව්‍යාපාර බාධා වීමේ වැඩි අවදානමකට ලක් විය. ගල්ෆ් යුද්ධය, භූමිකම්පන සහ ත්‍රස්ත ප්‍රහාර වැනි සිදුවීම්, බොහෝ සංවිධාන ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උත්සාහයන් විධිමත් කිරීමට පෙළඹවීය.

එක්සත් රාජධානිය පදනම් කරගත් නව පිළිගත් කණ්ඩායමක්; ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ආයතනය, 1994 දී පිහිටුවන ලදී.

සහස්‍ර දින වෙනස්වීම් හා සම්බන්ධ තොරතුරු තාක්ෂණ අසාර්ථකත්වයන් පිළිබඳව සංවිධාන බිය වූ බැවින්, Y2K අර්බුදය පුළුල් ලෙස හදිසි සැලසුම්කරණයට හේතු විය

2000 ගණන්: ඒකාබද්ධ කිරීම සහ ගෝලීය අනුගත වීම

2001 සැප්තැම්බර් 11 වන දින එක්සත් ජනපදයේ සිදු වූ ත්‍රස්ත ප්‍රහාර හැරවුම් ලක්ෂ්‍යයක් සනිටුහන් කළේය. ලොව පුරා ව්‍යාපාර, තොරතුරු තාක්ෂණය පමණක් නොව භෞතික යටිතල පහසුකම්, මානව සම්පත් සහ අර්බුද සන්නිවේදනය ද ඇතුළත් කරමින්, සාකච්ඡා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි වැදගත්කම අවබෝධ කර ගත්හ.

ඇමරිකා එක්සත් ජනපදයේ ජාතික ප්‍රමිති සහ තාක්ෂණ ආයතනය (NIST), 2002 දී ෆෙඩරල් තොරතුරු පද්ධති (Federal Information Systems) සඳහා පළමු හදිසි සැලසුම් මාර්ගෝපදේශය ප්‍රකාශයට පත් කළ අතර, එය පද්ධති බාධාවන් ඇතුළත් කල අතර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහ සංවිධානාත්මක ඔරොත්තු දීමේ සැලසුම්කරණය හඳුන්වා දෙයි. එය 2010 දී සංශෝධනය කරන ලදී.

2004 ඉන්දියානු සාගර සුනාමිය සහ 2005 දී ඇති වූ කැට්‍රිනා (Katrina) සුළි කුණාටුව වැනි සිදුවීම් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි වැදගත්කම, විශේෂයෙන් සැපයුම් දාම සහ සැපයුම් කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් තවදුරටත් අවධාරණය කළේය. රජයන් සහ සංවිධාන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සමඟ ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව අවධාරණය කිරීමට පටන් ගත්හ.

2010-වර්තමානය: අඛණ්ඩතාවයේ සිට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව දක්වා

ඩිජිටල් පරිවර්තනය(Digital transformation) වේගවත් වන විට, ආයතන සයිබර් ප්‍රහාර, දත්ත උල්ලංඝන(data breaches) සහ කප්පම් මෘදුකාංග(ransomware) වැනි නව අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. මෙවැනි තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීමට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, සයිබර් ආරක්ෂාව(cybersecurity) සහ තොරතුරු තාක්ෂණ පාලනය සමඟ ඒකාබද්ධ කිරීම අවශ්‍ය වේ.

2019 දී COVID-19 වසංගතය, සියලු ප්‍රමාණවල සංවිධාන සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි තීරණාත්මක වැදගත්කම පෙන්වුම් කළේය. ශ්‍රම බලකායට, සැපයුම් දාමයට සහ වෙළඳපොළට බලපාන දිගුකාලීන බාධා කිරීම් සැලකිල්ලට ගනිමින් අනුවර්තනය වීමේ අවශ්‍යතාවය ද එය අවධාරණය කළේය.

නූතන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති, තිරසාරභාවය සහ ආයතනික බාධාවන්ගේ පුළුල් සමාජීය බලපෑම කෙරෙහි වැඩි වැඩියෙන් අවධානය යොමු කරයි. දේශගුණික විපර්යාස, භූ දේශපාලනික අස්ථාවරත්වය සහ තාක්ෂණික දියුණුවේ ශ්‍රීඝ්‍ර වේගය ඇතුළු නැගී එන අවදානම් වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් එය අඛණ්ඩව පරිණාමය වෙමින් පවතී. අද වන විට, සංවිධාන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හඳුනා ගන්නේ අවදානම් කළමනාකරණ මෙවලමක් පමණක් නොව, අර්බුද අතරතුර විශ්වාසය, කීර්තිය සහ මෙහෙයුම් ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීමේදී තරඟකාරී වාසියක් ලෙසය.

2.3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ශ්‍රී ලාංකික සන්දර්භය

ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණයේ පරිණාමය ස්වභාවික විපත් සහ ආර්ථික බාධාවන්ගේ සංකීර්ණ අන්තර් ක්‍රියාකාරිත්වය මගින් හැඩගැසී ඇත. සාම්ප්‍රදායිකව, රටේ අවදානම් කළමනාකරණය ප්‍රධාන වශයෙන් ආපදා ප්‍රතිසාධනය කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ අතර, සාකලයවාදී අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණය කෙරෙහි සීමිත අවධානයක් යොමු කළේය. කෙසේ වෙතත්, පසුගිය දශක දෙක තුළ සිදු වූ සැලකිය යුතු සිදුවීම් හේතුවෙන් කර්මාන්ත පුරා ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමු සම්මත කර ගැනීම වේගවත් වී ඇත.

මෙහෙයුම් බාධාවන් නිසා ඇති විය හැකි පද්ධතිමය අවදානම හඳුනා ගනිමින්, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව (CBSL) 2005 දී මූල්‍ය ආයතනවලට මෙහෙයුම් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කිරීම සඳහා ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීමට උපදෙස් දෙන ලදී. ඉදිරිපත් කරන ලද මූලික ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් (බොහොමයක් අසම්පූර්ණ හෝ විවිධ ප්‍රමිතීන් අනුගමනය කළ අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් සඳහා ස්ථාවර රාමුවක් ස්ථාපිත කිරීම සඳහා සවිස්තරාත්මක මාර්ගෝපදේශ නිකුත් කිරීමට CBSL පෙළඹුණි. පසුව, 2021 දෙසැම්බර් මාසයේ දී, බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකු සඳහා තාක්ෂණික අවදානම් කළමනාකරණය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පිළිබඳ නියාමන රාමුව ගෙනහැර දක්වමින්, 2021 අංක 16 දරන නියෝගයක් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලදී. ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුවේ උපදෙස්වලට අනුකූලව, ජාතික සංවර්ධන බැංකුව (NDB) ISO 22301:2019 සහතිකය ලබාගත් ශ්‍රී ලංකාවේ පළමු වාණිජ බැංකුව බවට පත්විය.

2007 දී, ශ්‍රී ලංකා රක්ෂණ මණ්ඩලය ද සිය අධීක්ෂණ ප්‍රවේශය වැඩිදියුණු කිරීමට සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාමේ හොඳම භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කිරීමට මාර්ගෝපදේශ හඳුන්වා දුන්නේය. 2000 අංක 43 දරන කර්මාන්ත පනතේ රක්ෂණ රෙගුලාසි යටතේ ලියාපදිංචි වූ රක්ෂණ සමාගම්, 2007 ජූලි 31 දින වන විට ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් ක්‍රියාවට නැංවීමට දිරි ගන්වන ලද අතර, පද්ධති අසාර්ථක වීම් වලදී දැනට පවතින සහ නව රක්ෂණ ඔප්පු හිමියන් සඳහා සේවා මට්ටම් පවත්වා ගෙන යාම සහතික කරන ලදී.

ආසියානු ආපදා පෙර සූදානම් මධ්‍යස්ථානයේ (ADPC) ප්‍රධාන වැඩසටහනක් වන ශ්‍රී ලංකා පෙර සූදානම් හවුල්කාරිත්වය (SLPP) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ හඳුන්වාදීමේ දී සැලකිය යුතු කාර්යභාරයක් ඉටු කර ඇත. ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයේ උපාය මාර්ගික මහපෙන්වීම යටතේ, SLPP විසින් විවිධ දිස්ත්‍රික්කවල කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන් 1,000 කට ආසන්න සංඛ්‍යාවක් පුහුණු කරන ලද අතර, පාර්ශවකරුවන් අතර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ සංකල්ප

ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා පදනමක් ස්ථාපිත කරන ලදී. රාජ්‍ය, පෞද්ගලික සහ රාජ්‍ය නොවන අංශවල සහභාගිවන්නන් සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණහි වැදගත්කම තවදුරටත් පෙන්වා දෙමින් පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ වැඩසටහන් කිහිපයක් පවත්වන ලදී. මීට අමතරව, 2019 පාස්කු ඉරිදා ප්‍රහාරයෙන් පසුව, හැටන් නැෂනල් බැංකුව බලපෑමට ලක් වූ ව්‍යාපාර සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පුහුණුවක් සඳහා අනුග්‍රහය දැක්වීය. SLPP විසින් ආපදා පෙර සූදානමේ වැදගත්කම මෙන්ම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණයේ වැදගත්කම පිළිබඳ කෙටි හැඳින්වීමක් සපයන “UNSTOPPABLE BUSINESS Recipe to Survive the Crisis”, යන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම මාර්ගෝපදේශ පොත ද ප්‍රකාශයට පත් කර ඇත.

විශේෂයෙන්ම 2016 සහ 2017 වර්ෂ වල ගංවතුර සහ නායයෑම් හේතුවෙන් ඇති වූ දැඩි හානිවලින් පසුව, ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පරිණාමයට ජාත්‍යන්තර කමිකරු සංවිධානය (ILO) දායක වී ඇත. DMC, කර්මාන්ත අමාත්‍යාංශය සහ කළුතර සහ රත්නපුර දිස්ත්‍රික් ලේකම් කාර්යාල සමඟ සහයෝගයෙන් ILO විසින්, බලපෑමට ලක් වූ දිස්ත්‍රික්කවල රජයේ නිලධාරීන්හට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම හඳුන්වාදීම සඳහා පුහුණු සැසි සංවිධානය කරන ලදී. ජපාන රජය විසින් අරමුදල් සපයන ලද මෙම මූලපිරීම, 2019 දී "ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම - BCP" (Business Continuity Plan-BCP) නමින් ලේඛනයක් ප්‍රකාශයට පත් කිරීමට හේතු වූ අතර මෙය, ක්ෂුද්‍ර, කුඩා සහ මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායන්ට තමන්ගේම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් සංවර්ධනය කිරීමට උපකාර කිරීම සඳහා මූලික මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

අද වන විට, ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ පෙළේ ආයතන කිහිපයක්, පිළිගත් විදේශීය ආයතන සමඟ සහයෝගයෙන්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය උපදේශන සහ පුහුණුව ලබා දෙයි. මෙම මූලපිරීම් මගින් ව්‍යාපාරවලට ඔවුන්ගේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීමට සහ ජාතික ආර්ථික ස්ථාවරත්වයට දායක වීමට හැකි වන පරිදි ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද භාවිතයන් සඳහා ඇති අවශ්‍යතාවය පිළිබඳ වර්ධනය වන පිළිගැනීම පිළිබිඹු වේ

3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුව

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති ප්‍රමිතීන් මගින් සංවිධානවලට බාධාකාරී සිදුවීම් සඳහා සූදානම් වීමට, ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ යථා තත්ත්වයට පත් වීමට උපකාර වන ව්‍යුහගත රාමුවක් සපයයි. විභව තර්ජන හඳුනා ගැනීමට, අවදානම් තක්සේරු කිරීමට සහ ඵලදායී අඛණ්ඩතාව සහ ප්‍රතිසාධන උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා හොඳම භාවිතයන් මෙම ප්‍රමිතීන් ගෙනහැර දක්වයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රමිතීන් නීතිමය සහ නියාමන අවශ්‍යතා සමඟ අනුකූලතාව ප්‍රවර්ධනය කරන අතර අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා පූර්ව ක්‍රියාකාරී ප්‍රවේශයක් පෙන්වුම් කිරීමෙන් පාර්ශවකරුවන්ගේ විශ්වාසය වර්ධනය කරයි. මීට අමතරව මෙම ප්‍රමිතීන්, නීතිපතා සමාලෝචන, විගණන සහ යාවත්කාලීන කිරීම් හරහා අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීමට පහසුකම් සපයන අතර ආයතනික භාවිතයන්, විකාශනය වන අවදානම් සහ කර්මාන්තයේ හොඳම භාවිතයන් සමඟ පෙළගස්වයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමුව මගින් සංවිධාන විසින් ක්‍රියාවලීන් ස්ථාපිත කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ පවත්වාගෙන යාම අවශ්‍යතාවක් ලෙස දක්වයි. එමගින් ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වන අතර මෙම ක්‍රියාවලීන් අතර අන්තර්ක්‍රියා කළමනාකරණය කරයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාවලි ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, සංවිධානය කළ යුත්තේ,

- A. අවශ්‍ය යෙදවුම් සහ අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵලයන් හඳුනා ගන්න.
- B. ක්‍රියාවලි අතර අනුපිළිවෙළ සහ අන්තර්ක්‍රියා නිර්වචනය කරන්න.
- C. ඵලදායී ක්‍රියාකාරීත්වය සහ පාලනය සහතික කිරීම සඳහා නිර්ණායක සහ ක්‍රම (අධීක්ෂණය, මිනුම් සහ කාර්ය සාධන දර්ශක ඇතුළුව) ස්ථාපිත කිරීම.
- D. ලබා ගත හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් තීරණය කර වෙන් කරන්න.
- E. පැහැදිලි වගකීම් සහ බලධාරීන්ට පැවරීම.
- F. හඳුනාගත් අවදානම් සහ අවස්ථාවන් ඇතුළත්ව පිළියම් යොදන්න.
- G. අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලබා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාවලීන් ඇගයීමට ලක් කර අවශ්‍ය වෙනස්කම් ක්‍රියාත්මක කරන්න.
- H. ක්‍රියාවලීන් සහ සමස්ත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුව අඛණ්ඩව වැඩිදියුණු කරන්න.

සංවිධානය විසින් මෙහෙයුම් සඳහා සහාය වීම සඳහා ලේඛන ගත තොරතුරු පවත්වා ගත යුතු අතර, සැලසුම් කළ පරිදි ක්‍රියාවලි ක්‍රියාත්මක වන බවට විශ්වාසය සහතික කිරීම සඳහා ලේඛන ගත වාර්තා තබා ගත යුතුයි.

3.1 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්

පසුගිය දශක දෙක තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සැලකිය යුතු ලෙස විකාශනය වී ඇති අතර, බාධාවන්ට එරෙහිව ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා සංවිධානවල වැඩිවන අවශ්‍යතාවය හේතුවෙන් මෙය සිදු වී ඇත. ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සංවර්ධනය කිරීම මගින් සංවිධානවල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහතික කරමින් ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ප්‍රවේශයක් සපයා ඇත.

2006 දී BS 25999 හඳුන්වා දීමේ සිට 2012 දී ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත් ISO 22301 ප්‍රමිතිය ස්ථාපිත කිරීම සහ එහි පසුකාලීන යාවත්කාලීන කිරීම් දක්වා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ විකාශනයේ ප්‍රධාන සන්ධිස්ථාන මෙම පරිච්ඡේදයෙන් සොයා ගැනේ. 2024 දී සිදු වූ නවතම සංශෝධනය මඟින් දේශගුණික ක්‍රියාකාරකම් කෙරෙහි වැඩි අවධාරණය පිළිබිඹු වන අතර ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ උපාය මාර්ග තවදුරටත් ශක්තිමත් කරයි.

- 2006 - බ්‍රිතාන්‍ය ප්‍රමිති ආයතනය (BSI) විසින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා පිළිවෙත් ස්ථාපිත කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම සඳහා සංවිධාන සඳහා ව්‍යුහගත රාමුවක් සපයන පළමු ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රමිතිය වන BS 25999 හඳුන්වා දෙන ලදී.
- 2012 - ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති සඳහා ජාත්‍යන්තරව පිළිගත් පළමු රාමුව ලෙස ISO 22301:2012 ප්‍රමිතිය හඳුන්වා දෙන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, BS 25999 2012 දී අර්ධ වශයෙන් ඉවත් කර 2013 දී සම්පූර්ණයෙන්ම ඉවත් කරන ලදී. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පරිණාමයට දායක වූ අනෙකුත් කැපී පෙනෙන ප්‍රමිතීන් අතර ANZ 5050 (ඕස්ට්‍රේලියාව), SS 540 (සිංගප්පූරුව) සහ NFPA 1600 (එක්සත් ජනපදය) ඇතුළත් විය.
- 2019 – "ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති - අවශ්‍යතා" (Security and Resilience – Business Continuity Management Systems - Requirements) යන මාතෘකාව යටතේ ISO 22301:2019 සංස්කරණය නිකුත් කරන ලද අතර, පැහැදිලි බව වැඩි දියුණු කිරීමට සහ නවීන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා භාවිතයන්ට අනුකූල වීමට 2012 අනුවාදය යාවත්කාලීන කරන ලදී.
- 2024 – දේශගුණික ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සලකා බැලීම් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළට ඇතුළත් කරමින් ISO 22301:2019/Amd 1:2024 සංශෝධනයක් හඳුන්වා දෙන ලදී. නවතම ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කරන හෝ නඩත්තු කරන සංවිධාන ISO 22301:2019 සහ එහි 2024 සංශෝධනය සමඟ අනුකූල වන ලෙසට උපදෙස් ලබා දී ඇත.
- මෙම මාලාව තුළ, ISO 22300:2021 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - වචන මාලාව සහ ISO 22313:2020 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති - මග පෙන්වීම, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා පද්ධතියක් ප්‍රායෝගිකව ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ ක්‍රියාකාරීත්වය සඳහා සහාය වීමට ප්‍රයෝජනවත් මඟ පෙන්වීමක් සපයයි.

වාර්ෂික ISO සමීක්ෂණය ලොව පුරා විවිධ ISO ප්‍රමිතීන් සඳහා වලංගු සහතික ගණන නිරීක්ෂණය කරයි. 2019 සිට 2022 දක්වා ISO 22301 (ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය), ISO 9001 (තත්ත්ව කළමනාකරණය) සහ ISO 14001 (පාරිසරික කළමනාකරණය) සඳහා සහතික කිරීමේ ප්‍රවණතා 3 වන වගුවේ ඉදිරිපත් කර ඇති අතර, කාලයත් සමඟ ඒවායේ භාවිතය සහ වර්ධනය ඉස්මතු කර දක්වයි.

	ISO 22301	ISO 9001	ISO 14001
2019	1,692	880,007	312,111
2000	2,205	916,842	348,473
2021	2,559	1,077,884	420,433
2022	3,200	1,265,216	528,903

වගුව 3 ප්‍රමිති කිහිපයක වලංගු ISO සහතිකවල වාර්ෂික වැඩිවීම

මූලාශ්‍රය: ISO සමීක්ෂණය

ISO 22301:2019 ට අමතරව, තවත් ISO ප්‍රමිතීන් කිහිපයක් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණයට සහ ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ පුළුල් ක්ෂේත්‍රය සඳහා අදාළ වේ. මෙම ප්‍රමිතීන් ISO 22301 ක්‍රියාත්මක කිරීම සමඟ අනුකූල වන හෝ අනුබල දෙන පරිපූරක මාර්ගෝපදේශ, පාරිභාෂිතය සහ රාමු සපයයි. මෙහි ප්‍රධාන අදාළ ප්‍රමිතීන් පහතින් දැක්වේ:

ISO 22301 සඳහා සහය දක්වන සාමාන්‍ය ප්‍රමිතීන්

1. ISO 22300:2021 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව – වචන මාලාව
  - ISO 22300 - ශ්‍රේණියේ භාවිතා වන ප්‍රධාන නියමයන් සහ සංකල්ප නිර්වචනය කරන අතර අනුකූලතාව සහ පැහැදිලි බව සහතික කරයි.
2. ISO 22313:2019 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති - මග පෙන්වීම
  - ISO 22301 සමඟ අනුකූල වන පරිදි BCMSS ක්‍රියාත්මක කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම පිළිබඳ ප්‍රායෝගික මග පෙන්වීමක් සපයයි.

අවදානම් කළමනාකරණය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව

3. ISO 31000:2018 – අවදානම් කළමනාකරණය - මාර්ගෝපදේශ
  - එලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණය සඳහා ඉතා වැදගත් වන අවදානම් හඳුනා ගැනීම, තක්සේරු කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා රාමුවක් සපයයි.
4. ISO 22316:2017 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - මූලධර්ම සහ ගුණාංග
  - අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව සහ දිගු කාලීන තිරසාරභාවය සාක්ෂි කර ගැනීම සඳහා ISO 22301 ක්‍රියාත්මක කොට ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ක්‍රමානුකූලව ගොඩ නැගීම ක්‍රියාත්මක කිරීම

5. ISO 22317:2021 – ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව – ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (BIA) – මාර්ගෝපදේශ

- ISO 22301 ක්‍රියාත්මක කිරීමේ මූලික අංගයක් වන ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් පැවැත්වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.

6. ISO 22318:2021 – ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව – සැපයුම් දාමයේ අඛණ්ඩතාව – මාර්ගෝපදේශය

- සැපයුම් දාම අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සහ බාධා කිරීම් වලදී අඛණ්ඩ පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ සපයයි

හදිසි කළමනාකරණය සහ සිද්ධි ප්‍රතිචාරය

7. ISO 22320:2018 – ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව – හදිසි කළමනාකරණය – සිදුවීම් කළමනාකරණය සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ ප්‍රයත්නයන් අනුපූරකය කිරීම සඳහා ඵලදායී සිදුවීම් කළමනාකරණය සඳහා රාමුවක් ඉදිරිපත් කරයි

8. ISO 22322:2022 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - හදිසි කළමනාකරණය - මහජන අනතුරු ඇඟවීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- හදිසි අවස්ථා වලදී ඵලදායී සන්නිවේදනය සහ මහජන අනතුරු ඇඟවීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි

9. ISO 22325:2016 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - හදිසි කළමනාකරණය - විධාන සහ පාලනය සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- අර්බුදකාරී කාලවල දී විධාන-සහ-පාලන(command-and-control) ව්‍යුහයක් ස්ථාපිත කිරීම සහ කළමනාකරණය කිරීම පිළිබඳ අවබෝධයක් ලබා දෙයි

තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ (ICT) සහ දත්ත ආරක්ෂා

10. ISO/IEC 27001:2022 – තොරතුරු ආරක්ෂාව, සයිබර් ආරක්ෂාව(cybersecurity) සහ පෞද්ගලිකත්ව ආරක්ෂාව (privacy protection) – තොරතුරු ආරක්ෂක කළමනාකරණ පද්ධති – අවශ්‍යතා

- තොරතුරු ආරක්ෂාව කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන අතර සංවේදී දත්තවල ආරක්ෂාව සහතික කරමින්, BCMSS අරමුණු සමඟ පෙළ ගස්වයි

11. ISO/IEC 27031:2011 – තොරතුරු තාක්ෂණය – ආරක්ෂක ශිල්පීය ක්‍රම – ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ පැවැත්ම සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ සුදානම සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- බාධා කිරීම් වලදී IT පද්ධතිවල ලබා ගත හැකි බව සහ විශ්වසනීයත්වය සහතික කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

අංශ-නිශ්චිත ප්‍රමිතීන්

12. ISO 22395:2018 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - හදිසි අවස්ථාවකදී අවදානමට ලක් විය හැකි පුද්ගලයින්ට සහාය වීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- විශේෂයෙන් අවදානමට ලක් විය හැකි ජන කොට්ඨාශයේ පුද්ගලයන්ගේ, ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වර්ධනය කිරීම.

13. ISO 22392:2019 - ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව - සමකාලීන සමාලෝචන පැවැත්වීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ

- ප්‍රජා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ පෙර සූදානම් පිළිබඳ තුළ සමකාලීන සමාලෝචන සඳහා මාර්ගෝපදේශ සපයයි.

මෙම ප්‍රමිතීන් ISO 22301 හි මූලික මූලධර්ම සහ අවශ්‍යතා සඳහා සහාය දෙන අතරම බාධා කිරීම් සඳහා සූදානම් වීමට, ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ යථා තත්වයට පත් කිරීමට සංවිධානයේ හැකියාව සාමූහිකව ශක්තිමත් කරයි.

3.2 ප්‍රමිතිකරණය සහ සහතික කිරීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි පිළිගත් ප්‍රමිතීන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ විශ්වසනීයත්වය ඉහළ නංවයි. ප්‍රමිතිකරණය සඳහා වන මාවත ආරම්භ වන්නේ වත්මන් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා පිළිවෙත් පිළිබඳ මූලික තක්සේරුවකින් සහ ISO 22301:2019 ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව වැඩිදියුණු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනා ගැනීම සඳහා පරතර විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීමෙනි. ව්‍යාපාරවලට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රමයෙන් ගොඩනගා ගත හැකි අතර, ප්‍රථමයෙන් තීරණාත්මක ක්‍රියාවලීන් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරමින් සහ කාලයත් සමඟ පුළුල් රාමුවක් දක්වා පරිමාණය කළ හැකිය. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයින් මුලදී මූලික අනුකූලතාවයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ හැකි අතර, ඔවුන්ගේ සම්පත් සහ ක්‍රියාකාරී විෂය පථයට ගැලපෙන මූලික ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය මූලධර්මවලට අනුගත වීම පෙන්වුම් කරයි. වඩාත් සංකීර්ණ මෙහෙයුම් සහිත විශාල ව්‍යවසායන්ට උසස් අවදානම් කළමනාකරණ උපාය මාර්ග, සවිස්තරාත්මක අඛණ්ඩ සැලසුම් සහ දැඩි පරීක්ෂණ ක්‍රියා පටිපාටි ඇතුළත් කරමින් පූර්ණ ISO සහතිකය ලබා ගත හැකිය.

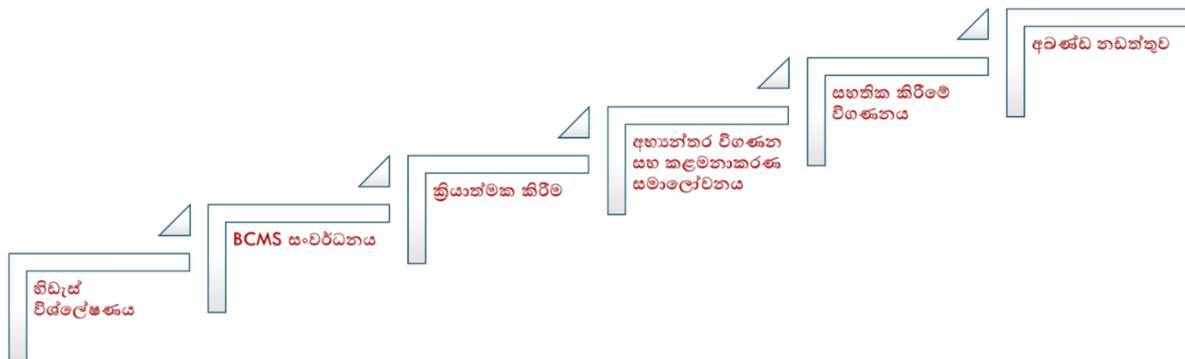
ප්‍රමිතිකරණය අවදානම් කළමනාකරණය සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සඳහා ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශයක් සහතික කරනවා පමණක් නොව, සහතික කිරීම හරහා බාහිර වලංගුකරණය සඳහා සංවිධාන සූදානම් කරයි. දේශීය හෝ ජාත්‍යන්තර සහතික කරන්නන් විසින් සහතික කිරීම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම පිළිබඳ ස්වාධීන සහතිකයක් සපයයි. දේශීය සහතිකකරුවන් පිරිවැය-ඵලදායීතාවය සහ සන්දර්භීය අදාළත්වය වැනි වාසි ලබා දෙන අතර ජාත්‍යන්තර සහතික කරන්නන් විශේෂයෙන්ම ගෝලීය වෙළඳපොළවල් දක්වා ව්‍යාප්ත කිරීමට ඉලක්ක කරන ව්‍යාපාර සඳහා පුළුල් පිළිගැනීමක් ලබා දෙයි. සහතික කිරීම ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ භාවිතයන් පවත්වා ගෙන යාම, පාර්ශවකරුවන්ගේ විශ්වාසය සහ තරගකාරී වාසි වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා කැපවීමක් පෙන්වුම් කරයි.

සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය සාමාන්‍යයෙන් පිළිගත් සහතික කිරීමේ ආයතනයක් විසින් බාහිර විගණනයක් සිදු කරනු ලබන අතර, එහිදී ව්‍යාපාර, ප්‍රමිතියේ අවශ්‍යතාවලට අනුව ඇගයීමට ලක් කෙරේ. සාර්ථක සහතික කිරීම මගින් සංවිධානයක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි කාර්යක්ෂමතාව සහ බාධා ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීමේ හැකියාව තහවුරු කරයි. සහතික කිරීම පවත්වා ගැනීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය වෙත නිතිපතා සමාලෝචන සහ යාවත්කාලීන කිරීම් අවශ්‍ය වන අතර, එය විකාශනය වන අවදානම් සහ ව්‍යාපාරික ප්‍රමුඛතා සමඟ පෙළගැසී ඇති බව සහතික කරයි.

ප්‍රමිතිකරණය සහ සහතික කිරීම මගින් සංවිධානවලට ඔවුන්ගේ භාවිතයන් ගෝලීය හොඳම භාවිතයන් සමඟ පෙළගැස්වීමට හැකි වන අතරම ඔවුන්ගේ නිශ්චිත ප්‍රමාණය, කර්මාන්තය සහ අවදානම් පැතිකඩට ගැලපෙන පරිදි ඔවුන්ගේ ප්‍රවේශය සකස් කර ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. සහතික කිරීම අනුගමනය කිරීමෙන්, ව්‍යාපාර ඔවුන්ගේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරනවා පමණක් නොව, පුළුල් ජාතික සහ කර්මාන්ත මට්ටමින් ආපදා පෙර සූදානම සහ අඛණ්ඩතා මූලපිරීම් සඳහා දායක වේ.

3.3. ISO 22301 සහතිකකරණ ක්‍රියාවලිය

ISO 22301 සහතිකය ලබා ගැනීම සඳහා, සංවිධානයේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, ප්‍රමිතියේ දැඩි අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වන බව සහතික කිරීම සඳහා ව්‍යුහගත ක්‍රියාවලියක් අනුගමනය කෙරේ.

රූපය 6 සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලිය

පියවර 1: හිඬුස් විශ්ලේෂණය

පළමු පියවර වන්නේ හිඬුස් විශ්ලේෂණය කිරීමයි, එහිදී සංවිධානයේ වත්මන් භාවිතයන් ISO 22301 ප්‍රමිතීන් සමඟ සංසන්දනය කෙරේ. මෙය ප්‍රමිතියට අනුකූල නොවන ඕනෑම පවතින ක්‍රියාවලීන්, ප්‍රතිපත්ති හෝ භාවිතයන් හඳුනා ගනී. මෙම හිඬුස් ඉස්මතු කිරීමට සහ ඒවා විසඳීමට නිර්දේශ ලබා දීමට සාමාන්‍යයෙන් සවිස්තර වාර්තාවක් නිර්මාණය කෙරේ. බොහෝ සංවිධාන විෂය මූලික සහ සම්පූර්ණ ඇගයීමක් සඳහා බාහිර උපදේශකයින් සොයයි.

පියවර 2: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධනය

හිඩැස් විශ්ලේෂණයේ සොයා ගැනීම් භාවිතා කරමින්, මීළඟ පියවර වන්නේ ISO 22301 සමඟ අනුකූල වීම සහතික කරන අතරම සංවිධානයේ අවශ්‍යතාවන්ට ගැලපෙන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් සංවර්ධනය කිරීමයි.

පියවර 3: ක්‍රියාත්මක කිරීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමුව ස්ථාපිත වූ පසු, ISO 22301 නිර්ණායක සපුරාලීමට සහ හඳුනා ගත් හිඩැස් පියවීමට අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රියා පටිපාටි සහ ක්‍රියාවලීන්, සංවිධානය ක්‍රියාත්මක කළ යුතුයි.

පියවර 4: අභ්‍යන්තර විගණනය සහ කළමනාකරණ සමාලෝචනය

සහතික කිරීමේ ක්‍රියාවලියේදී අභ්‍යන්තර විගණනය තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, ISO 22301 සමඟ අනුකූල වන බව සහතික කිරීම සඳහා සමාලෝචනය කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවදානම් ඵලදායී ලෙස කළමනාකරණය කිරීම මෙයට ඇතුළත් වේ. සැලසුම් කළ කාල සීමාවන් තුළ, අනනුකූලතාවන් හඳුනා ගැනීමට සහ නිවැරදි කිරීමේ ක්‍රියාමාර්ග නිර්දේශ කිරීමට, හැකියාව ඇති සුදුසුකම් ලත් පුද්ගලයින් විසින් විගණන පැවැත්විය යුතුයි.

අභ්‍යන්තර විගණනයෙන් පසුව කළමනාකරණ සමාලෝචනයක් සිදු කෙරේ. මෙමඟින් ඉහළ කළමනාකාරිත්වයට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි සමස්ත කාර්ය සාධනය, එහි යෝග්‍යතාවය, ප්‍රමාණවත් බව සහ සංවිධානයේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සහ අභ්‍යන්තර හා බාහිර වෙනස්කම් වලට අනුවර්තනය වීමට ඇති කාර්යක්ෂමතාව තක්සේරු කිරීමට ඉඩ සලසයි. සමාලෝචනය මඟින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවදානම් සහ උපාය මාර්ග නැවත තක්සේරු කිරීම සඳහා ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි තීරණ ජනනය කරයි.

පියවර 5: සහතික කිරීමේ විගණනය

සහතික කිරීමේ විගණනය අවසාන ප්‍රධාන පියවරයි. පිළිගත් සහතික කිරීමේ ආයතනයක් විසින් පවත්වනු ලබන මෙම ක්‍රියාවලිය අදියර දෙකකින් සිදු කෙරේ. පළමු අදියරේදී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ලියකියවිලි ISO 22301 ප්‍රමිතීන්ට අනුකූලව ඇගයීමට ලක් කරන අතර දෙවන අදියරේදී එහි ප්‍රායෝගික කාර්යක්ෂමතාව තක්සේරු කෙරේ. සංවිධානය අදියර දෙකෙහිම අවශ්‍යතා සපුරාලන්නේ නම්, එයට ISO 22301 සහතිකය පිරිනමනු ලැබේ. සහතිකය වසර තුනක් සඳහා වලංගු වන අතර අඛණ්ඩ අනුකූලතාව සහතික කිරීම සඳහා වාර්ෂික නිරීක්ෂණ විගණන අවශ්‍ය වේ.

අඛණ්ඩ නඩත්තුව

සහතිකය ලබා ගැනීම අවසාන අරමුණ නොවේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නඩත්තු කිරීම අඛණ්ඩ ක්‍රියාවලියක් වන අතර, ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව පවත්වා ගැනීමේ අඛණ්ඩ අභියෝගවලට මුහුණ දීම සඳහා නීතිපතා සමාලෝචන, පරීක්ෂණ සහ වැඩිදියුණු කිරීම් අවශ්‍ය වේ.

3.4 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි සමානුපාතිකත්වය

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අවශ්‍යතා සංවිධානයක ප්‍රමාණය සහ සංකීර්ණත්වය සහ එහි ක්‍රියාවලීන් සමග සමපාත විය යුතුයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි සමානුපාතිකත්වය මගින් සංවිධානවලට ඔවුන්ගේ ප්‍රමාණය, කර්මාන්තය, මූල්‍ය ධාරිතාව සහ මෙහෙයුම් සංකීර්ණතාවය මත පදනම්ව සුදුසු මට්ටම්වල ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ ක්‍රියාකාරකම් අනුගමනය කිරීමට හැකි වන අතර එමගින් සම්පත් මත අධික බරක් පැටවීමකින් තොරව අවම අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ඉඩ සලසයි. මෙම ප්‍රවේශය, සියලු ප්‍රමාණයේ ව්‍යාපාර සඳහා කළමනාකරණය කළ හැකි, පරිමාණය කළ හැකි සහ ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භාවිතයන් ප්‍රවර්ධනය කරන අතර, කාලයත් සමඟ අදියර වශයෙන් අනුකූලතාවයක් ළඟා කර ගත හැකි වේ. ව්‍යාපාරයේ විශාලත්වය මත පදනම්ව,

- ක්ෂුද්‍ර හා කුඩා ව්‍යවසායන්: සරල අවදානම් තක්සේරු කිරීම්, මූලික අඛණ්ඩතා සැලසුම්, වාර්ෂික මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාස.
- මධ්‍යම ව්‍යවසායන්: මධ්‍යස්ථ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාවලීන්, අවස්ථා පාදක අභ්‍යාස සහ ද්වි වාර්ෂික සමාලෝචන.
- විශාල ව්‍යවසායන්: සවිස්තරාත්මක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමු, සජීවී සමාකරණ, කාර්තුමය සමාලෝචන
- ඉහළ අවදානම් අංශවල ආයතනවලට ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රවේශයන් අවශ්‍ය විය හැකි අතර, අඩු අවදානම් අංශ, මූලික මෙහෙයුම් අඛණ්ඩතාව, සරල කළ අවදානම් තක්සේරුව සහ අවම පරීක්ෂණ අවශ්‍යතා කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ හැකිය. උදාහරණයක් ලෙස,
- නිෂ්පාදනය: සැපයුම් දාම අඛණ්ඩතාව සහ මෙහෙයුම් ප්‍රතිසාධන අභ්‍යාස අවධාරණය කරන්න.
- සේවා කර්මාන්ත: දත්ත ප්‍රතිසාධනය සහ පාරිභෝගික සන්නිවේදන සැලසුම් පිළිබඳව අවධානය යොමු කරන්න.
- කෘෂිකර්මාන්තය සහ ධීවර කර්මාන්තය: සෘතුමය අවදානම් කළමනාකරණය සහ සම්පත් වෙන් කිරීමේ උපාය මාර්ගවලට ප්‍රමුඛත්වය දෙන්න.

ව්‍යාපාරයක පරිමාණය සහ පිරිවැටුම ද ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය උපාය මාර්ග කෙරෙහි බලපායි. අඩු පිරිවැටුමක් සහිත කුඩා පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ට අඩු වියදම්, සරල කළ අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග අනුගමනය කළ හැකි අතර, ඉහළ පිරිවැටුමක් ඇති මහා පරිමාණ සමාගම් ගැඹුරු අවදානම් විශ්ලේෂණයක් සහ උසස් ප්‍රතිචාර යාන්ත්‍රණයක් ක්‍රියාත්මක කළ යුතුයි. බහු-ස්ථාන ව්‍යාපාර සඳහා, විවිධ වැඩබිම්වලට ගැලපෙන ලෙස සැකසූ සැලසුම් සහ සම්බන්ධීකරණ අභ්‍යාස අවශ්‍ය වේ.

කුඩා ව්‍යාපාර පිරිවැය-ඵලදායී tabletop අභ්‍යාස සඳහා තෝරා ගැනීම සහ සිද්ධි-පාදක පරීක්ෂණවල යෙදෙන මධ්‍යම ව්‍යවසායන් සමඟින්, පරීක්ෂණ සහ අභ්‍යාස සඳහා නම්‍යශීලී ප්‍රවේශයක් සුදුසුයි. විශාල සංවිධාන හරස්-ක්‍රියාකාරී සහ හරස්-ස්ථාන ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇගයීම සඳහා පූර්ණ පරිමාණ පෙරහුරු වැඩසටහනක් පැවැත්විය යුතුයි.

පෙර සූදානම් ක්‍රියාකාරකම්වල සමානුපාතිකත්වය අනුගමනය කිරීම මගින් සංවිධානවලට ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය උපාය මාර්ග, පවතින සම්පත් සහ මෙහෙයුම් අවශ්‍යතා

සමඟ පෙළගැස්වීමට හැකි වන අතර, විවිධාකාර ව්‍යාපාරික පරිසරයන් හරහා වැඩි ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් පෝෂණය කරයි.

3.5. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණයෙහි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මේ වල වැදගත්කම හඳුනා ගන්න

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය යනු සංවිධානයකට ඇති විය හැකි තර්ජන, සහ ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් කෙරෙහි ඒවායේ බලපෑම් හඳුනා ගන්නා සවිස්තරාත්මක කළමනාකරණ ක්‍රියාවලියකි. එය ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ බාධාවන්ට ඵලදායී ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ හැකියාව ගොඩනැගීම සඳහා රාමුවක් ස්ථාපිත කරයි. අර්බුදයක් අතරතුර තීරණාත්මක කාර්යයන් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම හෝ කඩිනමින් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහතික කිරීම සඳහා අවශ්‍ය ප්‍රතිපත්ති, ක්‍රියාවලීන් සහ සම්පත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ආවරණය කරයි. එය සංවිධානයක පුද්ගලයින්, වත්කම්, කීර්ති නාමය සහ මෙහෙයුම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා පූර්ව ක්‍රියාකාරී ප්‍රවේශයකි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි ප්‍රධාන සංරචක:

1. අවදානම් තක්සේරුව: විය හැකි අවදානම් සහ අවදානම් හඳුනා ගැනීම.
2. ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (BIA): ක්‍රියාකාරකම්වල තීරණාත්මක බව සහ ඒවායේ ප්‍රතිසාධන ප්‍රමුඛතා තීරණය කිරීම.
3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග: මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සහතික කිරීම සඳහා ක්‍රමවේද සංවර්ධනය කිරීම.
4. පරීක්ෂා කිරීම සහ නඩත්තු කිරීම: ඒවා ඵලදායී ලෙස තබා ගැනීම සඳහා සැලසුම් නීතිපතා පරීක්ෂා කිරීම සහ යාවත්කාලීන කිරීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම යනු ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළින් ලබාදිය යුතු ප්‍රධාන ප්‍රතිඵලයකි. එය සංවිධානයක් ප්‍රතිචාර දක්වන ආකාරය සහ බාධා කිරීම්වලින් ප්‍රකෘතිමත් වන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව පියවරෙන් පියවර උපදෙස් සපයන ලේඛන ගත සැලැස්මකි. තීරණාත්මක මෙහෙයුම් දිගටම පවතින බවත්, සිදුවීමකින් පසු සංවිධානයට ඉක්මනින් හා කාර්යක්ෂමව යථා තත්ත්වයට පත් කළ හැකි බවත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මක් සහතික කරයි. සංවිධානයේ අනන්‍ය අවශ්‍යතාවලට ගැලපෙන නිශ්චිත උපාය මාර්ග සහ ක්‍රියා එයට ඇතුළත් වේ.

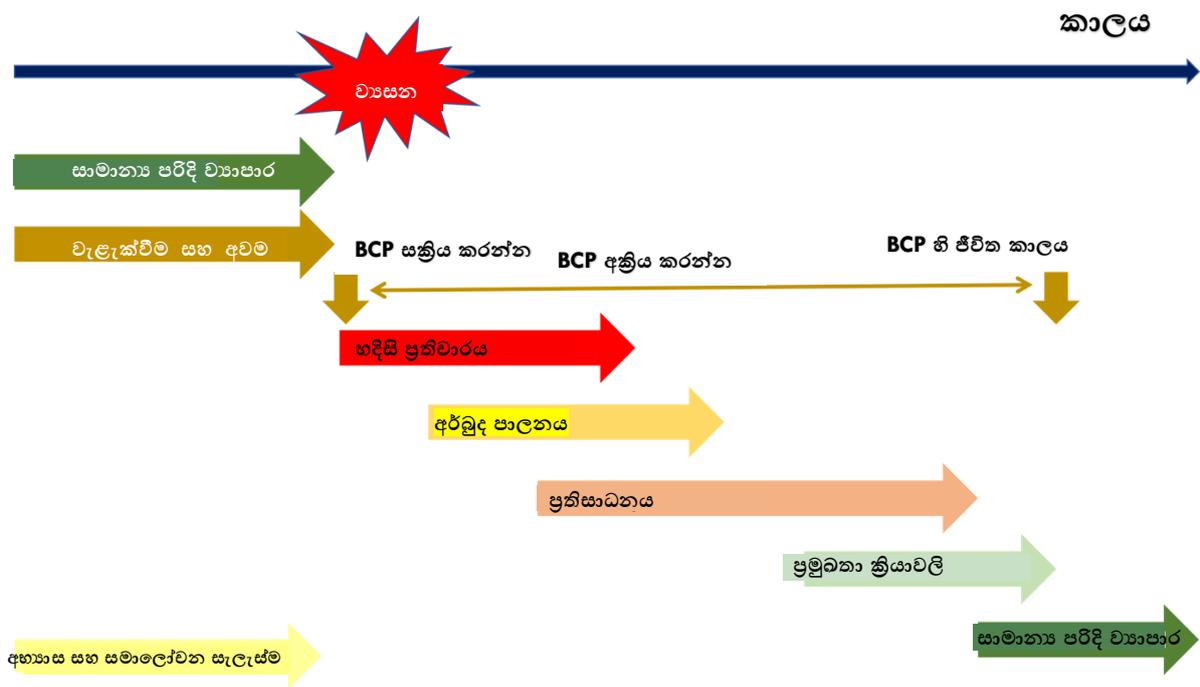
ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මෙහි ප්‍රධාන අංග:

1. හදිසි ප්‍රතිචාර: බාධාවක ක්ෂණික බලපෑම් කළමනාකරණය කිරීමේ පියවර.
2. තීරණාත්මක කාර්යයන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම: අවශ්‍ය කාල රාමු තුළ අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙයුම් නැවත ආරම්භ කිරීමට සැලසුම්.
3. සන්නිවේදන සැලැස්ම: සිදුවීමක් අතරතුර සහ ඉන් පසුව පාර්ශවකරුවන් දැනුවත් කිරීම සඳහා මාර්ගෝපදේශ.

4. සම්පත් වෙන් කිරීම: යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පිරිස්, පහසුකම් සහ තාක්ෂණය හඳුනා ගැනීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය යනු ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ අඛණ්ඩතාව සඳහා වන පුළුල් කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය වන අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මක් යනු බාධාවන් පාලනය කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය වෙතින් පැන නගින නිශ්චිත, ක්‍රියාවට නැංවිය හැකි සැලැස්මයි. අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද සංවිධානයකට නොනැසී පැවතීමට සහ සමෘද්ධිමත් වීමට හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා දෙකම අත්‍යවශ්‍ය වේ.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මේ ජීවන චක්‍රය, බාධාවන්ට කාර්යක්ෂමව ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ ඒවායින් යථා තත්ත්වයට පත් වීමට සංවිධානයකට උපකාර කිරීම සඳහා නිර්මාණය කර ඇති නිශ්චිත අදියරයන්ගෙන් සමන්විත වේ. මේ අතර, සක්‍රීය කිරීමේ සහ අක්‍රීය කිරීමේ අවධීන් විශේෂයෙන් වැදගත් වේ. සක්‍රීය කිරීම යනු අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙයුම් වලට බාධාවක් තර්ජනයක් වන විට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම ආරම්භ කිරීම, බලපෑම් අවම කිරීම සඳහා කඩිනම් සහ සම්බන්ධීකරණ ප්‍රතිචාරයක් සහතික කිරීමයි. ස්ථායීතාවය ප්‍රතිෂ්ඨාපනය වූ පසු අක්‍රීය වීම සිදුවේ. පාලනය කළ ආකාරයකින් සාමාන්‍ය ක්‍රියාකාරකම් වෙත නැවත මාරු වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. මෙම අදියරවල ඵලදායී කළමනාකරණය ව්‍යාපාරික කටයුතුවලට අවම බාධාවක් සහතික කරයි, සිදුවිය හැකි පාඩු අවම කරයි, සහ සංවිධානයේ කීර්ති නාමය ආරක්ෂා කරයි.

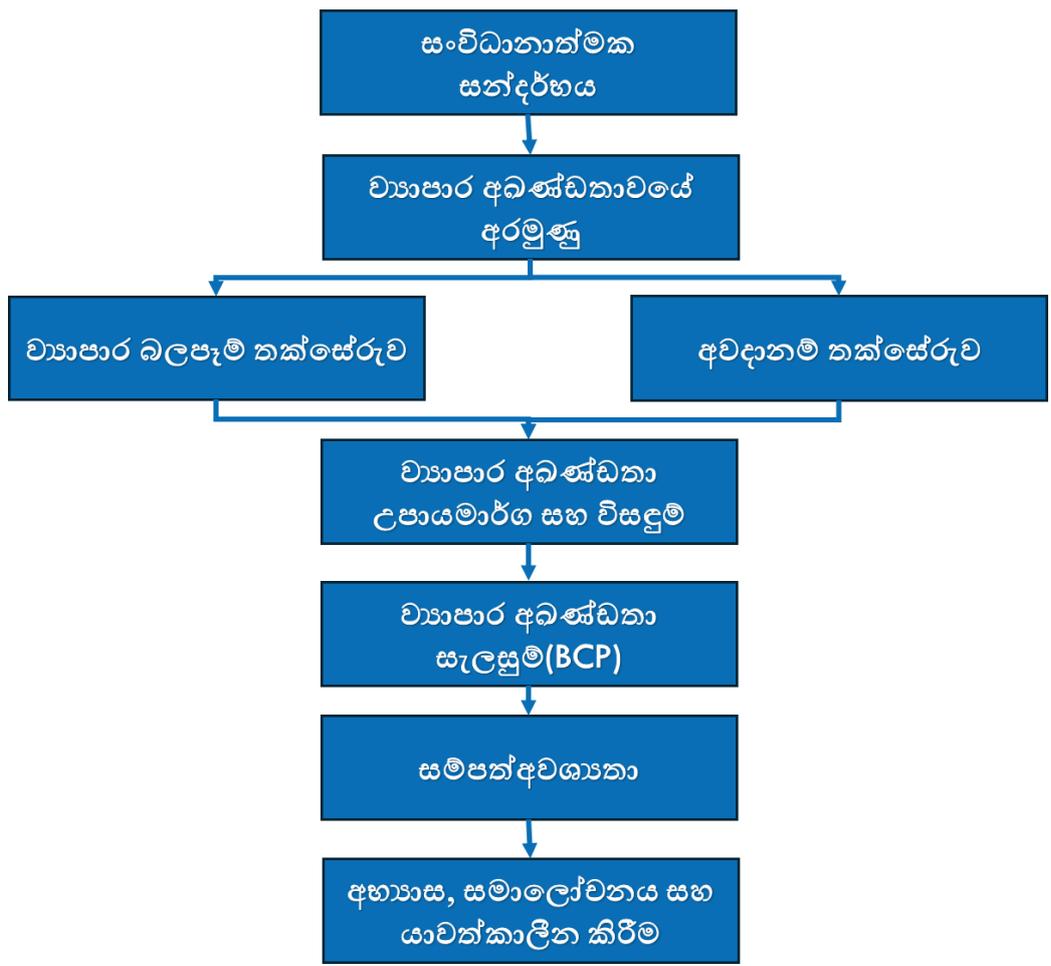
සැලකිය යුතු තර්ජනයක් ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් වලට බාධා කරන විට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම සක්‍රීය කිරීම ක්‍රියාත්මක වේ. ඊට සම්බන්ධ ප්‍රධාන පියවර වන්නේ

1. **හදිසි ප්‍රතිචාරය:** මූලික වශයෙන් ආපදා සහ හදිසි අවස්ථා සඳහා භෞතික හා ක්ෂණික ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ජීවිත බේරා ගැනීම සහ දේපළ ආරක්ෂා කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කිරීම ගැන සැලකිලිමත් වේ.
  - o තත්ත්වය තක්සේරු කර, සේවකයින්ගේ සහ පාර්ශවකරුවන්ගේ ආරක්ෂාව තහවුරු කිරීම.
  - o තවදුරටත් හානි වැළැක්වීම සඳහා බාධාව පාලනය කරන්න
2. **අර්බුද කළමනාකරණය:** බාධාකාරී සිදුවීම් කළමනාකරණය කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම අරමුණු කර ගන්න (මෙයට සැමවිටම භෞතික හදිසි අවස්ථා ඇතුළත් නොවිය හැකිය), බොහෝ විට කීර්ති නාමය කළමනාකරණය සහ ආයතනික ස්ථාවරත්වය කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි
  - o අධීක්ෂණය සහ තීරණ ගැනීම සඳහා අර්බුද කළමනාකරණ කණ්ඩායම එක්රැස් කරන්න.
  - o පාර්ශවකරුවන් සමඟ පැහැදිලි සන්නිවේදනයක් පවත්වා ගෙන යාම සහ සම්පත් කාර්යක්ෂමව වෙන්කි රීම
3. **ප්‍රතිසාධනය:** අර්බුදයකින් හෝ හදිසි අවස්ථාවකින් පසු ක්‍රියාකාරීත්වය නැවත ගොඩ නැංවීම සහ ප්‍රතිසාධනය කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.
  - o තීරණාත්මක ක්‍රියාවලීන් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ අඛණ්ඩ මෙහෙයුම් සඳහා තාවකාලික පියවර ක්‍රියාත්මක කිරීම.
  - o ප්‍රගතිය නිරීක්ෂණය කර අවශ්‍ය පරිදි සකස් කරන්න
4. **ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාවලීන්:**
  - o බාධා අවම කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛතා ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් කෙරෙහි අවධානය යොමු කරන්න.

අක්‍රිය කිරීම සාමාන්‍ය ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් නැවත සාමාන්‍ය තත්වයට පත්වීම සනිටුහන් කරයි. එමඟින් සියලුම ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාවලීන් ස්ථාවර වන බවත්, සංවිධානය අර්බුදකාරී බවින් මිදී සුපුරුදු පරිදි ව්‍යාපාර කටයුතුවලට එලදායී ලෙස සංක්‍රමණය වන බවත් සහතික කරයි.

3.6. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය පද්ධතිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලියට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහතික කරන සහ ISO 22301 අවශ්‍යතා සමඟ සමපාත වන රාමුවක් පිහිටුවීම සඳහා ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශයක් ඇතුළත් වේ. මෙම ක්‍රියාවලිය රූප සටහන 7: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය මඟින් පැහැදිලි කර ඇත.

රූප සටහන 7: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධන ක්‍රියාවලිය

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධනය කිරීමේ ප්‍රධාන පියවර තවදුරටත් පහත විස්තර කෙරේ:

පියවර 1: ආයතනික සන්දර්භය සහ නායකත්ව කැපවීම ස්ථාපිත කරන්න

- සංවිධානයේ ප්‍රමාණය, ව්‍යුහය සහ ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් සැලකිල්ලට ගනිමින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ විෂය පථය නිර්වචනය කරන්න.
- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් සහ සහාය සහතික කිරීම සඳහා ඉහළ කළමනාකාරීත්වයේ කැපවීම සුරක්ෂිත කරන්න.

- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සඳහා සංවිධානයේ ප්‍රවේශය ගෙන හැර දක්වන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කිරීම..

පියවර 2: ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් (BIA) සහ අවදානම් තක්සේරුවක් සිදු කරන්න

- තීරණාත්මක ව්‍යාපාරික කාර්යයන් හඳුනා ගැනීම සහ විය හැකි බාධාවන්ගේ බලපෑම තක්සේරු කිරීම.
- එක් එක් කාර්යය සඳහා දැරිය හැකි උපරිම අක්‍රිය කාලය(MTD) සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු තීරණය කරන්න.
- විය හැකි තර්ජන (ස්වාභාවික විපත්, සයිබර් ප්‍රහාර(cyber-attacks), සැපයුම් දාම බිඳවැටීම්, ආදිය) හඳුනා ගැනීමට සහ ඒවායේ සම්භාවිතාව සහ බලපෑම තක්සේරු කිරීමට අවදානම් තක්සේරුවක් පවත්වන්න

පියවර 3: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග නිර්වචනය කරන්න

- අවදානම් අවම කිරීම සහ මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම සහතික කිරීම සඳහා සුදුසු උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම.
- උපාය මාර්ගවලට විකල්ප වැඩ ස්ථාන, අතිරික්ත තොරතුරු තාක්ෂණ පද්ධති, හදිසි ප්‍රතිචාර සැලසුම් සහ අර්බුද සන්නිවේදන සැලසුම් ඇතුළත් විය හැක

පියවර 4: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් සංවර්ධනය කරන්න

- බාධා කිරීම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා සවිස්තරාත්මක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ සැලසුම් නිර්මාණය කිරීම.
- සැලසුම්වලට ඇතුළත් විය යුත්තේ
  - හදිසි ප්‍රතිචාර සහ අර්බුද කළමනාකරණ ක්‍රියාමාර්ග.
  - ප්‍රධාන පුද්ගලයින්ගේ කාර්යභාරයක් සහ වගකීම්.
  - අභ්‍යන්තර හා බාහිර පාර්ශවකරුවන් සඳහා සන්නිවේදන ක්‍රියා පටිපාටි.
  - වැදගත් ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලීන් සඳහා ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාමාර්ග.

පියවර 5: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කරන්න

- සංවිධානයේ දෛනික මෙහෙයුම් වලට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ඒකාබද්ධ කරන්න.
- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාමේදී සේවකයින්ගේ කාර්යභාරයන් සහ වගකීම් පිළිබඳව පුහුණු කරන්න.
- සියලුම කාර්ය මණ්ඩලය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සහ එහි වැදගත්කම අවබෝධ කර ගැනීම සහතික කිරීම සඳහා දැනුවත් කිරීමේ වැඩසටහන් පවත්වන්න.

පියවර 6: පරීක්ෂා කිරීම සහ අභ්‍යාස කිරීම

- එහි කාර්යක්ෂමතාව ඇගයීම සඳහා අභ්‍යාස, සමාකරණ අභ්‍යාස (simulation) සහ මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස හරහා නීතිපතා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය පරීක්ෂා කරන්න.
- පද්ධතියේ දුර්වලතා හඳුනා ගෙන පරීක්ෂණ ප්‍රතිඵල මත වැඩිදියුණු කිරීම් සිදු කරන්න.

පියවර 7: අධීක්ෂණය, විගණනය සහ සමාලෝචනය

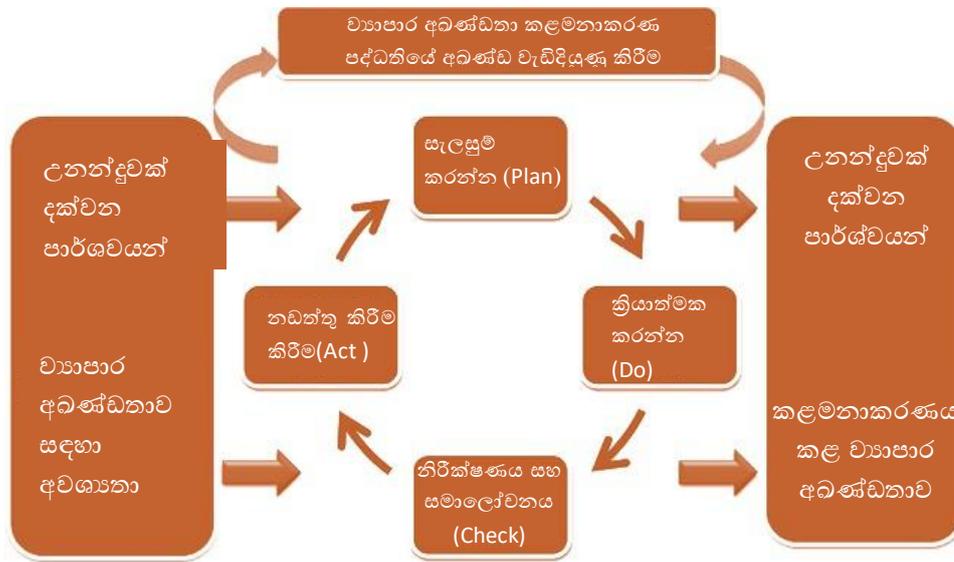
- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීම සහ ඇගයීම සඳහා ක්‍රියාවලියක් ස්ථාපිත කිරීම.
- ISO 22301 සමඟ අනුකූලතාවය තක්සේරු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනා ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර විගණන පැවැත්වීම.
- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අදාළ වන බව සහ ආයතනික අරමුණු සමඟ පෙළ ගැසී ඇති බව සහතික කිරීම සඳහා කළමනාකරණ සමාලෝචන සිදු කරන්න

පියවර 8: අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම

- විගණන සොයා ගැනීම් සහ සැබෑ ලෝක සිදුවීම් මත පදනම්ව නිවැරදි කිරීම් සහ වැළැක්වීමේ ක්‍රියාමාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- නව තර්ජන, නියාමන වෙනස්කම් සහ ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතා සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නීතිපතා යාවත්කාලීන කරන්න

මෙම පියවර අනුගමනය කිරීමෙන්, සංවිධානයකට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරන, බාධා අවදානම් අවම කරන සහ අර්බුදයකදී ඵලදායී ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ ප්‍රකෘතිමත් වීම සහතික කරන ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය එකක් වර්ධනය කළ හැකිය.

3.7. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ Plan-Do-Check-Act (PDCA) චක්‍රය

රූප සටහන 8 BCMS ක්‍රියාවලීන් සඳහා PDCA චක්‍රය යොදා ගැනීම

Ref: <https://www.iso.org/obp/ui/#iso:std:iso:22313:ed-1:v1:en:sec:8>

<p>සැලසුම් කරන්න (ස්ථාපිත කරන්න)</p>	<p>සංවිධානයේ සමස්ත ප්‍රතිපත්ති සහ අරමුණු සමඟ සමපාත වන ප්‍රතිඵල ලබා දීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව වැඩිදියුණු කිරීමට අදාළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්තිය, අරමුණු, පාලනයන්, ක්‍රියාවලි සහ ක්‍රියා පටිපාටි ස්ථාපිත කරන්න.</p>
<p>කරන්න (ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ මෙහෙයවීම)</p>	<p>ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්තිය, පාලන, ක්‍රියාවලි සහ ක්‍රියා පටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ මෙහෙයවීම.</p>
<p>පරීක්ෂා කරන්න (අධීක්ෂණය සහ සමාලෝචනය)</p>	<p>ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්තිය සහ අරමුණු වලට අනුව කාර්ය සාධනය නිරීක්ෂණය කිරීම සහ සමාලෝචනය කිරීම, ප්‍රතිඵල සමාලෝචනය සඳහා කළමනාකරණයට වාර්තා කිරීම සහ ප්‍රතිකර්ම සහ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග තීරණය කිරීම සහ අවසර දීම</p>
<p>ක්‍රියා කරන්න (නඩත්තු කර වැඩිදියුණු කරන්න)</p>	<p>කළමනාකරණ සමාලෝචනයේ ප්‍රතිඵල සහ BCMSS හි විෂය පථය සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්ති සහ අරමුණු නැවත ඇගයීම මත පදනම්ව, නිවැරදි ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමෙන් BCMSS නඩත්තු කිරීම සහ වැඩිදියුණු කිරීම</p>

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, සැලසුම් කිරීම, ස්ථාපිත කිරීම, ක්‍රියාත්මක කිරීම, මෙහෙයවීම , අධීක්ෂණය කිරීම, සමාලෝචනය කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි සඵලතාවය අඛණ්ඩව වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා Plan-Do-Check-Act (PDCA) වක්‍රය යොදා ගනී.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි ඇති ප්‍රධාන ප්‍රායෝගික අභියෝගයක් නම්, එය කලාතුරකින් ක්‍රියාත්මක වීම ය. දෛනික මෙහෙයුම් වලට ක්‍රියාත්මක කරන තත්ත්ව කළමනාකරණ පද්ධති මෙන් නොව, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සම්පූර්ණයෙන්ම ක්‍රියාත්මක වන්නේ බාධාවක් ඇති වූ විට පමණි. මේ සඳහා වැඩි අවධානයක් අවශ්‍ය වන්නේ,

- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම පරීක්ෂා කිරීම හෝ අභ්‍යාස පැවැත්වීම මඟින් සැලැස්ම ප්‍රායෝගික, ඵලදායී සහ කාර්ය මණ්ඩලයට සහ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට හුරුපුරුදු බව සහතික කෙරේ
- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ පැවැත්මට සහාය වීම සඳහා අවශ්‍ය කුසලතා, දැනුම සහ සම්පත් පවත්වාගෙන යාමේ ආයතනික හැකියාවන් රඳවා තබා ගැනීම සහ අලුත් කර ගැනීම.
- සංවිධානයේ විකාශනය වන ව්‍යුහය සහ අවශ්‍යතා සමඟ එය අඛණ්ඩව පවතින බව සහතික කිරීම සඳහා පද්ධතිය, එහි ක්‍රියාවලි සහ තර්කානුකූල පදනම පිළිබඳ කාලානුරූපී සමාලෝචන.

4. සංවිධානයේ සන්දර්භය

▶▶ ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 4 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: සංවිධානයේ සන්දර්භය, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි අභ්‍යාසය 4 වන සම්පූර්ණ කරන්න.

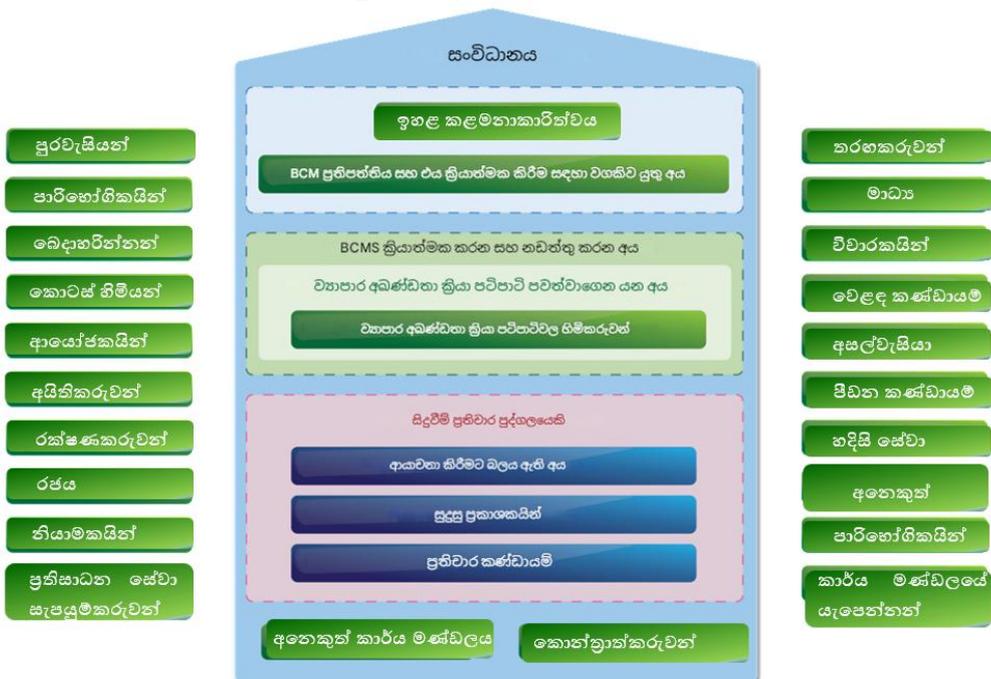
4.1 සංවිධානය පිළිබඳ අවබෝධය

සංවිධානය එහි සමස්ත අරමුණු, නිෂ්පාදන සහ සේවා, එහි ප්‍රමාණය මෙන්ම පිළිගැනීමට කැමති අවදානම් මට්ටම සඳහා අදාළ වන ධනාත්මක සහ සෘණාත්මක තත්ත්වයන් ඇතුළු බාහිර හා අභ්‍යන්තර සාධක තේරුම් ගත යුතුයි. සංවිධානයේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී සහ ප්‍රමුඛතා පැවරීමේදී මෙම තොරතුරු සලකා බැලිය යුතුයි.

4.2. උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අපේක්ෂාවන්

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ස්ථාපිත කිරීමේදී, සංවිධානය තුළ සහ ඉන් පිටත සිටින විවිධ පුද්ගලයින් ඇතුළුව සියලුම උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අවශ්‍යතා සහ උවමනාවන් සලකා බැලිය යුතුයි. සංවිධානය සියලුම උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් හඳුනාගෙන ඔවුන්ගේ අවශ්‍යතා, අපේක්ෂාවන් සහ උවමනාවන් තක්සේරු කළ යුතුයි. (රූපය 9) ඒවා අනිවාර්ය සහ ප්‍රකාශිත අවශ්‍යතා පමණක් නොව ගම්‍යමාන අපේක්ෂාවන් ද වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි ක්‍රියාත්මක කිරීමේදී, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ නිශ්චිත අවශ්‍යතාවලට යෝග්‍ය සහ ගැලපෙන ක්‍රියාමාර්ග හඳුනා ගැනීම වැදගත් වේ. මෙම අදියරේදී සංවිධාන, කාන්තාවන්, ආබාධිත පුද්ගලයින් සහ අනෙකුත් අවදානමට ලක් විය හැකි කණ්ඩායම් සහ ඔවුන්ගේ අනන්‍ය අවශ්‍යතා, විශේෂයෙන් ආරක්ෂාව සහ සංවලතාව සම්බන්ධයෙන් ඇතුළත් කළ යුතුයි.

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්

රූපය 9 අභ්‍යන්තර හා බාහිර උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවය	BCMS තුළින් බලාපොරොත්තු වන අපේක්ෂාවන්	නිදසුන්
ගනුදෙනුකරුවන්	සේවයේ අඛණ්ඩ පැවැත්ම, සිදුවීම් අතරතුර කාලෝචිත සන්නිවේදනය, දත්ත ආරක්ෂාව	අර්බුදකාරී කාල වලදී පවා අවම බාධාවකින් සේවා/නිෂ්පාදන ලබා දීමට අපේක්ෂා කරයි
සේවකයින්	ආරක්ෂාව, හදිසි අවස්ථා වලදී පැහැදිලි උපදෙස්, රැකියා සුරක්ෂිතභාවය	ඔවුන්ගේ සුභසාධනය ආරක්ෂා වන බවටත්, සිදුවීම් අතරතුර ඔවුන්ට දැනුවත් කරන බවටත් සහතිකයක් අවශ්‍ය වේ
ඉහළ කළමනාකරණය	උපාය මාර්ගික ඉලක්ක ආරක්ෂා කිරීම, නියාමන අනුකූලතාවය, කීර්තිය කළමනාකරණය	ආයතනික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ අවදානම් අවම කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව අපේක්ෂා කරයි
සැපයුම්කරුවන්/ කොන්ත්‍රාත්කරුවන්	බාධා කිරීම් වලදී ඔවුන්ගේ භූමිකාව පිළිබඳ පැහැදිලි බව, ව්‍යාපාරික සබඳතාවල අඛණ්ඩ පැවැත්ම	විශේෂයෙන් තීරණාත්මක සැපයුම් සඳහා, සංවිධානය සමඟ පෙළගැස්වූ අඛණ්ඩතා සැලසුම් අවශ්‍ය විය හැකිය.
නියාමකයින් /රජය	නීතිමය අනුකූලතාව, මහජන ආරක්ෂාව, අංශ මට්ටමින් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව	සංවිධාන ISO 22301 හෝ දේශීය නීති වැනි BCMS ප්‍රමිතීන් සපුරා ලනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි
කොටස් හිමියන් /ආයෝජකයින්	අවදානම් කළමනාකරණය, ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව, වටිනාකම් ආරක්ෂා කිරීම	බාධා කිරීම් වලින් අවම මූල්‍ය බලපෑමක් සහ විනිවිදභාවයකින් යුත් වාර්තාකරණයක් අපේක්ෂා කරයි
ප්‍රජාව /පොදු ජනතාව	ආරක්ෂාව, පාරිසරික ආරක්ෂාව, අර්බුදකාරී කාල වලදී සදාචාරාත්මක කල් ක්‍රියාව	සංවිධානය මෙහෙයුම් අතරතුර ප්‍රජාවට හෝ පරිසරයට අනතුරක් නොකරනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරයි
හදිසි සේවාවන්	සහයෝගීතාවය, හදිසි සැලසුම් සඳහා ප්‍රවේශය, කාලීන යාවත්කාලීන කිරීම්	සිදුවීම් ප්‍රතිචාර දැක්වීමේදී හෝ ඉවත් කිරීමේදී නිවැරදි තොරතුරු සහ සහාය අපේක්ෂා කරයි

වගුව 5 උනන්දුව දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අපේක්ෂාවන්

ඒ හා සමානව, එහි මෙහෙයුම් වලට අදාළ නීතිමය සහ නියාමන අවශ්‍යතා තිබිය යුතුයි. අවශ්‍යතාවලට ඇතුළත් විය හැක්කේ:

- a. හදිසි කළමනාකරණය සහ අනෙකුත් අදාළ නීති ඇතුළු සිදුවීම් ප්‍රතිචාරය
- b. වැඩසටහනේ විෂය පථය හෝ යථා තත්ත්වයට පත් වීමේ වේගය හෝ ප්‍රමාණය නියම කළ හැකි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව
- c. අවදානම්, අවදානම් කළමනාකරණයේ විෂය පථය හෝ ක්‍රම නිර්වචනය කරන අවශ්‍යතා
- d. උපද්‍රව (උදා: ස්ථානයේ ගබඩා කර ඇති භයානක ද්‍රව්‍ය සම්බන්ධ මෙහෙයුම් අවශ්‍යතා)

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීමේ අරමුණ පැහැදිලිව නිර්වචනය කළ යුතුයි. සාමාන්‍යයෙන්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි අරමුණ වන්නේ ව්‍යසන සහ අනතුරු වලින් ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් ආරක්ෂා කිරීමයි. ප්‍රධාන නිෂ්පාදන හෝ සේවා සඳහා ප්‍රමුඛත්වය දීම සහ සුදුසු ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග තෝරා ගැනීම සඳහා මනාව අර්ථ දැක්වා ඇති අරමුණක්, තීරණාත්මක මිණුම් ලකුණක් ලෙස ක්‍රියා කරයි.

4.3. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ අරමුණ කුමක්ද?

1. පුද්ගලයින් ආරක්ෂා කිරීම: ප්‍රමුඛතාවය වන්නේ පරිශ්‍රයේ සේවකයින්, අමුත්තන් සහ ගනුදෙනුකරුවන්ගේ ආරක්ෂාව සහ යහපැවැත්ම සහතික කිරීම.
2. ව්‍යාපාරය ආරක්ෂා කිරීම: ගනුදෙනුකරුවන්ට සහ පරිශීලකයින්ට ගිවිසුම් ගත බැඳීම් ඉටු කරමින් ව්‍යාපාර අවංකත්වය සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පවත්වා ගැනීම මෙයට ඇතුළත් වේ.
3. ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවට සහාය වීම: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සමාජ වගකීම තහවුරු කිරීම සහ ප්‍රජාවට සහ දේශීය ආර්ථිකයට දායක වීම ද අවධාරණය කරයි. ව්‍යාපාර, ප්‍රමාණය කුමක් වුවත්, කර්මාන්ත-විශේෂිත හෝ වෙනත් ආකාරයකින් ඔවුන්ගේ සම්පත් සහ ප්‍රවීණත්වය උපයෝගී කර ගනිමින් ආපදා ප්‍රතිචාර සහ ප්‍රතිසාධන ප්‍රයත්නයන්ට සහාය වීමට දිරිමත් කරනු ලැබේ. එසේ කිරීමෙන්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රජාවට උපකාර කරන අතර රැකියා සුරක්ෂිත කර සේවකයින්ගේ ජීවනෝපායන් ආරක්ෂා කරයි.

4.4. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි විෂය පථය

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි විෂය පථය තීරණය කිරීමේ අරමුණ වන්නේ, අදාළ සියලුම නිෂ්පාදන සහ සේවා, ක්‍රියාකාරකම්, ස්ථාන, සම්පත්, සැපයුම්කරුවන් සහ සංවිධානයට තීරණාත්මක අනෙකුත් යැපීම් ඇතුළත් කිරීම සහතික කිරීම සඳහා එහි සීමාවන් සහ අදාළත්වය හඳුනා ගැනීමයි.

සංවිධානයේ අවශ්‍යතා සහ ප්‍රමුඛතා මත පදනම්ව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නිශ්චිත අංශ හෝ දෙපාර්තමේන්තු තුළ ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය. සංවිධානයේ ඉහළම වෙළඳ නාම නිෂ්පාදනය, නිෂ්පාදනය කරන ප්‍රධාන කර්මාන්ත ශාලාව හෝ ඉහළම අලෙවියක් ඇති ප්‍රමුඛ වෙළඳසැල වැනි, සංවිධානයේ මෙහෙයුම් සඳහා තීරණාත්මක ප්‍රධාන ක්ෂේත්‍රවලට විෂය පථය සීමා කළ හැකිය.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි විෂය පථය තීරණය කළ යුත්තේ සංවිධානයේ සුවිශේෂී ව්‍යාපාරික අවශ්‍යතා සහ තත්වයන් ඇගයීමෙනි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය රාමුව තුළ සංවිධානයේ පැවැත්මට අත්‍යවශ්‍ය වන මූලික කොටස් ඇතුළත් කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ

විෂය පථයෙන් බැහැර කිරීම් විය හැකි වුවද, ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය මගින් තීරණය කරනු ලබන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවශ්‍යතා සපුරාලීමට සංවිධානයට ඇති හැකියාවට ඒවා බලපෑමක් නොවිය යුතුයි. විෂය පථය තුළ නිෂ්පාදන සහ සේවා සැපයීමට අවශ්‍ය ක්‍රියාකාරකම්, සම්පත් සහ සැපයුම් දාම බැහැර කළ නොහැ

5. නායකත්වය සහ කණ්ඩායම

ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 5 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: නායකත්වය සහ කණ්ඩායම, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි 5 වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.

5.1. නායකත්වය සහ කැපවීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි සාර්ථකත්වය සඳහා සියලු කළමනාකරණ මට්ටම්වල නායකත්වය සහ කැපවීම ඉතා වැදගත් වේ. සෑම කළමනාකරණ මට්ටමක්ම ඔවුන්ගේ වගකීම් ක්ෂේත්‍ර තුළ ඔවුන්ගේ සහභාගීත්වය සහ වගවීම ක්‍රියාකාරීව පෙන්නුම් කළ යුතුයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි වැදගත්කම අවධාරණය කිරීම සඳහා කළමනාකරණ රැස්වීම් වලදී නීතිපතා න්‍යාය පත්‍ර අයිතමයක් විය යුතුයි

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නායකයා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ ක්‍රියාවලිය සඳහා මූලික සම්බන්ධතාකරු ලෙස කටයුතු කරන අතර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සංවර්ධන කණ්ඩායම මෙහෙයවනු ඇත. විධායකයින් විසින් තීරණාත්මක ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලීන් පිළිබඳ උපායමාර්ගික යෙදවුම් සහ ගැඹුරු අවබෝධයක් ලබා දෙන අතර, ව්‍යාපාර ක්‍රියාවලි හිමිකරුවන් හෝ නියෝජිතයන්, තීරණාත්මක ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සහ මෙම එක් එක් ව්‍යාපාර ඒකක ක්‍රියාත්මක වීමට අවශ්‍ය අදාළ සම්පත් වාර්තා කිරීම සඳහා වගකිව යුතුයි

ඉහළ කළමනාකාරිත්වය නායකත්වය සහ කැපවීම ප්‍රදර්ශනය කළ යුත්තේ:

- a) කළමනාකරණ භූමිකාවන් පැවරීම සහ ඉටු කිරීම සහතික කිරීම
- b) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කිරීම සහ පවත්වා ගෙන යාම
- c) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා වගකිව යුතු සුදුසු අධිකාරියක් සහිත දක්ෂ කාර්ය මණ්ඩලයක් පත් කිරීම සහ එහි ඵලදායී ක්‍රියාකාරිත්වය සහතික කිරීම
- d) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළට ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානත්වතාව සහ ආබාධිතභාවය ඇතුළත් කිරීම සඳහා වගකිව යුතු නියෝජිතයෙකු පත් කිරීම
- e) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාවයේ වැදගත්කම සන්නිවේදනය කිරීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වීම සහතික කිරීම
- f) ප්‍රමාණවත් අරමුදල් ඇතුළුව අවශ්‍ය සම්පත් වෙන් කිරීම
- g) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භාවිතයන් අඛණ්ඩව වැඩිදියුණු කිරීම ප්‍රවර්ධනය කිරීම
- h) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය එහි අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල සාක්ෂාත් කර ගැනීම සහතික කිරීම
- i) ඔවුන්ගේ ක්ෂේත්‍ර තුළ නායකත්වය සහ කැපවීම ප්‍රදර්ශනය කිරීමට හැකි වන පරිදි අනෙකුත් කළමනාකරණ මට්ටම් සඳහා සහාය ලබා දීම

අනෙකුත් කළමනාකරණ මට්ටම් ඔවුන්ගේ නායකත්වය සහ කැපවීම පෙන්නුම් කළ යුත්තේ:

- a) සංවිධානයේ උපාය මාර්ගික ඉලක්ක සමඟ පෙළ ගැසෙන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණු සැකසීම

- b) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අවශ්‍යතා නිත්‍ය ව්‍යාපාරික ක්‍රියාවලින් ඒකාබද්ධ කිරීම
- c) අදාළ නීතිමය, නියාමන සහ අනෙකුත් අවශ්‍යතා පිළිබඳ දැනුවත් භාවය පවත්වා ගැනීම
- d) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භූමිකාවන්, වගකීම් සහ නිපුණතා ස්ථාපිත කිරීම
- e) අපේක්ෂිත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රතිඵල සාක්ෂාත් කර ගැනීම
- f) අභ්‍යාස වැඩසටහනේ ක්‍රියාකාරීව නිරත වීම
- g) අභ්‍යන්තර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය විගණන පැවැත්වීම
- h) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ ඵලදායී කළමනාකරණ සමාලෝචන පැවැත්වීම
- i) ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය වැඩිදියුණු කිරීමට මෙහෙයවීම සහ සහාය දීම

5.2. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි ප්‍රතිපත්තිය

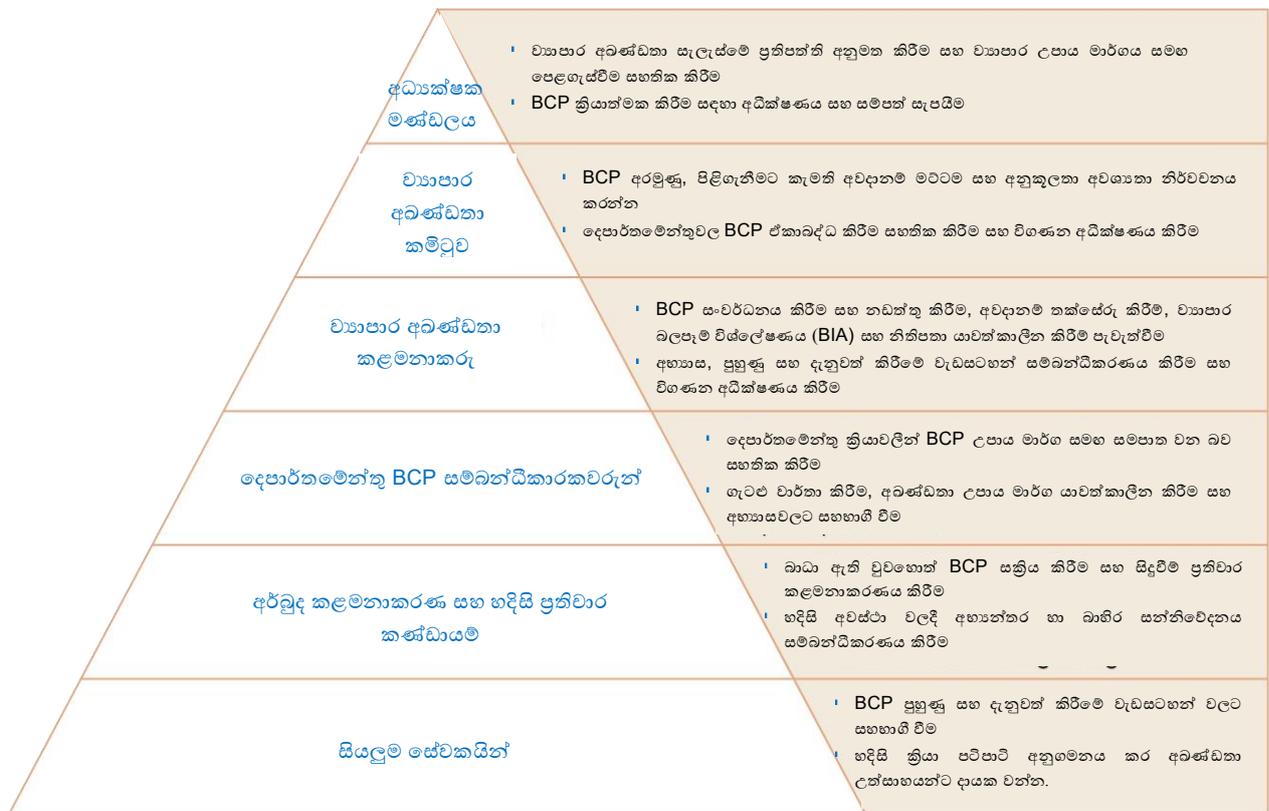
ඉහළ කළමනාකාරිත්වය, එහි ඉලක්ක සහ අරමුණට අනුකූලව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සම්බන්ධයෙන් සංවිධානයේ අභිප්‍රාය සහ දිශාව (direction) ගෙන හැර දක්වන පැහැදිලි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රතිපත්තියක් ස්ථාපිත කළ යුතුයි. නීතිමය සහ නියාමන වගකීම් ඇතුළුව අදාළ අවශ්‍යතා සපුරාලීමට සහ අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීමට ප්‍රතිපත්තිය කැපවීමක් පෙන්නුම් කළ යුතුයි. එය කිසියම් සීමාවන් හෝ බැහැර කිරීම් ඇතුළුව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි විෂය පථය නිර්වචනය කළ යුතු අතර, බලධාරීන්, නියෝජිතයන් සහ අදාළ ප්‍රමිති, මාර්ගෝපදේශ සහ රෙගුලාසි වලට යොමු කිරීම් හඳුනා ගත යුතුයි.

අරමුදල් සැපයීම සඳහා කැපවීම, අදාළ ප්‍රතිපත්ති සඳහා යොමු කිරීම්, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා අවශ්‍යතා සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භාවිතයන් ක්‍රියාත්මක කිරීමට සහ පවත්වා ගෙන යාමට පොරොන්දුවක් ද ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ප්‍රතිපත්තියට ඇතුළත් විය හැකිය. මෙම ප්‍රතිපත්තිය ලේඛන ගත කළ යුතු අතර, සංවිධානය පුරා සන්නිවේදනය කළ යුතු අතර අදාළ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන් සමඟ බෙදා ගත යුතුයි.

සැලකිය යුතු අභ්‍යන්තර හෝ බාහිර වෙනස්කම් සිදුවන සෑම අවස්ථාවකම ප්‍රතිපත්තිය අනුමත කිරීම, කාලානුරූපව සමාලෝචනය කිරීම සහ යාවත්කාලීන කිරීම සඳහා ප්‍රතිපාදන ස්ථාපිත කළ යුතුය.

5.3. කාර්යභාරයන් සහ වගකීම්

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තුළ වගකීම් සහ බලධාරීන් පැවරීම සහ සන්නිවේදනය කිරීම ඉහළ කළමනාකාරිත්වය විසින් සහතික කළ යුතුයි. ඉහළ කළමනාකාරිත්වයේ සාමාජිකයෙකු ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා වගකිව යුතු සහ වගවිය යුතු විය යුතුයි. ඊට අමතරව, ඉහළ කළමනාකාරිත්වයට, පැහැදිලිව අර්ථ දක්වා ඇති භූමිකාවන් සහ වගකීම් සහිතව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ අඛණ්ඩව අධීක්ෂණය කිරීම සහ පරීක්ෂා කිරීම සඳහා වෙනත් නියෝජිතයන් පත් කළ හැකිය. සංවිධානය තුළ කාර්යයන් හෝ ස්ථාන වලින් පැමිණෙන මෙම නියෝජිතයින් ඔවුන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය භූමිකාවන් සහ වගකීම් රැකියා විස්තරවලට ඒකාබද්ධ කළ යුතුයි.

රූප සටහන 10 භූමිකාවන් සහ වගකීම්

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය තේරුම් ගැනීමට හැකි, එයට සම්බන්ධ වන සහ සහාය දක්වන ආයතනික සංස්කෘතියක් පෝෂණය කිරීම සඳහා ඉහළ කළමනාකාරිත්වයේ ශක්තිමත් නායකත්වය අත්‍යවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නායකයෙකු සංවිධානය පුරා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාකාරකම් මෙහෙයවීම සඳහා වගකිව යුතුයි. මෙම පුද්ගලයාට ඔවුන්ගේ කාර්යභාරය ඵලදායී ලෙස ඉටු කිරීමට අවශ්‍ය අධිකාරිය සහ වගකීම ලබා දිය යුතුයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හට දෙපාර්තමේන්තු අතර සක්‍රීය සහයෝගීතාවයක් අවශ්‍ය වන බැවින්, නායකයා සංවිධානය තුළ පුළුල්ව ගරු කරන සහ විශ්වාස කළ අයකු විය යුතුයි.

නො පැමිණීම, තුවාල වීම හෝ වෙනත් හේතූන් නිසා ආපදාවකදී නායකයාට තම රාජකාරි ඉටු කිරීමට නොහැකි විය හැකි බැවින්, අඛණ්ඩ පැවැත්ම සහතික කිරීම සඳහා, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නියෝජ්‍ය නායකයෙකු ද පත් කළ යුතුයි.

5.4 BCMS කණ්ඩායම්

සංවිධානයේ විශාලත්වය අනුව, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නායකයාගේ මහපෙන්වීම යටතේ සභාය වීමට සහායක කණ්ඩායම් සෑදිය යුතුයි. මෙම කණ්ඩායම් වලට ඇතුළත් විය හැක්කේ :

- a) BCM කණ්ඩායම: BCMS ප්‍රතිපත්තිය, අරමුණු සහ රාමුවේ සමස්ත සංවර්ධනය අධීක්ෂණය කිරීම; අවදානම් තක්සේරු කිරීම සහ ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය පැවැත්වීම; දැනුවත්භාවය, පුහුණුව සහ අභ්‍යාස සම්බන්ධීකරණය කිරීම; සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම, නඩත්තු කිරීම සහ අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම සහතික කිරීම.
- b) අර්බුද කළමනාකරණ කණ්ඩායම: ආපදා ආශ්‍රිත සහ ආපදා ආශ්‍රිත නොවන සිදුවීම් ඇතුළුව ව්‍යාපාර මෙහෙයුම්වලට තර්ජනයක් වන අර්බුද විසඳීම සඳහා වගකිව යුතුයි; බාධා කිරීම් අතරතුර උපාය මාර්ගික තීරණ ගන්නා අතර ඉහළ මට්ටමේ උත්සාහයන් සම්බන්ධීකරණය කරයි; නියාමකයින්, මාධ්‍ය සහ බාහිර පාර්ශවකරුවන් සමඟ සන්නිවේදනය කරයි; සහ අඛණ්ඩතාව සහ ප්‍රතිසාධනය පිළිබඳ තීරණ සඳහා සහාය වේ.
- c) හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම: බලපෑම පාලනය කිරීමට සහ ආරක්ෂාව සහතික කිරීමට බාධාවකට වහාම ප්‍රතිචාර දැක්වීම; හදිසි සේවා (ගිනි, පොලිස්, වෛද්‍ය) සමඟ සම්බන්ධ වන්න; ආරක්ෂක අභ්‍යාස පැවැත්වීම.
- d) හානි තක්සේරු කණ්ඩායම: ආපදාවක දී හානිය තක්සේරු කිරීමේ කාර්යය භාර දී ඇත.
- e) ව්‍යාපාර ප්‍රතිසාධන කණ්ඩායම: මෙහෙයුම් නැවත ස්ථාපිත කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් අනුව ප්‍රතිසාධන මෙහෙයුම් සැලසුම් කිරීම, කළමනාකරණය කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි.
- f) ව්‍යාපාර සහාය කණ්ඩායම: බොහෝ විට මානව සම්පත්, මූල්‍ය සහ තොරතුරු තාක්ෂණ දෙපාර්තමේන්තු විසින් මෙහෙයවනු ලබන අත්‍යවශ්‍ය සහාය කාර්යයන් සපයයි.
- g) සන්නිවේදන කණ්ඩායම: බාධාවකදී අභ්‍යන්තර හා බාහිර සන්නිවේදනයන් හසුරුවයි.

කුඩා සංවිධාන සඳහා, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය කණ්ඩායම් ව්‍යුහය සරල කළ යුතු අතර, යථාච්චාදී ලෙස ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකි වන පරිදි කණ්ඩායම් අඩු විය යුතුයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය නායකයාට සහ කණ්ඩායමට තම වගකීම් ඉටු කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් අයවැයක් ඇතුළුව අවශ්‍ය සම්පත් වෙත ප්‍රවේශය ඇති බව කළමනාකරණය සහතික කළ යුතුයි. සාර්ථකත්වය අත්කර ගැනීම සඳහා වාචික උපදෙස් පමණක් ප්‍රමාණවත් නොවන බැවින් ව්‍යාපාර හිමිකරු හෝ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය ක්‍රියාකාරකම් සඳහා දායකමාන කැපවීමක් පෙන්නුම් කළ යුතුයි.

6 ව්‍යාපාර බලපෑම විශ්ලේෂණය (Business impact analysis)

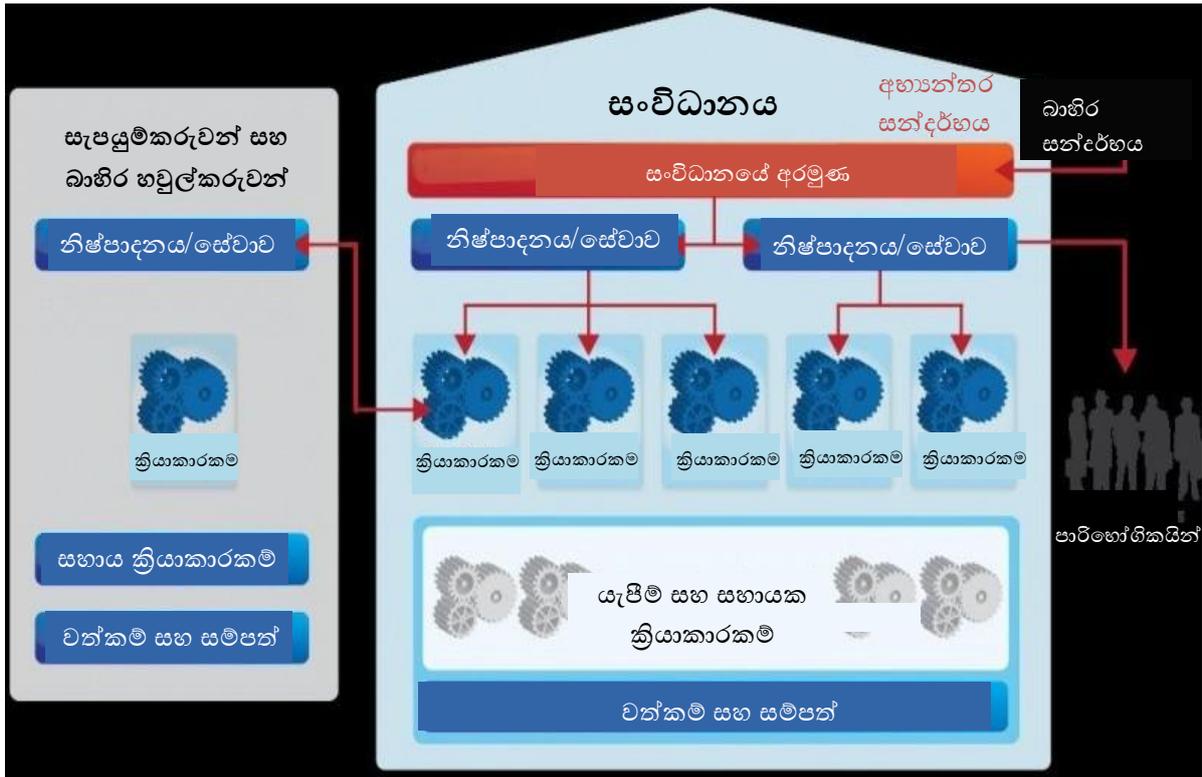
ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 6 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි 6 වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.

ආයතනයක් තම පාරිභෝගිකයන් වෙත හානිදා හා සේවා ලබා දීමෙන් තම අරමුණ සාක්ෂාත් කර ගනී. බාධාවකින් තොරව බෙදා හැරීම සහතික කිරීම සඳහා, මෙම නිෂ්පාදන, සේවා සහ ඒවායේ සහාය ක්‍රියාකාරකම් බෙදා හැරීමට බාධා වීමෙන්, කාලයත් සමඟ සංවිධානයට සහ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට ඇති විය හැකි අහිතකර බලපෑම් තේරුම් ගැනීම ඉතා වැදගත් වේ. මීට අමතරව, නිෂ්පාදන සහ සේවා සඳහා සහය වන ක්‍රියාකාරකම්වල අන්තර් සම්බන්ධතා සහ සම්පත් අවශ්‍යතා මෙන්ම එම ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇති තර්ජන ද අවබෝධ කර ගැනීම වැදගත් වේ.

සංවිධානය විසින් ව්‍යාපාර බලපෑම් ක්‍රමානුකූලව විශ්ලේෂණය කරන සහ බාධා වීමේ අවදානම තක්සේරු කරන ක්‍රියාවලීන් ස්ථාපිත කර පවත්වා ගෙන යා යුතුයි. එම ප්‍රතිඵල මගින් සංවිධානයට එදාදාම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් හඳුනා ගැනීමට හැකියාව ලැබේ. ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය සහ අවදානම් තක්සේරු කිරීම සැලසුම් කළ කාල සීමාවන් තුළ සහ සංවිධානය තුළ හෝ එය ක්‍රියාත්මක වන සන්දර්භය තුළ සැලකිය යුතු වෙනස්කම් සිදු වූ විට සමාලෝචනය කළ යුතුයි.

6.1. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් (PAs) සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTOs)

සංවිධානයකට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හඳුන්වා දීමේ දී, එහි ජීව නාලිය බඳු නිෂ්පාදන හෝ සේවා, ඉහළම අලෙවි වන නිෂ්පාදන මෙහෙයවන ප්‍රධාන ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් සහ ඉහළම විකුණුම් ඇති ස්ථාන හෝ වෙළඳසැල් හඳුනා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් මගින්, සංවිධානයට බාධා වූ ක්‍රියාකාරකම් ඉක්මනින් නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දීමට උපකාරී වේ. එහි මූලික අරමුණ වන්නේ පිළිගත නොහැකි මට්ටමේ අහිතකර බලපෑම් වැළැක්වීම සඳහා හදිසි ප්‍රතිසාධනයක් අවශ්‍ය ක්‍රියාකාරකම් හඳුනා ගෙන වර්ගීකරණය කිරීමයි. ස්වාභාවික ව්‍යසනයකදී හෝ අනතුරකදී ප්‍රථමයෙන් ප්‍රතිසාධනය කර ලබා දිය යුතු නිෂ්පාදන හෝ සේවා විශ්ලේෂණය කිරීම මගින් ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ප්‍රමුඛතා සහ අවශ්‍යතා තහවුරු කරයි. මෙම තීරණාත්මක වැදගත් ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් "ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම්" ලෙස හැඳින්වේ. විශ්ලේෂණය, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය විෂය පථය තුළ ඇති සියලුම ක්‍රියාකාරකම් ආවරණය කළ යුතුයි. ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් මත පදනම්ව සංවිධානයට ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් එකක් හෝ කිහිපයක් තෝරා ගත හැකිය.

රූප සටහන 11 සංවිධානය අවබෝධ කර ගැනීම
<https://BCMSpedia.org/w/index.php?title=Organization>

බලපෑම් වර්ග වලට ඇතුළත් විය හැක්කේ,

අංශ	නිදසුන්
මූල්‍ය	දඩ මුදල් , වන්දි මුදල් , අහිමි වූ ලාභ හෝ අඩු වූ වෙළඳපල කොටස් නිසා සිදු වන අලාභ
කීර්තිනාමය	සංවිධානයේ ප්‍රතිරූපයට හෝ වෙළඳ නාම සංජානනයට හානි වීම
මෙහෙයුම්	ව්‍යාපාර මෙහෙයුම්වල ප්‍රවාහයට, ප්‍රමාණයට සහ කාලසීමාවට බාධා වීම
තෛතික සහ නියාමන	නඩු පැවරීමේ අවදානම හෝ වෙළඳාම සඳහා ඇති බලපත්‍රය ඉල්ලා අස්කර ගැනීම
ගිවිසුම්	හවුල්කරුවන්, සේවකයින් හෝ ගනුදෙනුකරුවන් අතර ගිවිසුම් හෝ විශ්වාසය කඩ වීම
ව්‍යාපාර අරමුණු	අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට හෝ අවස්ථාවන්ගෙන් ප්‍රයෝජන ගැනීමට අපොහොසත් වීම

එලදායි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා බලපෑමේ කාල රාමුව අවබෝධ කර ගැනීම ද ඉතා වැදගත් වේ. ප්‍රධාන ක්‍රියාකාරකම් වලට සිදුවන බාධා පිළිගත නොහැකි මට්ටමකට ළඟා වීමට ගතවන කාලය සංවිධානය විසින් තීරණය කළ යුතුයි. ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වය විසින් සංවිධානයට පිළිගත නොහැකි යැයි සැලකෙන, බලපෑමේ සීමාවන් නියම කළ යුතුයි. සංවිධානයේ නිෂ්පාදන සහ සේවාවන්හි කාල සංවේදීතාව මත කාල රාමු රඳා පවතී. එය තත්පර සිට මාස අතර වෙනස් විය හැකිය. මෙම කාල සීමාව "දැරිය හැකි උපරිම බාධා කාලය" (MTPD) ලෙස හැඳින්වේ. බංකොලොත්භාවයෙන් අවසන් විය හැකි, සිදුවිය හැකි නරකම අවස්ථාවකට මුහුණ දීම වළක්වා ගැනීම සඳහා, සංවිධානය සිය ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කළ යුතු මෑතම කාලය මෙයයි. දැරිය හැකි උපරිම බාධා කාලය යනු බාධාව ආපසු හැරවිය නොහැකි හෝ පිළිගත නොහැකි හානියක් ඇති කරන අවස්ථාවයි. සංවිධානයට පිළිගත හැකි අවම නිෂ්පාදන හෝ සේවාවේ මට්ටම "අවම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණ" (MBCO) ලෙස ප්‍රකාශ කළ හැකිය.

ව්‍යාපාරයෙන් ඉවත් වීමට හෝ බංකොලොත් භාවයට පත්වීමට පෙර, කෙටිම කාල රාමුවක් තුළ ව්‍යාපාරය නැවත ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග හඳුනා ගත යුතුයි. ක්‍රියාකාරකම නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා වන කාල රාමුව ක්‍රියාකාරකමේ “ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ” (RTO) ලෙස හැඳින්වේ. දැරිය හැකි උපරිම බාධා කාලය සීමාව තරණය කිරීමෙන් වළක්වා ගැනීම සඳහා ක්‍රියාවලිය කෙතරම් ඉක්මනින් යථා තත්වයට පත් කළ යුතු ද යන්න ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ මඟින් දක්වයි. ප්‍රමුඛතාගත කරන ලද සෑම ක්‍රියාකාරකමක් සඳහාම ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ තීරණය කළ යුතුයි. ක්‍රියාකාරකමක ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ සැකසීමේදී අදාළ ක්‍රියාකාරකම් මත යැපීම් සහ ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාවලියේ සංකීර්ණත්වය ද සලකා බැලිය යුතුයි. සංකීර්ණ ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාවලීන් ඇති සංවිධාන සඳහා ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ බොහෝමයක් සැකසීම සුදුසු විය හැකිය.

ක්‍රියාවලිය / ක්‍රියාකාරකම්	බලපෑම්	MTPD	RTO
සිසිල් ගබඩා පද්ධතිය	දිරාපත් වන භාණ්ඩ නරක් වීම (උදා: කිරි, මස්, මුහුදු ආහාර)	පැය 4	පැය 1
සංචාරක හෝටල් වෙන් කරවා ගැනීම කළමනාකරණ පද්ධතිය	නව වෙන් කිරීම් සහ වෙනස් කිරීම් වලට බලපායි	දින 2-3	පැය 12-24

වගුව 6 දැරිය හැකි උපරිම බාධා කාලය සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ සඳහා උදාහරණ

ව්‍යාපාර බලපෑම් ඇගයීම සඳහා වන නිර්ණායක, බලපෑම් වර්ග සහ කාල රාමු ඇතුළුව, සන්දර්භය, ව්‍යාපාරික අරමුණු, සංවිධානයේ අරමුණු සහ උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අවශ්‍යතා මත පදනම්ව ස්ථාපිත කළ යුතුයි. මෙම ඇගයීම් නිර්ණායක නිතිපතා සමාලෝචනය කර යාවත්කාලීන කළ යුතු අතර, වෙනස් වන කාල පරිච්ඡේදවලදී නිතර යාවත්කාලීන කළ යුතුයි.

7. අවදානම් තක්සේරු කිරීම්

ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 7 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: අවදානම් තක්සේරු කිරීම්, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි 7 වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න

ව්‍යාපාර අවදානම් යනු ආයතනයකට එදායී ලෙස ක්‍රියාත්මක වීමට ඇති හැකියාවට තර්ජනයක් වන, අහිමි වූ ලාභයට හෝ ව්‍යාපාර අසාර්ථක වීමට පවා තුඩු දෙන සාධක වේ. වෙළඳාම් කිරීමට නොහැකි වීම, පරිශ්‍ර තාවකාලිකව හෝ ස්ථිරව වසා දැමීම, පිරිසිදු කිරීම සහ නැවත ගොඩනැගීම සඳහා සැලකිය යුතු පිරිවැයක් සහ කාලයක් අවශ්‍ය වීම, ගනුදෙනුකරුවන්ට සීමිත ප්‍රවේශයක් සහ සැපයුම් දාමයේ බාධා ඇති වීම, විය හැකි බලපෑම් අතර වේ.

අවදානම් හඳුනා ගැනීම සහ කළමනාකරණය කිරීමේ දී, සංවිධානය:

- විය හැකි හේතු සහ බලපෑම් හඳුනා ගත යුතුයි
- මෙම අවදානම් ව්‍යාපාර අරමුණු කෙරෙහි බලපාන ආකාරය තක්සේරු කළ යුතුයි
- අවදානම් කළමනාකරණ සැලැස්මක් තුළ හඳුනාගත් අවදානම සටහන් කළ යුතුයි
- අවදානම හෝ බලපෑම අවම කිරීම සඳහා ගත හැකි පියවර විස්තර කළ යුතුයි.

විභව අවදානම් සහ බලපෑම් කල්තියා සලකා බැලීමෙන්, සංවිධානවලට එම අවස්ථාවේ අවදානම කළමනාකරණය කිරීමට උත්සාහ කිරීමේ අමතර පීඩනයකින් තොරව ක්‍රියා පටිපාටි සංවර්ධනය කළ හැකිය.

අවදානම් වර්ග අතරට ඇතුළත් වන්නේ :

- සෘජු අවදානම - සංවිධානයේ පාලනය තුළ පවතින ව්‍යාපාරයට ඇති වන තර්ජනයක් (දත්ත උල්ලංඝනය(data breaches) කිරීම්වලට තුඩු දෙන සයිබර් ආරක්ෂණ ක්‍රියාමාර්ග(cybersecurity measures) ප්‍රමාණවත් නොවීම, තොග අවසන් වීමට සහ අතිරික්ත තොගවලට හේතු වන දුර්වල භාණ්ඩ ලේඛන කළමනාකාරිත්වය)
- වක්‍ර අවදානම - සංවිධානයේ පාලනයෙන් තොර ව්‍යාපාරයට ඇති වන තර්ජනයක් (ආර්ථික පසුබෑම් හෝ අලෙවියට බලපාන වෙළඳපළ තත්ත්වයන්හි වෙනස්වීම්, තෙවන පාර්ශවීය වෙළෙන්දාගේ අසාර්ථකත්වයන් නිසා ඇති වන සැපයුම් දාම බාධා)
- අභ්‍යන්තර අවදානම - ව්‍යාපාරය තුළ වැළැක්වීමට හෝ අවම කිරීමට ආයතනයකට බලය ඇති අවදානම් (නඩත්තු නොමැතිකම හේතුවෙන් උපකරණ අසාර්ථක වීම, දෝෂ වලට තුඩු දෙන කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව + නොමැතිකම)
- බාහිර අවදානම් - සංවිධානයට පාලනය කළ නොහැකි අවදානම් (භූමිකම්පා, හෝ මෙහෙයුම් වලට බාධා කරන ගංවතුර වැනි ස්වාභාවික විපත්, වසංගත හෝ ශ්‍රම බලකායේ සුලභතාව සහ සැපයුම් දාමයන්ට බලපාන ගෝලීය සෞඛ්‍ය අර්බුද)

අංගය	සෘජු අවදානම	වක්‍ර අවදානම	අභ්‍යන්තර අවදානම	බාහිර අවදානම
අර්ථ දැක්වීම	ව්‍යාපාරයට සෘජුවම බලපාන තර්ජන, සංවිධානයේ පාලනය තුළ	බොහෝ විට රැළි බලපෑමක් ලෙස ව්‍යාපාරයට බලපාන බාහිර තර්ජන	සංවිධානය තුළින් ඇති වන, වළක්වා ගත හැකි හෝ අවම කර ගත හැකි අවදානම්	සංවිධානයෙන් පිටත, එහි පාලනයෙන් ඔබ්බට ඇති වන පුළුල් අවදානම්
මූලාරම්භය	අභ්‍යන්තර	බාහිර	අභ්‍යන්තර	බාහිර
පාලනය	සංවිධානයේ සෘජු පාලනය තුළ	සීමිත පාලනය; බලපෑම කළමනාකරණය කළ හැකිය.	සංවිධානයේ පාලනය තුළ.	සිදුවීම හෝ ප්‍රභවය පිළිබඳ පාලනයක් නොමැත.
පාලන මට්ටම	ඉහළ (අවම කිරීමට හෝ ඉවත් කිරීමට හැකිය)	සීමිත (බලපෑමට බලපෑමක් කළ හැකිය)	ඉහළ (පූර්ව ක්‍රියාකාරී ක්‍රියාමාර්ග ගත හැකිය)	කිසිවක් නැත (සුදානම් වීමට හෝ අනුවර්තනය වීමට පමණක් හැකිය)
විෂය පථය	ව්‍යාපාරයට නිශ්චිත සහ ක්ෂණික.	බාහිර සාධක වලින් රැළි බලපෑම	සංවිධානය තුළින්ම පැන නගී	පුළුල් බාහිර සාධක
වැළැක්වීමේ හැකියාව	පූර්ව ක්‍රියාකාරී පියවර බලපෑම මගින් වළක්වා ගත හැකිය	අවම කිරීමට හෝ අඩු කිරීමට හැකිය	අවම කළ හැකි හෝ අවම කළ හැකි නොහැකිය ; සුදානම් අවශ්‍යයි	වළක්වා ගත නොහැකිය ; සුදානම් අවශ්‍යයි

වගුව 7 අවදානම් අර්ථ දැක්වීම්

අවදානම් තක්සේරුවක පරමාර්ථය වන්නේ සංවිධානයට එහි ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම්වලට ඇති බාධාවන් පිළිබඳ අවදානම් තක්සේරු කිරීමට සහ ඒවා විසඳීමට සුදුසු ක්‍රියාමාර්ග ගැනීමට උපකාර කිරීමයි. සංවිධානය විසින් එහි ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම්වලට බාධා වීම හා සම්බන්ධ අවදානම් ක්‍රමානුකූලව හඳුනා ගැනීම, විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ඇගයීම මෙන්ම සහාය ක්‍රියාවලීන්, පද්ධති, තොරතුරු, පිරිස්, වත්කම්, සැපයුම්කරුවන් සහ අනෙකුත් සම්පත් සඳහා විධිමත් අවදානම් තක්සේරු ක්‍රියාවලියක් ස්ථාපිත කර පවත්වා ගෙන යා යුතුයි.

අවදානම් තක්සේරුව යනු, ඒවායේ සම්භාවිතාව සහ විභව ප්‍රතිවිපාක මත පදනම්ව අවදානම් විශ්ලේෂණය කරන ව්‍යුහගත ක්‍රියාවලියක් වන අතර, අවශ්‍ය ඕනෑම ප්‍රතිකාර ක්‍රමයක් පිළිබඳව දැනුවත් තීරණ ගැනීමට හැකියාව ලබා දෙයි. බාධාවකට තුඩු දිය හැකි අවදානම් හඳුනා ගැනීම, විශ්ලේෂණය කිරීම සහ ඇගයීම සඳහා සංවිධානය සුදුසු ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ යුතුයි.

7.1 අවදානම් හඳුනා ගැනීම

සංවිධානයේ ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා අවදානම් ඇති කළ හැකි මූලාශ්‍ර සහ ඒවාට අනුබල දෙන ක්‍රියාවලීන්, පද්ධති, දත්ත, පුද්ගලයින්, වත්කම්, සැපයුම්කරුවන් සහ අනෙකුත් සම්පත් හඳුනා ගත යුතුයි. අවදානම ඇති විය හැක්කේ:

- a) ක්‍රියාකාරකම් සහ සම්පත්වලට බාධා කළ හැකි විශේෂිත තර්ජන
  - ගිනි
  - ගංවතුර
  - විදුලිය ඇනහිටීම
  - කාර්ය මණ්ඩල අහිමි වීම හෝ නො පැමිණීම
  - පරිගණක වෛරස් (computer virus) සහ සයිබර් ප්‍රහාර (cyber-attacks)
  - දෘඩාංග අසමත්වීම (hardware failure)
  - අධි උෂ්ණ කාලගුණය, කුණාටු, නියඟ සහ රෝග රටා වෙනස් වීම් ඇතුළු දේශගුණය ආශ්‍රිත සිදුවීම්
- b) බාධා කිරීමට තුඩු දිය හැකි සම්පත් තුළ ඇති අවදානම්:
  - එක් දෝෂයකින් මුළු පද්ධතියම බිඳවැටිය හැකි අවස්ථා (single points of failure)
  - ගිනි හෝ ගංවතුර ආරක්ෂණ පද්ධතිවල ප්‍රමාණවත් නොවීම
  - ආන්තික උෂ්ණත්ව තත්ත්වයන් තුළ විදුලියට හෝ සිසිලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් නොමැතිකම
  - ප්‍රමාණවත් නොවන කාර්ය මණ්ඩල මට්ටම්, හෝ හදිසි ප්‍රතිචාරයක් ලෙස කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව
  - දුර්වල තොරතුරු තාක්ෂණ ආරක්ෂාව සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව
  - අධික ගංවතුර කලාපවල පිහිටා ඇති ගොඩනැගිලි/පහසුකම්, ප්‍රමාණවත් දේශගුණ පාලනයකින් තොර උෂ්ණත්ව සංවේදී උපකරණ වැනි දේශගුණික අවදානම්වලට නිරාවරණය වීම

7.2 අවදානම් විශ්ලේෂණය

අවදානම් විවිධ ආකාරවලින් පැමිණෙන අතර, සමහර ඒවා සැලකිය යුතු බලපෑමක් ඇති කරන අතර අනෙක් ඒවා වඩා මධ්‍යස්ථ වේ. අවදානම් මිනුම් දණ්ඩක් භාවිතා කිරීමෙන් අවධානය යොමු කළ යුතු අවදානම්වලට ප්‍රමුඛත්වය ලබා දිය හැකිය. මෙම මිනුම් දණ්ඩ අවදානමක් ඇතිවීමේ සම්භාවිතාව සහ එහි විභව බලපෑම තීරණය කර, අවදානම් ලකුණු තීරණය කරයි. ඉහළ ලකුණු මගින් අවදානම හෝ බලපෑම අඩු කිරීම සඳහා වැඩි ප්‍රමුඛතාවයක් පෙන්වනු ලබයි. අවදානම පිළිබඳ නිසි ඇගයීමක් සහ අවබෝධයක්, වඩාත් සුදුසු ප්‍රතිකර්ම ප්‍රවේශය හඳුනා ගැනීමට ඉඩ සලසයි. එයට ඇතුළත් වන්නේ:

- i. අවදානම් හේතු සහ මූලාශ්‍ර තක්සේරු කිරීම, ධනාත්මක සහ ඍණාත්මක ප්‍රතිච්ඡාක යන දෙකෙහිම සම්භාවිතාව සහ අනෙකුත් සාධක මගින් සම්භාවිතාවට ඇති කළ හැකි බලපෑම.
- ii. පවතින පාලනයන්හි ඵලදායිතාවය සහ කාර්යක්ෂමතාව සලකා බලමින්, ඒවායේ සම්භාවිතාව සහ අපේක්ෂිත ප්‍රතිච්ඡාක මත පදනම්ව අවදානම් මට්ටම් තීරණය කිරීම

විශ්ලේෂණයේ ප්‍රධාන පරාමිතියක් වන්නේ සම්භාවිතාවයි, එය ප්‍රවීණයන්ගේ අදහස්, අවිනිශ්චිත භාවය, දත්ත ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ ගුණාත්මක භාවය, සහ තොරතුරු වල අදාළත්වය හෝ ආකෘති නිර්මාණයේ සීමාවන් මත පදනම්ව වලංගු විය යුතුයි. අවදානම් විශ්ලේෂණය ගුණාත්මක විය

හැකිය - විස්තරාත්මක තක්සේරු කිරීම් භාවිතා කරමින්, අර්ධ ප්‍රමාණාත්මක - සංඛ්‍යාත්මක සහ විස්තරාත්මක ක්‍රම ඒකාබද්ධ කරමින්, හෝ ප්‍රමාණාත්මක - සංඛ්‍යාත්මක දත්ත සහ සංඛ්‍යානමය විශ්ලේෂණය මත රඳා පවතී.

7.3 අවදානම් ඇගයීම

අවදානම් විශ්ලේෂණය කර ප්‍රමුඛත්වය ලබා දුන් පසු, හඳුනා ගෙන ඇති අවදානම අවම කිරීම සඳහා ප්‍රතිපත්ති, සම්පත් සහ මෙවලම් වැනි දැනට පවතින පාලනවල සඵලතාවය සංවිධානය විසින් ඇගයීමට ලක් කළ යුතුයි. මෙම ඇගයීම, විශේෂයෙන් ඉහළ ප්‍රමුඛතාවයක් සහිත හෝ සැලකිය යුතු ප්‍රතිස්ථාපන මෙහෙයුම් කාලයක් සහිත ක්‍රියාකාරකම් සඳහා, බාධා කිරීම් ආශ්‍රිත අවදානම් සඳහා ප්‍රතිකර්ම අවශ්‍ය වන ආකාරය කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ යුතුයි.

අවදානම් ප්‍රතිකර්ම සඳහා විකල්ප කිහිපයක් තිබේ.

- වළකින්න: අවදානම ඉවත් කිරීම සඳහා සැලැස්ම වෙනස් කරන්න
- අඩු කරන්න: අවදානමේ සම්භාවිතාව හෝ බලපෑම අවම කිරීම සඳහා පියවර ක්‍රියාත්මක කරන්න
- මාරු කිරීම: බාහිරින් ලබා ගැනීම හෝ රක්ෂණය හරහා අවදානම බෙදා ගන්න
- පිළිගන්න: අවම කිරීම ප්‍රායෝගික නොවේ නම් අවදානම පිළිගෙන නිරීක්ෂණය කරන්න

7.4 ක්‍රියාවලි බාධා වීම් සඳහා ව්‍යාපාරවල අවදානම්

ව්‍යාපාරවලට ආපදා හේතුවෙන් ඔවුන්ගේ මෙහෙයුම් වලට බාධා ඇති විය හැකි අතර, එය සිදුවීමේ ස්වභාවය සහ පරිමාණය අනුව කිහිප ආකාරයකින් සිදු විය හැකිය. සමහර පොදු බාධා කිරීම් වලට ඇතුළත් වන්නේ

- a) යටිතල පහසුකම් වලට සිදු වන භෞතික හානි
  - භූමිකම්පා, ගංවතුර, ගිනි ගැනීම් හෝ සුළි කුණාටු වැනි ස්වාභාවික විපත් වලින් කාර්යාල ගොඩනැගිලි, කර්මාන්තශාලා, ගබඩා හෝ සිල්ලර වෙළෙඳසැල් වලට සිදු වන හානි
  - නිෂ්පාදනය හෝ සේවා සඳහා තීරණාත්මක උපකරණ හෝ යන්ත්‍රෝපකරණ හානි
- b) විදුලිය හා උපයෝගීතා ඇනහිටීම්
  - විදුලිය, ජලය හෝ වෙනත් උපයෝගීතා අක්‍රිය වීම නිසා පහසුකම් අක්‍රිය වේ
  - අන්තර්ජාල හෝ දුරකථන ඇනහිටීම් වැනි සන්නිවේදන බිඳවැටීම් පාරිභෝගික සහ සැපයුම්කරු අන්තර්ක්‍රියා වලට බලපායි
- c) සැපයුම් දාමයට බාධා
  - ප්‍රවාහන අවහිරතා හෝ සැපයුම්කරුවන්ගේ බාධා හේතුවෙන් අමුද්‍රව්‍ය, කොටස් හෝ භාණ්ඩ ලේඛන ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම
  - මෙහෙයුම් බලපෑම් හේතුවෙන් ප්‍රධාන සැපයුම්කරුවන් හෝ වෙළෙඳුන් අහිමි වීම
- d) කාර්ය මණ්ඩලය නොමැතිකම

- ආපදාවකදී සේවක තුවාල, රෝගාබාධ හෝ අවතැන්වීම්
  - ප්‍රවාහන හෝ ආරක්ෂක ගැටළු හේතුවෙන් කාර්ය මණ්ඩලයට රැකියාවට යාමට නොහැකි වීම
- e) තාක්ෂණ සහ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ අසමත්වීම්
- දත්ත මධ්‍යස්ථාන සේවාදායක(servers) හෝ වෙනත් තීරණාත්මක තොරතුරු සන්නිවේදන තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් වලට හානි වීම
  - ව්‍යාපාර පද්ධති හෝ දත්ත අඛණ්ඩතාවයට(data integrity) හානි කරන සයිබර් ප්‍රහාර හෝ අනිෂ්ට මෘදුකාංග(malware) සිදුවීම්
  - මෙහෙයුම් සඳහා අවශ්‍ය තීරණාත්මක මෘදුකාංග හෝ මෙවලම් වෙත ප්‍රවේශය නොමැතිකම
- f) පාරිභෝගික බලපෑම
- පුළුල් ආපදා බලපෑම් හේතුවෙන් ඉල්ලුම අඩු වීම හෝ පාරිභෝගිකයින්ට නිෂ්පාදන හෝ සේවා ලබා දීමට නොහැකි වීම
  - සේවා බාධාවන් අතරතුර පාරිභෝගික සහාය පවත්වා ගැනීමේ අභියෝග
- g) නියාමන හෝ නීතිමය ගැටළු
- නියමිත කාලසීමාවන් මග හැරීම හෝ අවශ්‍ය ලියකියවිලි වෙත ප්‍රවේශ වීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම
  - ගිවිසුම් ගත බැඳීම් ඉටු කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් ඇති වන නීතිමය වගකීම්
- h) ප්‍රවාහන බාධා
- අවහිර වූ මාර්ග, හානි වූ ප්‍රවාහන ජාල හෝ ඉන්ධන හිඟය නිසා භාණ්ඩ හෝ පුද්ගල ගමනාගමනය අඩාල වෙයි.
  - ප්‍රමාද වූ බෙදාහැරීම් මෙහෙයුම් හෝ පාරිභෝගික තෘප්තියට බලපායි
- i) මූල්‍යමය පීඩනය
- මෙහෙයුම් ඇණ හිටීම හේතුවෙන් ආදායම් ක්ෂණිකව අහිමි වීම
  - අලුත්වැඩියාවන්, හදිසි සම්පත් හෝ විකල්ප විධිවිධාන සඳහා වන පිරිවැය වැඩි වීම
- j) කීර්ති නාමයට හානි වීම
- ව්‍යසනයක් අතරතුර සහ ඉන් පසුව ඵලදායී ලෙස සන්නිවේදනය කිරීමට නොහැකි වීම, සෘණාත්මක පාරිභෝගික හෝ පාර්ශ්වකරුවන්ගේ සංජානනවලට තුඩු දෙයි.
  - යථා තත්ත්වයට පත්වීමට වැඩි කාලයක් ගත වුවහොත් හෝ කැපවීම් ඉටු නොකළහොත් විශ්වාසය නැති වීම

7.5. උපද්‍රව සහ අවදානම් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ ප්‍රවේශ්‍යතාව

ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති තුළ ඵලදායී අවදානම් තක්සේරුවක් සඳහා අවදානම් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහ ප්‍රවේශ්‍යතාව ඉතා වැදගත් වේ. විශ්වාසදායක අවදානම්

දත්ත මගින් ව්‍යාපාරවලට අවදානම් හඳුනා ගැනීමට, විභව බලපෑම් තක්සේරු කිරීමට සහ පූර්ව ක්‍රියාකාරී අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීමට හැකියාව ලැබේ. ප්‍රධාන මූලාශ්‍රවලට ආපදා සිතියම්, දේශගුණික අවදානම් තක්සේරු කිරීම්, ඓතිහාසික ආපදා දත්ත සහ අංශ විශේෂිත අවදානම් වාර්තා ඇතුළත් වේ.

ආයතනය	අවධානය යොමු කරන ප්‍රදේශ
ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය (DMC),	ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සඳහා වන ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛතම ආයතනය (DRR), ගංවතුර, නායයෑම්, සුළි සුළං සහ සුනාමි ඇතුළු විවිධ ආපදා සඳහා ආපදා සිතියම්, අවදානම් තක්සේරු කිරීම් සහ ආපදා ආශ්‍රිත ඓතිහාසික දත්ත ඉදිරිපත් කරයි. හදිසි මෙහෙයුම් මධ්‍යස්ථානය (EOC) තත්‍ය කාලීන උපද්‍රව තොරතුරු බෙදා හරියි.
ජාතික ගොඩනැගිලි පර්යේෂණ සංවිධානය (NBRO)	නායයෑමේ අවදානම් විශ්ලේෂණය සහ අවබෝධ කර ගැනීම සහ අවදානම් අවම කිරීම සහ ව්‍යුහාත්මක ආරක්ෂාව පිළිබඳ තාක්ෂණික මග පෙන්වීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. එය තත්‍ය කාලීනව අධි අවදානම් ප්‍රදේශ නිරීක්ෂණය කරන අතර නායයෑම් අවදානම් අනතුරු ඇඟවීම් බෙදා හරියි.
කාලගුණ විද්‍යා දෙපාර්තමේන්තුව	දේශගුණික අවදානම් පිළිබඳ කාලගුණ අනාවැකි, අනතුරු ඇඟවීම් සහ ඓතිහාසික දත්ත සපයයි.
වාරිමාර්ග දෙපාර්තමේන්තුව	ගංවතුර උවදුරු නිරීක්ෂණය කරන අතර ගංගා දෝණි කිහිපයක් සඳහා විවිධ සිද්ධීන් සහ ආපසු පැමිණීමේ කාල පරිච්ඡේදවලට ගැලපෙන පරිදි ගංවතුර ආපදා සිතියම් සකස් කරයි.
විශ්ව විද්‍යාල සහ පර්යේෂණ ආයතන	දේශීයකරණය වූ අවදානම් සහ අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග කෙරෙහි අවධානය යොමු කළ ප්‍රකාශන සහ පර්යේෂණ පත්‍රිකා හරහා වටිනා අවබෝධයක් ලබා දෙමින් උපද්‍රව, අවදානම් සහ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව පිළිබඳ අධ්‍යයනයන් සිදු කරයි.
එක්සත් ජාතීන්ගේ ආයතන, ආසියානු ආපදා පෙර සූදානම් මධ්‍යස්ථානය, රතු කුරුස සංගමය සහ සර්වෝදය ව්‍යාපාරය	ප්‍රජා ඔරොත්තු දෙන ව්‍යාපෘති සඳහා පහසුකම් සැලසීම සහ දේශීයකරණය වූ උපද්‍රව සහ අවදානම් තොරතුරු ජනනය කිරීම. සමහර අධි අවදානම් ප්‍රදේශ සඳහා ප්‍රජා මට්ටමේ ආපදා සිතියම් සහ සහභාගීත්ව අවදානම් තක්සේරු කිරීම් තිබේ

වගුව 8: අවදානම් තොරතුරු ලබා ගැනීමේ හැකියාව

කෙසේ වෙතත්, උපද්‍රව දත්ත ලබා ගැනීමේ සහ ප්‍රවේශ්‍යතාවේ අභියෝග තිබේ. තොරතුරු බොහෝ විට ආයතන කිහිපයක් පුරා විසිරී ඇති අතර, මධ්‍යගත ප්‍රවේශය දුෂ්කර කරයි. කාර්මික අවදානම් හෝ නිශ්චිත දේශීයකරණය කළ අවදානම් වැනි ඇතැම් උපද්‍රව සවිස්තරාත්මක ලෙස සිතියම් ගත කිරීමට හෝ තක්සේරු කිරීමට නොහැකි විය හැකිය. මාර්ග ගත සම්පත් ලබා ගත හැකි වුවද, සවිස්තරාත්මක හෝ යාවත්කාලීන තොරතුරු ලබා ගැනීම සඳහා බොහෝ විට පුද්ගලික ඉල්ලීම් හෝ ආයතන සමඟ හවුල්කාරිත්වයන් අවශ්‍ය වේ. බොහෝ ව්‍යාපාර, විශේෂයෙන්ම කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සඳහා උපද්‍රව සහ අවදානම් තොරතුරු වෙත ප්‍රවේශ වන්නේ කෙසේද යන්න හෝ භාවිතා කරන්නේ කෙසේද යන්න පිළිබඳව නොදනී.

8. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්

ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 8 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි 8 වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග යනු සංවිධානයට තම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවශ්‍යතා සපුරාලීමට ඇති ක්‍රම වන අතර, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විසඳුම්වලට ව්‍යාපාර උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා, ක්‍රියාත්මක කළ හැකි නිශ්චිත ප්‍රවේශයන්, විධිවිධාන, ක්‍රම, ක්‍රියා පටිපාටි, ප්‍රතිකාර සහ ක්‍රියාමාර්ග ඇතුළත් වේ. සෑම උපාය මාර්ගයක්ම අවම වශයෙන් එක් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විසඳුමකින් සමන්විත විය යුතුයි, නමුත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා බහු විසඳුම් අවශ්‍ය විය හැකිය.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්:

- a. අවශ්‍ය කාල රාමු තුළ සහ පිළිගත හැකි ධාරිතාවයකින් ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් නැවත ආරම්භ කිරීමට සංවිධානයට හැකියාව ලබා දීම.
- b. බාධා ආශ්‍රිත අවදානම් අවම කිරීම සඳහා කාලයත් සමඟ සංවිධානයට ක්‍රියාත්මක කළ හැකි සහ වැඩිදියුණු කළ හැකි හැකියාවන් හඳුනා ගැනීම.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග හඳුනා ගැනීම සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විසඳුම් තෝරා ගැනීම ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය සහ අවදානම් තක්සේරුව මත පදනම් විය යුතු අතර, ඒ ආශ්‍රිත පිරිවැය ද සැලකිල්ලට ගත යුතුයි.

නිර්දේශිත විසඳුම් සමාලෝචනය කිරීම සහ අනුමත කිරීම ඇතුළුව ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් හඳුනා ගැනීම හා තෝරා ගැනීම සඳහා සංවිධානයට නිසි ක්‍රියා පටිපාටි තිබිය යුතුයි. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා සුදුසු උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් සංවිධානය විසින් හඳුනා ගත යුතුයි; ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ස්ථාවර කිරීම, අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම, නැවත ආරම්භ කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම; සහ බලපෑම් කළමනාකරණය කිරීම අවම කිරීම සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීම. අවශ්‍ය කාල රාමු සාක්ෂාත් කර ගැනීම සඳහා අදියර තුන වැදගත් සහ අවශ්‍ය වේ.

අදියර	අවධානය	යොමු කිරීමේ කාලය	ඉලක්කය
ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම	වැළැක්වීම	බාධා වීමට පෙර	බාධා වීම වළක්වා ගන්න
ස්ථාවර කිරීම, අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම, නැවත ආරම්භ කිරීම, යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම	මෙහෙයුම් අඛණ්ඩතාව	බාධාව අතරතුර සහ පසුව	ක්‍රියාකාරිත්වය පවත්වා ගැනීම හෝ නැවත ඇරඹීම
බලපෑම් අවම කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම, කළමනාකරණය කිරීම	අර්බුද කළමනාකරණය	පෙර, අතරතුර, සහ පසු	බලපෑම් අවම කර ක්‍රියා සම්බන්ධීකරණය කරන්න

8.1. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම

ප්‍රමුඛතාගත ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම යනු බාධාවක් ඇතිවීමට පෙර අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික කාර්යයන් කල් තියා ආරක්ෂා කිරීමයි. බාධා වීමේ අවදානම අවම කිරීමෙන්, විශ්වාසදායක තෙවන පාර්ශවයන්ට ක්‍රියාකාරකම් භාර දීමෙන් හෝ විකල්ප ක්‍රම තිබේ නම් ක්‍රියාකාරකම් සිදු කරන ආකාරය වෙනස් කිරීමෙන් මෙය සාක්ෂාත් කර ගත හැකිය. තීරණාත්මක මෙහෙයුම් වලට සිදු වන බාධා වැළැක්වීම හෝ අවම කිරීම සඳහා ක්‍රියාමාර්ග සැලසුම් කිරීම, සකස් කිරීම සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම එයට ඇතුළත් වේ.

ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් හඳුනා ගැනීමේදී, සංවිධානය ඇගයීමට ලක් කළ යුත්තේ

- I. ක්‍රියාකාරකමේ හඳුනා ගත් අවදානම් සහ එයට බාධා වීමෙන් ඇතිවිය හැකි විභව බලපෑම්
- II. අපේක්ෂිත ප්‍රතිලාභ වලට සාපේක්ෂව ආරක්ෂක පියවරවල පිරිවැය
- III. ක්‍රියාකාරකමේ හදිසි භාවය, මන්ද ගැටලුව විසඳීමට අඩු කාලයක් ඇති බැවින්
- IV. යෝජිත විසඳුම්වල සමස්ත ශක්‍යතාව සහ යෝග්‍යතාවය

උදාහරණ වලට තීරණාත්මක සර්වර්(servers) සඳහා සර්ජ් ප්‍රොටෙක්ටර්(surge protectors) සහ උපස්ථ(backup) ස්ථාපනය කිරීම, ගින්නට ඔරොත්තු දෙන ගබඩාවල අත්‍යවශ්‍ය ලියකියවිලිවල වාර්තා අනුපිටපත් කිරීම, අත්‍යවශ්‍ය ද්‍රව්‍ය සඳහා විකල්ප වෙළෙන්දන් සමඟ සැපයුම් කොන්ත්‍රාත්තු ලබා ගැනීම සහ ගංවතුරට ගොදුරු විය හැකි ප්‍රදේශවලින් ඉහළ වටිනාකමක් ඇති උපකරණ භෞතිකව වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යාම ඇතුළත් වේ.

8.2. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ස්ථාවර කිරීම, අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම, නැවත ආරම්භ කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම

අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීම, බාධා ඇති වුවහොත් හැකි ඉක්මනින් ඒවා නැවත ආරම්භ කිරීම සහ සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා බාධාවක් අතරතුර සහ ඉන්පසුව ගනු ලබන ක්‍රියාමාර්ග මෙයට ඇතුළත් වේ. එකඟ වූ ධාරිතාවයකින් ප්‍රමුඛතාගත ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු සැකසීම මගින්, බාධා වීමේ කාලය කෙටි කිරීමට, බලපෑම් අවම කිරීමට සහ ප්‍රමුඛතාගත ක්‍රියාකාරකම් කාලෝචිත ලෙස යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට උපාය මාර්ග හඳුනා ගැනීමට සංවිධානයට හැකියාව ලැබේ.

ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් ඔවුන්ගේ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු තුළ නැවත ආරම්භ කළ හැකි බව සහතික කිරීම සඳහා, යැපීම් සහ ආධාරක සම්පත් සඳහා ද අනුකූල ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු සැකසිය යුතුයි. යැපීම් සහ ආධාරක සම්පත් නැවත ආරම්භ කිරීමට අවශ්‍ය ධාරිතාවන් සංවිධාන විසින් තීරණය කළ යුතුයි. මෙම ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු සැකසීමේදී, සංවිධානය සලකා බැලිය යුත්තේ,

- සම්පූර්ණ නැවත ආරම්භ කිරීම අවශ්‍ය වන තෙක් වෙනස් සේවාවක් සැපයීමේ හැකියාව
- ඵලදායී ලෙස ජනතාව සංවලනය වන බව සහතික කිරීම
- අවශ්‍ය වේලාවට නැවත සේවයට පැමිණෙන පුද්ගලයින් සඳහා දිරිගැන්වීම සහ සහාය ලබා දීම
- ආධාරක සම්පත් මත යැපීම නැවත ආරම්භ කිරීමේ අවශ්‍යතාවය ප්‍රමාද කරන තාවකාලික විකල්ප විසඳුම් (අතින් කරන ක්‍රියාවලි වැනි)

- අනපසු වූ වැඩ සහ නැතිවූ තොරතුරු නැවත ලබා ගැනීමට අවශ්‍ය කාලය.
- ප්‍රතිසාධන අවශ්‍යතා වල සංකීර්ණත්වය සහ පරිමාණය හෝ දිගු මෙහෙයුම් කාලයක් සහිත විශේෂඥ උපකරණ සඳහා අවශ්‍යතාවය.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ගවලට පහත සඳහන් දෑ ඇතුළත් විය හැකිය

- a) ක්‍රියාකාරකම් නැවත ස්ථාන ගත කිරීම: සමහරක් හෝ සියලු ක්‍රියාකාරකම් අභ්‍යන්තරව සංවිධානයේ වෙනත් කොටසකට හෝ බාහිරව තෙවන පාර්ශවයකට, ස්වාධීනව හෝ අන්‍යෝන්‍ය ආධාර ගිවිසුමක් හරහා මාරු කිරීම. ක්‍රියාකාරකමක් නැවත ආරම්භ කළ යුතු ස්ථාන තීරණය කිරීමේදී, හානියට පත්/බලපෑමට ලක් වූ ස්ථාන සහ හානි නොවූ විකල්ප ස්ථාන සලකා බැලිය යුතුයි.
- b) සම්පත් නැවත ස්ථාන ගත කිරීම හෝ නැවත වෙන් කිරීම: කාර්ය මණ්ඩලය ඇතුළු සම්පත්, සංවිධානය තුළ වෙනත් ස්ථානයකට හෝ ක්‍රියාකාරකමකට හෝ බාහිරව තෙවන පාර්ශවයකට මාරු කරනු ලැබේ
- c) විකල්ප ක්‍රියාවලි සහ අතිරේක ධාරිතාව: විකල්ප ක්‍රියාවලි ස්ථාපිත කිරීම හෝ ක්‍රියාවලි සහ/හෝ භාණ්ඩ ලේඛනවල වල අතිරේකතාව/අමතර ධාරිතාව ස්ථාපිත කිරීම.
- d) තාවකාලික විකල්ප විසඳුමක්: සමහර ක්‍රියාකාරකම් සීමිත කාලයක් සඳහා පිළිගත හැකි ප්‍රතිඵල ලබා දෙන වෙනස් වැඩ කිරීමේ ක්‍රමයක් අනුගමනය කළ හැකිය. මෙම තාවකාලික විකල්ප විසඳුම බොහෝ විට කාලය ගතවන සහ/හෝ ශ්‍රමය වැය වන එකක් වනු ඇත (උදා: ස්වයංක්‍රීය පද්ධතියකට ප්‍රතිවිරුද්ධව අතින් ක්‍රියාත්මක කිරීම). මෙම හේතූන් නිසා, විකල්ප විසඳුම් සාමාන්‍යයෙන් කෙටි කාලයක් සඳහා හෝ සුපුරුදු පරිදි ව්‍යාපාරයට නැවත පැමිණීම කල් දැමීමට පමණක් සුදුසු වේ.

8.3 බලපෑම් අවම කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ කළමනාකරණය කිරීම

මෙය දිගුකාලීන ප්‍රතිසාධනය, පාර්ශ්වකරුවන්ගේ විශ්වාසය යළි තහවුරු කිරීම සහ සන්නිවේදනය වැනි ප්‍රතිවිපාක කළමනාකරණය කිරීම සහ තත්ත්වය පාලනය කිරීමට ඵලදායී ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීම තුළින් බාධා නිසා සිදු වන හානි අවම කිරීම කෙරෙහි අවධානය යොමු කරයි. බාධාවක බලපෑම් අවම කිරීම, ප්‍රතිචාර දැක්වීම සහ කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වූ උපාය මාර්ගවලට පහත සඳහන් දෑ ඇතුළත් විය හැකිය.

- a) රක්ෂණය: රක්ෂණයක් මිලදී ගැනීමෙන් සමහර පාඩු සඳහා යම් මූල්‍යමය වන්දියක් ලබා දිය හැකි නමුත් සියලු විෂදම් (උදා: රක්ෂණය නොකළ අවදානම්, වෙළඳ නාමය, කීර්තිය, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ වටිනාකම, වෙළඳපොල කොටස්, මානව ප්‍රතිවිපාක) සපුරාලිය නොහැක. මූල්‍ය විසඳුමක් පමණක් සංවිධානය සම්පූර්ණයෙන්ම ආරක්ෂා නොකරන අතර උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ අපේක්ෂාවන් සපුරාලන්නේ නැත. රක්ෂණ ආවරණය වෙනත් විසඳුම් සමඟ ඒකාබද්ධව භාවිතා කිරීමට වැඩි ඉඩක් ඇත.
- b) වත්කම් ප්‍රතිසාධනය: හානි වූ පසු වත්කම් පිරිසිදු කිරීම හෝ අළුත්වැඩියා කිරීම සම්බන්ධයෙන් විශේෂඥ සමාගම්වල හදිසි අවස්ථාවන් සඳහා ඇති සේවා කොන්ත්‍රාත් කිරීම.
- c) කීර්තිනාම කළමනාකරණය: ඵලදායී අනතුරු ඇඟවීමේ සහ සන්නිවේදන හැකියාවක් වර්ධනය කිරීම සහ ඵලදායී සිදුවීම් සන්නිවේදන ක්‍රියා පටිපාටි ස්ථාපිත කිරීම

හඳුනාගත් අවදානම් සඳහා ප්‍රතිකර්ම අවශ්‍ය වන අතර අවදානම පිළිබඳ සමස්ත ආකල්පයට අනුකූලව, සංවිධානය විසින් බාධාවක සම්භාවිතාව අඩු කිරීම, කාලසීමාව කෙටි කිරීම සහ බලපෑම් සීමා කිරීමේ ක්‍රම සලකා බැලිය යුතුයි.

සංවිධානයට පාලනය කළ නොහැකි සහ සංවිධානයට සැලකිය යුතු ලෙස බාධා ඇති කල හැකි නිශ්චිත අනතුරක් තිබේ නම් (උදා: භූමිකම්පාව හෝ ගංවතුර), සුදුසු අවස්ථාවලදී සංවිධානය,

- එහි විභව බලපෑම් සීමා කිරීම සඳහා උපාය මාර්ග හඳුනා ගැනීම සහ විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- අනතුර නිරීක්ෂණය කිරීම සඳහා වගකිව යුතු බාහිර ආයතනය හඳුනා ගැනීම.
- එහි දැනුම්දීමේ ක්‍රියා පටිපාටි තේරුම් ගැනීමට බාහිර ආයතනය සම්බන්ධ කරගන්න.
- සංවිධානයේ අවශ්‍යතා සමඟ ඒවා ගැලපෙනවාද යන්න තීරණය කිරීම සඳහා දැනුම්දීමේ ක්‍රියා පටිපාටි විශ්ලේෂණය කරන්න.

8.4 උපාය මාර්ග සහ විසඳුම් තෝරා ගැනීම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග තෝරා ගැනීම පදනම් විය යුත්තේ ඒවා කොතරම් දුරට:

- a. ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය අතරතුර ස්ථාපිත කළ කාල රාමු තුළ එකඟ වූ ධාරිතාවයෙන් ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් කාලෝචිත ලෙස නැවත ආරම්භ කිරීම සහතික කරයි ද
- b. සංවිධානයේ බාර ගැනීමට කැමති අවදානම් මට්ටම සමඟ සමපාත වී, එය පිළිගැනීමට හෝ අවම කිරීමට කැමති අවදානම් වර්ගය සහ මට්ටම සලකා බලයි ද
- c. පිරිවැය කාර්යක්ෂමතාව සහ මූල්‍ය ශක්‍යතාව පවත්වා ගනිමින් එලදායි අඛණ්ඩතා විසඳුම් ලබා දෙයි ද යන්න මත ය.

සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරිත්වයට වෙනස්කම් සිදු කරන විට සංවිධානය සියලු විසඳුම් නැවත පරීක්ෂා කළ යුතුය. අඛණ්ඩතාව සහතික කරන අතරම, සංවිධාන ස්ත්‍රී පුරුෂ සමානත්වතාව සහ ආබාධිතභාවයට සංවේදී විධිවිධාන ඇතුළුව කොටස්කරුවන්ගේ සහ සේවකයින්ගේ විවිධ හැකියාවන් සැලකිල්ලට ගත යුතුයි.

ප්‍රමුඛතාගත ක්‍රියාකාරකමක් ස්ථාවර කිරීම, අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම, නැවත ආරම්භ කිරීම හෝ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විසඳුම් බොහෝ විට මිල අධික විය හැකිය. සංවිධානය මෙය සිදුවනු ඇතැයි ඇස්තමේන්තු කරන විට, එය පිළිගත හැකි විකල්ප විසඳුම් තෝරා ගත යුතු අතර එහි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණු සපුරාලිය යුතුය, නැතහොත් බලපෑමට ලක් වූ නිෂ්පාදන සහ සේවාවන් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි විෂය පථයෙන් බැහැර කිරීමේ ලෙස සැලකිය යුතුයි.

සංවිධානය තර්ජනයක් අතිශයින් අසම්භාව්‍ය යැයි ඇස්තමේන්තු කරන විට හෝ ප්‍රමුඛතාගත ක්‍රියාකාරකමක් ආරක්ෂා කිරීමේ පිරිවැය අධික ලෙස මිල අධික යැයි ඇස්තමේන්තු කරන විට, එය අවදානම පිළිගැනීමට සහ එහි අඛණ්ඩ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි කාර්ය සාධන ඇගයීමේ කොටසක් ලෙස එය නැවත ඇගයීමට තෝරා ගත හැකිය. අවදානම පිළිගැනීමෙන් බලපෑමට ලක් වූ නිෂ්පාදන හෝ සේවාවන් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි විෂය පථයෙන් ඉවත් කිරීමට ද අවශ්‍ය විය හැක

9. සම්පත් අවශ්‍යතා

ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 9 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: සම්පත් අවශ්‍යතා, අමුණා ඇති BCMS අත්පොතෙහි 9 වන අභ්‍යාසය සම්පූර්ණ කරන්න.

සංවිධානය විසින්, තෝරාගත් විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කිරීම සඳහා සම්පත් අවශ්‍යතා තීරණය කළ යුතුයි.

9.1. ජනතාව

සිදුවීම් වලට ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ කළමනාකරණය කිරීමට මෙන්ම ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීමට සහභාගී වීමට අවශ්‍ය නිපුණතා ඇති පුද්ගලයින් සිටින බව සංවිධානය සහතික කළ යුතුයි.

සිදුවීම්වලට ප්‍රතිචාර දක්වන කාර්ය මණ්ඩලය, සංවිධානයට සැලකිය යුතු ලෙස බලපාන හෝ බලපෑම් කිරීමේ විභවයක් ඇති බාධා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා වගකිව යුතු කණ්ඩායමක් සෑදිය යුතුය. ඔවුන් සිදුවීම් කළමනාකරණය, සන්නිවේදනය, සුරක්ෂිතභාවය සහ සුභසාධනය, ආරක්ෂාව සහ ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීම වැනි විශේෂිත කණ්ඩායම් වලට සංවිධානය කළ යුතුය. සිදුවීම් තක්සේරු කිරීම, ඉවත් කිරීම සහ නවාතැන් කළමනාකරණය, විකල්ප වැඩබිම්වල විධිවිධාන, අභ්‍යන්තර හා බාහිර සන්නිවේදනය සහ ජනතාව සමඟ කටයුතු කිරීමේ හැකියාව ඔවුන්ට තිබිය යුතුයි.

ප්‍රතිචාර සහ ප්‍රතිසාධන කණ්ඩායම්වලට පළමු ප්‍රතිචාර දක්වන්නන් සහ අනෙකුත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් සමඟ අන්තර්ක්‍රියා ද ඇතුළුව, ඔවුන්ගේ භූමිකාවන් සහ වගකීම් පිළිබඳව පුහුණුවක් ලබා දිය යුතු වේ. කණ්ඩායම් නීතිපතා කාල පරතරයන්හිදී පුහුණු කළ යුතු අතර, නව කණ්ඩායම් සාමාජිකයින් සඳහා අමතර සැසි පැවැත්විය යුතුය. අර්බුද දක්වා වර්ධනය විය හැකි සිදුවීම් වැළැක්වීම සඳහා ද මෙම කණ්ඩායම් පුහුණු කළ යුතුයි.

කාර්ය මණ්ඩල ලබා ගැනීමේ හැකියාව අඩු වුවද ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා සංවිධානය සුදුසු පුද්ගලයින් හඳුනා ගත යුතුය. සිදුවීමක් අතරතුර පුද්ගලයින් අපේක්ෂා කළ පරිදි ප්‍රතිචාර නොදක්වන බවත්, දිරිගැන්වීම, සහතික කිරීම සහ සහාය අවශ්‍ය විය හැකි බවත් හඳුනා ගැනීම වැදගත්ය. පුළුල් විශේෂඥ කුසලතා සහ දැනුමක් ඇති සේවකයින්, කොන්ත්‍රාත්කරුවන් සහ අනෙකුත් උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන් ප්‍රතිචාර ව්‍යුහයට ඇතුළත් කළ යුතුය. සිදුවීමකින් පසු කාර්ය මණ්ඩලය එකම හෝ විකල්ප වැඩබිමක සොයා ගැනීමේදී, සංවිධානය කාර්ය මණ්ඩලයේ ප්‍රවාහනය, නවාතැන්, ආහාර සැපයීම, පුද්ගලික පවුල් බැඳීම්, විවිධ උපකරණ පිළිබඳ පුහුණුව සහ නිවසේ සිට හෝ දුරස්ථව වැඩ කිරීමට අදාළ අභියෝග සලකා බැලිය යුතුයි.

9.2. දත්ත සහ තොරතුරු

දත්ත වලින් ලබාගත් තොරතුරු වලට අතින් හෝ ඉලෙක්ට්‍රොනිකව ගබඩා කර ඇති කරුණු, සංඛ්‍යාලේඛන, සංඛ්‍යා ආදිය ඇතුළත් වේ. ක්‍රියාකාරකමකට අවශ්‍ය තොරතුරු හෝ දත්ත ආපසු ලබා ගත නොහැකි ලෙස නැති වුවහොත්, ක්‍රියාකාරකම නැවත ආරම්භ කිරීම කළ නොහැකි විය හැකිය.

එබැවින්, සංවිධානයේ ක්‍රියාකාරීත්වයට අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු සහ දත්ත ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය අතරතුර හඳුනාගත් කාල රාමු තුළ ආරක්ෂා කර නැවත ලබා ගත හැකි විය යුතුයි.

තොරතුරු සහ දත්ත අනුපිටපත් කිරීමේදී, ඉලෙක්ට්‍රොනික ආකෘති සහ භෞතික දෘඩ පිටපත් ආකෘති ඇතුළු විවිධ ක්‍රම භාවිතා කළ හැකිය. පිටපත් කරන ලද තොරතුරු හෝ දත්ත මුල් පිටපතට ඉතා ආසන්නව ගබඩා කර ඇත්නම්, බාධාව එහි අඛණ්ඩතාවයට හානි කළ හැකිය හෝ එයට ප්‍රවේශ වීම වළක්වා ගත හැකිය. අනෙක් අතට, බොහෝ දුරින් ගබඩා කර තිබීම, අවශ්‍ය විටෙක තොරතුරු/දත්ත ලබා ගැනීම වැළක්විය හැකිය.

මෙහෙයුම් සඳහා අත්‍යවශ්‍ය තොරතුරු සහ දත්ත වලට ඇතුළත් විය හැක්කේ,

- I. හදිසි අවස්ථා කළමනාකරණය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය පිරිස් සහ ආයතන ඇතුළු අභ්‍යන්තර සහ බාහිර පාර්ශවයන්ගේ සම්බන්ධතා තොරතුරු.
- II. සැපයුම්කරු, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ විස්තර.
- III. කොන්ත්‍රාත්තු, රක්ෂණ ප්‍රතිපත්ති, හිමිකම් ඔප්පු වැනි නීතිමය ලේඛන.
- IV. කොන්ත්‍රාත්තු, සේවා ගිවිසුම් වැනි අනෙකුත් සේවා ලේඛන.
- V. පාරදත්ත(Metadata)
- VI. සිදුවීම් ප්‍රතිචාර පියවරක් ලෙස දැනුම්දීම සහ අනතුරු ඇඟවීමේ පණිවිඩ ප්‍රචාරය කරනු ලැබේ.
- VII. ක්‍රියා පටිපාටි ක්‍රියාත්මක කිරීමට බලය ඇත්තේ කාටද යන්න පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශ සහ නිර්ණායක.

9.3. ගොඩනැගිලි, සේවා ස්ථාන සහ ඒ ආශ්‍රිත උපකරණ

වැඩබිම් විසඳුම් පුළුල් ලෙස වෙනස් විය හැකි අතර, සිදුවීමේ වර්ගය අනුව බහුවිධ විකල්ප ලබා ගත හැකිය. සුදුසු ප්‍රවේශය සංවිධානයේ ප්‍රමාණය, අංශය සහ ක්‍රියාකාරකම්වල ව්‍යාප්තිය, උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශවයන්ගේ අවශ්‍යතාවය සහ භූගෝලීය පිහිටීම මත රඳා පවතී.

සංවිධානය තම සාමාන්‍ය වැඩබිම නොමැති විමෙන් ඇතිවන බලපෑම් අවම කළ හැකි විසඳුමක් සකස් කළ යුතුය. මෙයට ඇතුළත් විය හැක්කේ,

- අඩු තීරණාත්මක ක්‍රියාකාරකම් ඉවත් කිරීම ඇතුළුව සංවිධානය තුළ විකල්ප පරිශ්‍රයන්,
- අන්‍යෝන්‍ය ගිවිසුම් හරහා සකස් කරන ලද වෙනත් සංවිධාන විසින් සපයනු ලබන විකල්ප පරිශ්‍රයන්,
- බාධා වීම් අතරතුර මෙහෙයුම් කළමනාකරණය සඳහා පහසුකම් සහිත පාලන මධ්‍යස්ථාන,
- තෙවන පාර්ශවීය විශේෂඥයින් විසින් සපයනු ලබන විකල්ප පරිශ්‍රයන්,
- නිවසේ සිට හෝ දුරස්ථ ස්ථානවල වැඩ කිරීම,
- ස්ථාපිත ස්ථානයක විකල්ප ශ්‍රම බලකාය,

විකල්ප පරිශ්‍රයන් තෝරා ගැනීමේදී, එකම සිදුවීමකින් බලපෑමට ලක් විය හැකි සහ විදුලිය, ගෑස්, ජලය සහ සන්නිවේදනය වැනි අත්‍යවශ්‍ය සේවාවන්ට බලපෑම් ඇති කළ හැකි භූගෝලීය ප්‍රදේශයක්

සැලකිල්ලට ගත යුතුයි. එවැනි අවදානමක් අපේක්ෂා කරන්නේ නම්, විකල්ප පරිශ්‍රයන් එවැනි බලපෑමට ලක්විය හැකි කලාපයකින් දුරස්ථ විය යුතුයි.

සමහර අවස්ථාවන්හිදී, ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ කෙටි වන විට, කාර්ය මණ්ඩලය වෙනුවට වැඩ බර පෙරීම වඩාත් ප්‍රායෝගික විය හැකිය. මේ සඳහා විකල්ප ස්ථානයේ අමතර ධාරිතාවක් හෝ අමතර කාර්ය මණ්ඩලයක් (අතිකාල හෝ බඳවා ගැනීම් මගින් වේවා) සහ වෙනත් සම්පත් ලබා ගත හැකි විය යුතුයි.

9.4. උපකරණ සහ පරිච්ඡේදන ද්‍රව්‍ය

සංවිධානය තම ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා සහාය වන මූලික සැපයුම් හඳුනාගෙන භාණ්ඩ ලේඛන පවත්වා ගත යුතුයි. සමහර පහසුකම් සහ යන්ත්‍රෝපකරණ අත්පත් කර ගැනීමට අපහසු විය හැකිය, ඉතා මිල අධික විය හැකිය, අවසරය සඳහා දිගු කාලයක් අවශ්‍ය විය හැකිය, නැතහොත් දිගු මෙහෙයුම් කාලයක් තිබිය හැකිය. එවැනි සම්පත් සැපයීමට විසඳුම් සඳහා එවැනි ගැටළු සැලකිල්ලට ගැනීමට අවශ්‍ය විය හැකිය. තොග පාලනය හෝ ගොඩනැගිලි කළමනාකරණය වැනි ව්‍යාපාරික භාවිතයන් වෙතත් කිරීමෙන් විසඳුම් ලබා දිය හැකිය.

මේවා සැපයීම සඳහා විය හැකි ප්‍රවේශයන් අතරට,

- වෙනත් ස්ථානයක අතිරේක සැපයුම් ගබඩා කිරීම.
- කෙටි දැනුම්දීමකින් තොර බෙදා හැරීම සඳහා තෙවන පාර්ශවයන් සමඟ කටයුතු කිරීම.
- වෙනත් ස්ථානවලට කාලෝචිත බෙදාහැරීම් හරවා යැවීම.
- ගබඩාවල හෝ නැවත කිරීමේ ස්ථානවල ද්‍රව්‍ය රඳවා තබා ගැනීම.
- සැපයුම් ඇති විකල්ප ස්ථානයකට ඇතැම් මෙහෙයුම් මාරු කිරීම.
- විකල්ප හෝ ආදේශක සැපයුම් හඳුනා ගැනීම
- අදියර අනුව පහසුකම් සහ උපකරණ හඳුනා ගැනීම සහ බහු-විකල්ප සැලසුම් කිරීම

විශේෂඥ සැපයුම් අවශ්‍ය නම්, ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් රඳා පවතින සැපයුම්කරුවන් සංවිධානය විසින් හඳුනාගත යුතුය, විශේෂයෙන් තනි ප්‍රභවයක් සම්බන්ධ වන විට සැපයුමේ අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සඳහා විසඳුම්වලට ඇතුළත් විය හැක්කේ,

- සැපයුම්කරුවන් සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම
- සැපයුම්කරුවන්ට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව පවත්වා ගැනීමට දිරිගැන්වීම හෝ අවශ්‍ය කිරීම
- සැපයුම්කරුවන් සමඟ ගිවිසුම්ගත හෝ සේවා මට්ටමේ ගිවිසුම්
- විකල්ප, දක්ෂ සැපයුම්කරුවන් හඳුනා ගැනීම

ක්‍රියාකාරකම් නැවත ස්ථානගත කිරීමේදී, සැපයුම්කරුවන්ට නව ස්ථානයේ ඔවුන්ගේ නිෂ්පාදන හෝ සේවාවන් ඵලදායී ලෙස සැපයීමට හැකි දැයි තහවුරු කර ගැනීම වැදගත් වේ.

9.5. තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ පද්ධති

බොහෝ සංවිධානවල ක්‍රියාකාරකම් තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ පද්ධති මත රඳා පවතින අතර, ක්‍රියාකාරකම් නැවත ආරම්භ කිරීමට පෙර ඒවා යථා තත්ත්වයට පත් කළ යුතුයි. හැකි සහ ප්‍රායෝගික අවස්ථාවන්හිදී, තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ පද්ධති නැවත ස්ථාපනය කරන අතරතුර, අතින් තාවකාලික විකල්ප විසඳුම් ක්‍රියාත්මක කළ හැකිය.

ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් සඳහා තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ පද්ධති ලබා ගැනීමේ හැකියාව සහතික කිරීම සඳහා විසඳුම් අතරට,

- එකම බාධාවකින් බලපෑමට ලක් නොවන විවිධ ස්ථානවල සමාන තාක්ෂණයක් පවත්වා ගැනීම.
- හදිසි ආදේශකයක් හෝ අමතර කොටස් ලෙස පැරණි උපකරණ තබා ගැනීම.
- උපකරණ සැපයුම් හෝ ප්‍රතිසාධන සේවා සඳහා කොන්ත්‍රාත්තු ස්ථාපිත කිරීම.
- දුරස්ථ ප්‍රවේශය ඇති පරිශීලකයින් සංඛ්‍යාව වැඩි කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පහසුකම් සැපයීම.
- අතින් මැදිහත් වීමකින් තොරව ICT පද්ධති නැවත ස්ථාපනය කිරීම සඳහා ස්වයංක්‍රීයව උපස්ථ පද්ධතියකට මාරු වීම.
- සන්නිවේදන සම්බන්ධතාවය වැඩිදියුණු කිරීම සහ අතිරික්ත මාර්ගගත කිරීමේ විකල්ප එකතු කිරීම.
- කාර්ය මණ්ඩලයක් නොමැති (අදුරු) අඩවි මෙන්ම කාර්ය මණ්ඩල අඩවි සැකසීම.

9.6. ප්‍රවාහනය සහ සැපයුම්

සිදුවීමකින් පසු, කාර්ය මණ්ඩලයේ සාමාන්‍ය ප්‍රවාහන මාධ්‍යයන් නොමැති නම්, කාර්ය මණ්ඩලය විකල්ප සේවා ස්ථානයකට ප්‍රවාහනය කිරීමට හෝ සම්පත් වෙනත් ස්ථානයකට ප්‍රවාහනය කිරීමට නොහැකි නම්, ඔවුන්ට ප්‍රවාහන පහසුකම් සැපයීමට අවශ්‍ය විය හැකිය. සැපයුම් බාධා ඇති විය හැකි අවස්ථා හඳුනා ගනිමින්, සංවිධානය විසින් කල්තියා විකල්ප තීරණය කළ යුතුයි.

විකල්ප ප්‍රවාහන ක්‍රම සැපයීම

- විකල්ප ප්‍රවාහන සැපයුම්කරුවන් සමඟ ගිවිසුම්
- අසාමාන්‍ය රථවාහන තදබද තත්ත්වයන්ට මුහුණ දීම සඳහා විකල්ප මාර්ග

9.7. මූල්‍ය

බාධාවක් අතරතුර සහ ඉන් පසුව අවශ්‍ය මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගත හැකි බව සංවිධානය විසින් සහතික කළ යුතුයි.

- ආහාර, නවාතැන්, පහසුකම්, පරිභෝජන ද්‍රව්‍ය සහ ප්‍රවාහනය වැනි හදිසි මිලදී ගැනීම් සඳහා අරමුදල් සැපයීම.
- කාර්ය මණ්ඩල වියදම් ප්‍රතිපූරණය කිරීම.
- ගොඩනැගිලි සහ උපකරණ කුලියට දීම හෝ මිලදී ගැනීම වැනි ප්‍රධාන වියදම්.

අවභාවිතය වැළැක්වීම සහ රක්ෂණ හිමිකම් සඳහා පහසුකම් සැලසීම සඳහා මූල්‍ය පාලනයන් සහ වියදම් වාර්තා තබා ගත යුතුයි.

දිරිගැන්වීමේ මුදල් දීමනාව	විස්තර කිරීම
ඉතිරි කිරීම	කාරක ප්‍රාග්ධනය සඳහා උපයෝගී කර ගැනීම, ප්‍රතිසාධන පිරිවැය සහ ව්‍යාපාර යථා තත්ත්වයට පත්වීමට පෙර ආදායම් අහිමිවීම අවම කිරීම
අවිනිශ්චිත තත්ත්වයන් සඳහා අරමුදල්	සිදුවීමක් හෝ ව්‍යසනයක් වැනි අනපේක්ෂිත සිදුවීමක් සඳහා විශේෂයෙන් භාවිතා කිරීමට සංචිත අරමුදල
රක්ෂණ	අවදානමක් ඇති වූ විට සිදුවන පාඩු වලින් ආවරණය වීමට ඉඩ සලසන විවිධ නිෂ්පාදන කට්ටල. උදා: දේපල රක්ෂණය, ව්‍යසනකාරී ක්ෂුද්‍ර රක්ෂණය, කෘෂිකාර්මික ක්ෂුද්‍ර රක්ෂණය
ව්‍යසනයකින් පසු මූල්‍ය ආධාර ආපසු ගෙවීම	ආපදාවකින් පීඩාවට පත් පුද්ගලයින්ට සහ සමාගම්වලට ක්ෂණික දුක් වේදනා සමනය කිරීම සහ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සහ ප්‍රතිසංස්කරණය සඳහා පහසුකම් සැලසීම, උදා: බදු අඩු කිරීම්/නිදහස් කිරීම්, මෘදු ණය/සහනාධාර.
නිවාඩු / සමාව / ව්‍යාපාර බදු	ව්‍යසනයකින් බාධා ඇති වූ ව්‍යාපාර වලට ණයක් සඳහා ගෙවීම් තාවකාලිකව නතර කළ හැකි සහන කාලයක් ලබා දෙනු ලැබේ. ප්‍රත්‍යස්ථ (resilient) ගොඩනැගිලි ඉදිකිරීම වැනි ක්ෂේත්‍රවල DRM හි ආයෝජනය කරන ව්‍යාපාර සඳහා බදු සහන අඩුකිරීම් සහ නිදහස් කිරීම් ලබා දෙනු ලැබේ.
සහනාධාර සහ ප්‍රදාන	ආපදා පෙර සූදානම් වීමේ පිළිවෙත් අනුගමනය කිරීම (උදා: ඉවත් කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳ අධ්‍යාපනය සහ පුහුණුව) සහ ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ පද්ධති භාවිතය (උදා: අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධති, ඉවත් කිරීමේ මාර්ග නඩත්තු කිරීම සහ වාහන, සංඥා සහ නවාතැන් සැපයීම) ප්‍රවර්ධනය කිරීම
සැහැල්ලු ණය	DRM පද්ධති හෝ උපකරණ සඳහා මූල්‍යකරණ විධිවිධාන, ව්‍යාපාරවලට ඔරොත්තු දෙන වැඩසටහන් සහ භාවිතයන් ඒකාබද්ධ කිරීම සඳහා අඩු පොලී ණය සඳහා ප්‍රවේශය සපයයි

වගුව 10 ව්‍යසනයකදී මූල්‍ය පහසුකම් ලබා ගැනීමේ හැකියා

9.8 හවුල්කරුවන් සහ සැපයුම් දාමය

ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් දාමය මත රඳා පවතින සැපයුම තේරුම් ගැනීම සහ අදාළ සැපයුම්කරුවන් සමඟ ඒකාබද්ධව අවදානම් සහ බලපෑම් විශ්ලේෂණය කිරීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. සැපයුම්කරුවන්, අනෙක් අතට, විශ්ලේෂණය ඔවුන්ගේ සැපයුම්කරුවන් වෙත යොමු කළ යුතුයි. ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් හෝ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විසඳුම් සැපයුම්කරුවෙකුගෙන් නිෂ්පාදන සහ සේවාවන් මත රඳා පවතින විට, සංවිධානය විසින් සැපයුම්කරුවන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා විධිවිධාන ඇගයීමට ලක් කර සහතිකයක් ලබා ගත යුතුයි. සංවිධානය සැපයුම් දාමය සහ එහි නිශ්චිත සැපයුම්කරුවන් මත යැපීමේ මට්ටම තක්සේරු කළ යුතු අතර විකල්ප විධිවිධාන සොයා ගැනීම සඳහා කාල පරිමාණයන් තේරුම් ගත යුතුයි. සැපයුම්කරුවන්ගේ සහ හවුල්කරුවන්ගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය සහතික කිරීම සහ ඒවා ඇගයීම,

- ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අවශ්‍යතා සැපයුම් හෝ හවුල්කාර කොන්ත්‍රාත්තු වල නිශ්චිතව දක්වා තිබිය හැක
- වරින් වර විගණන පැවැත්වීම
- ඒකාබද්ධ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය අභ්‍යාස පැවැත්වීම

10 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියහි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම
සඳහා අභ්‍යාස පැවැත්වීම.

▶▶▶ ක්‍රියාමාර්ග පියවර: 10 වන පරිච්ඡේදය අවසානයේ: **BCMS හි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා අභ්‍යාස** පවත්වන්න, අමුණා ඇති **BCMS අත්පොතෙහි 10 වන අභ්‍යාසය** සම්පූර්ණ කරන්න. මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාසය (**tabletop exercise**) සඳහා අවස්ථාවක් වෙන්ම ලබා දෙනු ඇත.

සංවිධානයක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ක්‍රියා පටිපාටි සහ විධිවිධාන ක්‍රියාත්මක වන තුරු විශ්වාසදායක ලෙස සැලකිය නොහැකිය. අභ්‍යාස කිරීම කණ්ඩායම් හැඟීම, නිපුණතාවය, විශ්වාසය සහ දැනුම වර්ධනය කරන අතර, ක්‍රියා පටිපාටි භාවිතා කිරීමට අවශ්‍ය විය හැකි අය ඇතුළත් කළ යුතුයි. ශක්තිමත් සහ යථාර්ථවාදී අභ්‍යාස මගින් හොඳින් සැලසුම් කරන ලද ක්‍රියා පටිපාටිවල පවා වැඩිදියුණු කළ යුතු ක්ෂේත්‍ර හඳුනා ගනී. සංවිධානය විසින් තම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්, සැලසුම් සහ ක්‍රියා පටිපාටිවල ඵලදායිතාවය කාලයත් සමඟ වලංගු කරන අභ්‍යාස වැඩසටහනක් පැවැත්විය යුතුයි.

පරිණතභාවයේ මුල් අවධියේදී අභ්‍යාස කිරීම සහ පරීක්ෂා කිරීම පිරික්සුම් ලැයිස්තු, අභ්‍යාස සහ දැනුවත් කිරීමේ අභ්‍යාස භාවිතයට සීමා විය හැක. වැඩසටහන පරිණත වන විට, එය මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාස සහ පූර්ණ පරිමාණ සජීවී සමාකරණ ඇතුළත් කිරීම දක්වා ද ව්‍යාප්ත විය හැකිය.

අභ්‍යාස වැඩසටහන ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාකාරකම්වලට සහභාගී වීමට අපේක්ෂා කරන තුන්වන පාර්ශ්ව සපයන්නන්, සැපයුම්කරුවන් සහ අනෙකුත් අය ඇතුළුව සියලුම පාර්ශවයන්ගේ භූමිකාවන් සැලකිල්ලට ගත යුතුයි. සංවිධානයකට එවැනි පාර්ශවයන් එහි අභ්‍යාසවලට ඇතුළත් කළ හැකි අතර ඔවුන් සංවිධානය කරන අභ්‍යාසවලට සහභාගී විය හැකිය.

විවිධ වර්ගයේ අභ්‍යාස සිදු කළ හැකි අතර ඒවා සාමාන්‍යයෙන් සාකච්ඡා හෝ සමාකරණ වේ. සාකච්ඡා පාදක අභ්‍යාස සැලසුම් කර ඇත්තේ අඩු ආතති පරිසරයක් තුළ ව්‍යාපාරික අඛණ්ඩතා සැලසුම් සහ ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳව සහභාගිවන්නන් හුරු කරවීම සඳහා ය. සමාකරණ පාදක අභ්‍යාස වඩාත් යථාර්ථවාදී සහ අභියෝගාත්මක වීමට නිර්මාණය කර ඇත. ඒවා සාමාන්‍ය මෙහෙයුම් පරිසරය, විකල්ප පරිශ්‍ර හෝ විධාන මධ්‍යස්ථාන තුළ සිදු කළ හැකිය.

සැලසුම් සමාලෝචන යනු නව හෝ යාවත්කාලීන අන්තර්ගතයන් සමඟ සහභාගිවන්නන් හුරු කරවීම සඳහා භාවිතා කරන සැලසුම් සහ ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳ අවිධිමත් සමාලෝචන වේ. සැලසුම් සහ ක්‍රියා පටිපාටි මුල් වරට සංවර්ධනය කරන විට හෝ සැලකිය යුතු ලෙස සංශෝධනය කරන විට ඒවා ආරම්භක ලක්ෂ්‍යයක් ලෙස ප්‍රයෝජනවත් වේ.

ස්ථානයේ ඇතුළත/පිටත මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාස (**table top exercise**), සරල අවස්ථා භාවිතා කරමින් අඩු ආතති පරිසරයක් තුළ සැලසුම් සහ ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳව සහභාගිවන්නන් හුරු කරවයි. ඒවා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ වැඩිදියුණු කිරීම සහ විසඳුම් සමාලෝචනය වලංගු කිරීමට ද භාවිත කළ හැක. මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාසයක් (**table top exercise**) සාමාන්‍යයෙන් සංවිධානයක් විසින් පවත්වනු ලබන පළමු විධිමත් වර්ගයේ අභ්‍යාසයයි.

වැඩිමුළු, සාමාන්‍යයෙන් සාධාරණ ලෙස සංකීර්ණ අවස්ථා භාවිතා කරමින් ස්ථානයෙන් පිටත විකල්ප පරිශ්‍රවල පවත්වනු ලැබේ. අභ්‍යාස සහභාගිවන්නන්ට අභ්‍යාසයේ විෂය පථය අනුව තනි සැලැස්මක් හෝ බහු සැලසුම් නියෝජනය කළ හැකිය. ඒ හා සමානව, අභ්‍යාසයට සහභාගිවන්නන් එක් ස්ථානයකට හෝ බහු ස්ථානයකට බලපාන අවස්ථා භාවිතා කරමින් එක් ස්ථානයක සිට හෝ කිහිපයකින් නියෝජනය කළ හැකිය. වඩාත් ආතති සහගත කාල රාමු යටතේ කණ්ඩායම් එකට වැඩ කිරීමට සහ තීරණ ගැනීමට පුරුදු කිරීම මෙහි අරමුණයි.

පූර්ණ පරිමාණ අභ්‍යාස සැලසුම් කර ඇත්තේ සමස්ත සංවිධානයටම බලපාන සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම සක්‍රීය කිරීම අවශ්‍ය වන බාධා සඳහා සහභාගිවන්නන් සුදානම් කිරීම සඳහා ය. ඒවා සංකීර්ණ, අධි පීඩන අභ්‍යාස වන අතර ඒවා ප්‍රවේශයෙන් සැලසුම් කර පාලනය කරනු ලබන අතර එමඟින් ඔවුන්ගේ අරමුණු සාක්ෂාත් කර ගැනීමට සහ බාධාවක් ඇති නොවන බව සහතික කෙරේ.

අභ්‍යාසයේ කොටසක් ලෙස, මුහුණ දෙන ගැටළු සහ උගත් පාඩම් සාකච්ඡා කිරීම සඳහා සියලුම සහභාගිවන්නන් සමඟ සමාලෝචනයක් පැවැත්විය යුතුයි. කාන්තාවන් සහ ආබාධිත පුද්ගලයින් වැනි වඩාත් අවදානමට ලක් විය හැකි අය ඇතුළුව සියලුම පාර්ශවකරුවන්ගේ අවශ්‍යතා, පද්ධතිය කෙතරම් හොඳින් සපුරාලන්නේද යන්න නිරීක්ෂණය කිරීම ද වැදගත් වේ. සංවිධානය පශ්චාත් අභ්‍යාස පසු විමසුමක් සිදු කර ප්‍රතිඵල විශ්ලේෂණයක් සිදු කළ යුතුයි. මෙම තොරතුරු ලේඛන ගත කර අවශ්‍ය පරිදි ක්‍රියා පටිපාටි යාවත්කාලීන කළ යුතුයි.

10.1 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියෙහි හඬත්තු අංශයන්

ඵලදායී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් පවත්වා ගැනීම සඳහා නීතිපතා අභ්‍යාස සහ සාමාන්‍ය පරීක්ෂාවන් තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. ගිනි නිවීමේ උපකරණ නඩත්තු කිරීම සහ බාධාවකින් තොරව ඉවත් කිරීමේ මාර්ග සහතික කිරීම වැනි සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටිවලට (SOPs) මෙම පරිචයන් ඇතුළත් කිරීම ආයතනික සුදානම ශක්තිමත් කරයි.

අභ්‍යාස මගින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් වලංගු කිරීම පමණක් නොව, අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා ඉඩ සලසමින් විභව පරතරයන් අනාවරණය කරයි. මෙම අභ්‍යාසවලින් ඉගෙන ගත් පාඩම් වරින් වර ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් සමාලෝචනවලට ඇතුළත් කිරීම, සමස්ත ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව වැඩි දියුණු කරයි. මීට අමතරව, තුන්වන පාර්ශ්ව තක්සේරු කිරීම් සහ නැවත සහතික කිරීම අරමුණු ඇගයීම් ඉදිරිපත් කරන අතර අඛණ්ඩ අනුකූලතාව සහ වගකිව යුතු බව සහතික කරයි.

ආයතනවලට, ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීමේ අභියෝග මධ්‍යයේ වුවද, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා පැවැත්ම සඳහා ව්‍යුහාත්මක සහ ක්‍රමානුකූල ප්‍රවේශයක් ලබා ගත හැකිය. මෙමගින් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් අදාළ බව, අනුවර්තනය විය හැකි බව සහ බාධා ඵලදායී ලෙස අවම කර ගත හැකි බව සහතික කෙරේ.

යොමු කිරීම්

- ADPC (2018). ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය පිළිබඳ පුහුණුකරුවන් පුහුණු කිරීමේ පාඨමාලාව. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව. ආසියානු ආපදා පෙර සුදානම් මධ්‍යස්ථානය
- APEC (2013). කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් පිළිබඳ මාර්ගෝපදේශය. ආසියා-පැසිෆික් ආර්ථික සහයෝගිතාව
- CCC (2024). ආපදා අවදානම් අවම කිරීම සහ කළමනාකරණය සම්බන්ධයෙන් කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායකයන්ගේ ධාරිතා අවශ්‍යතා පිළිබඳ ඇගයීම. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව
- DMC (2017). ජාතික හදිසි මෙහෙයුම් සැලැස්ම 2017 අගෝස්තු. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව: ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය.
- DMC (2023). ජාතික ආපදා කළමනාකරණ සැලැස්ම 2022-2030. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව: ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානය.
- ILO (2019). ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්ම - BCP, කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව: ජාත්‍යන්තර කම්කරු සංවිධානය
- ISO සමීක්ෂණය. ISO සමීක්ෂණය. <https://www.iso.org/the-iso-survey.html> වෙතින් ලබා ගන්නා ලදී.
- කර්මාන්ත හා වාණිජ කටයුතු අමාත්‍යාංශය, 2013. කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසාය (SME) සංවර්ධනය සඳහා වූ ජාතික ප්‍රතිපත්ති රාමුව. කොළඹ, ශ්‍රී ලංකාව
- P&S බ්‍රැද්ධිය. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ වෙළඳපළ ප්‍රමාණය සහ කොටස් විශ්ලේෂණය. <https://www.psmarketresearch.com/market-analysis/business-continuity-management-planning-solutions-market> වෙතින් ලබා ගන්නා ලදී.

කර්තෘ මණ්ඩලය

- ඉංජිනේරු බන්දුල වික්‍රමාරච්චි මහතා
- මහාචාර්ය K.D.N විරසිංහ මහතා
- මනෝරි දිසානායක මහත්මිය
- සමන්ත ද මෙල් මහතා
- හර්ෂනී කරුණාතිලක මහත්මිය

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති අත්පොත

Company Name

පිටපත	
සංස්කරණය/සංශෝධන	

අනුවාද ඉතිහාසය		
පිටපත	සංශෝධන දිනය	වෙනස්කම් පිළිබඳ විස්තරය

සකස් කළේ	මාතෘකාව	දිනය
අනුමත කළේ	මාතෘකාව	දිනය

අන්තර්ගත වගුව

අභ්‍යාස

4.	සමාගමේ පැතිකඩ	72
4.1.	සංවිධානයේ සන්දර්භය	72
4.1.1.	සමාගම පිළිබඳ විස්තරය	72
4.1.2.	නිෂ්පාදන / සේවාවන්	73
4.1.3.	උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්	73
4.2.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුව	74
4.2.1.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති අරමුණු	74
4.2.2.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති විෂය පථය	75

අභ්‍යාස 5

5.	නායකත්වය සහ කණ්ඩායම	76
5.1.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ කණ්ඩායම	76
5.2.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති ප්‍රතිපත්තිය	77

අභ්‍යාස 6

6.	ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය	78
6.1.	PA, MTPD, and RTO	78
6.2.	අභ්‍යන්තර සම්පත්	79
6.3.	බාහිර සම්පත්	80
6.4.	සැපයුම් දාමය	80

අභ්‍යාස 7

7.	අවදානම් තක්සේරුව	81
7.1.	විභව උපද්‍රව හඳුනා ගැනීම	81
7.2.	අවදානම් තක්සේරු කිරීම සහ ප්‍රමුඛතාවය දීම	82

අභ්‍යාස 8

8.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්	85
8.1.	සම්පත් සැලැස්ම	86
8.2.	ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපායමාර්ග	88
8.3.	හදිසි ප්‍රතිචාර සැලැස්ම	92
8.3.1.	හදිසි ඇමතුම් ලැයිස්තු	93

අභ්‍යාස 9

9.	සම්පත් අවශ්‍යතා	95
9.1.	මිනිසුන්	95
9.2.	තොරතුරු සහ දත්ත	95
9.3.	ගොඩනැගිලි, සේවා ස්ථාන	96
9.4.	උපකරණ	96
9.5.	ප්‍රවාහනය සහ සැපයුම්	97
9.6.	මූල්‍යකරණය	97

අභ්‍යාස 10

10.	අභ්‍යාසය	98
10.1.	අභ්‍යාසය කාලසටහන	98
10.2.	මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස	99

අභ්‍යාස 4

සමාගම් පැතිකඩ

- සංවිධානයේ සන්දර්භය

4.1.2 සමාගම පිළිබඳ විස්තරය

සටහන: ප්‍රධාන මෙහෙයුම් අංශය, ක්‍රියාත්මක වන වසර ගණන, මෙහෙයුම් දෙපාර්තමේන්තු, සම්බන්ධිත වටිනාකම් දාමය, වෙළඳපළ කොටස් පරිමාව, නෛතික සහ නියාමන තත්ත්වය යනාදිය අනුව සමාගම් විස්තර කරන්න

--

4.1.2 නිෂ්පාදන / සේවාවන්

සටහන: ප්‍රධාන නිෂ්පාදන/සේවා කාණ්ඩ සහ නිෂ්පාදන/සේවා ලැයිස්තු ගත කරන්න

වගුව 4 1 නිෂ්පාදන / සේවා ලැයිස්තුව

නිෂ්පාදන/සේවා කාණ්ඩය 1	නිෂ්පාදන/සේවා කාණ්ඩය 2
නිෂ්පාදන/සේවා ලැයිස්තුව	නිෂ්පාදන/සේවා ලැයිස්තුව

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්

සටහන: ප්‍රධාන රැකියා කාණ්ඩ, සැපයුම්කරුවන්, බෙදා හරින්නන්/විකුණුම්කරුවන්, රක්ෂණකරුවන්, නියමිත ආයතන, පාරිභෝගික කොටස් ආදිය ලැයිස්තු ගත කරන්න. උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ අපේක්ෂාවන් ද ලැයිස්තු ගත කළ යුතුයි.

වගුව 4 2 උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ ලැයිස්තුව

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ කාණ්ඩ	අපේක්ෂාවන්
ප්‍රධාන රැකියා කාණ්ඩ	
සැපයුම්කරුවන්	
බෙදා හරින්නන්	
රක්ෂණකරුවන්	

උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ගේ කාණ්ඩ	අපේක්ෂාවන්
බැංකු කරුවන්	
නියාමන ආයතන	
පාරිභෝගික අංශය	

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුව

සටහන: BCMS පිහිටුවීම සඳහා නිශ්චිත අරමුණු/ඉලක්ක ලැයිස්තු ගත කරන්න

වගුව 4 3 BCMS අරමුණු

ජනතාව ආරක්ෂා කිරීම	
ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරකම් ආරක්ෂා කිරීම	
ප්‍රාදේශීය ප්‍රජාවට සහාය වීම	

4.2.2. BCMS හි විෂය පථය

සටහන: BCMS හි ආවරණය කළ යුතු කම්හල, කාර්යාලය හෝ දෙපාර්තමේන්තුව සහ සාධාරණීකරණයක් සහිතව බැහැර කිරීම ලැයිස්තු ගත කරන්න.

--

අභ්‍යාස 5

නායකත්වය සහ කණ්ඩායම

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ කණ්ඩායම

සටහන: BCMS තනතුරුවල කාර්යභාරය සහ වගකීම් ඉටු කළ හැකි සමාගම තුළ සුදුසු කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් හඳුනා ගන්න..

වගුව 5 1 BCM කණ්ඩායමේ ලැයිස්තුව

BCMS තනතුරු	පවරා ඇති කාර්ය මණ්ඩලය	කාර්යභාරයන් සහ වගකීම්
ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරු	නම තනතුර දුරකථන	<ul style="list-style-type: none"> ▪ BCM කණ්ඩායමට සහ BCMS සංවර්ධනය, ක්‍රියාත්මක කිරීම සහ නඩත්තු කිරීමට නායකත්වය දෙයි. ▪ සියලුම BC ක්‍රියාකාරකම් සම්බන්ධීකරණය කරන අතර ප්‍රතිපත්ති සහ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වීම සහතික කරයි..
අර්බුද කළමනාකරණ කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අර්බුදකාරී අවස්ථාවක දී උපායශීලී තීරණ ගනී. ▪ පාර්ශවකරුවන්, මාධ්‍ය සහ බලධාරීන් සමඟ සන්නිවේදනය කරයි.
හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ක්ෂණික ප්‍රතිචාර ක්‍රියාමාර්ග (උදා: ඉවත් කිරීම, ප්‍රථමාධාර, ගිනි පාලනය) හඹුරුවයි. ▪ ප්‍රාදේශීය හදිසි සේවා සමඟ සම්පව ක්‍රියා කරයි.
දෙපාර්තමේන්තු ප්‍රතිසාධන කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික කාර්යයන් ප්‍රතිසාධනය කිරීම. ▪ තීරණාත්මක ක්‍රියාවලීන් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම සහතික කිරීම.

BCMS තනතුරු	පවරා ඇති කාර්ය මණ්ඩලය	කාර්යභාරයන් සහ වගකීම්
දෙපාර්තමේන්තු 2 ප්‍රතිසාධන කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික ක්‍රියාකාරිත්වය යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම ▪ තීරණාත්මක ක්‍රියාවලීන්හි අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම
BC සහාය / සැපයුම් කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ පිරිස් සහ වත්කම්වල භෞතික ආරක්ෂාව සහතික කරයි. ▪ සැපයුම් සහ උපයෝගීතා ප්‍රතිසංස්කරණය කළමනාකරණය කරයි
සන්නිවේදන කණ්ඩායම් නායකයා	නම තනතුර දුරකථන.	<ul style="list-style-type: none"> ▪ බාධාවක් අතරතුර අභ්‍යන්තර හා බාහිර සන්නිවේදනයන් කළමනාකරණය කරයි. ▪ ස්ථාවර, කාලීන සහ නිවැරදි පණිවිඩ යැවීම සහතික කරයි..

BCMS ප්‍රතිපත්තිය

සටහන: BCMS ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය ඇතුළත් කරන්න.

..... [සමාගමේ නම] බාධා කිරීම්, හදිසි අවස්ථා හෝ අර්බුද වලදී අපගේ අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව පවත්වාගෙන යාම සහතික කිරීමට අපි කැපවී සිටිමු. අපගේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) අපගේ ජනතාව ආරක්ෂා කිරීමට, අපගේ වත්කම් ආරක්ෂා කිරීමට සහ අපගේ ගනුදෙනුකරුවන්ට නිෂ්පාදන සහ සේවා ලබා දීම පවත්වා ගැනීමට නිර්මාණය කර ඇත. **BCMS ISO 22301:2019** සමඟ සමපාත වන අතර අපගේ අවදානම් කළමනාකරණය සහ සංවිධානාත්මක ඔරොත්තු දීමේ රාමුවේ අනිවාර්ය අංගයක් සාදයි. _

මෙම ප්‍රතිපත්තිය අභ්‍යන්තරව සන්නිවේදනය කරනු ලබන අතර සුදුසු පරිදි උනන්දුවක් දක්වන පාර්ශ්වයන්ට ලබා ගත හැකිය. අඛණ්ඩ අදාලත්වය සහතික කිරීම සඳහා එය වාර්ෂිකව හෝ සැලකිය යුතු වෙනසක් මත සමාලෝචනය කරනු ලැබේ..

අභ්‍යාස 6

ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය

PA, MTPD, and RTO

සටහන: ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් (PA), උපරිම දරා ගත හැකි බාධා කාලය (MTPD) සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ (RTO) තීරණය කරන්න

- I. නිෂ්පාදන, ක්‍රියාකාරකම් හෝ ක්‍රියාවලීන් ලැයිස්තුගත කරන්න (1)
- II. 6-2 වගුවේ නිර්ණායක මත පදනම්ව, 1-4 පරිමාණයක් භාවිතා කරමින් එක් එක් ක්‍රියාකාරකමට බාධා කිරීම් හේතුවෙන් බලපෑම් මට්ටම ශ්‍රේණිගත කරන්න
- III. සාමාන්‍ය බලපෑම් මට්ටමේ ලකුණු ගණනය කරන්න (3)
- IV. ක්‍රියාකාරකම්වල වැදගත්කම සංසන්දනය කර ක්‍රියාකාරකම් (PAs) ප්‍රමුඛතාවය දෙන්න (4)
- V. එක් එක් PA සඳහා දින, සති හෝ මාස ගණනින් MTPD (5) සහ RTO (6) ඇස්තමේන්තු කරන්න

වගුව 0- ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම් (PA), උපරිම දරා ගත හැකි බාධා කාලය (MTPD) සහ ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ (RTO)

(1) නිෂ්පාදනය / ක්‍රියාකාරකම / ක්‍රියාවලිය	(2) බලපෑම් මට්ටම				(3) සාමාන්‍ය බලපෑම් මට්ටමේ ලකුණු	(4) ප්‍රමුඛතාවය	(5) බාධා කිරීම් සඳහා දරාගත හැකි උපරිම කාල සීමාව (MTPD)	(6) ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණ (RTO)
	මූල්‍ය ආදායම	මූල්‍ය වියදම්	මූල්‍ය නොවන බාහිර	මූල්‍ය නොවන අභ්‍යන්තර				

වගුව 6 2 ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය කිරීමේ නිර්ණායක

බලපෑම් මට්ටම	මූල්‍ය		මූල්‍ය නොවන	
	ආදායම අඩු විය	වියදම වැඩි විය	බාහිර (කීර්ති නාමය නැති වීම)	අභ්‍යන්තර (සේවක විශ්වාසය නැති වීම)
1. අඩු	<25%	<25%	Low	Low
2. මධ්‍යම	25 – 49%	25 – 49%	Medium	Medium
3. සැලකිය යුතු	50 – 74%	50 – 74%	High	High
4. දැඩි	>75%	>75%	Severe	Severe

අභ්‍යන්තර සම්පත් - වගුව 6 3 PA සඳහා අභ්‍යන්තර සම්පත් 1

සම්පත්	අවශ්‍යතා	සටහන
පිරිස්		
ගොඩනැගිලි		
උපකරණ / යන්ත්‍රෝපකරණ		
සම්පත්		

අවශ්‍යතා සටහන

වගුව 6 4 PA 1 සඳහා බාහිර සම්පත්

සම්පත්	විස්තර	සේවා සපයන්නා	සම්බන්ධතා තොරතුරු
විදුලිය			
ජලය			
අන්තර්ජාල සේවාව			

සැපයුම් දාමය

වගුව 6 5 PA 1 සඳහා පාර්ශ්වකරුවන්ගේ ලැයිස්තුව

පාර්ශ්වකරුවන්	විස්තර	සේවා සපයන්නා	සම්බන්ධතා තොරතුරු
සැපයුම්කරු			
සැපයුම්කරු			
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා			
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා			

අභ්‍යාස 7

අවදානම් තක්සේරුව

7.1 විභව උපද්‍රව හඳුනා ගැනීම

සටහන: ව්‍යාපාරයට බලපෑ හැකි උපද්‍රව/උපද්‍රව හඳුනාගෙන (යටි ඉරි ඇඳ) එක් එක් අවදානම සඳහා ඇති සැලකිල්ලේ මට්ටම රවුම් කරන්න.

වගුව 7 1 විභව උපද්‍රව ලැයිස්තුව

උපද්‍රව	නැත සැලකිල්ල	අඩු සැලකිල්ල	ඉහළ සැලකිල්ල
ස්වාභාවික උපද්‍රව			
ගංවතුර	1	2	3
භූමිකම්පාව	1	2	3
වනාන්තර ගින්න	1	2	3
නියඟය	1	2	3
සුළං කුණාටුව	1	2	3
වසංගතය	1	2	3
දුෂ්භය හෝ පළිබෝධ ආසාදන	1	2	3
	1	2	3
මිනිසා විසින් සාදන ලද උපද්‍රව			
යන්ත්‍ර බිඳවැටීම	1	2	3
සේවක වර්ජනයක	1	2	3
ගිනි	1	2	3
විදුලිය ඇනහිටීම	1	2	3
දත්ත නැතිවීම	1	2	3
අන්තරායකර ද්‍රව්‍යය	1	2	3
දේශපාලන නොසන්සුන්තාව	1	2	3
	1	2	3

7.2. අවදානම තක්සේරු කිරීම සහ ප්‍රමුඛතාවය දීම

සටහන: අවදානම තක්සේරු කිරීම සහ ප්‍රමුඛතාවය දීම සඳහා පහත දක්වා ඇති පියවර අනුගමනය කරන්න

- I. වගුව 7-1 හි “ඉහළ සැලකිල්ල” ලෙස සැලකෙන උපද්‍රව (1) නම් පුරවා ඇත
- II. වගුව 7-3 හි දක්වා ඇති නිර්ණායක භාවිතා කරමින් 1-5 පරිමාණය මත පදනම් ව උපද්‍රවයේ (2) සිදුවීමේ සම්භාවිතාව විශ්ලේෂණය කරන්න
- III. වගුව 7-5 හි දක්වා ඇති නිර්ණායක මත පදනම් ව වගුව 7-4 හි (3), (4), (5) සහ (6) උපද්‍රවවල බලපෑම තක්සේරු කර, සාමාන්‍ය බලපෑම් මට්ටම (7) ගණනය කරන්න
- IV. බලපෑමේ මට්ටම (7) වගුව 7-2 වෙත මාරු කරන්න
- V. සම්භාවිතාව (2) බලපෑමෙන් (7) ගුණ කිරීමෙන් අවදානම් ලකුණු (8) ගණනය කරන්න
- VI. අවදානම් ලකුණු (8) මත පදනම්ව (9) උපද්‍රවවලට ප්‍රමුඛතාවය දෙන්න

වගුව 7 2 අවදානම් ගණනය කිරීම

(1) උපද්‍රවය (ඉහළ සැලකිලිමත්)	(2) සිදුවීමේ සම්භාවිතාව (L)	(7) බලපෑම් මට්ටම (I)	(8) අවදානම් ලකුණු (L x I)	(9) ප්‍රමුඛතාවය

වගුව 7 3 උපද්‍රව ශ්‍රේණිගත කිරීමේ නිර්ණායක

මට්ටම	නිර්ණායක	
	ඓතිහාසික දත්ත මත පදනම්ව	හඳුනාගත් සම්භාවිතාව මත පදනම්ව
1, අඩු	පසුගිය වසර 10 තුළ එක් වරක් සිදුවී ඇත	සුවිශේෂී අවස්ථාවන්හිදී පමණක් සිදුවිය හැකිය; ඉතා අසම්භාව්‍ය (<5% අවස්ථාවක්)
2: මධ්‍යස්ථ	පසුගිය වසර 5 තුළ එක් වරක් සිදුවී ඇත	යම් කාලයකදී සිදුවිය හැකි නමුත්, කෙටි කාලීනව අපේක්ෂා නොකෙරේ (5–20%)
3: සැලකිය යුතු	පසුගිය වසර 5 තුළ දෙවරක් සිදුවී ඇත	යම් කාලයකදී සිදුවිය හැකිය; මධ්‍යස්ථ සම්භාවිතාව (20–50%)
4: ඉහළ	පසුගිය වසර 5 තුළ 3 වතාවක් හෝ ඊට වැඩි වාර ගණනක් සිදුවී ඇත	බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී සිදුවිය හැකිය (50–80%)
5: ඉතා ඉහළ	පසුගිය වසර 5 තුළ 5 වතාවක් හෝ ඊට වැඩි වාර ගණනක් සිදුවී ඇත	බොහෝ අවස්ථාවන්හිදී සිදුවිය හැකිය; ඉහළ සම්භාවිතාව (>80%)

වගුව 7 4 බලපෑම් ගණනය කිරීම

(1) උපද්‍රවය	(3) මූලා	(4) භෞතික වත්කම්	(5) සේවකයින්	(6) කීර්ති නාමය	(7) සාමාන්‍ය බලපෑම් මට්ටම

වගුව 7 5 බලපෑම් ශ්‍රේණිගත කිරීමේ නිර්ණායක

මට්ටම	මූලා	භෞතික වත්කම්	සේවකයින්	කීර්ති නාමය
1: අඩු	අඩු බලපෑමක් නැත; අමතර වියදමක් නැත	සුළු හානි සිදු නොවේ, නමුත් අභ්‍යන්තර සම්පත් භාවිතයෙන් නැවත ආරම්භ කළ හැකිය	තුඩාල හෝ සැලකිය යුතු බලපෑම් නොමැත	අභ්‍යන්තරව පිළිගනු ලැබේ
2: මධ්‍යස්ථ	මධ්‍යස්ථ බලපෑම; අඩු අමතර වියදම	මධ්‍යස්ථ හානියක් නමුත් අභ්‍යන්තර සම්පත් භාවිතයෙන් නැවත ආරම්භ කළ හැකිය	නොසැලකිය යුතු තුඩාල හෝ සුළු සේවක පිරිසකට බලපෑම්	නිශ්චිත ගනුදෙනුකරුවන් කණ්ඩායමක් විසින් පිළිගනු ලැබේ
3: දැඩි	දැඩි බලපෑම; දැඩි අමතර වියදම	කෙටි කාලීනව නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා බාහිර සහාය අවශ්‍ය වන දැඩි හානියක්	මධ්‍යස්ථ සේවකයින් සංඛ්‍යාවක් තුඩාල හෝ තුඩාල වලට ගොදුරු වේ	බහුතර ගනුදෙනුකරුවන් විසින් පිළිගනු ලැබේ
4: ඉහළ	ඉහළ බලපෑම; ඉහළ අමතර වියදම	මධ්‍ය කාලීනව නැවත ආරම්භ කිරීම සඳහා බාහිර සහාය අවශ්‍ය වන ඉහළ මට්ටමේ හානියක්	බහුතරයක් සේවකයින්ට පුළුල් බලපෑම්	හානි ප්‍රකාශ කර පුළුල් ලෙස විවේචනය කරනු ලැබේ
5: ඉතා ඉහළ	ඉතා ඉහළ බලපෑම; සැලකිය යුතු අමතර වියදමක්	බාහිර සහාය සහ/හෝ යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිස්ථාපනය අවශ්‍ය වන ඉතා ඉහළ මට්ටමේ හානියක්	සැලකිය යුතු සේවකයින් සංඛ්‍යාවක් පත්ව ඇත උදා: තුඩාල, තුඩාල සහ මානසික වශයෙන්	පුවත් ආයතන වෙත පුළුල් ලෙස පැතිරීම, දිගුකාලීන විශ්වසනීයත්වයට බලපා

අභ්‍යාස 8

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපාය මාර්ග සහ විසඳුම්

වගුව 8 1 උපාය මාර්ග හඳුනාගැනීමේදී සලකා බැලිය යුතු ව්‍යාපාර බාධා කිරීම් සඳහා විය හැකි හේතු ලැයිස්තුව

යටිතල පහසුකම් වලට හේතූව හානි	ගොඩනැගිලි, කර්මාන්තශාලා, ගබඩා හෝ සිල්ලර වෙළඳසැල් වලට හානි උපකරණ හෝ යන්ත්‍රෝපකරණ හානි
විදුලිය සහ උපයෝගීතා ඇනහිටීම්	විදුලිය, ජලය හෝ වෙනත් උපයෝගීතා අහිමි වීම සන්නිවේදන අසමත් වීම්, පාරිභෝගික සහ සැපයුම්කරු අන්තර්ක්‍රියා වලට බලපායි
සැපයුම් දාමයට බාධා	ප්‍රවාහන අවහිරතා හෝ සැපයුම්කරුවන්ගේ බාධා හේතුවෙන් අමුද්‍රව්‍ය, කොටස් හෝ භාණ්ඩලේඛනය ලබා ගැනීමට නොහැකි වීම මෙහෙයුම් බලපෑම් හේතුවෙන් ප්‍රධාන සැපයුම්කරුවන් හෝ වෙළෙන්දන් අහිමි වීම
කාර්ය මණ්ඩල නොමැතිකම	ආපදාවකදී සේවක තුවාල, රෝගාබාධ හෝ අවතැන්වීම් ප්‍රවාහන හෝ ආරක්ෂක ගැටළු හේතුවෙන් කාර්ය මණ්ඩලයට රැකියාවට යාමට නොහැකි වීම
තාක්ෂණය සහ තොරතුරු හා සන්නිවේදන තාක්ෂණ අසමත්වීම්	දත්ත මධ්‍යස්ථාන, සේවාදායක හෝ අනෙකුත් තීරණාත්මක ICT යටිතල පහසුකම් වලට හානි වීම ව්‍යාපාරික පද්ධති හෝ දත්ත අඛණ්ඩතාව අවදානමට ලක් කරන සයිබර් ප්‍රහාර හෝ අනිෂ්ට මෘදුකාංග සිදුවීම් මෙහෙයුම් සඳහා අවශ්‍ය තීරණාත්මක මෘදුකාංග හෝ මෙවලම් වෙත ප්‍රවේශය නොමැතිකම
පාරිභෝගික බලපෑම	පුළුල් ආපදා බලපෑම් හේතුවෙන් පාරිභෝගිකයින්ට නිෂ්පාදන හෝ සේවා ලබා දීමට ඇති ඉල්ලුම අඩු වීම හෝ නොහැකියාව සේවා බාධාවන් අතරතුර පාරිභෝගික සහාය පවත්වා ගැනීමේ අභියෝග
නියාමන හෝ නීතිමය ගැටළු	නියමිත කාලසීමාවන් මග හැරීම හෝ අවශ්‍ය ලියකියවිලි වෙත ප්‍රවේශ වීමට නොහැකි වීම හේතුවෙන් රෙගුලාසි වලට අනුකූල නොවීම කොන්ත්‍රාත් බැඳීම් ඉටු කිරීමට අපොහොසත් වීමෙන් ඇතිවන නීතිමය වගකීම්
ප්‍රවාහන බාධා	අවහිර වූ මාර්ග, හානි වූ ප්‍රවාහන ජාල, හෝ ඉන්ධන හිඟය නිසා භාණ්ඩ හෝ පුද්ගලයින් ගමන් කිරීම වළක්වයි. ප්‍රමාද වූ බෙදාහැරීම් මෙහෙයුම් හෝ පාරිභෝගික තෘප්තියට බලපායි.
මූල්‍යමය පීඩනය	නවතා දැමූ මෙහෙයුම් හේතුවෙන් ක්ෂණික ආදායම් අහිමි වීම අලුත්වැඩියා කිරීම්, හදිසි සම්පත් හෝ විකල්ප විධිවිධාන සඳහා වන පිරිවැය වැඩි වීම
කීර්ති නාමයට හානි	ආපදාවක් අතරතුර සහ ඉන් පසුව ඵලදායී ලෙස සන්නිවේදනය කිරීමට නොහැකි වීම, පාරිභෝගිකයින් පිළිබඳ සෘණාත්මක හැඟීම් ඇති කිරීමට හේතු වේ. ප්‍රතිසාධනය සඳහා වැඩි කාලයක් ගත වුවහොත් හෝ කැපවීම් ඉටු නොකළහොත් විශ්වාසය නැති වීම.

8.1 සම්පත් සැලැස්ම

වගුව 8 2 සම්පත් ලුහුබැඳීමේ සටහන: අවදානම 1, PA

	සම්පත්	සතිය 1							සතිය 2							සතිය 3							සතිය 4						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
අභ්‍යන්තර																													
බාහිර																													
සැපයුම් දාමය																													

වගුව 8 3 සම්පත් ලැබුබැඳීමේ සටහන: අවදානම 2, PA 1

	සම්පත්	සතිය 1							සතිය 2							සතිය 3							සතිය 4						
		1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21	22	23	24	25	26	27	28
අභ්‍යන්තර																													
බාහිර																													
සැපයුම් දාමය																													

8.2 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපායමාර්ග

චිත්‍ර 8 4 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපායමාර්ග, අවදානම 1, PA 1

අවදානම 1						
ක්‍රියාකාරකම් 1 ට ප්‍රමුඛත්වය දෙන්න						
MTPD සහ RTO	MTPD:			RTO:		
උපායමාර්ගික දළ සටහන						
අවශ්‍ය සම්පත්	වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම		හදිසි ප්‍රතිචාරය	ප්‍රතිසාධනය	භාරව සිටින පුද්ගලයා/දෙපාර්තමේන්තුව	බාහිර හවුල්කරුවන්
	කෙටි කාලීන	දීර්ඝ කාලීනව				
අභ්‍යන්තර සම්පත්						
පිරිස්						
ගොඩනැගිලි						
උපකරණ / යන්ත්‍රෝපකරණ						
අරමුදල්						

බාහිර සම්පත්						
විදුලිය						
ජලය						
අන්තර්ජාල සේවාව						
පාර්ශ්වකරු						
සැපයුම්කරු						
සැපයුම්කරු						
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා						
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා						

වගුව 8 5 ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා උපායමාර්ග, අවදානම 2, PA 1

අවදානම 2						
ප්‍රමුඛතා ක්‍රියාකාරකම 1						
MTPD සහ RTO	MTPD:			RTO:		
උපායමාර්ගික දළ සටහන						
අවශ්‍ය සම්පත්	වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම		හදිසි ප්‍රතිචාර	ප්‍රතිසාධනය	භාර පුද්ගලයා/දෙපාර්තමේන්තුව	බාහිර හවුල්කරුවන්
	කෙටි කාලීන	දිගු කාලීන				
අභ්‍යන්තර සම්පත්						
පිරිසි						
ගොඩනැගිලි						
උපකරණ / යන්ත්‍රෝපකරණ						
අරමුදල්						

බාහිර සම්පත්						
විදුලිය						
ජලය						
අන්තර්ජාල සේවාව						
පාර්ශවකරු						
සැපයුම්කරු						
සැපයුම්කරු						
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා						
බෙදාහරින්නා/පාරිභෝගිකයා						

Note: Similarly, Risk 1 & 2, and PA2 can be considered for identifying recovery strategies and solutions.

8.3 හදිසි ප්‍රතිචාර සැලැස්ම

වගුව 8. 6 ඉවත් කිරීමේ තොරතුරු

හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම් නායකයා	
ඉවත් කිරීමේ ස්ථානය (රැස්වීම් ස්ථානය)	
විකල්ප ස්ථානය	
ගලවා ගැනීම භාර පුද්ගලයා	
වෛද්‍ය පළමු ප්‍රතිචාරය භාර පුද්ගලයා	
ලහම ඇති රෝහල / වෛද්‍ය පහසුකම පිළිබඳ විස්තර	
හදිසි ප්‍රතිචාර සක්‍රීය කිරීමේ සීමාව	

සටහන:

1. හදිසි ප්‍රතිචාර කණ්ඩායම ස්ථාවර කිරීම, ගලවා ගැනීම, වෛද්‍ය ප්‍රතිකාර සහ සේවක ආරක්ෂාව, සනීපාරක්ෂාව සහ සැපයුම් තහවුරු කිරීම සඳහා වගකිව යුතුය.
2. සීමාවන් පරිමාණය, බරපතලකම හෝ සිදුවීමේ වර්ගය මත පදනම් විය හැකිය. බලපෑමට ලක් වූ පුද්ගලයින් සංඛ්‍යාව, විභව ව්‍යාපාර බලපෑම, බාධා කිරීමේ කාලසීමාව යනාදිය මත පදනම්ව බරපතලකම මැනිය හැකිය, උදා. බහුවිධදෛපාර්තමේන්තු හෝ ස්ථාන හරහා සම්බන්ධීකරණය අවශ්‍ය ඕනෑම සිදුවීමක්; පැය X ඉක්මවන තීරණාත්මක ව්‍යාපාරික කාර්යයන් කඩාකප්පල් කිරීම; තුවාල වීමේ අවදානමක් සහිත සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂක සිදුවීම්; පිළිගත හැකි මට්ටම් ඉක්මවා යන නියාමන හෝ කීර්තිමත් අවදානම්

8.3.1. හදිසි සම්බන්ධතා ලැයිස්තු

වගුව 8 7 හදිසි සම්බන්ධතා ලැයිස්තුව (අභ්‍යන්තර)

දෙපාර්තමේන්තුවේ	නම	දුරකථන	වගකීම / EM කුසලතා	ආරක්ෂක තත්වය

වගුව 8 8 හදිසි සම්බන්ධතා ලැයිස්තුව (බාහිර)

කාණ්ඩය	නම	දුරකථන	විශේෂඥානය	තත්වය
හදිසි සේවා සපයන්නන්				
සැපයුම්කරුවන්				

කාණ්ඩය	නම	දුරකථන	විශේෂඥානය	තත්ත්වය
පාරිභෝගිකයින් / බෙදාහරින්නන්				

වගුව 8 9 ප්‍රජාවට සහාය වීම සඳහා වන ක්‍රියාකාරකම් ලැයිස්තුව

ක්‍රියාකාරකම්	භාර නිලධාරී	සම්පත් අවශ්‍යතාවය
පූර්ව ආපදා (වැළැක්වීම සහ අවම කිරීම)		
ආපදාවක් අතරතුර (ප්‍රතිචාරය)		
ආපදාවෙන් පසු (ප්‍රතිසාධනය)		

අභ්‍යාස 9

සම්පත් අවශ්‍යතා

ජනතාව

වගුව 9 1 කණ්ඩායම් / කණ්ඩායම් ලැයිස්තුව

කණ්ඩායම් / කණ්ඩායම්	පැවරුම්	සාමාජිකයන්ගේ හැකියාව

තොරතුරු සහ දත්ත

වගුව 9 2 තොරතුරු/දත්ත ලැයිස්තුව

තොරතුරු / දත්ත	මූලාශ්‍රය

9.3. ගොඩනැගිලි, සේවා ස්ථාන

වගුව 9 3 ගොඩනැගිලි/සේවා ස්ථාන සැකසුම් ලැයිස්තුව

ගොඩනැගිලි / සේවා ස්ථාන	අවශ්‍යතා සැකසුම්

9.4. උපකරණ

වගුව 9 4 උපකරණ සැකසුම් ලැයිස්තුව

උපකරණ අවශ්‍යතා	අවශ්‍යතා සැකසුම්

ප්‍රවාහනය සහ සැපයුම්

වගුව 9 5 සැපයුම් විධිවිධාන

සැපයුම් අවශ්‍යතා	අවශ්‍යතා සැකසුම්

මූල්‍යකරණය

වගුව 9 6 මූල්‍යකරණ විධිවිධාන

මූල්‍ය මිනුම්	ප්‍රමාණයේ	විස්තර

අභ්‍යාස 10

අභ්‍යාස කාලසටහන

වගුව 10.1 අභ්‍යාස සැලැස්ම

අභ්‍යාස වර්ගය	අරමුණ	සිදුවීම	දිනය	සහභාගිවන්නන්	ස්ථානය	සංශෝධනය/යාවත්කාලීන කිරීම

සටහන:

1. අභ්‍යාස වර්ගය - මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස, (Tabletop Exercise) සමාකරණය, පූර්ණ පරිමාණ, සන්නිවේදන සරඹ

වගුව 10 4 මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස ප්‍රවාහය

අභ්‍යාස ප්‍රවාහය	
දිගහැරෙන අවස්ථාව (කාලරේඛාව)	
ගනු ලැබූ ප්‍රධාන තීරණ	
සාකච්ඡා කරුණු	

වගුව 10 5 මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස කාර්ය සාධනය

කාර්ය සාධනය	
හොඳින් සිදු වූ දේ	

හිඩැස් ගැනීම	හඳුනා
අපැහැදිලි භූමිකාවන්	
තීරණ ප්‍රමාදය	

වගුව 10 6 මේස පුවරු මත කරන අභ්‍යාස නිර්දේශ

BCP වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා නිර්දේශ	
1.	
2.	
3.	
4.	

සිද්ධි අධ්‍යයනය: අළු මතින් නැගිටීම : ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය හරහා ආයතනය A ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනඟා ගත් ආකාරය.

(සටහන: රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමේ හේතුවෙන් මත ආයතනයේ අන්‍යතාවය සභවා ඇත. මෙම ප්‍රකාශනයේ එය "ආයතනය A " ලෙස සඳහන් කර ඇත. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) නොමැතිකම, හොඳින් ස්ථාපිත ව්‍යාපාරයක් පවා ව්‍යසනයකින් පසු බිඳවැටීමට ගොදුරු විය හැකි බවත්, ස්ථිරවම වසා දැමීමට පවා හේතු විය හැකි බවත් ආයතනය A සිද්ධියෙන් පැහැදිලි වේ. කෙසේ වෙතත්, අනුවර්තන ක්‍රියාමාර්ග සහ උපාය මාර්ගික හවුල්කාරිත්වයන් හරහා, සමාගම නො නැසී පවත්වා ගැනීමට සමත් වූ අතර පසුව පැහැදිලි අවදානම් අවම කිරීමේ සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ උපාය මාර්ග සහිත පුළුල් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) සංවර්ධනය කළේය. මෙම පරිවර්තනය පූර්ව ක්‍රියාකාරී පෙර සූදානම සහ ඔරොත්තු දීමේ සැලසුම්කරණයේ තීරණාත්මක වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි.)

1. ආයතනය A පුද්ගලික සමාගමේ සන්දර්භය

ශ්‍රී ලංකා ආයෝජන මණ්ඩලය (BOI) යටතේ 2009 දී ආරම්භ කරන ලද ආයතනය A, ආහාර සහ කාර්මික යෙදුම් සඳහා නම්‍යශීලී ඇසුරුම් නිෂ්පාදනයේ ප්‍රමුඛතම නිෂ්පාදකයෙකු ලෙස ඉස්මතු විය.

මාවතගම අපනයන සැකසුම් කලාපයේ පිහිටා ඇති මෙම සමාගම, ජපන් සහ යුරෝපීය ශ්‍රේණියේ යන්ත්‍රෝපකරණ සහ ISO 22000, HACCP සහ GMP සහතික ඇතුළු දැඩි තත්ත්ව ප්‍රමිතීන් මගින් මෙහෙයවනු ලබන අතර ගුණාත්මකභාවය සහ නවෝත්පාදනය සඳහා කීර්තියක් අත් කර ගත්තේය.

ඇලුමිනියම් නිරු, BOPP, PET, nylon, PVC සහ වෙනත් ද්‍රව්‍ය වලින් සාදන ලද reels, pouches සහ sheets ඇතුළු විවිධ ඇසුරුම් වර්ග ආයතනය A, විසින් සපයන ලදී. ඔවුන්ගේ අගය එකතු කළ

සේවාවන් අතරට ආයතනය-තුළ නිර්මාණය, ඉහළ නිරවද්‍යතාවයකින් යුත් ග්‍රේවර්(gravure) මුද්‍රණය (වර්ණ 8 දක්වා), රසායනාගාර ශ්‍රේණියේ තත්ත්ව පරීක්ෂාව සහ දිවයින පුරා විශ්වාසදායක බෙදා හැරීම ඇතුළත් විය. ශ්‍රී ලංකාවේ නම්‍යශීලී ඇසුරුම් අංශය තුළ, ආයතනය A, ආසන්න වශයෙන් 10% ක වෙළඳපළ කොටසක් හිමි කර ගත්තේ ය. උසස් තත්ත්වයේ නිෂ්පාදන, දිවයින පුරා බෙදා හැරීම, අපනයන දිශානතිය සහ FMCG ඇසුරුම් අංශයේ ප්‍රබල නියෝජනයක් හරහා මෙම ස්ථානය අත්පත් කර ගත්තේය. ඔවුන්ගේ ආයතනය-තුළ ග්‍රැවර් මුද්‍රණය(gravure printing) සහ සම්මානලාභී නිර්මාණ ඔවුන්ට තරගකාරී වෙළඳපොළේ කැපී පෙනෙන ස්ථානයක් අත්පත් කර දුන්නේය.

වාර්ෂික පිරි වැටුම රුපියල් බිලියන 1.2 – 1.5 අතර වන අතර දක්ෂ යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරුවන්, සැලසුම් සහ තත්ත්ව සහතික කරන පිරිස්, සැපයුම් සහ පරිපාලනය ඇතුළුව 150 ක් පමණ වන කාර්ය මණ්ඩලයක් සේවයේ යොදවයි.

2016 වන විට, මෙහෙයුම් විශිෂ්ටත්වය සහ කර්මාන්ත නායකත්වය පිළිබිඹු කරමින් ආයතනය A, ආයතනය Wayamba Wijayabhimani (2013, 2015), Lanka Star Award(2014–2016) සහ CNCI Achiever Award(2014) වැනි සම්මාන සමඟ ජාතික පිළිගැනීමක් ලබා තිබුණි.

අර්බුදය

2016 දී, ව්‍යසනයක් ඇති විය. දැවැන්ත ගින්නක් ඇති වූ අතර ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍රෝපකරණ සහ භාණ්ඩ ලේඛනය ඇතුළුව ආයතනය A, හි මුළු කර්මාන්ත ශාලාව සම්පූර්ණයෙන්ම විනාශ විය. මෙම ව්‍යසනකාරී සිදුවීම මෙහෙයුම් හදිසියේ නතර කළ අතර සමාගමේ පැවැත්මට තීරණාත්මක තර්ජනයක් විය. ඒ වන විට, ආයතනය A, සතුව ලේඛනගත හදිසි අවස්ථාවක් හෝ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මක් නොතිබුණි. මෙම සිදුවීම එහි භෞතික වත්කම් විනාශ කළා පමණක් නොව, උපාය මාර්ගිකව ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ දැඩි පීඩනය යටතේ ශක්තිමත් නායකත්වයක් පෙන්වීමට සමාගමට ඇති හැකියාව පරීක්ෂා කළේ ය.

නායකත්වය සහ තීරණ ගැනීම

ගින්නෙන් පසු වහාම තීරණාත්මක ක්‍රියාමාර්ගයක් ගත් කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ තුමා භානිය සහ අවශ්‍යතා පිළිබඳ ඉක්මන් තක්සේරුව. අභ්‍යන්තර කණ්ඩායම් සහ බාහිර හවුල්කරුවන් බල මුලු ගැන්වීය. ස්ථිරවම වසා දැමීම ප්‍රතික්ෂේප කළ ඔහු ඉක්මනින් නැවත ගොඩනැගීමට තෝරා ගත්තේ ය. ඔහුගේ අවධානය යොමු වූයේ පැවැත්මට පමණක් නොව ශක්තිමත් ලෙස නැවත පැමිණීමටයි.

අර්බුද කළමනාකරණය සහ අඛණ්ඩතා සැලසුම් කරණය (පෙර-සංවර්ධනය කරන ලද ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලැස්මක් නොමැති විට)

තීරණයට සහය දක්වමින්, සමාගම් කාර්ය මණ්ඩලය උපායමාර්ගිකව පහත සඳහන් දෑ සඳහා එක්වෙයි:

- කඩිනම් භානි තක්සේරු කිරීම සහ ස්ථානයේ බාධා ඉවත් කිරීම
- හදිසි සහාය සඳහා රක්ෂණ, මූල්‍ය හවුල්කරුවන් සහ රජයේ ආයතන සම්බන්ධ කර ගැනීම.
- තීරණාත්මක ඇණවුම් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දීම දිගටම කර ගෙන යාමට කඩිනම් ක්‍රියාමාර්ග ගැනීම.
- කඩිනම් ප්‍රතිසංස්කරණ සැලැස්මක් සකස් කර මාස හතරක් ඇතුළත නැවත මෙහෙයුම් ආරම්භ කරන්න
- වැඩිදියුණු කළ ආරක්ෂාව සහ කාර්යක්ෂමතාව සඳහා උසස් යන්ත්‍රෝපකරණ මිල දී ගැනීම සහ නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලින් නැවත සැලසුම් කිරීම.

මෙම අදියරේ දී කැපී පෙනෙන අර්බුද නායකත්වය, කොටස්කරුවන්ගේ සම්බන්ධීකරණය සහ සේවක පක්ෂපාතිත්වය පෙන්වුම් කළ අතර, එමගින් තාවකාලික බාධාව නො තකා සමාගමට අපේක්ෂිත ඇණවුම් ඉටු කිරීමට සහ ප්‍රධාන සේවාදායකයින් රඳවා ගැනීමට හැකි විය.

ප්‍රමුඛතා ප්‍රතිචාරය; මෙහෙයුම් අඛණ්ඩතාව

ගින්නෙන් පසුව, පාරිභෝගික විශ්වාසය රඳවා ගැනීමේ වැදගත්කම හඳුනා ගනිමින්, විශ්වාසය ආරක්ෂා කර ගැනීමට සහ දිගු කාලීන ව්‍යාපාරික සබඳතා පවත්වා ගැනීමට ආයතනය A, තම ප්‍රධාන සේවාදායකයින් සඳහා ඇණවුම් ඉටු කිරීමට ප්‍රමුඛත්වය දුන්නේ ය. අර්බුදය නොතකා අඛණ්ඩතාව සඳහා පැහැදිලි කැපවීමක් මෙයින් පෙන්නුම් කෙරිණි.

ආයතනය A, ඉක්මනින් ශ්‍රී ලංකාව මිතුරු කර්මාන්තශාලා සමඟ හවුල්කාරිත්වයන් ඇති කර ගත්තේ ය. මෙම සහයෝගීතාවයන් මගින් නිෂ්පාදන ක්‍රියාවලියේ ප්‍රධාන අංග තාවකාලිකව බාහිරින් ලබා ගැනීමට සමාගමට ඉඩ සැලසුණි. ස්ථාපිත කර්මාන්ත ජාල උපයෝගී කර ගැනීමෙන්, ආයතනය A, තමන්ගේ ආයතන ප්‍රතිසංස්කරණය වෙමින් පවතින අතරතුර ගුණාත්මක ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගෙන යන බව සහතික කළේ ය.

ආයතනය A, එහි බාහිර ගබඩා සහ සැපයුම් දාමයන් වහාම තක්සේරු කළේ ය. ගබඩාවල හෝ දැනටමත් ප්‍රවාහනයේ ඇති නිම් භාණ්ඩ සහ අර්ධ නිම් ද්‍රව්‍ය හඳුනා ගෙන නැවත ලබා ගන්නා ලදී. පීඩනය යටතේ කඩිසරකම සහ සම්පත්දායක බව පෙන්නුම් කරමින්, වඩාත් හදිසි පාරිභෝගික අවශ්‍යතා සපුරාලීම සඳහා මෙම සම්පත් භාවිතා කරන ලදී.

ආයතනය A, සන්නිවේදනය සඳහා පූර්ව ක්‍රියාකාරී ප්‍රවේශයක් ගත්තේ ය. සත්‍යවාදී යාවත්කාලීන කිරීම්, සංශෝධිත කාලසීමාවන් සහ හැකි විකල්ප සමඟ ගනුදෙනුකරුවන් වහාම සම්බන්ධ කර ගන්නා ලදී. මෙම විවෘත හා විනිවිදභාවයෙන් යුතු සංවාදය සමාගමට බාධාව අතරතුර විශ්වසනීයත්වය පවත්වා ගැනීමට සහ පාරිභෝගික පක්ෂපාතිත්වය ශක්තිමත් කිරීමට උපකාරී විය.

ප්‍රත්‍යාස්ථ ප්‍රතිසාධන ක්‍රියාවලිය

බාහිර සේවා සපයන මෙහෙයුම් කඩිනම් සැපයුම් ඉල්ලුම ස්ථාවර කළ විට, ආයතනය A, එකවර එහි නිෂ්පාදන පදනම නැවත ගොඩනැගීම සඳහා ආක්‍රමණශීලී සැලැස්මක් දියත් කළේ ය. මාස හතරක් ඇතුළත, සමාගම අත්‍යවශ්‍ය යන්ත්‍රෝපකරණ ස්ථාපනය කර, තීරණාත්මක යටිතල පහසුකම් ප්‍රතිසංස්කරණය කර, අභ්‍යන්තර නිෂ්පාදනය නැවත ආරම්භ කළ අතර, ශක්තිමත් නායකත්වය, තීරණාත්මක සැලසුම්කරණය සහ කොටස්කරුවන්ගේ සහයෝගය මගින් අසාමාන්‍ය වෙනසක් සිදු විය.

මෙම ප්‍රතිසාධන අවධිය සාමාන්‍ය තත්ත්වයට නැවත පැමිණීමකට වඩා වැඩි දෙයක් විය; එය විධිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) සඳහා දියත් කිරීමේ වේදිකාව බවට පත් විය. ගින්නෙන් උගත් පාඩම් යටිතල පහසුකම්වල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව, හදිසි සූදානම සහ සැපයුම් දාම විවිධාංගීකරණය සඳහා දිගු කාලීන ආයෝජන උත්ප්‍රේරණය කළේ ය. ආයතනය A, අවදානම් තක්සේරු කිරීම්, අඛණ්ඩතා සැලසුම් කිරීම සහ නිත්‍ය අභ්‍යාස එහි මූලික මෙහෙයුම් වලට ඇතුළත් කර, ප්‍රතික්‍රියාශීලී සංවිධානයක සිට ඔරොත්තු දෙන එකක් බවට පරිවර්තනය වෙමින්, අනාගත කම්පන සඳහා වඩා හොඳින් සූදානම් විය.

කාර්ය මණ්ඩලය බල මුදු ගැන්වීම

අක්‍රීය කාලය තුළ කාර්ය මණ්ඩලය සේවයෙන් පහ කිරීමට වඩා, ආයතනය A, පළපුරුදු පිරිස් බාහිර සේවා නිෂ්පාදන අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා නැවත පත් කළේ ය. තත්ත්ව සහතිකය පවත්වා ගැනීම, සැපයුම් සම්බන්ධීකරණය කිරීම සහ සේවාදායක සබඳතා කළමනාකරණය කිරීමේ දී සේවකයින් ද වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේ ය. මෙම උපායමාර්ගය ආයතනික දැනුම ආරක්ෂා කළා පමණක් නොව, සේවක විත්ත වෛර්යය සහ වග වීම ශක්තිමත් කළේ ය.

ප්‍රතිසාධනය සඳහා මූල්‍යකරණය

ගොඩනැගිලි, යන්ත්‍රෝපකරණ සහ භාණ්ඩ ලේඛනය ඇතුළු වත්කම් සඳහා අර්ධ වශයෙන් රක්ෂණ ආවරණයක් ආයතනය A, සතු විය. හානි කඩිනමින් තක්සේරු කිරීමට, හිමිකම් ඉදිරිපත් කිරීමට සහ පියවීම් කඩිනම් කිරීමට ඔවුන් රක්ෂණ සමාගම සමඟ සමීපව කටයුතු කළහ. කර්මාන්ත ශාලාව නැවත ගොඩනැගීමට සහ ඉහළ මට්ටමේ යන්ත්‍රෝපකරණවල නැවත ආයෝජනය කිරීමට අවශ්‍ය මූලික ප්‍රාග්ධනයෙන් 10% ක් පමණක් සැපයීමට මෙය සමත් විය.

කෙසේ වෙතත්, ආයතනය A, හි කීර්ති නාමය සහ බැංකු, බාහිර කොටස්කරුවන් සහ සේවාදායකයින් සමඟ දිගු කාලීන සබඳතා, වේගවත් හා උපාය මාර්ගික ප්‍රකෘතියක් සක්‍රීය කිරීමේ දී තීරණාත්මක කාර්යභාරයක් ඉටු කළේ ය. ලියාපදිංචි BOI ව්‍යවසායයක් ලෙස, ආයතනය A, ජාතික බැංකු ආයතන හරහා වරණීය ණය කොන්දේසි සහ මූල්‍ය පහසුකම් වලින් ප්‍රතිලාභ ලැබීය. ප්‍රමාණවත් රක්ෂණ ගෙවීම් නොමැති විට, සමාගම කාරක ප්‍රාග්ධන ණය සහ උපකරණ මූල්‍යකරණය ලබා ගත් අතර, වාණිජ බැංකු සහ හවුල්කරුවන් සමඟ කාලයත් සමඟ ගොඩනගා ගත් එහි ණය සුදුසුකම්, නායකත්ව විශ්වසනීයත්වය සහ විශ්වාසය උත්තේජනය කිරීමට ඉඩ සැලසීය.

අභ්‍යන්තරව, ආයතනය A, එහි අයවැය ප්‍රතිව්‍යුහගත කර, වියදම් නැවත සකස් කර, කාර්ය මණ්ඩල වැටුප්, බාහිරින් සේවා ලබා ගැනීමේ වියදම් සහ සේවාදායක සේවා වැනි අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීම සඳහා අභ්‍යන්තර සංචිත වෙන් කළේය. සංක්‍රාන්ති සමයේ දී නායකත්වය මූල්‍ය විනය සහ ලිහිල් මෙහෙයුම් අවධාරණය කළේ ය.

දිගු කාලීන සැපයුම්කරු සහ පාරිභෝගික සබඳතා හිතකර ණය කොන්දේසි සහ අඛණ්ඩ ඇණවුම් ප්‍රවාහ හරහා ද්‍රවශීලතාවට තවදුරටත් සහාය විය. තවද, හොඳින් නඩත්තු කරන ලද සේවාදායක විශ්වාසය උසස් ඇණවුම් සහ විසම ගෙවීම් හරහා අඛණ්ඩ මුදල් ප්‍රවාහයක් සහතික කළේ ය.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව ගොඩනැගීම සහ සංවිධානාත්මක ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව

ප්‍රතිසාධනයෙන් පසු, ආයතනය A, ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහ අවදානම් කළමනාකරණය සඳහා එහි ප්‍රවේශය පරිවර්තනය කළේ ය. ප්‍රධාන උපාය මාර්ග අතරට:

1. යටිතල පහසුකම්වල ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව:

- ගිනි-ප්‍රතිරෝධී ද්‍රව්‍ය සහ ව්‍යුහාත්මක ගිනි කලාපකරණය සමඟ නැවත ගොඩනගන ලද කර්මාන්ත ශාලාව.
- නවීන ගිනි මර්දන සහ හඳුනා ගැනීමේ පද්ධති ස්ථාපනය කර ඇත.

2. මෙහෙයුම් අවදානම් කළමනාකරණය:

- විධිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) ස්ථාපිත කරන ලදී.
- අවදානම් ලේඛන, ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTOs) සහ පසුබැසීමේ ක්‍රියා පටිපාටි සංවර්ධනය කරන ලදී.
- වැළැක්වීමේ නඩත්තුව සහ වැඩිදියුණු කරන ලද ආරක්ෂක අන්තර් අගුල් හඳුන්වා දෙන ලදී.

3. ගුණාත්මකභාවය සහ අනුකූලතා ශක්තිමත් කිරීම:

- වැඩිදියුණු කළ අභ්‍යන්තර QA/QC රසායනාගාර.
- රඳවා තබා ගත් සහ පුළුල් කරන ලද සහතික (ISO 22000, HACCP, GMP).
- නිෂ්පාදන සොයා ගැනීමේ හැකියාව සහ 'batch-level tracking systems' හඳුන්වා දෙන ලදී.

4. ශ්‍රම බලකායේ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව:

- නීතිපතා ගිනි හා හදිසි අභ්‍යාස පැවැත්වීම.
- ආපදා ප්‍රතිචාර, යන්ත්‍ර ආරක්ෂාව සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව පිළිබඳ දැනුවත් භාවය පිළිබඳ පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලය.
- අඛණ්ඩ සහභාගීත්වය තුළින් ආරක්ෂාව පිළිබඳ සවිඥානික සංස්කෘතියක් පෝෂණය කරන ලදී.

5. පාලනය සහ ලේඛන ගත කිරීම:

- අභ්‍යන්තර විගණන සහ අනුකූලතා අධීක්ෂණය ශක්තිමත් කරන ලදී.
- පුළුල් SOP සහ සිදුවීම් වාර්තා කිරීමේ ක්‍රියා පටිපාටි හඳුන්වා දෙන ලදී.
- අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම් (kaizen) සහ උගත් පාඩම් සමාලෝචන ඇතුළත් කර ඇත.

6. සැපයුම් දාමය සහ පාරිභෝගික සහතිකය:

- විකල්ප මූලාශ්‍ර සැකසුම් සංවර්ධනය කර හදිසි අවශ්‍යතා තොග පවත්වා ගෙන යනු ලැබේ.
- හදිසි පියවර පිළිබඳ ගනුදෙනුකරුවන් සමඟ කල් තියා සන්නිවේදනය කරනු ලැබේ.

7. වෙළඳ නාම ප්‍රතිසාධනය සහ පිළිගැනීම:

- මාධ්‍ය සහ සම්මාන වේදිකා භරණ සාර්ථක නැවත පැමිණීම ප්‍රසිද්ධ කරනු ලැබේ.

- 2019 දී, ජාතික ව්‍යාපාර විශිෂ්ටතා සම්මාන තුනක් දිනා ගත් අතර, කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂක තුමා "වසරේ විශිෂ්ටතම තරුණ ව්‍යවසායකයා" සම්මානය ලබා ගත්තේය

ප්‍රතිඵල සහ උගත් පාඩම්

ආයතනය A, සම්පූර්ණ විනාශයෙන් ගොඩ ආවා පමණක් නොව, අර්බුදයට පෙර එහි ක්‍රියාකාරිත්වය අඛණ්ඩව ශක්තිමත් ව යළි නැගී සිටියේ ය. ගින්න හැරවුම් ලක්ෂ්‍යයක් බවට පත් විය. එය නවීකරණයට, ගැඹුරු අවදානම් දැනුවත්භාවයට සහ ශක්තිමත් පාර්ශවකරුවන්ගේ විශ්වාසයට හේතු විය. ආයතනය A, ශ්‍රී ලංකාවේ නම්‍යශීලී ඇසුරුම් කර්මාන්තයේ ඉහළ සමාගම් පහ අතරට ශ්‍රේණිගත කර ඇති අතර, වෙළඳපල කොටසෙන් 45% කට වඩා හිමි කර ගෙන ඇත. කම්පනයෙන් වසර දෙකකට පසුව, FCCISL විසින් සංවිධානය කරන ලද "2018 වසරේ ව්‍යවසායකයා" හිදී "2018 වසරේ ශ්‍රී ලංකාවේ ව්‍යවසායකයා" ලෙස කළමනාකාර අධ්‍යක්ෂ තුමා පිළිගනු ලැබීය. ශ්‍රී ලංකාවේ ජාතික වාණිජ මණ්ඩලය විසින් සංවිධානය කරන ලද 2019 ජාතික ව්‍යාපාර විශිෂ්ටතා සම්මාන උළෙලේ දී ආයතනය A, හට "මුද්‍රණ සහ අදාළ සේවා අංශයේ රන් සම්මානය" පිරිනමන ලදී. 2022 දී, වයඹ පළාතේ කාර්මික සේවා කාර්යාංශය විසින් සංවිධානය කරන ලද "හොඳම බලශක්ති කාර්යක්ෂම සහ පරිසර හිතකාමී (නිරසාර) ව්‍යවසාය සම්මානය" ආයතනය A, හට පිරිනමන ලදී. අද වන විට, ආයතනය A, කාර්මික ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සඳහා ආදර්ශයක් ලෙස සේවය කරන අතර, හොඳින් ක්‍රියාත්මක කරන ලද ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් කරණය තුළින් විපත්තිය අවස්ථාවක් බවට පරිවර්තනය කළ හැකි බව පෙන්වුම් කරයි.

නිගමනය

ආයතනය A කතාවෙන්, විනාශකාරී වුවද, අර්බුදයක් දිගු කාලීන පරිවර්තනයක් උත්ප්‍රේරණය කළ හැකි ආකාරය ඉස්මතු කරයි. අනාගත කම්පනවලට ඔරොත්තු දිය හැකි ඔරොත්තු දෙන ව්‍යවසායන් ගොඩනැගීමේ දී නායකත්වය, සැලසුම් කිරීම, කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව සහ පාලනයේ වැදගත්කම ඔවුන්ගේ අත්දැකීම් මගින් අවධාරණය කෙරේ. එබැවින්, ආයතනය A, ශ්‍රී ලංකා නිෂ්පාදන අංශයේ සාර්ථක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණයේ ප්‍රබල උදාහරණයක් ලෙස සේවය කරයි.

සිද්ධි අධ්‍යයනය: ආයතනය B - COVID-19 වසංගතය පැවති සමය තුළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණය

(සටහන: රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමේ හේතුවෙන් මත ආයතනයේ අන්‍යෝන්‍යතාවය සභවා ඇත. මෙම ප්‍රකාශනයේ එය "ආයතනය B" ලෙස සඳහන් කර ඇත. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) තුළ මානව සෞඛ්‍යයට (COVID-19 වසංගතය වැනි) ඇති අවදානම් හඳුනා ගැනීමට නොහැකි වීම, ගෝලීය වශයෙන් ස්ථාපිත ව්‍යාපාරයක පවා මෙහෙයුම් බාධා වීමේ අවදානමට ලක් කළ හැකි ආකාරය ආයතනය B සිද්ධියෙන් නිරූපණය කෙරේ. කෙසේ වෙතත්, BCMS හි නම්‍යශීලීභාවය සහ අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව එයට එලදායි ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීමට ඉඩ සැලසීය. පසුව, සමාගම අවදානම් අවම කිරීමේ සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ උපාය මාර්ග, ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ ක්‍රියා පටිපාටි සහ පශ්චාත්-සිදුවීම් සමාලෝචනයෙන් ලබාගත් දැනුම ඇතුළත් කරමින් එහි BCMS යාවත්කාලීන කළේය. මෙය ව්‍යාපාර සැලසුම් කිරීමේදී පූර්ව ක්‍රියාකාරී සුදානම සහ ඔරොත්තු දීමේ වැදගත්කම ඉස්මතු කරයි.)

ආයතනය B හි සන්දර්භය

ආයතනය B යනු දකුණු ආසියාවේ විශාලතම ඇඟලුම් සහ රෙදිපිළි නිෂ්පාදන සමූහ ව්‍යාපාරයක් වන අතර එහි මූලස්ථානය ශ්‍රී ලංකාවේ පිහිටා ඇත. Nike, Victoria's Secret සහ lululemon වැනි ගෝලීය වශයෙන් පිළිගත් වෙළඳ නාම හට නිෂ්පාදන සපයන ආයතනය B, රටවල් 15 කට වැඩි ගණනක 100,000 කට අධික පිරිසක් සේවයේ යොදවයි.

නවෝත්පාදනය, තිරසාරභාවය සහ සදාචාරාත්මක නිෂ්පාදන පිළිවෙත් සඳහා ප්‍රකට ආයතනය B, අවදානම් කළමනාකරණය සහ ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව කෙරෙහි ද සැලකිය යුතු අවධානයක් යොමු කරයි.

COVID-19 වසංගතයට පෙර, ආයතනය B සතුව සැපයුම් දාම බාධා, තාක්ෂණික අසාර්ථකත්වයන් සහ ස්වාභාවික විපත් හැසිරවීමට රාමු සහිත විමධ්‍යගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) තිබුණි. කෙසේ වෙතත්, ගෝලීය වසංගත තත්වයකට එරෙහිව පද්ධතිය පරීක්ෂා කර නොතිබුණි.

COVID-19 අර්බුදයේ ආරම්භය

2020 මුල් භාගයේ දී, ගෝලීය COVID-19 පැතිරීම ඉක්මනින් පූර්ණ සෞඛ්‍ය අර්බුදයක් දක්වා වර්ධනය විය. රෝගීන් වැඩිවීමත් සමඟ රජයන් රට වසා තැබීමේ නියෝග පැනවූ විට, ආයතනය B මෙහෙයුම් අභියෝග රැසකට මුහුණ දුන්නේය:

- ශ්‍රී ලංකාව සහ අනෙකුත් කලාප පුරා කර්මාන්තශාලා සම්පූර්ණයෙන් සහ අර්ධ වශයෙන් වසා දැමීම.
- ප්‍රධාන අපනයන වෙළඳපොළවලින් ඇණවුම් අවලංගු කිරීම හෝ අත්හිටු වීම.
- විශේෂයෙන් ඉහළ සනත්ව නිෂ්පාදන පරිසරයන්හි ශ්‍රම බලකායේ ආරක්ෂාවට ඇති වූ අවදානම්.
- ගෝලීය සැපයුම් දාමයන්ට බාධා වීම සහ අමුද්‍රව්‍ය සඳහා සංවලන සීමාවන්.

COVID-19 වසංගතය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අර්බුදයක් දක්වා වේගයෙන් පරිණාමය වූ අතර එය නිෂ්පාදනය, බෙදාහැරීම, මූල්‍ය සහ ආයතනය B හි දැවැන්ත සේවක පදනමේ සුබසාධනයට බලපෑම් ඇති කළේ ය.

BCMS සක්‍රීය කිරීම

තත්වයේ බර පතලකම හඳුනා ගනිමින්, සිය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය කණ්ඩායම් මට්ටමින් සක්‍රීය කළේ ය. එහි කඩිනම් ප්‍රමුඛතා වූයේ:

1. සේවක සෞඛ්‍යය සහ සුබසාධනය ආරක්ෂා කිරීම
2. අත්‍යවශ්‍ය ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් සහතික කිරීම
3. පාර්ශවකරුවන්ගේ විශ්වාසය සහ සන්නිවේදනය පවත්වා ගැනීම

විධායක කමිටුවේ නායකත්වය යටතේ වසංගත ප්‍රතිචාර කාර්ය සාධක බලකායක් පිහිටුවන ලදී. මෙම කණ්ඩායම ව්‍යාපාරික ඒකක, මධ්‍යස්ථාන සහ භූගෝලීය ස්ථාන අතර තත්‍ය කාලීන ප්‍රතිචාර සම්බන්ධීකරණය කළේය.

අර්බුද ප්‍රතිචාර පියවර

ආයතනය B විවිධ ක්ෂේත්‍ර තුළ ඉක්මන් සහ නිර්මාණශීලී බවින් ප්‍රතිචාර දැක්වීය:

- සේවක ආරක්ෂාව සහ කර්මාන්තශාලා ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීම
- කර්මාන්තශාලා තුළ සෞඛ්‍ය පරීක්ෂාව, නිරෝධායන ක්‍රියා පටිපාටි සහ සමාජ දුරස්ථ පියවර කඩිනමින් ක්‍රියාත්මක කිරීම.
- සම්බන්ධතා අවම කිරීම සඳහා විසම වැඩ මුර සහ ප්‍රවාහන බුබුලු.
- මහජන සෞඛ්‍ය බලධාරීන් සමඟ සහයෝගයෙන් ස්ථානීය වෛද්‍ය සහාය සහ PCR පරීක්ෂණ සඳහා ප්‍රවේශය ස්ථාපිත කිරීම.

දුරස්ථ වැඩ සහ තොරතුරු තාක්ෂණ සක්‍රීය කිරීම

සතියක් ඇතුළත, කාර්යාල සේවකයින් 2,000 කට අධික සංඛ්‍යාවක් ‘cloud-based’ යටිතල පහසුකම් සහ සහයෝගීතා මෙවලම් භාවිතයෙන් දුරස්ථ වැඩ සඳහා මාරු විය.

පුළුල් කරන ලද ඩිජිටල්(digital) ශ්‍රම බලකායට සහාය වීම සඳහා සයිබර් ආරක්ෂණ(cyber security) ක්‍රියා පටිපාටි වැඩි දියුණු කරන ලදී.

PPE නිෂ්පාදනයට යොමු වීම

නැවත භාවිතා කළ හැකි මුහුණු ආවරණ, ශල්‍ය කබා සහ මුහුණු ආවරණ ඇතුළු පුද්ගලික ආරක්ෂක උපකරණ (PPE) සැලසුම් කිරීම සහ නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා ආයතනය B සිය නිෂ්පාදන විශේෂඥතාව උපයෝගී කර ගත්තේය.

මෙම උපාය මාර්ගික සන්ධිස්ථානය ගෝලීය වසංගත ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ උත්සාහයන්ට දායක වන අතරම මුදල් ප්‍රවාහ අඛණ්ඩතාව සහතික කළේය.

සන්නිවේදනය ශක්තිමත් කිරීම

සේවකයින්, ගැනුම්කරුවන්, විකුණුම් කරුවන් සහ නියාමකයින් වෙත විනිවිද භාවයෙන් යුතු, තීරණීය යාවත්කාලීන කිරීම් ලබා දෙන ලදී.

අභ්‍යන්තර හා බාහිර අර්බුද සන්නිවේදනය එයටම වෙන් වූ කණ්ඩායමක් කළමනාකරණය කළ අතර, එය පාර්ශ්වකරුවන්ගේ විශ්වාසය වැඩි දියුණු කළේය.

ව්‍යාපාර ප්‍රතිසාධනය සහ පරිවර්තනය

2021 දෙවන භාගය වන විට, ආයතනය B යථා තත්වයට පත්වීමේ මාවතට පිවිස සිටියේ ය. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා ගමනේ ප්‍රධාන සන්ධිස්ථාන අතරට:

- රජයේ සෞඛ්‍ය මාර්ගෝපදේශයන්ට අනුකූලව නිෂ්පාදන පහසුකම් ප්‍රගතිශීලී ව නැවත විවෘත කිරීම.
- සේවක ප්‍රතිශක්තිකරණය සහතික කිරීම සඳහා සෞඛ්‍ය බලධාරීන් සමඟ හවුල්කාරිත්වයෙන් එන්නත් කිරීමේ වැඩසටහන් දියත් කිරීම.
- අනාගතයේදී බාධා වීමේ අවදානම අවම කිරීම සඳහා ස්වයංක්‍රීය කරණය සහ IoT භාවිතා කරමින් 'ස්මාර්ට් කර්මාන්තශාලා' (smart factory) විසඳුම් සංවර්ධනය කිරීම.

ආයතනය B Intimates සහ ආයතනය B Active වැනි ව්‍යාපාරික ඒකක කලාපීය තරඟ කරුවන්ට වඩා වේගයෙන් ඇණවුම් පරිමාවන් නැවත ලබා ගැනීමට සමත් විය. PPE ව්‍යාපාරය නව වෙළඳපළ මං පෙත් විවර කළ අතර නිෂ්පාදන විවිධාංගීකරණයේ දී ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගුවේය.

උගත් පාඩම් සහ BCMS වැඩිදියුණු කිරීම්

COVID-19 අත්දැකීම සඳහා පරිවර්තනය විය. පශ්චාත්-අර්බුද ඇගයීම් BCMS රාමුවට තීරණාත්මක යාවත්කාලීන කිරීම් කිහිපයක් සිදු කිරීමට හේතු විය:

- වසංගත-විශේෂිත සම්මත මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි(SOPs), ආයතන මට්ටමේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණය තුළට ඒකාබද්ධ කරන ලදී.
- තත්‍ය කාලීන තීරණ ගැනීම වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අන්තර්ක්ෂේත්‍ර සමාකරණ සහ මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාස හඳුන්වා දෙන ලදී.
- ව්‍යවසාය අවදානම් සමාලෝචන සහ අවස්ථා සැලසුම් කිරීම මෙහෙයවීම සඳහා ව්‍යාපාර ඔරොත්තු දීමේ ඒකකයක් ස්ථාපිත කරන ලදී.

සේවක සුබසාධනය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාවේ කේන්ද්‍රීය සන්ධිස්ථානයක් ලෙස ඉස්මතු විය.

- ආයතනය B එහි වෘත්තීය සෞඛ්‍ය යටිතල පහසුකම් ශක්තිමත් කළ අතර, මිනිසුන් ආරක්ෂා කිරීම මෙහෙයුම් තිරසාර කිරීම සඳහා පදනම බව හඳුනා ගත්තේ ය.

නිගමනය - ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ක්‍රියාවට නැංවීම

- COVID-19 අර්බුදයට හි පූර්ව ක්‍රියාකාරී, ජනතාව කේන්ද්‍ර කරගත් සහ නවාය ප්‍රතිචාරය ශක්තිමත් සහ නමාශීලී BCMS හි වටිනාකම පෙන්වුම් කළේ ය. වසංගතය පෙර නොවූ විරු අභියෝග මතු කළ නමුත්, ආයතනය B හට :
- මෙහෙයුම් ස්ථාවරත්වය පවත්වා ගැනීමට.
- නව ව්‍යාපාරික අවස්ථා වෙත යොමු වීමට.
- එහි ශ්‍රම බලකාය සහ වෙළඳ නාම කීර්තිය ආරක්ෂා කිරීමට හැකි වූයේ ය.

සමාගම අර්බුදය හමුවේ නොවැටුණු ආයතනයක් ලෙස පමණක් නොව ගෝලීය ඇඟලුම් කර්මාන්තය සඳහා අනුවර්තන ඔරොත්තු දීමේ ආකෘතියක් ලෙස ඉස්මතු විය. මෙම අත්දැකීම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව උපාය මාර්ගික කාර්යයක් ලෙස තහවුරු කළ අතර එය හි පාලන සහ සැලසුම් ව්‍යුහයන් තුළ ස්ථිරව ම ඇතුළත් කර ඇත.

සිද්ධි අධ්‍යයනය 03:

ගංවතුර සහ සුළි සුළං අවදානම් වලට මුහුණ දෙන Coastal Breeze Hotel සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) යෙදීම.

(සටහන: Coastal Breeze Hotel සිද්ධි අධ්‍යයනය හෝටලේ ව්‍යාපාර මෙහෙයුම් සංස්කෘතියට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇතුළත් කළ හැකි ආකාරය නිරූපණය කරයි. හොදින් ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) මඟින් බාධාවන්ට එලදායි ලෙස ප්‍රතිචාර දැක්වීමට සහ තීරණාත්මක කාර්යයන් අඛණ්ඩව පවත්වා ගැනීමට සංවිධානයකට හැකියාව ලැබේ. මෙම සිද්ධියෙන් ගත හැකි ප්‍රධාන පාඩම්වලින් එකක් වන්නේ හදිසි අවස්ථා වලදී පැහැදිලි සහ කාලෝචිත ලෙස අමුත්තන් සම්බන්ධීකරණය කිරීමේ වැදගත්කමයි. අයහපත් සිදුවීම් වලදී පවා අමුත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සහතික කිරීම, විනිවිද පෙනෙන සන්නිවේදනයක් සැපයීම සහ සේවා ප්‍රමිතීන් පවත්වා ගැනීම, භීතිය අවම කිරීම සහ විශ්වාසය ආරක්ෂා කිරීම සඳහා වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කළේය. හෝටලය විසින් පවත්වන ලද පසු සිදුවීම් සමාලෝචන මගින් විකාශනය වන අවදානම් වලට ගැලපෙන පරිදි අවම කිරීමේ පියවර, ප්‍රතිචාර උපාය මාර්ග සහ මෙහෙයුම් ක්‍රියා පටිපාටි නීතිපතා යාවත්කාලීන කිරීමේ අවශ්‍යතාවය හෙළිදරව් විය. මෙම උත්සාහයන් මෙහෙයුම් ප්‍රතිසාධනයට සහාය වූවා පමණක් නොව, ආරක්ෂිත සහ විශ්වාසදායක ගමනාන්තයක් ලෙස හෝටලයේ කීර්ති නාමය ශක්තිමත් කිරීමට ද දායක විය. ව්‍යාපාර සැලසුම්කරණයට දිගු කාලීන ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ගොඩනැගීමේ අනිවාර්ය කොටස් ලෙස පූර්ව ක්‍රියාකාරී පෙර සූදානම, අමුත්තන්ගේ සහභාගීත්වය සහ කීර්තිනාම කළමනාකරණයේ වැදගත්කම මෙම අවස්ථාව අවධාරණය කරයි.

මෙම සිද්ධි අධ්‍යයනයේ දී Coastal Breeze Hotel යනු ගංවතුර සහ සුළි සුළං අවදානම් වලට ප්‍රතිචාර වශයෙන් සංචාරක ව්‍යාපාරයක් BCMS ක්‍රියාත්මක කළ හැකි ආකාරය නිරූපණය කිරීම සඳහා නිර්මාණය කරන ලද ප්‍රබන්ධ හෝටලයකි. එය සැබෑ හෝටලයක් නොවන නමුත් ශ්‍රී ලංකාවේ දක්නට ලැබෙන නිවර්තන, අනතුරුදායක වෙරළබඩ ප්‍රදේශවල පිහිටා ඇති මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ නිවාඩු නිකේතනවල යථාර්ථවාදී තත්ත්වයන් සහ භාවිතයන් පිළිබිඹු වන පරිදි එය ආකෘති ගත කර ඇත.)

Coastal Breeze හෝටලයේ සන්දර්භය

දිවයිනේ නැගෙනහිර වෙරළ තීරයේ පිහිටි මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ නිවාඩු නිකේතනයක් වන Coastal Breeze හෝටලය, කලාපයේ සංචාරක කර්මාන්තයේ ප්‍රමුඛයෙකි. හෝටලය පිහිටා ඇත්තේ ඉතා අවදානම් සහිත ප්‍රදේශයක වන අතර, සෘතුමය ගංවතුර සහ සුළි සුළං යන ද්විත්ව තර්ජනවලට නිරාවරණය වේ. ස්වාභාවික විපත් මගින් මෙහෙයුම්වලට දැඩි ලෙස බාධා කිරීමට, අමුත්තන්ට සහ සේවකයින්ට හානි කිරීමට සහ එහි කීර්ති නාමයට හානි කළ හැකි බව හඳුනා ගෙන හෝටලේ නායකත්වය ව්‍යාපාර අඛණ්ඩ කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) අනුගමනය කළේය. නැවත නැවතත් සිදුවන ව්‍යසනයන් හමුවේ වුවද හෝටලයේ අඛණ්ඩ ශක්‍යතාව සහතික කිරීම සඳහා පෙර සූදානම ගොඩනැගීම, අවදානම් අවම කිරීම, එලදායි ප්‍රතිචාර දැක්වීම සක්‍රීය කිරීම සහ වේගවත් ප්‍රකෘතිමත් භාවයට සහාය වීම මෙම පද්ධතියේ අරමුණයි.

අවදානම් පරිසරය සහ පසුබිම

හෝටලය වෙරළබඩ පහත් බිම් කලාපයක පිහිටා ඇති බැවින් එය බහුලව දැඩි මෝසම් ගංවතුරට ගොදුරු විය හැකි අතර, බොහෝ විට නිවර්තන සුළි සුළං හේතුවෙන් අධික සුළං ඇති වේ. සාමාන්‍යයෙන් නොවැම්බර් සිට පෙබරවාරි දක්වා විභේදන සුළි සුළං සමයේදී, හෝටලයට සුළං හානි, විදුලිය ඇනහිටීම්, මාර්ග අවහිරතා සහ කුණාටු ආශ්‍රිත ගංවතුර ඇතුළු තර්ජන වැඩි වේ. මෙම තර්ජන භෞතික යටිතල පහසුකම් සහ ව්‍යාපාරික මෙහෙයුම් සඳහා පමණක් නොව, අමුත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සහ සේවක සුබසාධනය සඳහා ද බරපතල අවදානම් ඇති කරයි. තවද, දේශගුණික රටා වල වැඩි වන අනපේක්ෂිත බව එවැනි සිදුවීම් නිතර නිතර සිදුවීමේ සම්භාවිතාව වැඩි කර ඇති අතර, වැඩි තීව්‍රතාවකින් යුක්ත වේ.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක රාමුව ක්‍රියාත්මක කිරීම

Coastal Breeze හෝටලයේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති රාමුව සමාජ ආරක්ෂාව සහ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සඳහා ISO 22301:2019 ප්‍රමිතිය මත ගොඩනගා ඇත. පළමු පියවරට සම්පූර්ණ ව්‍යාපාරික බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් (BIA) ඇතුළත් වූ අතර එමගින් හෝටලය එහි මෙහෙවරට තීරණාත්මක කාර්යයන් හඳුනා ගත්තේ ය:

- අමුත්තන්ගේ ආරක්ෂාව සහ නවාතැන්
- ආහාර පාන සේවා
- සනීපාරක්ෂාව
- සන්නිවේදන
- වෙන් කිරීමේ පද්ධති
- අඛණ්ඩ සැලසුම්කරණය සඳහා ආයෝජනය කිරීම සාධාරණීකරණය කරමින්, විවිධ ආපදා තත්ත්වයන් යටතේ විභව බලපෑම් ප්‍රමාණය කිරීමට ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය උපකාරී විය
- අවදානම් තක්සේරු කිරීමට හෙළි වූයේ,
- හෝටලයේ බිම් මහලේ ගංවතුරට ගොදුරු විය හැකි විදුලි සහ HVAC (උණුසුම, වාතාශ්‍රය සහ වායු සමීකරණ) පද්ධති තිබූ බවයි.
- වහලයේ ව්‍යුහයන් අඛණ්ඩ තද සුළං වලට ඔරොත්තු දෙන ලෙස නිර්මාණය කර නොතිබුණි.
- රාත්‍රී කාලයේ දී හදිසි ඉවත් කිරීම සඳහා ප්‍රමාණවත් පියවර නොතිබුණි

මෙම සොයා ගැනීම් මගින් ඉලක්ක ගත අවම කිරීමේ උපාය මාර්ග සංවර්ධනය කිරීම සඳහා උපදෙස් ලබා දෙන ලදී, උදාහරණයක් ලෙස

- තීරණාත්මක උපකරණ නැවත ස්ථාන ගත කිරීම
- ව්‍යහාත්මක සංරචක ශක්තිමත් කිරීම
- හදිසි ඉවත් කිරීමේ සැලැස්ම සංශෝධනය කිරීම අවම කිරීම, පෙර සුදානම සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ උපාය මාර්ග
- යටිතල පහසුකම් ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ගංවතුර බාධක සහ ස්ථිර වැසි ජල පොම්ප සවි කරන ලදී.

- ජනේල සහ බැල්කනි ආරක්ෂා කිරීම සඳහා ශක්තිමත් කරන ලද ඔප දැමීමේ සහ කම්පනයට ඔරොත්තුදීමේ පද්ධති එකතු කරන ලදී.
- ජාලක බිඳවැටීමක දී විදුලි සැපයුම පවත්වා ගැනීම සඳහා හෝටලය ස්වයංක්‍රීය මාරු කිරීම පද්ධති සහිත ඩීසල් උත්පාදන යන්ත්‍ර දෙකක් සඳහා ආයෝජනය කළේ ය.
- විදුලිය ඇනහිටීම් වල දී හෝටලය පුරා දෘශ්‍යතාව සහතික කිරීම සඳහා හදිසි ආලෝකකරණ පද්ධති වැඩිදියුණු කරන ලදී
- කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව පෙර සුදානම සඳහා ප්‍රධාන කාර්යභාරයක් ඉටු කළ අතර, කාර්ය මණ්ඩලය සහ අමුත්තන් යන දෙපාර්ශවයම හදිසි ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳ දැනුවත් බව සහතික කළේ ය.
- ප්‍රථමාධාර, ගිනි ආරක්ෂාව සහ හදිසි ඉවත් කිරීම පිළිබඳ පුහුණුව ලත් සාමාජිකයින්ගෙන් සමන්විත මූලික ප්‍රතිචාර කණ්ඩායමක් ස්ථාපිත කරන ලදී.
- නීතිපතා ආදර්ශ සරඹ පවත්වන ලදී.
- හදිසි සම්බන්ධතා ලැයිස්තු නඩත්තු කර යාවත්කාලීන කරන ලදී.
- හෝටලය විසින් ඇතුළු වීමේ දී සපයන ලද, බහු භාෂාවලින් ආරක්ෂක උපදෙස් සහිත අමුත්තන්ගේ තොරතුරු කාඩ් පතක් ද හඳුන්වා දෙන ලදී.

ප්‍රතිසාධන සැලසුම්කරණය සහ පශ්චාත්-ආපදා උපාය මාර්ග

- BCMS හි ප්‍රතිසාධන අදියරට හෝටල් මෙහෙයුම් කෙටිම කාලය තුළ යථා තත්ත්වයට පත් කිරීම සඳහා නිශ්චිත පියවර ඇතුළත් විය.
- වෙන් කිරීම් සහ බිල්පත් පද්ධති දුරස්ථ ව ප්‍රතිසංස්කරණය කිරීමට ඉඩ සැලසීම සඳහා ස්ථානයෙන් පිටත දත්ත උපස්ථ පද්ධතියක් පවත්වා ගෙන යන ලදී.
- අවශ්‍ය නම් අමුත්තන් වෙනත් ස්ථානයකට ගෙන යාම සඳහා හෝටලය ප්‍රවාහන සහ විකල්ප නවාතැන් ඇතුළුව අවට සේවා සපයන්නන් සමඟ ගිවිසුම් සකස් කළේ ය.
- ප්‍රතිසාධන කාර්ය සාධක බලකායක් පශ්චාත්-ආපදා හානි තක්සේරු කිරීම, අලුත්වැඩියා වන් සඳහා ප්‍රමුඛතාවය දීම, රක්ෂණ හිමිකම් සහ මාධ්‍ය සන්නිවේදනය සඳහා වගකිව යුතු විය.

සෑම ප්‍රධාන සිදුවීමකින් පසුව, පශ්චාත් සිදුවීම් සමාලෝචන පවත්වන ලදී. 2020 දී උද්‍යාන විලා වල සුළු ගංවතුරක් ඇති කළ ‘බුරාවි’ සුළි කුණාටුවෙන් පසුව, සමාලෝචන ක්‍රියාවලිය එළිමහන් power socket තවදුරටත් ඉහළ නැංවීමට සහ ජලය වඩාත් කාර්යක්ෂමව හරවා යැවීම සඳහා භූ දර්ශන ජලාපවාහනය ප්‍රතිව්‍යුහගත කිරීමට හේතු විය

ජාතික ප්‍රතිපත්තිය සමඟ නියාමන අනුකූලතාව සහ පෙළගැස්ම

හෝටලයේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය, රටේ නාගරික සංවර්ධන අධිකාරිය සහ සංචාරක සංවර්ධන අධිකාරිය විසින් නිකුත් කරන ලද ජාතික ආපදා අවදානම් අවම කිරීමේ (DRR) ප්‍රතිපත්ති සහ ගොඩනැගිලි කේත සමඟ පෙළගස්වා ඇත. Coastal Breeze ගංවතුර කලාපකරණ රෙගුලාසි සහ සුළි සුළං-ප්‍රතිරෝධී ගොඩනැගිලි මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල වීම සහතික කළේ ය. හෝටලයේ හදිසි සැලසුම් දිස්ත්‍රික් ආපදා කළමනාකරණ මධ්‍යස්ථානයට ඉදිරිපත් කරන ලද අතර එමගින් සැබෑ සිදුවීම් අතරතුර සම්බන්ධීකරණයට පහසුකම් සැලසුණි.

තවද, හෝටලය වෘත්තීය සෞඛ්‍ය සහ ආරක්ෂණ ප්‍රමිතීන්ට අනුකූල වූ අතර, ව්‍යාපාරය බාධා කිරීම් සහ දේපළ හානි සඳහා නීත්‍යානුකූල අවශ්‍ය රක්ෂණ ආවරණයක් පවත්වා ගෙන ගිය අතර, COVID-19 අත්දැකීම් සැලකිල්ලට ගනිමින් වසංගත හදිසි පියවර ඇතුළත් කළේ ය.

ප්‍රජා සහභාගීත්වය සහ බාහිර සම්බන්ධීකරණය

අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීමේ දී බාහිර හවුල්කාරිත්වයේ වැදගත්කම හෝටලය හඳුනා ගත්තේ ය. එය ප්‍රාදේශීය පොලිසිය, ගිනි නිවන හමුදාව සහ ප්‍රාදේශීය ආපදා ප්‍රතිචාර ඒකකය සමඟ සන්නිවේදන මාර්ග ස්ථාපිත කළේ ය. කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් දිස්ත්‍රික් මට්ටමේ ආපදා සූදානම් කිරීමේ වැඩසටහන් සහ වැඩමුළු සඳහා සහභාගී විය. ආපදා අතරතුර, හෝටලය අවතැන් වූ ප්‍රදේශවාසීන්ට තාවකාලික නවාතැන් සහ ආහාර ලබා දුන් අතර, ක්‍රියාත්මක වීමට එහි සමාජ බලපත්‍රය වැඩි දියුණු කළ අතර හොඳ හිත ගොඩනගා ගත්තේ ය.

ඊට අමතරව, කඩිනම් ප්‍රතිචාර සහතික කිරීම සඳහා හෝටලය පූර්ව අනතුරු ඇඟවීමේ පද්ධති සඳහා ආයෝජනය කළ අතර, ජාතික කාලගුණ විද්‍යා ඇඟවීම් එහි අභ්‍යන්තර සන්නිවේදන පද්ධතිය සමඟ ඒකාබද්ධ කළේ ය. තර්ජනයේ බරපතලකම මත පදනම් ව අදියරගත ප්‍රතිචාර ආරම්භ කරමින් මෙම ඇඟවීම් මත ක්‍රියා කිරීමට කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කරන ලදී.

වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා අභියෝග සහ නිර්දේශ

එහි ජයග්‍රහණ නිබුන ද , කෝස්ටල් බ්‍රිස් හෝටලය අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම් සඳහා ක්ෂේත්‍ර කිහිපයක් හඳුනා ගත්තේය.

- a) සුළි කුණාටු වල දී ජංගම දුරකථන ජාල ඇනහිටීම් හේතුවෙන් සන්නිවේදන අසාර්ථකත්වය වන්දිකා දුරකථන හෝ කෙටි තරංග ගුවන්විදුලි යන්ත්‍රවල අවශ්‍යතාවය ඉස්මතු කරයි.
- b) ඉහළ කාර්ය මණ්ඩල පිරි වැටුම හේතුවෙන් නව බඳවා ගැනීම් අතර පුහුණු වීම්වල හිඬුස්, BCMS මොඩියුල ඇතුළත් කිරීමේ වැඩසටහන් වලට ඒකාබද්ධ කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කළේ ය.
- c) ප්‍රධාන ගංවතුරෙන් පසු නාගරික සැපයුම බොහෝ විට බාධා වන බැවින්, වඩාත් ශක්තිමත් ජල ගබඩා පද්ධති සඳහා අවශ්‍යතාවය ද හෝටලය හඳුනා ගත්තේ ය.
- d) වඩා හොඳ ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවක් සඳහා ‘cloud-based platforms’ භාවිතා කිරීම ඇතුළුව, හෝටලය එහි තොරතුරු තාක්ෂණ ආපදා ප්‍රතිසාධන පද්ධති වැඩිදියුණු කිරීම නිර්දේශ කරන ලදී.

e) හරිත මූලපිරීමක් ලෙස සහ බලශක්ති ස්වාධීනත්වය වැඩි දියුණු කිරීම සඳහා බැටරි ගබඩා කිරීම සහිත වහලයේ සූර්ය පද්ධතිවල ආයෝජනය කිරීම අනාගත සැලසුම්වලට ඇතුළත් විය.

f) අඛණ්ඩ අනුකූලතාවය සහ අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීම සහතික කිරීම සඳහා වාර්ෂිකව BCMS හි තෙවැනි පාර්ශව විගණන සිදු කිරීමට ද උපදෙස් දෙන ලදී.

නිගමනය සහ පිළිබිඹුව

Coastal Breeze හෝටලේ සිද්ධිය මගින් පෙන්වුම් කරන්නේ අධි අවදානම් සහිත වෙරළබඩ පරිසරයක ක්‍රියාත්මක වන සංචාරක ව්‍යවසායකයට ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් භාවිතා කර ස්වාභාවික විපත් වල දී මෙහෙයුම් ආරක්ෂා කිරීමට, ජීවිත ආරක්ෂා කිරීමට සහ පාරිභෝගික විශ්වාසය පවත්වා ගැනීමට හැකි ආකාරයයි. අවදානම් අවම කිරීම, හදිසි ප්‍රතිචාර දැක්වීම, ප්‍රතිසාධනය සහ අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීමේ ක්‍රියාවලීන් ඒකාබද්ධ කිරීමෙන්, හෝටලය ගංවතුර සහ සුළි සුළං වල බලපෑම අවම කිරීම පමණක් නොව, විශ්වසනීයත්වය සහ ආගන්තුක විශ්වාසය ඉතා වැදගත් අංශයක් තුළ එහි තරගකාරී වාසිය වැඩි දියුණු කළේ ය.

මෙම අත්දැකීම, විශේෂයෙන් දේශගුණික විචල්‍යතාවයෙන් සෘජුවම බලපෑමට ලක්වන අංශවල, ව්‍යාපාරික උපාය මාර්ගයේ හරයට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඇතුළත් කිරීමේ වැදගත්කම අවධාරණය කරයි. Coastal Breeze හෝටලයේ BCMS, අනුකූලතාව මත පදනම් වූ අභ්‍යාසයකින් සුදානම සහ අනුවර්තනය වීමේ සංස්කෘතියක් බවට පරිණාමය විය. පාරිසරික අවිනිශ්චිතතාව වැඩි වන යුගයක ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහ තිරසාර වර්ධනය සහතික කිරීම අරමුණු කරගත් අවදානම් සහිත කලාපවල අනෙකුත් සංචාරක ආයතන සඳහා දැන් එය ආදර්ශයක් ලෙස සේවය කරයි.

සිද්ධි අධ්‍යයනය ආයතනය D බැංකුව, ISO 22301 හරහා ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ඒකාබද්ධ කිරීම, සහතික කළ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය

(සටහන: රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමේ හේතුවෙන් මත ආයතනයේ අන්‍යන්‍යතාවය සභවා ඇත. මෙම ප්‍රකාශනයේ එය "ආයතනය D " ලෙස සඳහන් කර ඇත. ඩිජිටල් පරිවර්තනය, සයිබර් තර්ජන(cyber threats) සහ ස්වාභාවික හෝ මිනිසා විසින් ඇති කරන ලද බාධාවන් මගින් ඇති කරන වර්ධනය වන අවදානම් හඳුනා ගනිමින්, ආයතනය D 2023 දෙසැම්බර් මාසයේදී ISO 22301:2019 සහතික කිරීමත් සමඟ ප්‍රධාන ඔරොත්තු දීමේ මූලපිරීමක් ආරම්භ කළේය. මෙම සිද්ධි අධ්‍යයනය ආයතනය D හි ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියේ (BCMS) ව්‍යුහය සහ ක්‍රියාත්මක කිරීම පරීක්ෂා කරයි, බැංකුව නියාමන අවශ්‍යතා සමඟ පෙළ ගැසෙන ආකාරය ගවේෂණය කරයි, ප්‍රධාන අවදානම් සහ අනුරූප ප්‍රතිසාධන උපාය මාර්ග හඳුනා ගනී, සහ හොඳම භාවිතයන් සහ ඉගෙන ගත් පාඩම් ඉස්මතු කරයි

ආයතනික සන්දර්භය

ආයතනය D යනු ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රමුඛ බලපත්‍රලාභී වාණිජ බැංකුවක් වන අතර එය රටේ මූල්‍ය සේවා ක්ෂේත්‍රයේ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි. 1979 දී සංවර්ධන මූල්‍ය ආයතනයක් ලෙස ආරම්භ කරන ලද ආයතනය D, 2005 දී පූර්ණ වාණිජ බැංකුවක් බවට පරිවර්තනය විය. පුළුල් ශාඛා ජාලයක් සහ වර්ධනය වන ඩිජිටල් බැංකුකරණය සමඟින්, ආයතනය D සිල්ලර, ආයතනික සහ කුඩා හා මධ්‍ය පරිමාණ ව්‍යවසායක අංශ ඇතුළුව විවිධ ගනුදෙනුකරුවන්ට සේවය සපයයි.

ඉහළ නියාමනයක් සහිත සහ තාක්ෂණය මත පදනම් වූ පරිසරයක ක්‍රියාත්මක වන ආයතනය D, සයිබර් තර්ජන, අඛණ්ඩ ඩිජිටල් සේවා සඳහා පාරිභෝගික ඉල්ලුම වැඩිවීම, නියාමන අනුකූලතා පීඩන සහ දේශගුණයට අදාළ සහ සමාජ-දේශපාලනික අවදානම් වලට නිරාවරණය වීම වැනි නැගී එන අභියෝගවලට මුහුණ දෙයි. පද්ධතිමය වශයෙන් වැදගත් බැංකුවක් ලෙස, මෙහෙයුම් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ මහජන විශ්වාසය පවත්වා ගැනීම අත්‍යවශ්‍ය වේ. මෙම සන්දර්භය ජාත්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් සහ දේශීය නියාමන අපේක්ෂා වන්ට අනුකූලව ශක්තිමත් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක (BCMS) අවශ්‍යතාවය අවධාරණය කළේය.

නියාමන රාමුව සහ අනුකූලතා අවශ්‍යතා

ආයතනය D හි BCMS පද්ධතිය ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව විසින් නිකුත් කරන ලද නියෝගවලට අනුකූලව සංවර්ධනය කරන ලදී, විශේෂයෙන් තොරතුරු තාක්ෂණ අවදානම්වලට ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ සයිබර් ආරක්ෂාව සඳහා මාර්ගෝපදේශ ගෙනහැර දක්වන 2021 අංක 01 දරන නියෝගය. මෙම නියාමනය මගින් මූල්‍ය ආයතනවලට පුළුල් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම්, ආපදා ප්‍රතිසාධන ක්‍රියා පටිපාටි ස්ථාපිත කිරීමට සහ මෙම පද්ධති නීතිපතා පරීක්ෂා කිරීමට නියෝග කරයි

එහි ඔරොත්තු දීමේ රාමුව ශක්තිමත් කිරීම සඳහා, ආයතනය D ජාත්‍යන්තර හොඳම භාවිතයන් අනුගමනය කළේය. විශේෂයෙන් ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධති සඳහා ISO 22301:2019 සහ තොරතුරු ආරක්ෂණ කළමනාකරණය සඳහා ISO 27001 සමඟ පෙළගැස්වීම හරහා. මීට අමතරව, මෙහෙයුම් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාවට සහාය වීම සඳහා බාසල්(Basel) කමිටුව විසින් නිර්දේශ කරන ලද මූලධර්ම ඒකාබද්ධ කරන ලදී. ISO සහතිකය අභ්‍යන්තර ප්‍රමිතීන් වැඩිදියුණු කළා පමණක් නොව, නියාමන විශ්වාසය සහ වෙළඳපළ විශ්වසනීයත්වය ශක්තිමත් කිරීමට ද උපකාර විය.

නායකත්වය සහ කණ්ඩායම්

BCMS සඳහා උපාය මාර්ගික මඟ පෙන්වීම සහ වගවීම ඉහළ මට්ටමේ නායකත්වය හරහා පවත්වා ගෙන ගිය අතර, මණ්ඩලය සහ ජ්‍යෙෂ්ඨ කළමනාකාරිත්වය අධීක්ෂණය සපයයි. මෙහෙයුම් ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ ආයතනික පාලනය අතර මෙම පෙළගැස්ම ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අරමුණු ආයතනික උපාය මාර්ගය සමඟ බැඳී ඇති බව සහතික කළේය.

හදිසි අවස්ථා වලදී ප්‍රතිචාර ක්‍රියාමාර්ග අධීක්ෂණය කිරීම සඳහා එයටම වෙන් වූ කණ්ඩායමක් අර්බුද කළමනාකරණ කණ්ඩායමක් (CMT) පිහිටුවන ලදී. කණ්ඩායම පැහැදිලි උත්සන්න කිරීමේ දූරාවලියක් තුළ ක්‍රියාත්මක වූ අතර ව්‍යුහගත අභ්‍යන්තර හා බාහිර සන්නිවේදන ක්‍රියා පටිපාටි මගින් සහාය විය. අර්බුද සමාකරණ සහ ‘playbook’ මගින් කණ්ඩායම වේගවත් හා සම්බන්ධීකරණ ක්‍රියාමාර්ග සඳහා සුදානම් බව සහතික කරන ලදී.

ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (BIA)

ආයතනය D ආයතනය සිය මූලික මෙහෙයුම්වල තීරණාත්මක බව තක්සේරු කිරීම සඳහා පුළුල් ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් (BIA) සිදු කළේය. බාධාවක් ඇති වුවහොත් එහි විභව මූල්‍ය සහ කීර්තිනාම බලපෑම සඳහා සෑම කාර්යයක්ම පරීක්ෂා කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාවලියට සහාය වීම සඳහා, ප්‍රධාන සේවාවන් අතර අන්තර් රඳා පැවැත්ම හඳුනා ගැනීම සඳහා බැංකුව ව්‍යාපාර බලපෑම් ඇගයීමක් සිදු කළේ ය. තත්‍ය කාලීන ගෙවීම් පද්ධති, ATM සේවා, අන්තර්ජාල බැංකුකරණය සහ භාණ්ඩාගාර කාර්යයන් වැනි තීරණාත්මක මෙහෙයුම්, ඉහළ සහ පහළ යැපීම් අනුව විශ්ලේෂණය කරන ලදී. මෙම පරිපූර්ණ ඇගයීම මගින් බැංකුවට පැහැදිලි ප්‍රතිසාධන ප්‍රමුඛතා සැකසීමට හැකි වූ අතර, ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTOs) සහ ප්‍රතිසාධන ලක්ෂ්‍ය අරමුණු (RPOs), පාරිභෝගික අපේක්ෂාවන්, නියාමන අවශ්‍යතා සහ මෙහෙයුම් යථාර්ථයන්ට අනුකූලව සකස් කරන ලදී. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, පාරිභෝගික අත්දැකීම් සහ මූල්‍ය ස්ථාවරත්වයට විශාලතම බලපෑමක් ඇති සේවාවන් අවම ප්‍රමාදයකින් යථා තත්ත්වයට පත් කරන බව ආයතනය D ආයතනය සහතික කළේ ය.

ප්‍රතිසාධන කාලය සහ ලක්ෂ්‍ය අරමුණු (RTO/RPO)

එහි BIA වෙතින් ලබාගත් දැනුම භාවිතා කරමින්, ආයතනය D අවම සේවා බාධාවක් සහතික කිරීම සඳහා ප්‍රතිසාධන අරමුණු සකසා ඇත. මූලික බැංකු පද්ධතියට පැය දෙකක ඉලක්කගත RTO එකක් තිබූ අතර, ATM සහ මාර්ගගත සේවාවන් පැය හතරක් ඇතුළත යථා තත්ත්වයට පත් කිරීමට අපේක්ෂා කරන ලදී. සියලුම තීරණාත්මක පද්ධති සඳහා වන RPO, දත්ත අලාභය උපරිම මිනිත්තු තිහකට සීමා කර ඇති අතර, එය ආසන්න තත්‍ය කාලීන අනුකරණයෙන් සහාය වේ.

අවදානම් තක්සේරුව

ආයතනය D අවදානම් හඳුනා ගැනීම සඳහා පුළුල් ප්‍රවේශයක් අනුගමනය කළ අතර, එයට විය හැකි බාධා වීම් රාශියක් ඇතුළත් විය. Phishing, ransomware සහ අනවසර පද්ධති ප්‍රවේශය ඇතුළු සයිබර් ආරක්ෂණ තර්ජන(cybersecurity threats), ඒවායේ ව්‍යාප්තිය සහ පාරිභෝගික සේවාවන් අවදානමට ලක් කිරීමේ හැකියාව හේතුවෙන් ප්‍රමුඛතාවය දෙන ලදී. දත්ත මධ්‍යස්ථාන ඇනහිටීම් සහ server failures වැනි යටිතල පහසුකම් ආශ්‍රිත අවදානම් ද තීරණාත්මක අවදානම් ලෙස හඳුනාගෙන ඇත. වැඩ වර්ජන සහ සිවිල් නොසන්සුන්තාව වැනි සමාජ-දේශපාලන අවදානම් ද, නාගරික ගංවතුර සහ භූමිකම්පා වැනි පාරිසරික තර්ජන සඳහා ද බැංකුව සිය තක්සේරුව දීර්ඝ

කළේය. තෙවන පාර්ශවීය සේවා බාධා කිරීම් සහ වසංගත වැනි සෞඛ්‍ය ආශ්‍රිත අර්බුද ඇතුළු නැගී එන අවදානම් ද අවස්ථා සැලසුම් කිරීමේදී සාධක විය. එක් එක් අවදානමේ සම්භාවිතාව සහ බලපෑම ක්‍රමානුකූලව ඇගයීමෙන්, ආයතනය D හට අවධානය යොමු කළ සහ අනුවර්තන ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම් රාමුවක් සංවර්ධනය කිරීමට හැකි විය.

අඛණ්ඩ උපාය මාර්ග

අත්‍යාවශ්‍ය සේවාවන් බාධාවකින් තොරව සැපයීම සහතික කිරීම සඳහා ආයතනය D බහුවිධ අඛණ්ඩ උපාය මාර්ග ක්‍රියාත්මක කළේය.

දිගුකාලීන තොරතුරු තාක්ෂණ ඇනහිටීම් අවදානම අවම කිරීම සඳහා, ආයතනය D ප්‍රාථමික දත්ත මධ්‍යස්ථානයෙන් භූගෝලීය වශයෙන් වෙන් වූ ද්විතීයික ආපදා ප්‍රතිසාධන (DR) අඩවියක් ස්ථාපිත කළේය. මෙම මධ්‍යස්ථානය නිෂ්පාදන පරිසරය පිළිබිඹු කළ අතර තත්‍ය කාලීන දත්ත ප්‍රතිනිර්මාණය සඳහා සන්නද්ධ විය. බාධා කිරීම් වලදී බාධාවකින් තොරව සංක්‍රමණය වීමට ස්වයංක්‍රීය උපස්ථ පද්ධතියකට මාරු වීමේ යාන්ත්‍රණයන් ඉඩ දුන්නේය. අතිරික්ත සන්නිවේදන ජාල මෙම යටිතල පහසුකම් සඳහා සහාය වූ අතර, අඛණ්ඩ සම්බන්ධතාවය සහතික කළේය.

භෞතික ප්‍රවේශ සීමා කිරීම් හෝ මධ්‍යස්ථාන හානිවලට සුදානම් වීම සඳහා, බැංකුව විකල්ප මෙහෙයුම් ස්ථාන හඳුනාගෙන ආරක්ෂිත තොරතුරු තාක්ෂණ යටිතල පහසුකම් වලින් සන්නද්ධ කළේය. ප්‍රධාන භූමිකාවන්හි සේවකයින්ට දුරස්ථ ප්‍රවේශ අක්ෂපත්(remote access credentials) සහ ජංගම වැඩපොළවල්(mobile workstations) නිකුත් කරන ලදී. VPN සහ dual-authentication ක්‍රියා පටිපාටි හරහා ආරක්ෂිත ප්‍රවේශය දුරස්ථ මෙහෙයුම් වලදී දත්ත අඛණ්ඩතාව සහතික කරයි.

තාක්ෂණය වහාම ප්‍රතිස්ථාපනය කළ නොහැකි අවස්ථාවන්හිදී, බැංකුව අතින් සැකසුම් ශිල්පීය ක්‍රම මත විශ්වාසය තැබීය. පෙරටුගාමී කාර්ය මණ්ඩලයට කඩදාසි මත පදනම් වූ ගනුදෙනු ක්‍රියා පටිපාටි පිළිබඳව පුහුණුව ලබා දී ඇති අතර, තාවකාලික ලෙපර් ඇතුළත් කිරීම් මුල් අවස්ථාවේදීම ඩිජිටල්කරණය කරන ලදී. මෙම ක්‍රියාමාර්ග මගින් මෙහෙයුම් අඛණ්ඩතාවයට හානි නොකර පද්ධති ඇනහිටීම් වලදී ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව පවත්වා ගෙන යන ලදී

සිදුවීම් අතරතුර තොරතුරු නිවැරදිව හා කාලෝචිත ලෙස බෙදා හැරීම සහතික කිරීම සඳහා BCMS ව්‍යුහගත සන්නිවේදන සැලැස්මක් ඇතුළත් කළේය. අභ්‍යන්තර කණ්ඩායම් වෙත දැනුම් දීම සඳහා ස්වයංක්‍රීය ඇඟවීම් භාවිතා කරන ලද අතර, නියාමකයින්, සේවාදායකයින් සහ මාධ්‍ය ඇතුළු බාහිර කොටස්කරුවන් අනුමත සන්නිවේදන මාර්ග හරහා සම්බන්ධ විය. පෙර කෙටුම්පත් කරන ලද මාධ්‍ය ප්‍රකාශන සහ නම් කරන ලද ප්‍රකාශකයින් භාවිතය පොදු පණිවිඩකරණයේ අනුකූලතාව පවත්වා ගෙන ගියේය.

තෙවන පාර්ශවීය සේවා සපයන්නන්ගෙන් අඛණ්ඩතා අවදානම් කළමනාකරණය කිරීම සඳහා, ආයතනය D එහි සේවා මට්ටමේ ගිවිසුම්වලට ඔරොත්තු දීමේ වගන්ති ඇතුළත් කළේය. තීරණාත්මක වෙළෙඳපොළ පරීක්ෂා කරන ලද අඛණ්ඩතා සැලසුම් පවත්වා ගැනීමට අවශ්‍ය වූ අතර, බැංකුව ඔවුන්ගේ BCMS සහ එහි හවුල්කරුවන්ගේ ඒවා අතර ඒකාබද්ධතාවය වලංගු කිරීම සඳහා වරින් වර ඒකාබද්ධ අභ්‍යාස පැවැත්වීය.

බැංකුව එහි මූලික දත්තවල දෛනික ‘encrypted backups’ පවත්වා ගෙන ගිය අතර, ස්ථානයෙන් පිටත ගබඩා කර සාමාන්‍ය අඛණ්ඩතා පරීක්ෂාවන්ට භාජනය විය. මෙම උපස්ථවල(backups)

නිශ්චිත දත්ත ප්‍රතිසාධනය පහසු කිරීම සඳහා 'version-controlled archives' ඇතුළත් විය. අභ්‍යන්තර ආරක්ෂක ක්‍රියා පටිපාටි සහ බාහිර නියාමන මාර්ගෝපදේශවලට අනුකූල වීම නීතිමය සහ මෙහෙයුම් ආරක්ෂණ සහතික කළේය.

පරීක්ෂා කිරීම, පුහුණුව සහ දැනුවත් කිරීම

බැංකුව පූර්ණ පරිමාණ සමාකරණ සහ අවස්ථා පාදක මේස පුවරු මත සිදු කරන අභ්‍යාස හරහා එහි BCMS නීතිපතා පරීක්ෂා කිරීම ආයතනිකකරණය කළේය. කාර්ය මණ්ඩල පුහුණු වැඩසටහන් සියලුම දෙපාර්තමේන්තු හරහා සුදානම සහතික කරමින් මෙහෙයුම් භූමිකාවන්ට අනුව සකස් කරන ලදී. අභ්‍යන්තර විගණන සහ පශ්චාත්-අභ්‍යාස ඇගයීම් හරහා අඛණ්ඩ වැඩිදියුණු කිරීමේ සංස්කෘතියක් පෝෂණය කරන ලද අතර, අඛණ්ඩතා රාමුව නැවත නැවත වැඩිදියුණු කිරීමට ඉඩ සලසයි.

නිගමනය

එහි BCMS සහ සාර්ථක ISO 22301 සහතිකය ක්‍රියාත්මක කිරීම හරහා, ආයතනය D එහි ඔරොත්තු දීමේ රාමුව ශක්තිමත් කළ අතර කර්මාන්තය පුරා පිළිගැනීමක් ලබා ගත්තේය. මෙම මූලපිරීම පාරිභෝගික සහ නියාමන විශ්වාසය යන දෙකම වැඩි දියුණු කළේය. අභ්‍යන්තරව, අර්බුද සමාකරණ වලදී කාර්ය මණ්ඩලය වැඩිදියුණු කළ භූමිකා පැහැදිලිකම සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීම පෙන්නුම් කළ අතර, මෙහෙයුම් බාධාවන් විශ්වාසයෙන් හා කාර්යක්ෂමතාවයෙන් කළමනාකරණය කරන ලදී.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සඳහා ආයතනය D බැංකුවේ ව්‍යුහගත සහ සහතික කළ ප්‍රවේශය නැගී එන ආර්ථිකයන්හි ක්‍රියාත්මක වන මූල්‍ය ආයතන සඳහා ඔරොත්තු දීමේ ආදර්ශයක් ලෙස පවතී. ස්වයංක්‍රීය IT ආපදා ප්‍රතිසාධනයේ සිට අතින් ආපසු හැරවීමේ පද්ධති දක්වා විහිදෙන ස්ථර ප්‍රතිසාධන උපාය මාර්ග භාවිතා කිරීම, එහි BCMS හි පුළුල් බව අවධාරණය කරයි.

සිද්ධි අධ්‍යයනය E: මසුන් ඇල්ලීම නිරසාර කිරීම: ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා සැලසුම්කරණය තුළින් ආයතනය E සමෘද්ධිමත් වූ ආකාරය

(සටහන: රහස්‍යභාවය ආරක්ෂා කිරීමේ හේතූන් මත ආයතනයේ අන්‍යෝන්‍යතාවය සභවා ඇත. මෙම ප්‍රකාශනයේ එය "ආයතනය E" ලෙස සඳහන් කර ඇත. ආයතනය E සිද්ධියෙන් පෙන්නුම් කරන්නේ ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය (BCMS) ධීවර ප්‍රජාව වැනි ඉහළ ධාරාවේ ක්‍රියාකාරීත්‍යය යුරෝපා සංගමයේ සහ ගෝලීය වෙළඳපොළවල පහළ පාර්ශ්වකරුවන් සමඟ සම්බන්ධ කරන ධීවර වටිනාකම් දාමයේ සංකීර්ණතාවලට අනුගත විය හැකි ආකාරයයි. ජාතික ඉන්ධන අර්බුදය අතරතුර සැබෑ ජීවිත පරීක්ෂාව සහ ඉන් පසුව සිදු වූ පශ්චාත් සිදුවීම් සමාලෝචනය මගින් ප්‍රධාන බාධා කිරීම් වල දී පවා තීරණාත්මක මෙහෙයුම් දිගටම කර ගෙන යා හැකි ආකාරය පෙන්නුම් කරයි. එය BCMS වැඩිදියුණු කිරීමේ වැදගත්කම, දිගු හෝ කඩා හැලෙන අර්බුද හරහා අඛණ්ඩතාව වැඩි දියුණු කිරීමේ වැදගත්කම ද අවධාරණය කරයි. ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතාව සහ දිගු කාලීන නිරසාර භාවය සහතික කිරීමේ දී පූර්ව ක්‍රියාකාරී පෙර සූදානම සහ ඔරොත්තු දීමේ වැදගත්කම මෙම අවස්ථාවේ ඉස්මතු කරයි.)

ආයතනය E හි සන්දර්භය

ආයතනය E යනු ශ්‍රී ලංකාවේ මීගමුවෙහි පිහිටි මධ්‍යම පරිමාණ මුහුදු ආහාර සැකසුම් සහ අපනයන සමාගමකි. නැවුම් සහ ශීත කළ කෙලවල්ලා(tuna), ඉස්සන්(shrimp) සහ දැල්ලා (cuttlefish) සඳහා විශේෂිත වූ මෙම සමාගම යුරෝපයේ සහ නැගෙනහිර ආසියාවේ සේවාදායකයින්ට උසස් තත්ත්වයෙන් යුතු නිෂ්පාදන සපයයි. සේවකයින් 150 කට අධික සංඛ්‍යාවක් සහ මෙට්‍රික් ටොන් 10 ක දෛනික සැකසුම් ධාරිතාවක් ඇති ආයතනය E කලාපීය ධීවර වටිනාකම් දාමයේ වැදගත් කාර්යභාරයක් ඉටු කරයි.

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතිය(BCMS) අරමුණ

2021 දී BCMS භාවිතා කිරීමට පෙර, ආයතනය E වසර ගණනාවක් තිස්සේ එහි මෙහෙයුම් දුර්වලතා හෙළිදරව් කළ බහුවිධ බාධාවන්ට මුහුණ දී ඇත.

2020 සිට 2022 දක්වා COVID-19 වසංගතය හේතුවෙන් දේශ සීමා වසා දැමීම් දීර්ඝ කිරීම, මුහුදු ආහාර අපනයනය නැවැත්වීම සහ අමු මාළු ප්‍රසම්පාදනයට බාධා කිරීම.

2021 දී MV X-Press Pearl සමුද්‍රීය ව්‍යසනය හේතුවෙන් පානදුර සිට මීගමුව දක්වා ධීවර කටයුතු තහනම් කරන ලද අතර, සකසන්නන්ට අමුද්‍රව්‍ය නොමැති වීම, අපනයන වෙළඳපොළවල් දූෂණය වීමේ ගැටළු මතු විය.

නිතර සිදු වන විදුලිය ඇනහිටීම් ශීතල ගබඩා පහසුකම් සඳහා අවදානමක් ඇති කරන අතර, නිෂ්පාදන තරක් වීමට සහ මූල්‍යමය අලාභයට හේතු විය හැක.

ඊට අමතරව, අනුකූල නොවන ලියකියවිලි හේතුවෙන් නැව් ගත කිරීමක් ප්‍රතික්ෂේප කළ විට සමාගමට විශාල අපනයන පසුබෑමකට ලක් වූ අතර එය එහි කීර්ති නාමයට සැලකිය යුතු ලෙස බලපෑවේ ය.

මෙම සිදුවීම් මගින් සමාගමේ මෙහෙයුම්, පාරිසරික සහ නියාමන අවදානම් වලට ඇති අවදානම ඉස්මතු කර දැක්වූ අතර, ප්‍රතික්‍රියාකාරී අර්බුද හැසිරවීම තවදුරටත් ප්‍රමාණවත් නොවන බව

කළමනාකරණය පිළිගැනීමට පෙළඹුණි. තීරණාත්මක ව්‍යාපාරික කාර්යයන් වල අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සහ ජාත්‍යන්තර අනුකූලතා අවශ්‍යතාවලට අනුකූල වීම සඳහා, ව්‍යුහගත සහ පූර්ව ක්‍රියාකාරී ඔරොත්තු දීමේ රාමුවක අවශ්‍යතාවය සමාගම හඳුනා ගත්තේ ය. උපාය මාර්ගික ප්‍රතිචාරයක් ලෙස, ආයතනය E, ISO 22301 සමඟ අනුගතව සමාගම පුරා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් (BCMS) ස්ථාපිත කිරීමට කැපවී සිටින අතර, එහි අරමුණ වන්නේ,

1. එහි මෙහෙයුම් ආරක්ෂා කිරීම
2. පාරිභෝගික විශ්වාසය ආරක්ෂා කිරීම
3. දිගු කාලීන තිරසාර භාවය ශක්තිමත් කිරීමයි.

3 . ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය (BIA)

BCMS ස්ථාපිත කිරීමේ පළමු පියවර ලෙස, ආයතනය E, විසින් පුළුල් ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයක් (BIA) පවත්වන ලදී. මෙයට සංවිධානයේ මූලික ක්‍රියාවලීන් ඇගයීම, තීරණාත්මක යැපීම් හඳුනා ගැනීම සහ විභව බාධාවන්ගේ ප්‍රතිවිපාක තක්සේරු කිරීම ඇතුළත් විය. ශීතාගාර මෙහෙයුම්, මත්ස්‍ය ප්‍රසම්පාදනය, තත්ත්ව පාලනය, අපනයන ප්‍රවාහනය සහ ලියකියවිලි වැනි ප්‍රධාන දෙපාර්තමේන්තු ඇගයීමට ලක් කරන ලදී.

ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය පහත සඳහන් කරුණු අනාවරණය කළේය.

පැය දෙකකට වඩා වැඩි ඕනෑම අක්‍රිය කාලයක් නරක් වීම හේතුවෙන් ආපසු හැරවිය නො හැකි පාඩු වලට හේතු විය හැකි වඩාත් ම කාල සංවේදී කාර්යය සිතල ගබඩා කිරීම බව BIA අනාවරණය කළේ ය.

අපනයන ලියකියවිලි ද ඉතා තීරණාත්මක ලෙස වර්ගීකරණය කරන ලද අතර, දෝෂ හෝ ප්‍රමාදයන් අනුකූලතාව සහ පාරිභෝගික තෘප්තිය සඳහා දැඩි ඇඟවුම් ඇති කළේ ය.

බාහිර සැපයුම්කරුවන් සහ ජාතික යටිතල පහසුකම් මත යැපීම සැලකිල්ලට ගෙන ප්‍රසම්පාදනය සහ ප්‍රවාහනය ද කාල සංවේදී ක්ෂේත්‍ර ලෙස හඳුනා ගන්නා ලදී.

අඛණ්ඩ උපාය මාර්ගවල ප්‍රමුඛතාවය මඟ පෙන්වන ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු (RTO) සෑම කාර්යයකට ම පවරා ඇත.

ව්‍යාපාර කාර්යය	බාධා ඇති වුවහොත් බලපෑම	ප්‍රතිසාධන කාල අරමුණු
ශීතාගාර මෙහෙයුම්	ඉහළ (නරක් වීම, අපනයන අලාභය)	පැය 2
අපනයන ලියකියවිලි	මධ්‍යම-ඉහළ (අනුකූල නො වීම)	පැය 4
මත්ස්‍ය ප්‍රසම්පාදනය	ඉහළ (අමුද්‍රව්‍ය නැත)	පැය 8

ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණයෙන් ලැබුණු තොරතුරු, බාධාවකින් පසු වහාම ප්‍රතිසංස්කරණය කළ යුතු ව්‍යාපාර කාර්යයන් මොනවා ද යන්න තේරුම් ගැනීමට ආයතනය E හට හැකියාව ලබා දුන් අතර අවදානම් අවම කිරීම සඳහා සුදුසු සම්පත් වෙන් කිරීමට උපකාරී විය.

4. අවදානම් තක්සේරුව

ව්‍යාපාර බලපෑම් විශ්ලේෂණය පරීක්ෂණයෙන් පසුව, ව්‍යාපාරයට බලපෑම් කළ හැකි තර්ජන හඳුනා ගැනීම, ඇගයීම සහ ප්‍රමුඛතාවය දීම සඳහා සවිස්තරාත්මක අවදානම් තක්සේරුවක් සිදු කරන ලදී. අවදානම් මෙහෙයුම්, පාරිසරික, තාක්ෂණික, නියාමන සහ ප්‍රසිද්ධ ක්ෂේත්‍රවලට වර්ගීකරණය කරන ලදී. සෑම අවදානමක් ම සම්භාවිතාව සහ විය හැකි බලපෑම මත පදනම් ව ශ්‍රේණිගත කරන ලදී.

අවදානම් වර්ගය	නිශ්චිත තර්ජනය	සම්භාවිතාව	බලපෑම	අවදානම් ශ්‍රේණිගත කිරීම
විදුලිය ඇනහිටීම්	ජාතික ජාල බිඳවැටීම්	ඉහළ	ඉහළ	තීරණාත්මක
ආන්තික කාලගුණය	ධීවර කටයුතු සහ සැපයුම් කටයුතු වලට බලපාන ආකාරය	ඉහළ	ඉහළ	තීරණාත්මක
ප්‍රතික්ෂේප කරන ලද අපනයන	දුර්වල සොයා ගැනීමේ හැකියාව හේතුවෙන්	මධ්‍යම	ඉහළ	ඉහළ
වසංගතය	කම්කරු හා සැපයුම් කටයුතුවලට බාධා	අඩු-මධ්‍යම	ඉහළ	ඉහළ
සිතල කාමරවල ගින්න	විදුලි දෝෂ	අඩු	ඉතා ඉහළ	ඉහළ

හඳුනා ගත් වඩාත් ම තීරණාත්මක අවදානම් අතරට විදුලි බල බිඳවැටීම්, ඉන්ධන හිඟය, අපනයන ප්‍රතික්ෂේප කිරීම සහ සිතල කාමර තුළ ගිනි උවදුරු ඇතුළත් විය. අනාගත වසංගතයක් හෝ මහජන සෞඛ්‍ය හදිසි අවස්ථාවක් ඇතිවීමේ හැකියාව ද සලකා බලන ලදී. විශේෂයෙන් සැලකිලිමත් විය යුතු කරුණක් වූයේ සමාගම සීමිත සැපයුම්කරුවන් සංඛ්‍යාවක් සහ එහි තනි ස්ථාන ගබඩා යටිතල පහසුකම් මත යැපීමයි.

5. අවම කිරීමේ සහ ප්‍රතිචාර දැක්වීමේ පියවර

ප්‍රතිචාර වශයෙන්, ආයතනය E ව්‍යුහගත අවදානම් ප්‍රතිකාර උපාය මාර්ගයක් අනුගමනය කළේ ය.

a. බලය සහ උපයෝගීතා අඛණ්ඩතාව:

හදිසි ඉන්ධන සංචිත සමඟ සැකසුම් සහ ශීතල ගබඩා අඛණ්ඩතාව සඳහා 200 kVA ඩීසල් උත්පාදන යන්ත්‍රය (සුදානමින් සිටීම).

ජාතික ජාලය මත යැපීම අඩු කිරීම සඳහා සූර්ය PV ස්ථාපනය.

කෙටි පණිවුඩ ඇඟවීම් සමඟ උෂ්ණත්ව පාලනය සඳහා තත්‍ය කාලීන අධීක්ෂණ පද්ධතිය.

b. ප්‍රවාහන සහ සැපයුම් මෙහෙයුම්:

බහු නැව නියෝජිතයින් සමඟ හවුල්කාරිත්වයන් හරහා සැපයුම් මෙහෙයුම් ශක්තිමත් කරන ලද අතර, තනි සැපයුම්කරුවෙකු මත යැපීම අඩු කරන ලදී.

c. සැපයුම් දාම ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව:

පුළුල් මූලාශ්‍ර පදනමක් සහතික කරමින් විවිධ ප්‍රදේශවලින් (උදා: කල්පිටිය, ත්‍රිකුණාමලය) විකල්ප ධීවර සමුපකාර සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් අත්සන් කර ඇත.

ප්‍රධාන යෙදවුම් (අයිස්, ඇසුරුම්, brine) වල මාරුවෙන් මාරුවට භාණ්ඩ බඩු වට්ටෝරුව ක්‍රියාවට නැංවීය

ගුණාත්මකභාවය සහ අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම සඳහා වරින් වර සැපයුම්කරු විගණන සිදු කරනු ලැබේ.

d. අවම ශ්‍රම බලකාය:

විවිධ කුසලතා සඳහා කාර්ය මණ්ඩලය පුහුණු කිරීම, තීරණාත්මක කාර්යයන් හරහා පිරිස් ස්ථාන ගත කිරීමේ දී නාමයශීලී වීමට ඉඩ සලසයි.

සීමිත සංවලනය අතරතුර ස්ථානීය නවාතැන් විධිවිධාන සහිත අත්‍යවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩල සාමාජිකයින් සඳහා දිගු වැඩ මුර.

e) ලේඛන පාලනය සහ අනුකූලතාව:

සියලු ම සොයා ගැනීමේ දත්ත සහ අපනයන වාර්තා cloud -based ERP පද්ධතියකට සංක්‍රමණය කරන ලදී.

දෝෂ අඩු කිරීම සඳහා අපනයන ලියකියවිලි ද්විත්ව සත්‍යාපනය හඳුන්වා දෙන ලදී.

EU සහ FDA ආශ්‍රිත අවශ්‍යතා සඳහා මතක් කිරීම් සහිත අනුකූලතා දින දර්ශනයක් සකසන්න.

ගිනි හඳුනා ගැනීමේ පද්ධති සහ වැඩිදියුණු කළ ශීතල ගබඩා පරිවරණය වැනි අමතර යටිතල පහසුකම් වැඩිදියුණු කිරීම් හඳුන්වා දෙන ලදී. ආයතනය E එහි රක්ෂණ ගිවිසුම සංශෝධනය

කිරීම, පුළුල් ව්‍යාපාර බාධා කිරීම් සහ සමුද්‍ර භාණ්ඩ ආවරණය ලබා ගැනීම සහ නියාමන අනුකූලතාව තක්සේරු කිරීමට සහ අඛණ්ඩතා සැලැස්මේ ඵලදායීතාවය පරීක්ෂා කිරීමට බාහිර විගණනවරුන් සම්බන්ධ කර ගැනීම ද සිදු කළේ ය.

6. කණ්ඩායම්, පරීක්ෂණ සහ පුහුණුව

ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා නිලධාරියෙකු පත් කරන ලද අතර, මෙහෙයුම්, සැපයුම්, මූල්‍ය, සන්නිවේදනය සහ අනුකූලතාව සඳහා නිශ්චිත භූමිකා වන් සහිත විධිමත් අර්බුද කළමනාකරණ කණ්ඩායම් (CMT) පිහිටුවන ලදී. මෙම කණ්ඩායම් බහාලුම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම, දීර්ඝ විදුලි බිඳවැටීම් සහ රෝග පැතිරීම් සඳහා ව්‍යාජ ප්‍රතිචාර ඇතුළුව ද්වි-වාර්ෂික අභ්‍යාස පැවැත්වීය. BCMS පද්ධතියේ වාර්ෂික සමාලෝචන සහ විගණන සඳහා බාහිර උපදේශකයින් බඳවා ගන්නා ලදී. BCMS සමාලෝචන මාසික කළමනාකරණ රැස්වීම්වලට ඇතුළත් කරන ලදී. කාර්ය මණ්ඩල පුහුණුව BCMS හි මූලික අංගයක් බවට පත් වූ අතර, නව බඳවා ගැනීම් BCMS දිශානතිය ලබා ගැනීම සහ සියලු ම සේවකයින් සඳහා මාසික දැනුවත් කිරීමේ සැසි පැවැත්විණි.

7. BCP හි ක්‍රියාකාරීත්වය සහතික කිරීම සඳහා සත්‍ය පරීක්ෂණය

2022 මැද භාගයේ ජාතික ඉන්ධන අර්බුදය ආයතනය E හි BCMS හි සැබෑ පරීක්ෂණය ලෙස සේවය කළේ ය. පුළුල් ඉන්ධන හිඟයක් සමඟ, බොහෝ ධීවර බෝට්ටු දිගු කාලයක් නැව් ගත කර තිබූ අතර, අමුද්‍රව්‍ය සැපයුම දැඩි ලෙස කඩාකප්පල් විය. එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස, යෙදවුම් නොමැතිකම සහ සැපයුම් අභියෝග හේතුවෙන් බොහෝ මුහුදු ආහාර සැකසුම් පහසුකම්වලට මෙහෙයුම් අත්හිටු වීමට සිදුවිය. කාලීන බෙදාහැරීම් සහ කාර්ය මණ්ඩලයේ දෛනික ගමනාගමනය පවත්වා ගැනීමේ දී ද ආයතනය E අභියෝගවලට මුහුණ දුන්නේ ය

මෙම සීමාවන් මධ්‍යයේ වුවද, BCMS ප්‍රතිචාර උපාය මාර්ග සක්‍රීය කිරීමෙන් ආයතනය E හට එහි මෙහෙයුම් පවත්වා ගැනීමට හැකි විය. ප්‍රධාන පියවර අතරට,

- I. ඩීසල් උත්පාදන යන්ත්‍ර සහ සූර්ය උපස්ථ පද්ධති වැනි විකල්ප බලශක්ති ප්‍රභවයන් හරහා සැකසුම් සහ ශීතකරණ ගබඩා කිරීමේ අඛණ්ඩතාව සහතික කිරීම.
- II. වෙරළබඩ කලාප කිහිපයක ධීවර සමුපකාර සමඟ පූර්ව ගිවිසුම් ද ඵලදායී බව ඔප්පු වූ අතර, දේශීය සැපයුම් වියළී ගිය විට පවා අමුද්‍රව්‍ය ලබා ගැනීම දිගටම කර ගෙන යාමට හැකි විය.
- III. හරස් පුහුණුව ලත් සේවකයින් යෙදවීමෙන් සහ අත්‍යවශ්‍ය කාර්ය මණ්ඩලයට නවාතැන් ලබා දීමෙන් එහි අවම ශ්‍රම බලකා උපාය මාර්ගය ක්‍රියාත්මක කළ අතර එමගින් සීමිත කාර්ය මණ්ඩලයක් සමඟ තීරණාත්මක කාර්යයන් පවත්වා ගෙන ගියේ ය

කෙසේ වෙතත්, සීමිත ඉන්ධන ප්‍රමාණයක් සහ සමාගමේ සීමිත සංචිත හේතුවෙන් ප්‍රවාහනයේ අනපේක්ෂිත ප්‍රමාදයන් ඇති විය. හදිසි කැපවීම් සපුරාලීම සඳහා, සමාගම courier සැපයුම් හරහා යුරෝපයට සීමිත ඉහළ වටිනාකමක් ඇති අපනයන ප්‍රමාණයක් ගුවන් මගින් ප්‍රවාහනය කළේ ය.

මෙම කාලය තුළ විදේශීය ගැනුම්කරුවන් සමඟ ඵලදායී සන්නිවේදනයක් පාරිභෝගික විශ්වාසය ශක්තිමත් කළේ ය. තරගකරුවන් ගිවිසුම් ගත බැඳීම් ඉටු කිරීමට අපොහොසත් වූ අතර, Ocean Fresh එහි සියලුම ඇණවුම්වලට ගරු කළ අතර පීඩනය යටතේ එහි විශ්වසනීයත්වය සහ වෘත්තීය භාවය අගය කළ නව සේවාදායකයින් පවා ලබා ගත්තේ ය.

සිද්ධියෙන් පසු සමාලෝචනය මගින් ප්‍රධාන සාර්ථකත්වයන් ඉස්මතු කරන ලදී, ඒවා අතර

තීරණාත්මක මෙහෙයුම් අඛණ්ඩව පවත්වා ගෙන යාම: ඩිසල් උත්පාදන යන්ත්‍ර සහ සූර්ය බලශක්තිය භාවිතය අඛණ්ඩ ශීත ගබඩා කිරීම සහ සැකසීම සහතික කළේ ය.

අමුද්‍රව්‍ය මූලාශ්‍ර කිරීම: අනෙකුත් කලාපවල ධීවර සමුපකාර සමඟ විවිධාංගීකරණය වූ ප්‍රසම්පාදන විධිවිධාන යෙදවුම් ප්‍රවාහය පවත්වා ගැනීමට උපකාරී විය.

ශ්‍රම බලකාය යොදා ගැනීම: හරස්-පුහුණු කාර්ය මණ්ඩලය සහ ස්ථානීය නවාතැන් භාවිතා කරන අවම ශ්‍රම බලකායේ උපාය මාර්ගයක් අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙයුම් දිගටම කර ගෙන යාමට ඉඩ සැලසීය

සැපයුම් නවෝත්පාදනය: හදිසි අපනයන බැඳීම් ඉටු කිරීම සඳහා සීමිත ඉහළ වටිනාකමක් ඇති තොග ගුවන් මගින් ප්‍රවාහනය කරන ලදී.

පාර්ශවකරුවන් සන්නිවේදනය: ගැනුම්කරුවන් සමඟ විනිවිද පෙනෙන, ක්‍රියාශීලී සන්නිවේදනය විශ්වාසය රඳවා ගත් අතර නව සේවාදායකයින් අත්පත් කර ගැනීමට හේතු විය.

සමස්ත සාර්ථකත්වය තිබිය දීත්, අර්බුදය අවදානම් කිහිපයක් හෙළි කළේ ය:

ඉන්ධන සංචිත සීමාවන්: දිගු කාලීන බාධාවක් සඳහා සමාගමේ අභ්‍යන්තර ඉන්ධන සංචිත ප්‍රමාණවත් නොවීය.

ප්‍රවාහන යැපීම්: ඉන්ධන හදිසි විධිවිධාන නොමැතිව දේශීය සැපයුම් සැපයුම්කරුවන් මත දැඩි ලෙස රඳා පැවතීම ප්‍රමාදයන්ට හේතු විය.

BCMS පරිමාණය කිරීමේ හැකියාව: පවතින ප්‍රතිචාර සැලසුම් දිගු කාලීන අර්බුදකාරී තත්ත්වයන් යටතේ දීර්ඝ කර ඇති අතර, දිගු හෝ විශාල බාධා වන් හැසිරවීමට වැඩි දියුණු කළ පරිමාණයේ අවශ්‍යතාව පෙන්නවයි.

සැපයුම්කරුවන්ගේ අවදානම් කළමනාකරණය: ඉන්ධන හිඟයෙන් බලපෑමට ලක් වූ දෙවන පෙළ හෝ තෘතීයික සැපයුම්කරුවන් (ද්විතීයික හෝ කුඩා සැපයුම්කරුවන්) සඳහා ව්‍යුහගත අවදානම් තක්සේරුවක් නොතිබුණි.

වාහපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියක් වැඩිදියුණු කිරීම සඳහා, නිර්දේශ කරනු ලබන්නේ,

a. ඉන්ධන හදිසි අවස්ථා සැලසුම් කිරීම වැඩි දියුණු කිරීම:

අත්‍යවශ්‍ය මෙහෙයුම් සඳහා අවම තීරණාත්මක ඉන්ධන සංචිත සීමාවන් ස්ථාපිත කිරීම.

ජාතික හදිසි අවස්ථා වල දී ප්‍රමුඛතා ප්‍රවේශය සඳහා ඉන්ධන සපයන්නන් සමඟ සැපයුම් ගිවිසුම් විධිමත් කිරීම.

b. සැපයුම් විකල්ප විවිධාංගීකරණය කිරීම:

විකල්ප ඉන්ධන බල ඇණි ඇති අය ඇතුළුව බහු සැපයුම් හවුල්කරුවන් සමඟ අවබෝධතා ගිවිසුම් නිර්මාණය කිරීම.

තනි ස්ථානයක් මත යැපීම අඩු කිරීම සඳහා හදිසි මාර්ග ගත කිරීමේ සැලසුම් සහ විමධ්‍යගත යැවීමේ ස්ථාන සංවර්ධනය කිරීම.

c. සැපයුම්කරු අවදානම් තක්සේරුව පුළුල් කිරීම:

සැපයුම් දාමයේ ස්ථර අවදානම් විශ්ලේෂණයක් සිදු කිරීම සහ ප්‍රසම්පාදන උපාය මාර්ගයට අවදානම් ලකුණු කිරීම ඒකාබද්ධ කිරීම.

ප්‍රධාන සැපයුම්කරුවන් සඳහා, විශේෂයෙන් ප්‍රවාහන හා අමුද්‍රව්‍ය මූලාශ්‍රවල සිටින අය සඳහා ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා අවශ්‍යතා ස්ථාපිත කිරීම.

d. ශ්‍රම බලකායේ අඛණ්ඩතා පියවර ශක්තිමත් කිරීම:

බාධා කිරීම් අතරතුර කාර්ය මණ්ඩල නිවාස විකල්ප හෝ ප්‍රවාහන සංචිත යාන්ත්‍රණවල ආයෝජනය කිරීම.

වරින් වර අභ්‍යාස සහිත හරස් ක්‍රියාකාරී හදිසි කණ්ඩායම් ලැයිස්තුවක් නිර්මාණය කිරීම.

e. BCMS සමාලෝචනය සහ පරිමාණය කිරීමේ පරීක්ෂාව:

බහු-සති බාධා කිරීම් සහ කඩා වැටීමේ අසාර්ථකත්වයන් ඇතුළත් කිරීම සඳහා පවතින BCP අවස්ථා සංශෝධනය කරන්න.

අනුවර්තනය වීමේ හැකියාව සහ පරිමාණය කිරීමේ හැකියාව පරීක්ෂා කිරීම සඳහා දීර්ඝ කාල සීමාවන් සහිත සමා කරණ අභ්‍යාස පැවැත්වීම..

f. කොටස්කරුවන්ගේ සන්නිවේදන ක්‍රියා පිලිවන :

ගැනුම්කරුවන්, කාර්ය මණ්ඩලය සහ නියාමකයින් සමඟ අර්බුද සන්නිවේදනය සඳහා ප්‍රමිති ගත සැකිලි සහ මන්පෙත් සංවර්ධනය කරන්න.

තීරණ ගැනීම සහ බාහිර යාවත්කාලීන කිරීම් සඳහා සහාය වීම සඳහා තත්‍ය කාලීන අර්බුද උපකරණ පුවරුවක් ක්‍රියාත්මක කරන්න.

8. ප්‍රතිඵල

BCMS ක්‍රියාත්මක කිරීම ආයතනය E හි ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව සහ වෙළඳපළ ක්‍රියාකාරීත්වය සැලකිය යුතු ලෙස වැඩිදියුණු කළේ ය. පද්ධතිය සම්මත කිරීමෙන් පසු මාස 36 තුළ, සමාගම ජාතික අර්බුදවල දී පවා නැව් ගත කිරීම් ප්‍රතික්ෂේප කිරීම් සහ අඛණ්ඩ අපනයන මෙහෙයුම් ශුන්‍ය කළේ ය. තක්සේරු කළ අවදානම අඩු වීම හේතුවෙන් රක්ෂණ වාරික අඩු කරන ලද අතර, ජර්මනියේ සහ ජපානයේ නව ගැනුම්කරුවන් දෙදෙනෙකු ආයතනය E ඔවුන්ගේ කැමති සැපයුම්කරු ලැයිස්තුවට එක් කළහ.

අභ්‍යන්තරව, සේවක දැනුවත්භාවය සහ විශ්වාසය වැඩිදියුණු වූ අතර, සැපයුම්කරුවන්ගේ සබඳතා ශක්තිමත් විය. අවදානම කළමනාකරණය කිරීමේ සමාගමේ හැකියාව විනිවිදභාවයෙන් යුතු ව නියාමකයින් සහ සහතික කිරීමේ ආයතන සමඟ එහි ස්ථාවරය වැඩි දියුණු කළේ ය.

9. නිගමනය

නිවැරදි අවදානම් තක්සේරුව සහ පරිපූර්ණ ව්‍යාපාරික බලපෑම් විශ්ලේෂණය මත පදනම් වූ හොඳින් ව්‍යුහගත ව්‍යාපාර අඛණ්ඩතා කළමනාකරණ පද්ධතියකට අවිනිශ්චිත පරිසරයක පැවැත්මට සහ සමෘද්ධිමත් වීමට අවශ්‍ය ඔරොත්තු දීමේ හැකියාව ලබා දිය හැකි බව ආයතනය E ධීවර අවස්ථාව පෙන්නුම් කෙරේ. යටිතල පහසුකම් සඳහා ආයෝජනය කිරීමෙන්, සැපයුම් දාම විවිධාංගීකරණය කිරීමෙන්, අනුකූලතාවය ඩිජිටල්කරණය කිරීමෙන් සහ පුද්ගලයින් පුහුණු කිරීමෙන්, ආයතනය E බාධා ජය ගත්තා පමණක් නොව, ශ්‍රී ලංකාවේ ධීවර අපනයන කර්මාන්තයේ ප්‍රමුඛයෙකු ලෙස ස්ථාන ගත විය. මෙම අවස්ථාව BCMS හුදෙක් අනුකූලතා මෙවලමක් නොවන බව තහවුරු කරයි; එය ව්‍යාපාරයේ අනාගතය ආරක්ෂා කරන උපාය මාර්ගික වත්කමකි.